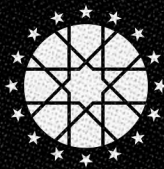

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
Matbûât ve İstihbârât
Müdüriyet-i Umûmiyesi
Künye Albümü
1924-1927

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
CUMHURBAŞKANLIĞI
İLETİŞİM
BAŞKANLIĞI

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
Matbûât ve İstihbârât
Müdüriyet-i Umûmiyesi
Künye Albümü
1924-1927

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
CUMHURBAŞKANLIĞI
İLETİŞİM
BAŞKANLIĞI

ISBN: 978-625-7377-13-3

Türkiye Cumhuriyeti
Matbûât ve İstihbârât Müdiriyet-i Umûmiyesi Künye Albümü 1924-1927

Transkripsiyon

Prof. Dr. Dünder ALİKILIÇ
Arş. Gör. Muhammet Ünal ARVAS
Dr. Öğr. Üyesi Serkan ERDAL

Hazırlayanlar

Arş. Gör. Muhammet Ünal ARVAS
Dr. Öğr. Üyesi Serkan ERDAL
Büşra K. AKTUNA

Transkripsiyon Kontrol

T.C. Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivleri Başkanlığı

Yayın Koordinatörü

Muhammet Özdemir
Redaktör

© 2023 TÜRKİYE CUMHURİYETİ CUMHURBAŞKANLIĞI İLETİŞİM BAŞKANLIĞI

CUMHURBAŞKANLIĞI İLETİŞİM BAŞKANLIĞI YAYINLARI

Yayıncı Sertifika No: 45482

2. Baskı, Ankara, 2023

İletişim

Kızılırmak Mah. Mevlana Bulvarı No: 144
Çankaya/Ankara/TÜRKİYE
T +90 312 590 20 00 | webinfo@iletisim.gov.tr | www.iletisim.gov.tr

Yayına Hazırlık

Progo Reklam ve Tanıtım Hizmetleri
T 0 312 229 19 33, Ankara

Baskı

Ankara Ofset Basım Matbaacılık Ltd. Şti.
T 0 312 384 50 63, Ankara

Matbaa Sertifika No: 50648

İçindekiler

Takdim	IV
Ön Söz	VI
Künye Albümü Üzerine	VIII
Giriş	X
Kim Kimdir?	XXI
İndeksler	LV
1. Alfabetik İsim İndeksi	LVI
2. Kitapta Yer Alan Basın Kuruluşlarının İsimleri	LX
3. Basın Mensuplarının Unvanlarına Göre İndeksi ...	LXII
4. Kurum ve Kuruluşlarına Göre Gazetelerin ve Gazete Çalışanlarının İndeksi	LXVII
Künye Albümü'nde Yer Alan Unvanlar	LXXIII
Belgeler	LXXV
Matbûât ve İstihbârât Müdüriyet-i Umûmiyesi Künye Albümü: 1924-1927 (Transkripsiyon)	1
Matbûât ve İstihbârât Müdüriyet-i Umûmiyesi Künye Albümü: 1924-1927 (Tıpkıbasım)	1

Takdim

“Büyük ve Güçlü Türkiye” hedefi doğrultusunda son 20 yıldır, ekonomiden sağlığa, enerjiden savunmaya, sanayiden ulaşıma kadar pek çok alanda gerçekleştirdiğimiz atılımları, demokratik zeminde elde ettiğimiz kazanımlarla beraber basın yayın alanında da hayata geçirdik. Ülkemiz genelinde gerçekleştirdiğimiz reformlar, Türk basınının çeşitlenmesine, daha demokratik ve özgürlükçü bir yapıya kavuşmasına vesile oldu. İletişim altyapısına yaptığımız yatırımlarla, ülkemizde dijitalleşmeye hız ve yaygınlık kazandırdık. Basın yayın, medya ve iletişim alanında yaptığımız düzenlemelerle Türkiye’yi, yeni iletişim teknolojileri, internet gazeteciliği, sosyal medya gibi mecralarda dünyanın öncü ülkelerinden biri haline getirdik.

Kamuoyunun haber alma hakkını kullanabilmesi ve doğru bilgilendirilmesi açısından medya, demokrasinin yapı taşlarından biridir. Demokratik ve ahlâki sorumluluk bilinciyle, basın meslek ilkelerine uyan gazeteciler, toplum için hayati bir görevi yerine getirirler. Demokrasimizin kesintiye uğradığı dönemlerde bir vesayet aygıtı olarak kullanılan, çok ciddi baskılara uğrayan Türk medyası, çoğulcu yapıyla artık daha demokratik bir hüviyet kazanmıştır. Özgürlük-güvenlik dengesinin gözetildiği düzenlemelerle, medyamızın halkımız adına üstlendiği denetleyici rolü daha güçlendirilmiştir.

Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığımız yaptığı düzenlemelerle bir taraftan medya mensuplarının çalışmalarını kolaylaştırırken, diğer taraftan da basın yayın tarihimize ilişkin arşiv faaliyetlerini de yürütmektedir. Milletın ve kurumların hafızası olan arşivlerimiz aynı

zamanda birer kültür ve tarih hazineleridir. Hem geçmişini anlatan hem de maziyi geleceğe aktaran arşivler, toplumların dünü ile yarını arasında köprü olurken, sosyal ve beşeri bilimler için de en ciddi kaynakların başında yer almaktadır.

Ülkemizde geçmişi iki asrı bulan basın hayatına dair değerli çalışmalara imza atan Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığımız, *Matbûât ve İstihbârât Müdüriyet-i Umûmiyesi Künye Albümü* ile basın yayın tarihimizin önemli bir dönemine ışık tutmaktadır. Bu alanda ilmi tetkik yürütecek araştırmacılar için kaynak eser niteliğinde olan arşiv çalışması, Cumhuriyet'in ilk yıllarında basın mesleğini icra eden şahsiyetlere dair kıymetli bilgiler de sunmaktadır.

Titiz bir araştırmanın ürünü olan bu önemli eserde emeği geçen herkesi tebrik ediyor, basın camiamız için hayırlara vesile olmasını diliyorum.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ CUMHURBAŞKANI
RECEP TAYYİP ERDOĞAN

Ön Söz

2002'den bu yana Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde büyük bir değişim ve gelişim gösteren Türkiye, demokrasi, insan hakları ve şeffaf yönetim alanlarındaki kazanımlarını, Temmuz 2018'den itibaren Cumhurbaşkanlığı Hükûmet Sistemi ile adeta taçlandırmıştır. Bu dönemde ülkemizde ifade ve basın hürriyeti alanı da hem genişletilmiş hem de daha güçlü şekilde güvence altına alınmıştır. Bu ortam Türk medyasında da çoğulculuğun ve çeşitliliğin artmasına imkân tanımıştır.

“Büyük ve Güçlü Türkiye” hedefine giden yolda atılan tarihî bir adım olan Cumhurbaşkanlığı Hükûmet Sistemi'nin getirdiği kazanımlardan biri de Cumhurbaşkanlığına bağlı bir kurum olarak İletişim Başkanlığının ihdas edilmesi olmuştur. Vizyon ve misyonu doğrultusunda pek çok fonksiyon icra eden İletişim Başkanlığının sorumluluklarından biri de etkin ve nitelikli bir medya ortamı sağlamaktır. Bu kapsamda medya mensuplarının çalışmalarını kolaylaştırmak, onların mesleki ve sosyal gelişimlerine katkıda bulunmak amacıyla birçok faaliyet gerçekleştiren Başkanlığımız, basın kartıyla ilgili işlem ve süreçlerin yürütülmesi görevini de yerine getirmektedir.

Hâlihazırda yerli ve uluslararası olmak üzere yaklaşık 16 bin medya mensubu basın kartı taşımaktadır. 2021 yılı içinde, 41 ülkeden ve 212 kurumdan toplam 340 uluslararası medya mensubu, Türkiye ve bölgemizdeki gelişmeleri takip etmek üzere Başkanlığımızdan akreditasyon almıştır.

Basın kartlarının ülkemizde 100 yıllık bir geçmişi bulunmaktadır. Basın kartlarının ilk örnekleri, Cumhuriyet'in hemen başında, 1920'li yıllardan itibaren Matbûât ve İstihbârât Müdiriyet-i Umûmiyesi tarafından verilmiş ve kayıt altına alınmıştır.

Matbûât ve İstihbârât Müdiriyet-i Umûmiyesi Künye Albümü de henüz kuruluş günlerini yaşayan bir ülkenin, basın ve yayın alanını kanun ve yönetmeliklerle bir düzene kavuşturmayı öncelikli olarak ele aldığını gösteren önemli bir kaynaktır. Bu önem ve öncelik, günümüzde de devam etmektedir.

Bu eser, Millî Mücadele'mize şahitlik eden, Cumhuriyet'imizin gelişmesi ve demokratikleşmesi için gayret gösteren, hakikat arayışından ödün vermeyen basın mensuplarımıza saygı ve minnetimizin bir nişanesi olarak tarihe not düşmek amacını taşımaktadır.

Hakikat temsilcisi olan gazeteciler, yükledikleri bu önemli sorumluluğu yerine getirirken, İletişim Başkanlığını her zaman yanlarında bulmaya devam edeceklerdir.

Künye Albümü Üzerine

Matbûât ve İstihbârât Müdiriyet-i Umûmiyesi 7 Haziran 1920 tarih ve 6 sayılı Kanun'la kurulmuştur. Kanun'un 1. maddesinde Umum Müdürlüğün kuruluş gayesi şu cümlelerle ifade edilmektedir:

“Alelumum dâhilî ve haricî neşriyat ve irşadat ve istihbarat işleriyle meşgul olmak ve bilcümle matbuat umuruna merci teşkil eylemek üzere ‘Matbuat ve İstihbarat Müdiriyeti Umumiyesi’ unvanı ile İcra Riyasetine merbut bir müdiriyet-i umumiye tesis edilmiştir.”¹

Umum Müdürlük, Cumhuriyet'in ilk yıllarında “Hüviyet Varakası” adıyla yerel ve ulusal basın mensupları ile Türkiye’de görev yapan yabancı basın mensuplarına “basın kartı” tahsis etmekte, basın mensubunun bilgileri bir “Künye Albümü”ne kaydedilmektedir. Kaydedilen bilgiler arasında tahsis yapılan gazetecinin adı, çalıştığı veya temsil ettiği süreli yayın, görevi ile kartın veriliş tarihi yer almaktadır.

Künye Albümü'nün ilk sayfalarında tarih bilgisi kaydedilmemiştir. (3) numara sıra sayısı ile *Künye Albümü*'ne kaydedilen *Tanin* gazetesi Ankara muhâbiri Münir Müeyyed Bey'e ait bilgilerin yanına Latin harfleriyle yazılan (1923) tarihinin, o yıllarda resmî kayıtların Arap harfleriyle tutuluyor olması sebebiyle sonradan verildiği düşünülmektedir.

Tarihin sıralı olarak kaydedilmesi, *Türkçe Fransızca Tanin* gazetesi başyazarı Hüseyin Cahid (Yalçın) Bey'in (10) numaralı kaydıyla birlikte başlamaktadır. Hüseyin Cahid Bey'in kaydının altında 25/2/[1]340-[25 Şubat 1924] tarihi yer almaktadır. Buradan itibaren kayıtlarda tarih sırası düzenli şekilde devam etmektedir. Bu itibarla Umum Müdürlüğün, ancak 1924 yılından itibaren kayıt işlemlerini daha düzenli tuttuğunu söyleyebiliriz.

Künye Albümü'nde yer alan ilk kayıt Karagöz Gazetesi Müdür-i Umûru Mahmud Sadık Bey'e, son kayıt ise 9 Şubat 1927 tarihli Amasya'da yayımlanan Emel Gazetesi Seyyar Muhabiri Hikmet Bey'e aittir. Eserde basın mensuplarının ve basın kuruluşlarının bilgilerinin yanı sıra 1924-1927 yılları arası düzenli bir tarih kaydının da tutulması basın tarihi açısından önemli bir boşluğu dolduracaktır.

Kimler Gelmiş, Kimler Geçmiş...

Araştırmacılara Cumhuriyet Dönemi basınına dair değerli bilgiler sunan *Künye Albümü*'nde, 1920'li yıllarda basın dünyamızda yer alan önemli şahsiyetlerin kayıtlarına ulaşılmaktadır: *Tanin* gazetesi başyazarı Hüseyin Cahit (Yalçın), *Vatan* gazetesi sahibi ve başyazarı Ahmed Emin (Yalman), *İctihad Mecmuası* imtiyaz sahibi ve sorumlu müdürü Dr. Abdullah Cevdet bu isimlerden bazılarıdır.

Bu Kitapta Neler Var?

Künye Albümü'nün orijinal sayfaları “tıpkıbasım” olarak, transkripsiyonu yapılmış metinleri de ayrı bir bölüm olarak verilmiştir. Sayfa karşılaştırmalarında kolaylık sağlamak için, orijinal *Albüm* sayfası ile transkripsiyon sayfasına aynı sayfa numarası verilmiştir.

Eser yayına hazırlanırken, özellikle yabancı basın yayın organlarının ve mensuplarının tayin ve tespitinde süreli yayınlarla ilgili çeşitli kataloglar, basın tarihi ile ilgili bibliyografyalar, akademik çalışmalar taranarak tespit edilen gazete ve şahıs isimleri orijinal haliyle

¹ *Ceride-i Resmîye*, 5 Cemâziyelâhir 1339 (H) [14 Şubat 1337 (R)/14 Şubat 1921(M)], ss. 2-3.

yazılmıştır. Ancak literatür taraması sonucu basın mensubunun veya kuruluşunun kesin adının tespit edilememesi, basın mensuplarının kaynaklarda farklı yazılışlarının olması veya albümdeki bilgilerle literatürdeki bilgilerin uyuşmaması durumunda albümdeki okunuşları esas alınmıştır. Ayrıca okuyucuya kolaylık sağlaması açısından hem şahıs hem de süreli yayın indeksleri hazırlanmıştır.

“**Kim Kimdir?**” başlıklı bölümde *Künye Albümü*'ne kaydedilmiş, Cumhuriyet Dönemi basınının önemli isimlerinin kısa biyografileri yer almaktadır.

Künye Albümü'nde yer alan basın mensupları ve basın kuruluşları üzerinden, araştırmacılara faydalı olacağı ümit edilen dört ayrı indeks hazırlanmıştır.

Söz konusu tasnifler, “**İndeksler**” başlığı altında “**Alfabetik İsim İndeksi**”, “**Kitapta Yer Alan Basın Kuruluşlarının İsimleri**”, “**Basın Mensuplarının Unvanlarına Göre İndeksi**”, “**Kurum ve Kuruluşlarına Göre Gazetelerin ve Gazete Çalışanlarının İndeksi**” başlıkları altında sıralanmıştır.

Son bölümde ise dönem içinde kullanılan meslek unvanları “**Künye Albümü'nde Yer Alan Unvanlar**” başlığı altında, güncel karşılıklarıyla sözlük haline getirilmiştir.

Dilekçeler ve Bilgi Notları

Künye Albümü'nün ilerleyen sayfalarında zaman zaman dilekçeler ve bilgi notları da yer almaktadır. Dilekçe ve bilgi notlarının bir kısmı basın mensubunun bulunduğu sayfaya, kişisel bilgilerinin hemen yanına iliştilmiş, bir kısmı ise *Albüm*'ün sonuna yerleştirilmiştir. Bu dilekçe ve bilgi notlarının orijinalleriyle transkripsiyonu yapılmış metinleri, “**Belgeler**” başlığı altında ayrı bir bölümde verilmiştir.

Künye Albümü'nün yayına hazırlanmasında emeği geçen;

- Sayın Prof. Dr. Uğur Ünal'a
(T.C. Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivleri Başkanı)
- Sayın Prof. Dr. Erhan Afyoncu'ya (Milli Savunma Üniversitesi Rektörü)
- Sayın Prof. Dr. Ali Birinci'ye (Eski Türk Tarih Kurumu Başkanı)
- Sayın Prof. Dr. B. Zakir Avşar'a (HBVÜ İletişim Fakültesi Dekanı)
- Sayın Muhammet Safi'ye (Cumhurbaşkanlığı Arşiv Daire Başkanı)
- Sayın Prof. Dr. Dünder Alikılıç'a
(Atatürk Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi)
- Sayın Arş. Gör. Muhammet Ünal Arvas'a
(Atatürk Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Bilgi ve Belge Yönetimi ABD)
- Sayın Dr. Öğr. Üyesi Serkan Erdal'a
(Atatürk Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü)

teşekkür ederiz.

Cumhuriyet'in ilk yıllarında tutulmuş kayıtları ilk kez gün yüzüne çıkaracak *Künye Albümü*'nün basın ve yayın tarihimize ışık tutacağını ümit ediyoruz.

Giriş

Künye Albümü İçinde Büyük Bir Tarih

Prof. Dr. Zakir AVŞAR*

Medeniyet tarihi içinde basın tarihi çalışmaları mühim bir yer tutar. Bilgi ve enformasyonun önemi insanlığın ilk ortaya çıktığı dönemlerde anlaşılmıştır. Her yeni kaynak basın tarihini zenginleştirmekte ve yazımına katkı sağlamaktadır.

Basına ve basın mensuplarına yönelik hak ve imkânlar konusunda başlangıçtan günümüze büyük bir mesafe kaydedildiği açıktır. Ancak bu günlere gelinceye kadar kat edilen aşamaların da bilinmesi, gelinen noktadan daha ileri adımlar atılabilmesi için elzemdir. Onun için basın tarihi üzerine yazıp çizerken, konuşurken, biraz da insan hak ve özgürlükleri tarihi üzerinde durduğumuz bilinmelidir.

Basına yönelik her düzenleme ilk başlarda “kontrol sağlamak” amacıyla çıkarılmış olsa da sonrasında hep hak ve özgürlükler tartışmalarını doğurmuş, tartışmalar her halükarda hak ve özgürlüklerin alanının genişletilerek yeniden tanımlanması ile neticelenmiştir. Aynı zamanda bu düzenlemeler, kurumsallaşma süreçlerini hızlandırmış ve gazeteciliğin bir meslek olarak gelişmesine de katkı sağlamıştır.

İlk basın organlarının ortaya çıkışından itibaren hem ilgi ve merak hem de kuşkuyla yaklaşılan gazetecilik mesleğinin gelişim sürecinde ülkemiz Avrupa'nın gerisinden başlamakla birlikte sonrasında hızlı yol almıştır.

Ülkemizde basın tarihi içinde gazeteciliğin bir meslek olarak doğuşu, hak ve özgürlüklerin genişlemesi süreci zor ve zahmetli olmuştur. Hiç kuşku yok ki, basın organlarının ortaya çıkışının ve gazeteciliğin meslekleşmesinin tarihimizin en zorlu, sıkıntılı süreçlerine denk gelmesinin de etkisiyle hak ve özgürlükler alanında yapılan mücadeleler bir bakıma basın özgürlüğü, düşünce ve ifade özgürlüğü temelli gerçekleşmiştir.

Johann Carolus tarafından 1605 yılında çıkarılan Almanca *Relation aller Fuernemmen und gedenckwürdigen Historien* (Önemli ve Anılmaya Layık Olayların Muhasebesi), dünyadaki ilk gazete kabul edilir. Biçim olarak bir kitabı andıran bu gazete, Kutsal Roma İmparatorluğu dâhilinde, özgür kent statüsünde bir yerleşim olan Strasbourg'da yayımlanıyordu. Bu gazeteyi takiben Avrupa'nın değişik kentlerinde başka gazeteler de çıkmıştır. Gazetenin Osmanlı Devleti'ne gelmesi ise ilk gazeteden yaklaşık iki yüz yıl kadar sonradır.

Osmanlı sınırları içinde yayımlanan ilk gazete bugün sınırlarımız dışında kalmış olan Mısır'da, Mehmed Ali Paşa tarafından 3 Aralık 1828'de çıkarılmış *Vekâyi-i Mısriye*'dir. Bu gazete İslâm basın tarihinde önemli bir yere sahip olduğu gibi, Türk basın tarihinin başlangıcında da pek mühim bir yer tutar. Zira bir Müslüman tarafından yayımlanan ilk Türkçe-Arapça gazetedir.

Bağdat Valisi Davud Paşa'nın 1816'da yayımladığı rivayet edilen Türkçe-Arapça *Curnalu'l-Irakhî*'den bahsedilse de bu gazetenin herhangi bir nüshasına ulaşılmamıştır. Bu sebeple *Vekâyi-i Mısriye* ilk olma vasfına sahiptir. Aynı zamanda devamlılığı dolayısıyla da Türk ve İslâm basın tarihinin en önemli, müşterek süreli yayınlarından biridir.

* Hacı Bayram Veli Üniversitesi, İletişim Fakültesi Dekanı.

Vekâyi-i Mısrıye'nin çıkarılma aşamasına gelmeden önce 18. yüzyılın sonlarında gelindiğinde, İslam ülkelerinde de bir kısım süreli yayının ortaya çıktığını tespit etmekteyiz. Bunlar için söylenebilecek belirgin özellik, yabancılar tarafından ve yayımlandıkları bölge halkının konuştuğu diller haricindeki bir dilde çıkarılmış olmalarıdır. İstanbul'da Eylül 1795'te Fransız Büyükelçiliği tarafından, elçilik yayın organı olarak çıkarılan *Bulletin des Nouvelles* (Haberler Bülteni), İslâm ülkelerinde görülen ilk süreli yayındır. Bunu bir sene sonra *Gazette Française de Constantinople* (İstanbul'da Fransız Gazetesi) takip etmiştir. Osmanlı ülkesinin bir başka şehrinde, İzmir'de de 1824'ten itibaren yine Fransızlar tarafından *Le Smyrneen* (İzmirli), *Le Spectateur Oriental* (Doğu Gözlemcisi) ve *Le Courier de Smyrniens* (İzmir Postası) gibi gazeteler çıkarılmıştır.

Vekâyi-i Mısrıye'nin halk üzerinde yarattığı tesir, keza Vali Kavalalı Mehmet Ali Paşa'nın Bâbiâli'ye rağmen yaptığı bu yenilik ayrıca İzmir'de Fransız avukat Alexandre Blacque tarafından devralınan *Le Courier de Smyrneen* (İzmir Postası) adlı gazetenin Osmanlı yanlısı olarak Avrupa nezdinde Yunan, Rus, İngiliz ve Fransız politikalarını sert bir şekilde eleştirmesi de Memalik-i Osmaniye'de bir gazete çıkarılması fikrinde etkili olmuştur.

Dolayısıyla Memalik-i Osmaniye'de her gün olup bitenlerin halka duyurulması amacıyla II. Mahmut döneminde 1831 yılında ilk resmî gazete olarak *Takvîm-i Vekâyi*'nin yayınına başlandığı bilinen bir hadisedir. *Takvîm-i Vekâyi* II. Mahmut'un emri ile *Lırokır* adıyla Ermenice ve *Otumanikos Monitor* adıyla Rumca olarak da yayımlanmıştır.

Gazetenin yayını ve yönetimi için bir de Takvimhâne Nezareti kurulmuş ve nazırlığa eski vak'anüvislerden Mekke Kadısı Seyit Mehmed Esad Efendi, musahhihliğe Müderris Karsîzâde Cemal Efendi getirilmiştir. *Takvîm-i Vekâyi*'nin ilk sayısı, 1831 yılı Kasım'ında; sekiz sayfa metin, iki sayfa da mukaddime (ön söz) olarak neşredilmiştir. Yazılar genelde altı bölümde toplanıyordu: Umur-u dahiliye (iç haberler), umur-u hariciye (dış haberler), mevad-ı askeriye (askeri konular), fûnun (bilim), tevcihat-ı ilmiye (atamalar), ticaret ve es'ar (fiyatlar). *Takvîm-i Vekâyi*'nin ilk sayısı 5 bin adet basılmıştır. Devlet büyüklere, ulemaya, yüksek düzeydeki memurlara, taşradaki eşrafa ve elçiliklere gönderilmiştir.

Bu gazeteyi 9 yıl sonra ilk özel gazete olarak yayın hayatına giren *Ceride-i Havadis* takip etmiştir. İlk özel Türk gazetesi olarak da kabul edilen *Ceride-i Havadis*'i bir İngiliz yurttaşı olan William Churchill yayını hayatına sokmuştur.

Şinasi ve Âgâh Efendilerin 1860'ta çıkarmaya başladıkları *Tercümân-ı Ahvâl*, Türkler tarafından çıkarılan ilk özel Türk gazetesi olarak da kabul edilir.

Tercümân-ı Ahvâl'in arkasından ise 1876'ya kadar pek çok gazete neşredilmiştir ki bunların önemlileri 1861'de *Tasvîr-i Efkâr*, 1866'da *Muhbir*, 1869'da *Basîret*, 1872'de *İbret* adıyla çıkan gazetelerdir.

Âgâh Efendi'nin *Tercümân-ı Ahvâl*'inde 25 sayı çalışan Şinasi, 27 Haziran 1862'de *Tasvîr-i Efkâr* gazetesini çıkarmıştır. Şinasi'nin

Fransa'ya gitmesi üzerine gazeteyi Namık Kemal çıkarmış, Namık Kemal'in de Paris'e gitmesi üzerine bu kez Rezaizâde Mahmut Ekrem devam ettirmiştir.

Kimi uzun ömürlü olan kimi çok kısa sürede kapanan bu gazetele-
rin sayısı mütemadiyen artmıştır. Osmanlı Devleti'nin pek çok yerin-
de hem Müslüman hem de gayrimüslim ahaliye yönelik yayımlanan
gazetelerin ve dergilerin sayısının fazlalaşması, yeni bir iş kolu doğur-
muştur. Bu yeni sektör, gazete ve dergilerin yoğunlaştığı yerin adıyla
anılır olmuştur. Öyle ki, ilk gazetelerin hükümet merkezi Bâbîâli'de
çıkmasından ötürü basın merkezi de Bâbîâli olmuştur. Bâbîâli'den
Cağaloğlu Yokuşu'na doğru bir sektörel büyüme gerçekleşmiştir. Bu
bölgeler, basın tarihi içinde çok özel ve önemli bir konuma ulaşmış,
yakın zamanlara kadar da Türk basınının kalbi buralarda atmıştır.

Diğer taraftan yabancı basında Osmanlı Devleti hakkında çıkan ha-
ber ve neşriyatı takip etmek, dünyada olan bitenleri kaçırmamak için
de Reisü'l-Küttablık'ın Hariciye Nezareti'ne çevrilmesinden sonra bu
nezarete bağlı Tercüme Kalemleri oluşturulurken, bu kadar çok sayıda
gazetenin, derginin, yayının olduğu bir yapıya yönelik olarak kamu oto-
ritesi bazı düzenlemeler yapma ihtiyacı duymuştur. Bilginin kontrolsüz
bir şekilde yayılmaması, yalan ve yanlış dayalı kara propagandanın
önlenmesi, kitle iletişim araçlarıyla halkın manipüle edilmesine engel
olunması, kamu düzeninin bozulmaması, halkın doğru bilgiye ulaşma-
sının yolunun açılması, kısıtlı olan kâğıt ve baskı materyaline ulaşım-
da devletin katkısı, basın mensuplarının görevlerini yaparken sıkıntı-
ya uğramamaları için kendilerine bir alan açılması, Osmanlı ülkesinin
dünyada iyi tanınması gibi pek çok husus bu ihtiyacı doğuran sebepler
arasındadır. Nitekim Batı kamuoyunda kurgulanmaya çalışılan olum-
suz Osmanlı imajına karşı mücadele ile dünyadaki gelişmeleri takip et-
mek için 1883-1884 yıllarında Hariciye Nezareti bünyesinde Matbuat-ı
Ecnebiye İdaresi kurulmuştur. Bu kurum, dış basında yer alan yanlış
haberleri tekzip etmek, muzır neşriyatın ülkeye girişine mani olmak ve
iç basına haber servis eden yabancı ajansların gönderdikleri telgrafları
kontrol etmek gibi görevleri üstlenmiştir. Osmanlı Devleti'nde ikamet
eden yabancı gazeteciler ve basın temsilcilerinin de doğru bilgilerle do-
natılıp, sempatilerinin kazanılması ve Osmanlı Devleti aleyhinde yayın
yapmalarının önüne geçilmesi de idarenin göreviydi. Matbuat-ı Ecne-
biye İdaresi'nin faaliyetleri 1913 yılında sona ermiş, görevleri Matbuat
Müdüriyet-i Umumiyesi'ne devredilmiştir.

Basın yayın alanının düzenlenmesine ilişkin mevzuata baktığı-
mızda 1857'de çıkarılan Matbaalar Nizamnamesi'ni görmekteyiz. İlk
ihdas edilen teşkilat ise 1862 yılında Maârif-i Umumiye Nezareti'ne
bağlı olarak kurulan Matbuat İdaresi olmuştur. Bu teşkilatın görevleri
1864 yılında düzenlenen ilk Matbuat Nizamnamesi ile belirlenmiştir.

Bu ilk kurumsal yapı 1870'te Hariciye Nezareti'ne, 1877'de ise Dâ-
hiliye Nezareti'ne bağlanmış, 1913'e kadar bir müdürlük olarak faaliyet
göstermiştir. Bu tarihte ise Umum Müdürlük (Genel Müdürlük) olarak
yeniden düzenlenmiş, Matbuat Müdüriyet-i Umumiyesi adını almıştır.
Bu kurum varlığını saltanatın kaldırılışına, yani 1 Kasım 1922'ye kadar
sürdürmüştür.

Millî Mücadele'de Basın

Kuşkusuz ki, İstanbul'daki bu yapı görevini sürdürürken Anado-
lu'da başlayan Millî Mücadele hareketinin de en önemli işlerinden biri
hem sürdürülen mücadelenin iç ve dış kamuoyuna duyurulması ve
destek toplanması hem gerçek dışı bilgi ve haberlere karşı tedbir alın-
ması hem de gerekli bilgilerin hızlı ve doğru bir şekilde elde edilme-
si ve kıymetlendirilmesi olmuştur. Millî Mücadele'nin sürdüğü 1919-
1922 arasında Türkiye'nin bugünkü sınırları içerisinde çıkmış olan
gazete ve dergilerin edebî ve mizahi nitelik taşıyanlarının dışında,

siyasi içerik taşıyanlarının sayısının 100'ün üzerinde olduğunu da har-
tırdaki tutmakta yarar vardır.

Bu yayınların pek çoğunun nüshalarına erişebilmek ne yazık ki zor-
dur. İstanbul'da neşredilenlerin nüshaları büyük ölçüde arşivlerde bu-
lunmakla birlikte Anadolu'da yayımlananlar için aynı şeyleri söylemek
mümkün değildir. Kâğıt, matbaa, baskı malzemesi, eleman gibi zorluk-
lar nedeniyle pek çoğu zaten düzenli olarak yayımlanmamıştır.

Mustafa Kemal Paşa Millî Mücadele'nin iletişimine çok önem ver-
miş, Sivas Kongresi esnasında *İrade-i Milliye* gazetesini neşrettirmiş, bu
çabalarını Ankara'ya geldiğinde *Hakimiyet-i Milliye* ile sürdürmüştür.

Albayrak, Açıksöz, Öğüt, Babalık, Yeni Adana, İstikbal gibi ülkenin
değişik yerlerinde çıkan ve Millî Mücadele'nin sesi olan gazeteler de
yine bu dönemin en önemli süreli yayınlarıdır.

Keza, İstanbul gazeteleri, özellikle dış haberler, yorumlar bakımın-
dan haber ajansları ile bağlantıları, yurt içinde ve dışında nitelikli ve
sürekli elemanlarının bulunması, yabancı dillere vâkıf çevirmenlere
sahip olmaları ve gerektiğinde dış ülkelere muhabir gönderebilmeleri
gibi imkânlarla sahip olduğu için Anadolu Hareketi tarafından dikkat-
le takip edilmiştir.

Burada yeri gelmişken Millî Mücadele'nin yanında yer alan yayın
organlarının belli başlılarını zikretmek, kadirşinaslık olacaktır. İşgal
İstanbul'unda Millî Mücadele'ye açık destek vermek gerçekten zor bir
iştir ve her zaman takdirle, teşekkürle yâd edilmesi gereken büyük bir
erdem ve vatanperver tavidir.

Tasvîr-i Efkâr: 1862'de Şinasi tarafından çıkarılan bu gazeteyi
1909'da Ebuza Tevfik yayımlamaya başlamış, Ocak 1913'ten itiba-
ren ise oğulları Velid ve Talha sürdürmüşlerdir. Bir ara *Tevhîd-i Efkâr*
adını alan *Tasvîr-i Efkâr*, Mondros Mütarekesi ile başlayan dönemde
ağır baskılara karşın çekinmeden ve korkmadan Anadolu'daki Millî
Mücadele'ye destek vermiştir. Ruşen Eşref (Ünaydın) gazetenin mu-
habiri olarak Sivas Kongresi'ne gönderilmiştir. Ayrıca, Aydın cephesi-
ne de muhabirler gönderilerek Millî Mücadele hakkında derli toplu ve
etkili haberler yayımlamıştır. Mustafa Kemal'in resmi ve biyografisi
de ilk kez bu gazetede yayımlanmıştır. *Tasvîr-i Efkâr*, Mart 1925 tari-
hine kadar yayın hayatını sürdürmüştür.

Vakit: 1875 yılında Filip tarafından kurulan bu gazeteyi, Ekim
1917'den itibaren Hakkı Tarık Us ile Asım Us çıkarmıştır. Başyazarlı-
ğını Ahmet Emin Yalman'ın yaptığı *Vakit* gazetesi Millî Mücadele'yi
bütün gücüyle desteklemiştir. Günlük olarak çıkan *Vakit*'in yazı kad-
rosunda bulunan isimler de önemlidir: Ahmet Şükrü (Esmer), Ali Ek-
rem (Uşaklıgil), Reşat Nuri (Güntekin), Refik Ahmet (Serengil), Halil
Lütfi (Dördüncü)...

İkdam: 1894-1928 yılları arasında yayımlanan bu gazete bir ara
Hürriyet ve İtilaf Partisi'ni desteklemiştir. Başyazarı ve kurucusu Ah-
met Cevdet'tir. Mütareke yıllarında gazeteyi Yakup Kadri (Karaosma-
noğlu) yönetmiş, Millî Mücadele'yi öven yazılarından dolayı divan-ı
harbe verilmiştir. Gazetenin yazı kadrosunda Ahmet Rasim, Ahmet
Refik, Hüseyin Cahid, Hüseyin Rahmi yer almıştır. Ankara'ya ilk mu-
habir gönderen İstanbul gazetesi *İkdam* olmuştur. Günlük olarak ya-
yımlanmıştır.

İleri: Ocak 1918-1924 yılları arasından yayımlandı. Başyazarı Ce-
lal Nuri (İleri)'dir. Günlük olarak yayımlanan gazete, belirli bir sayı-
ya kadar *Âtî* adı altında çıkarılmıştır. İlk cephe haberlerini bu gazete
vermiştir. Millî Mücadele'yi bütünüyle desteklemiş olup Ankara'daki
TBMM Hükûmeti tarafından maddi yönden desteklenmiştir.

İstanbul'da çıkarılan gazeteler arasında dikkati çekenlerden biri
de *Akşam*'dir. Mayıs 1918'den itibaren yayımlanmış olup Millî Müca-
dele'yi bütün gücüyle desteklemiştir. Gazetenin kurucuları: Necmettin

Sadak, Kazım Şinasi Dersan, Falih Rifkî Atay ve Ali Naci Karacan'dır. Akşam gazetesi uzun süre yayın hayatını devam ettirmiştir.

Mustafa Kemal Paşa'nın ortakları arasında olduğu *Minber* gazetesi de yine Millî Mücadele için önemlidir.

İstanbul'da 1908'de yayımlanmaya başlayan *Sebilürreşad* dergisi de Millî Mücadele için fevkalade değerli bir yayın organı olarak temayüz etmiştir. Sahibi ve sorumlu müdürü Eşref Edib, başyazarı ise Mehmet Akif (Ersoy)'dur. Bu derginin ilk 185 sayısı *Sırât-ı Müstakîm* adı ile yayımlanmıştır. Millî Mücadele'yi destekleyen bu dergi, bir ara Kastamonu'da çıkmış, Ankara'nın işgali tehlikesi belirince Kayseri'ye taşınmış, Sakarya Savaşı'ndan sonra yeniden Ankara'da yayın hayatını sürdürmüştür. *Sebilürreşad* ve Mehmet Akif Ersoy'un Millî Mücadele içindeki yeri tartışmasız çok büyüktür.

Genel olarak Müdafaa-i Hukuk Cemiyetleri ile ilişkili olarak yayın yapan ve Millî Mücadele'yi destekleyen Anadolu gazetelerinden bir kısmını şöyle sıralayabiliriz:

Babalık, *Öğüt* (Öğüt Dergisi), *İrade-i Milliye*, *Hâkimiyet-i Milliye*, *İzmir'e Doğru*, *Doğrusöz* (Balıkesir), *Ses* (Balıkesir), *Aydın İli* (Aydın), *Ertuğrul* (Bursa), *İnkılâp* (Bursa), *Yeni Adana* (Adana), *Misâk-ı Millî* (Kayseri), *Açıksöz* (Kastamonu), *Mücadele-i Milliye* (Sivas), *Gaye-i Milliye* (Sivas), *Satvet-i Milliye* (Elazığ), *Hukuk-u Beşer* (İzmir), *Amal-i Milliye* (Maraş), *Emel* (Amasya), *Türkoğlu* (Bolu), *Işık* (Giresun), *Ahali* (Edirne)...

Albayrak: Mart 1913-1921 arasında Erzurum'da yayımlandı. Selim Polat tarafından kurulan gazete, İttihat ve Terakki Partisi'nin yayın organı durumunda idi ve Millî Mücadele yıllarında Doğu Vilayetleri Müdafaa-i Hukuk-ı Milliye Cemiyeti'nin güçlü bir sesi olmuştur. Birinci Dünya Savaşı sırasında Erzurum'un Ruslarca işgali süresince çıkmamıştır. Kongreler döneminin önemli yayın organlarından. Özellikle Ermeni sorunu ile ilgili yayınlarıyla dikkati çekmiştir.

Açıksöz: Haziran 1919'da Kastamonu'da çıkmaya başlamıştır. Hüsnü Açıksöz tarafından çıkarılan gazete 16 Eylül 1919 tarihinden itibaren Kuva-yı Milliye'yi destekleyen yazılar yayımlamıştır. Kuzeybatı Anadolu'nun en etkili gazetesi hâline gelmiştir. Tirajı bir ara 1500'ü bulmuştur. Kastamonu Müdafaa-i Hukuk Cemiyetinin yayın organı hâline gelmiş olan *Açıksöz*, İstanbul haberlerini Zonguldak ve İnebolu muhabirleri, Ankara haberlerini de Ankara muhabiri kanalıyla sağlamıştır. Yayın hayatını 1932 yılına değin sürdüren *Açıksöz*'ün yazı kadrosunda, Hasan Fehmi (Turgal), İsmail Hakkı (Uzunçarşılı), Mehmet Akif (Ersoy), İsmail Habib (Sevük) bulunuyordu.

İzmir'e Doğru: 16 Kasım 1919 tarihinde ilk sayısı yayımlanan *İzmir'e Doğru* gazetesinin yayın hayatı 29 Haziran 1920 tarihine kadar sürmüştür. Balıkesir'de yayımlanan bu gazetede İzmir sorunu işlenmiştir. Gazetenin sahibi Vasıf Çınar, başyazarı ise Mustafa Necati idi. 74 sayı yayımlanabilmiş olan *İzmir'e Doğru* gazetesi, "Millî emelleri savunacak yazılar kabul edilir." cümlesiyle Millî Mücadele'yi savunduğunu belirtmiştir. Balıkesir'in Yunan işgaline uğraması üzerine kapanmıştır.

Millî Mücadele'yi destekleyen Anadolu gazeteleri içerisinde *Yeni Adana*, *İstikbal* ve *Hukuk-u Beşer*'i de görüyoruz.

Bunlardan *Hukuk-u Beşer*, İzmir'de yayımlanmıştır. Başyazarı, İzmir kordon boyunda Yunan askerlerine Mayıs 1919'da ilk kurşunu atan ve şehit edilen gazeteci Hasan Tahsin (Osman Recep Nevres) idi.

Yeni Adana, Adana'da günlük olarak yayımlanmış, yayın hayatı bazı aksamalara uğramıştır. Sahibi Ahmet Remzi (Yüregir) idi. *Yeni Adana*, 25 Aralık 1918'de çıkmaya başlamış, gazete ilk zamanlar *Adana* başlığı ile çıkmış, daha sonra *Yeni Adana* olarak yayımlanmıştır. Kuva-yı Milliye'den destekleyen *Yeni Adana*, Çukurova'nın en etkili gazetesi olmuş, yayın hayatı uzun süre devam etmiştir.

İstikbal gazetesi 10 Aralık 1918 tarihinden itibaren Trabzon'da çıkmaya başlamış, yayın hayatını 1923 yılına kadar sürdürmüştür. *İstikbal*, Trabzon Muhafaza-i Hukuk-ı Milliye Cemiyetinin yayın organı hâline gelmiştir.¹

Millî Mücadele'nin bilgi, enformasyon, istihbarat, haberleşmeye verdiği önem Erzurum'da *Albayrak*, Sivas'ta *İrade-i Milliye* ve Ankara'da *Hakimiyet-i Milliye*'nin yayın organı olarak kullanılmasıyla sınırlı kalmamış, görüldüğü üzere çok sayıda yayın organından istifade edilmiştir.

Matbuat Alanında Yeni Bir Yapılanma İhtiyacı...

Ankara'da Millî Mücadele'yi yürüten kadrolar, İstanbul Hükûmeti'nin kontrolündeki Matbûât Müdüriyet-i Umûmiyesi'nin görevlerini yerine getirememesi ve bu mücadelede istifade edilmesinin mümkün olmaması sebebiyle yeni bir yapılanmaya gitme ihtiyacı duymuştur. 23 Nisan 1920 günü Ankara'da Büyük Millet Meclisi'nin toplanmasıyla birlikte bu ihtiyacın giderilmesine yönelik adımlar atılmaya başlandı. İlk olarak 6 Nisan 1920 tarihinde Anadolu Ajansı, 7 Haziran 1920 tarihinde de Matbûât ve İstihbârat Müdüriyet-i Umûmiyesi kuruldu. Her ikisinin kuruluşunda da aynı ihtiyaç gözetilmiştir: "İç ve dış kamuoyunun aydınlatılması..."

4 Mayıs 1920'de, TBMM'de "İstihbarat Şubesi" kurulmasına ilişkin önergelerin görüşülmesi sırasında, Bolu Mebusu Tunalı Hilmi'nin "Bizim ihtiyacımız şu devrede en çok propagandacılıktır." biçimindeki sözleri dikkat çekicidir. Kanun teklifi gerekçesinde, Anzavur isyanı hakkında kamuoyunda yanlış bilgilendirmeler olduğu, halkın doğru bilgiyle aydınlatılması için bir bakanlık ya da genel müdürlük kurulması gerektiği belirtilmiştir. Sonuçta, "Umum Müdürlük" biçiminde bir yapılanmada karar kılınmıştır. Kanun tasarısı, İrşad Encümeni tarafından ele alındıktan sonra TBMM Genel Kurulu'nda görüşülmüştür.

"Matbûât ve İstihbârat Müdüriyet-i Umûmiyesi Teşkiline Dair Kanun" 7 Haziran 1920 tarihinde, 6 nolu kanun olarak Meclis'te kabul edilmiş, 14 Şubat 1921 tarihli *Resmî Gazete*'de yayımlanmıştır. Matbûât ve İstihbârat Müdüriyet-i Umûmiyesi; dünya basınıni izlemek ve incelemek, ülke içinde gazeteler yayımlatmak, fikrî ve psikolojik birliği sağlamak ve ülke sorunları hakkında herkes tarafından kolayca anlaşılabilir yayınlar hazırlayarak her tarafta muhabirler bulundurmak amacıyla kurulmuştur. Umum Müdürlük ilk etapta İstanbul, Zonguldak, İnebolu, Trabzon, Antalya, Kars, Adana, İzmit ve Aydın'da (Söke ve Kuşadası) birer istihbarat şubesi açmıştır. Anadolu gazetelerinin kâğıt, harf ve diğer ihtiyaçlarına katkıda bulunan kurum, Anadolu Ajansı'nı da 7 Haziran 1920 tarihinde bünyesine almıştır.

"Matbûât ve İstihbârat Müdüriyet-i Umûmiyesi teşkiline dair kanun

"BİRİNCİ MADDE-Alelumum dahilî ve haricî neşriyat ve irşadat ve istihbarat işleriyle meşgul olmak ve bilcümle matbuat umuruna merci teşkil eylemek üzere Matbuat ve İstihbarat Müdüriyeti Umumiyesi' unvanı ile İcra Riyasetine merbut bir müdüriyet-i umûmiye tesis edilmiştir.

"İKİNCİ MADDE-Müdüriyet-i Umûmiye Vekiller Heyetinin bütün vesait ve teşkilâtından istifade eder.

"ÜÇÜNCÜ MADDE-İrşat ve istihbarat masarifi İcra Reisinin tasdikine iktiran etmek şartıyla Müdür-i Umûmî tarafından sarfedilir.

*"DÖRDÜNCÜ MADDE-İşbu kanun tarihi neşrinden mer'idir."*²

TBMM'ye bağlı olarak kurulan Matbûât ve İstihbârat Müdüriyet-i Umûmiyesi, 25 Aralık 1920'de çıkarılan 79 sayılı kanunla Hariciye

¹ <https://ataturkansiklopedisi.gov.tr/bilgi/milli-mucadele-basini/>.

² *Ceride-i Resmîye*, 5 Cemâziyelâhîr 1339 (H) [14 Şubat 1337 (R)/14 Şubat 1921(M)], ss. 2-3.

Vekâleti'ne bağlanmış, isminden “istihbarat” kelimesi çıkarılmış ve Matbûât Müdüriyet-i Umûmiyesi olmuştur. Ancak, istihbarat temini kurumun görevlerinden biri olmaya devam etmiştir. Hariciye Vekâleti bünyesindeki Matbûât Müdüriyet-i Umûmiyesi'nin Harici Matbûât Müdürlüğü ile birlikte iki müdürlüğünden biri İstihbarat Müdürlüğüdür.

Matbûât Müdüriyet-i Umûmiyesi, dışarıya karşı ulusun gerçekleştirdiği ve gerçekleştirmeye çalıştığı işleri tanıtmak ve davanın haklılığını kanıtlamaya çalışmak ile ulusu, ülke içinde aynı noktada birleştirmek için her araçtan yararlanarak sürekli aydınlatmak ve uyarmakla görevlendirilmiştir.

TBMM Başkanı ile Başbakanlığa bağlı olan Kurum, 8 Ağustos 1984 tarihli ve 231 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Basın-Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğü adını almış, 10 Temmuz 2018 tarihinde kapatılarak görev ve yetkilerinin yanı sıra tüm mal varlığı, Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığına devredilmiştir.

Bir Meslek Olarak Gazeteciliğin Gelişimi

İlk teşkilatlanmadan itibaren ülkemizde gazetecilik bir iş kolu, meslek olarak değerlendirilmiş, halkın bilgi alması, ülkenin iç ve dış kamuoyunda doğru bilgilerle tanıtılması gibi hususlar öne çıkmış ve gazetecilik faaliyetlerinin kolaylaştırılması ve sürdürülebilir kılınması için çabalar ortaya konmuştur.

Takvîm-i Vekâyi Padişah II. Mahmut tarafından çıkarılmış olup, bir kamusal nitelik ve görev de üstlenmiş olduğu için finansmanı da devlet tarafından sağlanıyordu. Sonrasında özel bir izinle çıkan *Ceride-i Havadis*'in yayın hayatına devam edebilmesi için de yine devlet hazinesinden yıllık 2.500 kuruş yardım verildiği bilinmektedir.

Kuşkusuz ki her gazete, dergi için devlet bu şekilde bir yardım, destek ve kolaylıklar getirmemiştir. Ancak her gazetenin, derginin ülke içinde ve dışında etkilerini düşünmüş, muzır etki oluşturmaması için de tedbir alma ihtiyacı hissetmiştir.

Sanayi devriminden bu yana teknolojik gelişmeler neticesinde seri üretim ve istihdam artmıştır. İstihdamdaki gelişme yeni çalışma ilişkilerini doğurmuş, çalışan tüm kesimlerin çalışma ilişkileri kanunlarla tanzim edilerek hakları korunma altına alınmıştır. İşçi tanımına giren çalışanlara yönelik iş hukuku oluşturulmuş, zamanla farklı iş alanları için kendine özgü niteliklerinden dolayı özel iş kanunları hazırlanmıştır. Türkiye'de ilk İş Kanunu 1936 yılında çıkarılmıştır. 3008 sayılı İş Kanunu'nda işçi; bir hizmet sözleşmesi ile başka bir kimse- nin işyerinde bedenen veya bedenen ve fikren çalışan kişi olarak tarif edilmiştir. Bu tanımlama ile fikrî emeğiyle çalışan ya da fikrî emeği bedeni emeğine üstün olan kişiler bu kanunun dışında kalmıştır. Bu dönemde gazeteciler için Borçlar Kanunu'nun genel nitelikteki hizmet akdine ilişkin hükümleri uygulanmıştır.

1946 yılında ilk çok partili seçimler yapılmıştır. 1950 seçiminde iktidar Cumhuriyet Halk Partisinden Demokrat Partiye geçmiş, devam eden süreçte basının siyasi organlar ve demokratik rejim içinde kazandığı itibar basın çalışanları ile ilgili bir kanun hazırlanmasını gündeme getirmiştir.

Türkiye'de çok partili hayata adım atıldıktan sonra çıkarılan ilk iş kanunu, 5953 sayılı “Basın Mesleğinde Çalışanlarla Çalıştıranlar Arasındaki Münasebetlerin Tanzimi Hakkında Kanun”dur. TBMM'de 13 Haziran 1952 tarihinde kabul edilen Kanun, 20 Haziran 1952'de *Resmî Gazete*'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Kanuna 1961 yılında önemli ilaveler yapılmıştır. Tâli hükümler ve para cezalarındaki miktar düzenlemeleriyle ilgili olmak üzere 1963, 1964, 1965, 1971, 1973, 2003 ve 2008 yıllarında bazı değişikliklere gidilmiş, özü korunarak günümüze kadar gelmiştir. 5953 sayılı Basın İş Kanunu'na esaslı ilaveler 1961'de yapılmıştır. 1961'de, 212 sayılı kanun ile getirilen yenilikler

ise kıdem hakkı, ölüm tazminatı, gazetelerin kapanması halinde gazetecilere tazminat verilmesi, istifa eden gazeteciye kıdem tazminatı verilmesi, aylıkların peşin ödenmesi, gece çalışanlara haftada iki gün izin verilmesi, ikramiye, iş anlaşmazlıklarında iş mahkemelerine başvuru hakkı, ödemelerin gecikmesinde faiz uygulanması ve 10 Ocak tarihinin Çalışan Gazeteciler Bayramı olarak kabul edilmesidir.

Görüldüğü gibi, bu kanun ile kanun koyucu esasen gazeteciye koruma altına almıştır. Gazetecilik kamusal denetim görevi üstlenen bir meslek dalıdır, 5953 sayılı Kanun'un 1. maddesi "... Bu Kanun şümulüne giren fikir ve sanat işlerinde ücret karşılığı çalışanlara gazeteci denir" şeklinde bir tanım yapmıştır. Gazeteci olarak çalışanlar bu işten geçimini sağlayan kişilerdir.

Dünden Yarına Basın Kartları

Basın tarihi boyunca basın çalışanlarının işlerinin kolaylaştırılması, devletler ve hükümetler nezdinde işlerini rahatlıkla takip edebilmeleri, yaptıkları işin kamu hizmeti boyutu nedeniyle kâğıt, matbaa malzemesi temini, bilgi ve haber transferinde kolaylıklar, öncelikler ve indirimler sağlanabilmesi gibi hususlar önem kazanmış, bunun içinde bir yandan meslek örgütlerinin, diğer yandan kamu otoritelerinin çaba ve düzenlemeleri kendini göstermeye başlamıştır.

Basın kartı uygulamasının geçmişine ilişkin net bilgiler bulunmakla birlikte, gazetecilere çeşitli etkinliklere katılım için kolay geçiş sağlayan ve kişiye özel düzenlenen basın kartı uygulamasının 19. yıldan itibaren örnekleri vardır. Birinci Dünya Savaşı sonrasında gazetecilerin Uluslararası Barış Konferansı'nı izleyebilmeleri için akredite edildikleri, hem kendi devletlerinin yetkililerinden hem de Konferans yetkililerinden onaylar aldıkları görülmektedir.

Uluslararası Basın Kartı (International Press Card-IPC) uygulaması 1927 yılında düzenlenen Uluslararası Gazeteciler Federasyonu Dünya Kongresi'nde kararlaştırılmış ve uygulamaya konulmuştur. IPC, Uluslararası Gazeteciler Federasyonu'na (IFJ) üye meslek örgütlerinin değerlendirmesiyle verilmektedir. Bir medya kuruluşunda kadrolu çalışanların yanı sıra serbest gazeteciler de Uluslararası Basın Kartı başvurusunda bulunma hakkına sahiptir. Uluslararası Basın Kartı için başvuru sahibinin, son 2 yıl içerisinde bir medya kuruluşunda, kendi adıyla en az 10 haberinin yayımlanması veya 20 yıl içinde en az 6 yıl boyunca kesintisiz olarak gazetecilik faaliyetini sürdürmesi şartları aranmaktadır.

Basın kartı bütün ülkelerde mesleki profesyonelliğin bir işareti olarak kabul edilmektedir. Bir basın çalışanının kendi çalışma alanında aldığı eğitime ya da deneyime atıfta bulunur ve bir mesleki prestij belirteçidir. Basın kartları gazetecilerin kaynakları ile ilişkisinde bir güven yaratırken; güvenlik güçlerinin bakış açısıyla değerlendirildiğinde ise bir akreditasyon aracı haline gelerek halkla ilişkiler yönetimine dönüşebilir.

Basın kartları ülkede yaşayan yabancı basın mensuplarının çalışma izinlerini almaları, ülkeye uyum sağlayabilmeleri ve haber kaynaklarına kolayca ulaşabilmeleri gibi çeşitli avantajları beraberinde getirmektedir. Bu nedenle çağdaş demokrasilerde basın kartlarına ilişkin kurallar, medya ile ilgili mevzuatın önemli bir parçasını teşkil eder.

Bugün dünyanın hemen her ülkesinde, meslek mensubu olarak kabul edilen kişilerin çalışmalarını kolaylaştırmaya yönelik çeşitli basın kartı uygulamaları vardır.

Türkiye'de basın kartı, basın ve yayın çalışanlarına görevlerini rahatlıkla yerine getirebilme imkânı sağlayan özel bir kimlik belgesidir.

Türkiye'de, gazetecilerin basın kartı sahibi olmasını sağlayan 5953 sayılı Basın İş Kanunu 20 Haziran 1952 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Günümüzde, basın yayın alanında çalışan ve yönetmelikle belirlenen mesleki nitelikleri haiz kişilere verilen basın kartı, 24/7/2018 tarihli ve 14 sayılı İletişim Başkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile kurulan Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı tarafından düzenlenmektedir.

Basın Tarihi İçin Bir Hazine: Matbûât ve İstihbârat Müdiriyet-i Umûmiyesi Künye Albümü

Matbûât ve İstihbârat Müdiriyet-i Umûmiyesi'ne ait 1924-1927 tarihlerini kapsayan Künye Albümü basın tarihimiz bakımından tam bir hazine değeri taşımaktadır. Albüm'de yer alan gazeteler ve gazeteciler Türkiye Cumhuriyeti devletinin nasıl bir siyasi, fikrî, ilmî, edebî çoğulculuk içinde ortaya çıktığını ve yükseldiğini göstermesi bakımından önemlidir. Albüm'de yer alan gazeteciler Osmanlı'nın son dönemlerini yaşamış, Cumhuriyet'in doğuşuna, gelişmesine de şahit olmuş ve katkı sağlamışlardır. İsimlerin önemli bir kısmı siyasal hayatta da yer almış, ülkenin kalkınma ve gelişmesine yön veren şahsiyetlerdir.

Böylesine kıymetli bir eser bize şunu da göstermektedir ki, hem İmparatorluk Türkiye'si hem de Türkiye Cumhuriyeti devleti gazetecilik mesleğini, halkın bilgiye ve habere ulaşımını önemsemiş, aynı zamanda iç ve dış kamuoyunda ülkenin ve milletin çıkarlarının korunması için basına imkânlar açmıştır.

Bu kıymetli eserin, basın tarihimiz yazılırken muğlak kalan, bilinmeyen veya az bilenen pek çok hususa açıklık kazandıracak birinci elden kaynak hüviyeti taşıdığını da belirtmemiz lazımdır. Özellikle ülkemizde azınlıklara ait yayın organlarına ve buralarda çalışanlara ilişkin yapılacak araştırmalar için yine bu *Albüm* çok yararlı bilgileri içermektedir.

Gerek basın tarihimiz üzerine yapılan çalışmalar, gerek şu anda elinizde tuttuğunuz bu kıymetli çalışma göstermektedir ki, Türkiye tarihsel süreç itibarıyla, basın özgürlüğü konusunda dünyanın gerisinde kalmamış, basın özgürlüğünün önemine inanmış ve bunun için de dönemsal anlayış ve şartlara bağlı olarak gerekli düzenlemeleri yapmış bir ülkedir. Gazetecilik mesleğinde çalışanlar için de sürekli daha fazla haklar getiren, var olanları genişleten bir süreç işlemiştir. Elbette geline nokta hiçbir şekilde yeterli bulmak mümkün değildir ve her zaman daha ilerisini istemek insanın doğasında vardır.

Tüm dileklerimiz ve beklentilerimiz basın özgürlüğünün daha ileri boyutlara ulaşması yönündedir. İnanıyoruz ki, birikimlerimiz, deneyimlerimiz bizleri kesinlikle çok daha iyi yerlere ulaştıracaktır. Bu vesile ile bu değerli çalışmayı basın tarihimize kazandıran Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığımıza ve Saygıdeğer Başkanımız Prof. Dr. Fahrettin Altun'a teşekkürlerimi ifade etmek istiyor, çalışmada emeği geçenleri kutluyorum.

Kaynakça

- ADAMS, T. L. (2013). Professionalization. In: Smith V. (ed.) *Sociology of Work: An Encyclopedia*. Thousand Oaks, CA: SAGE, pp. 714-715.
- ALTUN, Fatmanur (2022). "Geleneksel Medyadan Yeni Medyaya Propaganda: Süreklilik ve Değişim", *Mevzu: Sosyal Bilimler Dergisi*, 7 (Mart 2022), s. 1-22.
- AVŞAR, Zakir, Muzaffer ŞAHİN (2016). "Basın İş Kanunu, Sorunlar ve Güncelleme Tartışmaları", *Sosyal Güvenlik Dergisi*, Ekim 2016, Cilt 6, Sayı 2, Sayfa 113-138.
- BLOCK, Mary Angela; Suran, Melissa ve González, Laura Marina Boria (2016). "Badges? Who Needs Them? Police Press Credential Policies, Professionalism, and The New Media Environment", *Journalism*, 1-17.
- DUKANOVIĆ, Anđela (2021). "Limitations on Freedom of Expression in Practice of the European Court of Human Rights and the Notion of Disinformation", *NBP 2021*, Vol. 26, Issue 2, pp. 31-42.
- DOLUNAY, A., KASAP, Fevzi (2017). "Basın Hak ve Özgürlüklerinin Yeni Medya Üzerinden Değerlendirilmesi: Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Örneği", 1st International Conference on New Trends in Communication 1. Uluslararası İletişimde Yeni Yönelimler Konferansı, 521-533.
- EVIDENTE, Shirley P. (2009). "The Iconic Images of the Philippine Press Identification Card in Metro Manila", *Plaride: A Philippine Journal of Communication, Media, and Society*, 6(2), 33-90.
- İNUĞUR, M. Nuri (1978). *Basın ve Yayın Tarihi*, İstanbul.
- HOLTZ-BACHA, Christina (2021). "More Than Just Collateral Damage. Ramifications of The Pandemic for Freedom of The Press", *Publizistik*, Springer.
- IDDINS, Annemarie (2021). "A Sword of Damocles: Media Policy, Digital Cultures, and the Discourse of Press Code Reform", *International Journal of Communication* 15(2021), 3992-4010.
- KARACA, Emin. "Türkiye'nin İlk Gazeteleri: Takvîm-i Vekâyi, Ceride-i Havadis ve Tercüman-ı Ahval", <https://journo.com.tr/turkiye-ilk-gazeteler-takvimi-vakayi-ceride>.
- KRAUZE, Maris (2021). The Proportionality of Limitations of Freedom of Expression in The Context of Suppression of Terrorism Under The Council of Europe Convention on The Prevention of Terrorism, Riga Graduate School of Law
- KOÇER, Dilara N (2019). "Türkiye'de Kamu Diplomasisinin Kurumsallaşması: Matbuat İdaresi'nden İletişim Başkanlığı'na", *Konya Sanat Dergisi*, 2019; Sayı 2: 87-102.
- MANNIG, P.K. (1977). *Police Work: The Social Organization of Policing*. Cambridge, MA: MIT Press.
- ÖZKAYA, Yücel (1989). *Millî Mücadele'de Atatürk ve Basın*, Atatürk Araştırma Merkezi Yayını, Ankara.
- ÖZTOPRAK, İzzet (1989). *Türk ve Batı Kamuoyu'nda Millî Mücadele*, Türk Tarih Kurumu Yayını, Ankara.
- PERLMUTTER, D. D. (2000). *Policing the Media: Street Cops and Public Perceptions of Law Enforcement*. Thousand Oaks, CA: SAGE.
- YAZICI, Nesimi (1991). "Vekâyi-i Mısriyye Üzerine Birkaç Söz", *OTAM*, S.: 2, İstanbul.
- YAZICI, Nesimi (1983). *Takvîm-i Vekâyi Belgeler*, Gazi Üniversitesi Yayınları, Ankara 1983.
- YAZICI, Nesimi (2010). "Takvîm-i Vekâyi", *TDVİA*, C.: 39, İstanbul, s. 490- 492. <https://ataturkansiklopedisi.gov.tr/bilgi/milli-mucadele-basini/>. <https://hukukbook.com/matbuat-ve-istihbarat-mudiriyeti-umumiyesi-teskilinedair-kanun/> <https://www.kshs.org/kansapedia/press-passes/10271> <https://www.denizligazetesi.com/sari-basin-karti-turkuaz-basin-karti-oldu-makale.71380.html> <https://bajunion.org.uk/index.php/services/press-card/> <https://journo.com.tr/basin-karti-nasil-alinir-ulkeler> <https://www.ifj.org> <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/19.5.14.pdf> <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=465&MevzuatTur=21&MevzuatTertip=5> <http://www.gercekizmir.com/yazar/Danistay-karari-ve-sari-basin-karti/654> <https://www.eskisehir.net/eskisehir/yildirim-tgs-il-temsilcisi-oldu-h49238.html> <https://www.milligazete.com.tr/haber/8086847/internet-medyasina-duzenleme-geliyor-basin-karti-ilan-dagitimi>

Kim Kimdir?

Bu bölümde, *Künye Albümü*'nde kayıtlı basın mensuplarından, basın ve düşünce tarihi açısından önem arz eden isimlerin kısa biyografileri yer almaktadır.

Sadri Edhem Bey

[Sadri Ertem]

(1898-1943)

1898 yılında İstanbul'da doğdu. Babası İbrahim Etem Bey, annesi Nadi-re Hanım'dır.¹ Çocukluk yılları babasının memuriyeti dolayısıyla farklı şehirlerde geçen Sadri Ertem Bey, ilköğrenimine Ermenek'te başladı. Babasının vefatı üzerine İstanbul'a gelen Sadri Ertem Bey eğitime Ravza-i Terakki'de devam etti. Üsküdar Askeri Rüşdiyesi'nden sonra girdiği Üsküdar Sultani-si'nden 1914 yılında mezun oldu. Yükseköğrenimini Darülfünun Edebiyat Fakültesi Felsefe Bölümünde tamamlayan Sadri Ertem Bey, 1920 yılında Anadolu'ya geçerek Milli Mücadele'ye destek verdi. Ankara'da *Hâkimiyet-i Milliye* ve *Yeni Gün* gazetelerinde çalıştı.² Cumhuriyet'in ilânını müteakip *Son Telgraf* gazetesinde yazılar yazmaya başladı.³ Bu dönemde "Takrir-i Sükûn Yasası'na muhalefetten" dolayı tutuklanarak Şark İstiklâl Mahkeme-si'nde yargılandı. Berat ettikten sonra bir müddet işsiz kalan Sadri Ertem Bey, daha sonra çeşitli okullarda öğretmenlik yaptı. Kısa bir süre Matbuat Umum Müdürlüğünde müşavir olarak çalıştı. Bu dönemde Balkan Gazete-ciler Birliğinin kurulması amacıyla Bükreş'te toplanan konferansa katılan Türk heyeti içerisinde yer aldı.⁴ *Tercüman-ı Hakikat* ile matbuat hayatına atılan Sadri Ertem Bey *İkdam*, *Tanin*, *Vakit*, *Haber*, *Öğüt*, *Resimli Gazete*, *Halk*, *Son Dakika*, *Servet-i Fünun*, *Resimli Ay*, *Güneş*, *Yeditepe* ve daha birçok gazete ve dergide yazılar yazdı.⁵ 1939 yılında Kütahya milletvekili seçildi ve bu görevdeyken geçirdiği kalp krizi sonucu 12 Kasım 1943'te vefat etti.⁶

¹ Sadri Edhem Bey, *Künye Albümü*'nde 2 sıra numarasında kayıtlıdır.

² TBMM Arşivi, Devre No: VI, Sicil No: 1092.

³ Şükran Kurdakul, *Şairler ve Yazarlar Sözlüğü*, Bilgi Yayınevi, İstanbul 1973, s. 155.

⁴ *Edebiyatımızda İsimler Sözlüğü*, (Hazırlayan: Behçet Necatigil), Varlık Yayınları, İstanbul 1968, s. 111.

⁵ BCA. Yer No: 30-18-1-2, Kutu No: 65, Gömlek No: 42, Sıra No: 2.

⁶ *Tanzimat'tan Bugüne Edebiyatçılar Ansiklopedisi*, Cilt: I, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul 2010, s. 415.

⁶ "Acı Bir Kayıp", *Cumhuriyet*, 14 İkinciteşrin 1943/14 Kasım 1943; Cumhuriyet Arşivi'nde bulunan bir kayıta Sadri Ertem'in 13 Kasım 1943'te vefat ettiği belirtilmektedir. Bkz. BCA. Yer No: 30-10-0-0, Kutu No: 76, Gömlek No: 505, Sıra No: 5.

Ercüment Ekrem Bey

[Ercüment Ekrem Talu]

(1888-1956)

Asıl adı Ahmed Kemal Ercüment'tir. 28 Kasım 1888'de İstanbul İstinye'de doğdu. Babası Şura-yı Devlet Tanzimat Dairesi azasından ve ünlü edebiyatçılardan Rezaizade Mahmud Ekrem Bey¹, annesi ise Ayşe Güzide Hanım'dır. İlköğrenimine İstinye Mektebi'nde başlayan Ercüment Talu, babasından ve Tevfik Fikret'ten Türkçe, bazı hocalardan da Fransızca, İngilizce ve Yunanca dersleri aldı.² 1897 yılında başladığı Galatasaray Lisesi'nden 1905 yılında mezun oldu. Mezuniyetini müteakip Fransa'ya giderek Paris'te Siyasal Bilgiler Okulu'nda öğrenim gördükten sonra İstanbul'a döndü.³ Açılan bir sınavı kazanarak Düyun-ı Umumiye İdaresi'nde mütercim oldu ve Meşrutiyet'in iadesine kadar da bu kurumun çeşitli birimlerinde çalıştı. 13 Ağustos 1908'de bu görevinden istifa eden Ercüment Ekrem Bey, Ayan Meclisi mütercimliğine tayin edildi.⁴ Bir müddet bu görevde çalıştıktan sonra 14 Haziran 1913'te Babiâli Teşrifat memurluğuna atandı.⁵ 23 Mart-26 Ağustos 1919 tarihleri arasında kısa süreliğine Matbuat Müdürlüğüne⁶, 11 Mart 1920'de de İhsan Adli Bey'in azli dolayısıyla boşalan Edirne Mektupçuluğu'na atandı.⁷ Cumhuriyet'in ilanını müteakip 1923 yılı Aralık ayında yeniden Matbuat ve İstihbarat Genel Müdürlüğüne,⁸ 26 Mart 1924'te de İstanbul Belediye başkan yardımcılığına atandı.⁹ 26 Eylül 1927'de Matbuat ve İstihbarat Genel Müdürlüğüne üçüncü defa atanan Ercüment Ekrem Bey,¹⁰ bu kurumun lağvedilmesi üzerine Varşova Büyükelçiliğinde ortaelçilik müsteşarlığına atandı.¹¹ 3 Ağustos 1933'te Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ile bu görevinden alınarak bakanlık emrinde görevlendirildi.¹² Bu tarihten sonra çeşitli okullarda Fransızca ve edebiyat öğretmenliği yaptı ve 1950 yılında kendi isteğiyle emekliye ayrıldı. 1904 yılında *Çocuklara Mahsus Gazete*'de başladığı yazı hayatına *Tercüman-ı Hakikat* ve *İkdam*'la devam etti. Mütareke yıllarında Aka Gündüz'le birlikte *Alay* adlı mizah gazetesi ile tek başına çocuklar için *Lâne* adında bir dergi çıkaran Ercüment Ekrem Bey 16 Aralık 1956'da vefat etti.¹³

¹ Ercüment Ekrem Bey, *Künye Albümü*'nde 5 sıra numarasında kayıtlıdır.

² BOA. DH. SAİDd..., DOSYA NO: 195, Gömlek No: 79.

³ "Ercüment Ekrem Bey", *Nevsâl-i Millî*, s. 457.

⁴ Atillâ Çetin, "Ercüment Ekrem Talu", *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, Cilt: 11, İstanbul 1995, s. 275.

⁵ BOA. DH. SAİDd..., Dosya No: 195, Gömlek No: 79.

⁶ BOA. İ.A., Dosya No: 1, Gömlek No: 27.

⁷ Çetin, "Ercüment Ekrem Talu", s. 275.

⁸ BOA. BEO, Dosya No: 4621, Gömlek No: 346515.

⁹ BCA. Yer No: 30-11-1-0, Kutu No: 2, Gömlek No: 7, Sıra No: 10.

¹⁰ BCA. Yer No: 30-11-1-0, Kutu No: 5, Gömlek No: 13, Sıra No: 6.

¹¹ BCA. Yer No: 30-11-1-0, Kutu No: 34, Gömlek No: 23, Sıra No: 20.

¹² Çetin, "Ercüment Ekrem Talu", s. 275.

¹³ BCA. Yer No: 30-11-1-0, Kutu No: 80, Gömlek No: 28, Sıra No: 6.

¹⁴ Çetin, "Ercüment Ekrem Talu", s. 275.

Kemaleddin Kâmi Bey

[Kemalettin Kamu]

(1901-1948)

14 Eylül 1901'de babasının görev yaptığı Bayburt'ta doğdu. Babası Erzurum, Bayburt, Hasankale ve Refahiye'de mal müdürlüğü ve tahsil müfettişliği yapmış olan Osman Nuri Efendi, annesi ise Hayriye Hanım'dır. İlköğrenimini özel hocalardan dersler alarak tamamlayan Kemalettin Kamu, 1910 yılında Erzurum'da başladığı rüşdiye öğrenimini babasının tayini dolayısıyla Refahiye'de tamamladı.¹ Refahiye halkı tarafından sevilen ve sayılan Osman Nuri Efendi, emekli olduktan sonra Refahiye belediye başkanlığına seçilince Kemalettin Kamu da henüz on beş yaşında olmasına rağmen Refahiye tahrirat kâtipliği görevine vekâleten tayin edildi.² Bu dönemde babasını kaybeden Kemalettin Kamu, I. Dünya Savaşı sırasında Rusların bölgeyi işgali üzerine annesiyle birlikte önce Sivas'a, sonra Kayseri'ye taşınmak zorunda kaldı. Bir müddet Kayseri'de yaşadktan sonra abisinin Bursa Sultanisi'ne matematik öğretmeni olarak atanması üzerine Bursa'ya gelerek 1920 yılında İstanbul Erkek Muallim Mektebi'ne girdi.³ Bu defa da Bursa Yunan ordusu tarafından işgal edilince eğitimini yarıda bırakıp ailesiyle birlikte Ankara'ya gitmek zorunda kaldı. Milli Mücadele yıllarında Matbuat Umum Müdürlüğünde istihbarat kâtibi ve ajans muhabiri olarak çalışmaya başladı. Milli Mücadele'nin başarıya ulaşmasından sonra İstanbul'a gelerek yarım kalan eğitimini tamamladı. 1926-1939 yılları arasında Ajans Başmuharriri ve Neşriyat ve İstihbarat müdürlüğü görevlerinde bulundu. Bu dönemde Anadolu Ajansı'nın temsilcisi olarak Paris'e gönderildi ve burada Siyasal Bilgiler Okulu'nda ekonomi politik eğitimi aldı.⁴ 1938 yılında Türkiye'ye dönen Kemalettin Kamu, VI. dönem Rize ve VII. dönem Erzurum milletvekili olarak Meclis'e katıldı ve bu görevi sırasında geçirdiği bir kalp krizi sonucu 6 Mart 1948'de vefat etti.⁵ "Gurbet şairi" olarak bilinen Kemalettin Kamu'nun şiirleri *Dergâh*, *Varlık*, *Kalem*, *Büyük Mecmua*, *Oluş*, *Ülkü* ve *Türk Yurdu*'nda yayımlandı.⁶

* Kemaleddin Kâmi Bey, *Künye Albümü*'nde 8 sıra numarasında kayıtlıdır.

¹ TBMM Arşivi, Devre No: VI, Sicil No: 1109.

² Necmettin Esin, *Kemalettin Kamu*, Toker Yayınları, İstanbul 1975, s. 10; Gültekin Sâmanoğlu, *Kemalettin Kâmi Kamu*, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, Ankara 1986, s. 11-12.

³ *Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi Devirler/İsimler/Eserler/Terimler*, Dergâh Yayınları, Cilt: V, İstanbul 1982, s. 135.

⁴ TBMM Arşivi, Devre No: VI, Sicil No: 1109.

⁵ BCA. Yer No: 30-10-0-0, Kutu No: 77, Gömlek No: 508, Sıra No: 9.

⁶ *Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi Devirler/İsimler/Eserler/Terimler*, s. 135.

Hüseyin Cahid Bey

[Hüseyin Cahit Yalçın]

(1875-1957)

7 Aralık 1875'te babasının görev yaptığı Karesi'de (Balıkesir) doğdu.¹ Babası Serez muhasebeciliğinden emekli Ali Rıza Bey², annesi Fatma Ney-yire Hanım'dır. Babasının memuriyetinden dolayı çocukluk yılları Rume-li'de geçen Hüseyin Cahit Bey, ilkokulu Serez'de, orta ve lise öğrenimini ise Dersaadet İdadisi'nde tamamladıktan sonra Mekteb-i Mülkiye'ye kaydoldu. Mekteb-i Mülkiye'den 1896 yılında "pekiyi" derece ile mezun olduktan sonra 4 Kasım 1896'da Maarif Nezareti Mektubî Kalemî'ne tayin edilerek devlet hizmetine girdi.³ Bu göreve ilâveten 1897 yılı Nisan ayında Vefa ve Mercan idadilerinde Fransızca ve Türkçe öğretmenliği yaptı. 1898 yılı Eylül ayında Vefa İdadisi müdür yardımcılığına, tam bir yıl sonra da Mercan İdadisi müdürlüğüne atandı.

Meşrutiyet'in iadesi üzerine devlet hizmetinden ayrılarak gazeteciliğe başlayan Hüseyin Cahit Bey, zamanla ismiyle özdeşleşecek *Tanin* gazetesini yayımladı.⁴ 1908 ve 1912 yılında yapılan seçimlerde İttihad ve Terakki Cemiyetinin adayı olarak milletvekili seçildi. 1909 yılında İstanbul'da iptidai mekteplerin ıslahı için kurulan Meclis-i Tedris'in başkanlığına atandı.⁵ Düyun-ı Umumiye Meclis İdaresine Osmanlı Dailer Vekili olarak tayin edildi.⁶ 7 Mayıs 1914'te yapılan meclis başkanı seçiminde Halil Bey meclis başkanlığına, Hüseyin Cahit Bey de başkan yardımcılığına seçildi.⁷ 21 Şubat 1917'de Osmanlı İtibar-ı Milli Bankası'nın Meclis-i İdare başkanlığına seçildi.⁸ İstanbul'un işgali üzerine İngilizler tarafından tutuklanarak Malta'ya sürgüne gönderilen Hüseyin Cahit Bey, 15 Temmuz 1922'de İstanbul'a döndü.⁹ Cumhuriyet'in ilk yıllarından Atatürk'ün ölümüne kadar Cumhuriyet hükümetlerine muhalif bir tutum sergileyen ve İttihatçı kadroları müdafaa eden Hüseyin Cahit Bey, birkaç defa İstiklâl Mahkemesi'nde yargılandı. Vatana ihanet suçundan 1925 yılının Mayıs ayında Çorum'a sürgüne gönderildi, fakat ceza kanununda yapılan değişiklikle bir yıl sonra serbest kalarak İstanbul'a döndü. Atatürk'ün ölümüne kadar siyasetin dışında kalan Hüseyin Cahit Bey, onun ölümünden sonra İsmet İnönü'nün teklifi üzerine yeniden siyasi hayata atıldı.¹⁰

¹ Hüseyin Cahit Bey, *Künye Albümü*'nde 10 sıra numarasında kayıtlıdır.

² Mücellidoğlu Ali Çankaya, *Yeni Mülkiye Târîhi ve Mülkiyeliler*, Cilt: III, Mars Matbaası, Ankara 1968-1969, s. 648. Hüseyin Cahit Bey'in doğum tarihi ve yeri ile ilgili bilgiler ihtilafıdır. Osmanlı arşivinde bulunan bir kayıta 1293/1876 yılında İstanbul'da, *Nevsâl-i Millî*'de yayımlanan kısa biyografisinde de Rumi 1291 yılı Teşrin-i sânî ayında yani 1875 yılı Kasım ayında Karesi'de doğduğu belirtilmektedir. Bkz. BOA. DH. SAİDd..., Dosya No: 89, Gömlek No: 375; "Hüseyin Cahid Bey", *Nevsâl-i Millî*, s. 13.

³ BOA. DH. SAİDd..., Dosya No: 89, Gömlek No: 375.

⁴ Osmanlı arşiv kayıtlarında 26 Eylül 1896'da 250 kuruş maaşla bu göreve atandığı belirtilmiştir. Bkz. BOA. DH. SAİDd..., Dosya No: 89, Gömlek No: 375.

⁵ BOA. İ. TNF, Dosya No: 30, Gömlek No: 20.

⁶ BOA. MF. İBT, Dosya No: 241, Gömlek No: 48.

⁷ BOA. İ. DUİT, Dosya No: 188, Gömlek No: 7; "Hüseyin Cahid Bey", *Nevsâl-i Millî*, s. 13.

⁸ BOA. MV, Dosya No: 235, Gömlek No: 73.

⁹ BOA. BEO, Dosya No: 4456, Gömlek No: 334195; BOA. İ. DUİT, Dosya No: 112, Gömlek No: 18.

¹⁰ "Hüseyin Cahit Bey: Dün Şehrimize Geldi", *Tevhid-i Efkâr*, 15 Temmuz 1338/15 Temmuz 1922; "Hüseyin Cahit Bey'in İstanbul'a Avdeti", *Vakit*, 15 Temmuz 1338/15 Temmuz 1922.

¹¹ Ömer Faruk Huyugüzel, "YALÇIN, Hüseyin Cahit", *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, Cilt: 43, İstanbul 2013, s. 300.

23 Kasım 1930'da Yusuf Ziya Bey'in istifası üzerine Türkiye Sanayii ve Maden Bankası İdare Meclisi başkanlığına atandı.¹¹

8 Mart 1938'de vefat eden Çorum milletvekili Mustafa Ünsay'ın yerine milletvekili seçildi.¹² V. ve VI. dönem Çorum, VII. ve VIII. dönemler İstanbul ve IX. dönemde de Kars milletvekilliği yaptı. *Servet-i Fünun*, *Tercüman-ı Hakikat*, *Sabah*, *Şura-yı Ümmet*, *Saâdet*, *Âşîyan*, *İkdam*, *Tarik*, *Türk Yurdu* ve *Ulus* başta olmak üzere birçok gazete ve dergide yazılar yazan Hüseyin Cahit Bey, 18 Ekim 1957'de vefat etti.¹³

¹¹ BCA. Yer No: 30-18-1-2, Kutu No: 15, Gömlek No: 78, Sıra No: 5.

¹² BCA. Yer No: 30-10-0-0, Kutu No: 75, Gömlek No: 497, Sıra No: 2; BCA. Yer No: 30-10-0-0, Kutu No: 75, Gömlek No: 497, Sıra No: 22.

¹³ "Büyük Gazeteci H. C. Yalçın Öldü", *Vatan*, 19 Ekim 1957. Ayrıca bkz. Ahmed Emin Yalman, "Bir Volkan Söndü", *Vatan*, 19 Ekim 1957.

Ahmet Emin Bey

[Ahmet Emin Yalman]

(1888-1972)

14 Mayıs 1888'de Selânik'te doğdu. Babası Selânik Askeri Rüşdiyesinde yazı ve tarih hocası Osman Tevfik Bey, annesi ise Hasibe Hanım'dır.¹ İlköğrenimini Feyz-i Sıbyan Mektebi'nde tamamladı. 1901 yılında başladığı Selânik Askeri Rüşdiyesinden yaşadığı sağlık sorunları nedeniyle ayrılmak zorunda kaldı ve Selânik Alman Mektebi'ne kaydoldu. Ailenin İstanbul'a taşınması üzerine de Beyoğlu Alman Mektebi'ne devam eden Ahmet Emin Bey, mezuniyetini müteakip Hukuk Fakültesine girdi.² 1911 yılında Maarif Nezaretinin açmış olduğu sınavı kazanarak Amerika'ya giden Ahmet Emin Bey, eğitiminin kalan kısmını Columbia Üniversitesinde tamamladı. Aynı üniversitede Türkiye'de basının doğuşu ve gelişimi ile ilgili doktora yaparak doktor unvanı aldı. 1914 yılında Türkiye'ye döndü. Bir yandan Darülfünun ve Mekteb-i Mülkiye'de ders verirken bir yandan da *Tanin* gazetesinin yazı işleri müdürlüğünü yaptı.³ İstanbul'un işgali üzerine işgal kuvvetlerini eleştiren yazılar yazdığı gerekçesiyle önce Kütahya'ya sonra da Malta'ya sürgün edildi. Yaklaşık bir buçuk yıl Malta'da sürgün hayatı yaşadıkdan sonra İngilizlerle yapılan esir mübadelesi sonucu 1 Kasım 1921'de Türkiye'ye döndü.⁴ 1908 yılında *Sabah* gazetesıyla matbuat hayatına atılan Ahmet Emin Bey, 1908-1910 yılları arasında *Yeni Gazete*'nin, 1916 yılında *Sabah*'ın, 1917 yılında ise Asım Us'la birlikte kurduğu *Vakit* gazetesinin başyazarlığını yaptı.⁵ 1923 yılında *Vakit*'ten ayrılan Ahmet Emin Bey, Ahmet Şükrü ve Enis Tahsin ile birlikte *Vatan* gazetesini kurdu. Şeyh Said İsyanı sırasında "Takrir-i Sükûn Yasası'na muhalefet etmekten dolayı" *Vatan* gazetesini kapatıldı ve Ahmet Emin Bey de İstiklâl Mahkemesi'nde yargılandı. Yargılama sonunda suçsuz olduğu anlaşıldı ve beraat etti. Bu olay üzerine uzun bir süre matbuat âleminde uzaklaşan Ahmet Emin Bey, 1936 yılında *Kaynak* adında bir gazete yayınladı. Bir süre sonra *Tan* gazetesini satın aldı fakat gazete muhalif tutumundan dolayı üç ay sonra kapatıldı. 1940 yılında *Vatan* gazetesini yeniden çıkararak 1960 yılına kadar başyazarlığını yaptı.⁶ 1961 yılında *Vatan* gazetesini *Hür Vatan* adıyla yayımladı ve başyazarlığını yaptı. 1963-1968 yılları arasında Türk Basın Enstitüsü Başkanı olarak görev yapan Ahmet Emin Bey⁷, 19 Aralık 1972'de vefat etti.⁸

¹ Ahmed Emin Bey, *Künye Albümü*'nde 12 sıra numarasında kayıtlıdır.

² Ahmed Emin Yalman, *Yakın Tarihte Gördüklerim ve Geçirdiklerim 1888-1922*, (Yayına Hazırlayan: Erol Şadi Erdinç), Pera Turizm ve Ticaret A.Ş., İstanbul 1997, s. 10.

³ Yalman, *Yakın Tarihte Gördüklerim ve Geçirdiklerim*, s. IX-XVII.

⁴ Mücellidoğlu Ali Çankaya, *Yeni Mülkiye Târîhi ve Mülkiyeliler*, Cilt: II, Mars Matbaası, Ankara 1968-1969, s. 927.

⁵ "Malta'daki Esir Vatandaşlarımızın Şehrimizden Mürurları", *Tevhid-i Efkâr*, 1 Teşrin-i sani 1337/1 Kasım 1921; "Malta'daki Vatandaşlarımız İnebolu'ya Müteveccihen Şehrimizden Geçtiler", *Vakit*, 1 Teşrin-i sani 1337/1 Kasım 1921.

⁶ Mücellidoğlu Ali Çankaya, *Yeni Mülkiye Târîhi ve Mülkiyeliler*, s. 926.

⁷ Yalman, *Yakın Tarihte Gördüklerim ve Geçirdiklerim 1888-1922*, s. XIII.

⁸ Mücellidoğlu Ali Çankaya, *Yeni Mülkiye Târîhi ve Mülkiyeliler*, s. 927.

⁹ "Ahmet Emin Yalman Vefat Etti", *Milliyet*, 20 Aralık 1972.

Doktor Abdullah Cevdet Bey

[Dr. Abdullah Cevdet Karlıdağ]

(1869-1932)

9 Eylül 1869'da¹ Ma'mûretülazîz (Elazığ) vilayetine bağlı Arapkir kazasının Ulupınar Mahallesi'nde doğdu. Babası Redif Tabur Kâtibi Hacı Ömer Efendi'dir.² İlk eğitimini babası ve mahalle imamı olan amcasından aldı.³ Hozat ve Arapkir iptidai mekteplerinden sonra⁴ babasının görev yaptığı askeri birliğin Ma'mûretülazîz'e taşınmasıyla birlikte Ma'mûretülazîz Askeri Rüşdiyesi'ne kaydoldu ve 1885 yılında bu okuldan mezun oldu. Mezuniyetini müteakip İstanbul'a gelerek Kuleli Askeri İdadisi'ne giren Abdullah Cevdet Bey, daha sonra açılan bir sınavı kazanarak Mekteb-i Tıbbiye'ye kaydoldu.⁵ Mektep sıralarında siyasete ilgi duyan Abdullah Cevdet Bey, okul arkadaşları İbrahim Temo, İshak Sükûtî, Mehmed Reşid ve Hikmet Emin beylerle birlikte 3 Haziran 1889'da zamanla İttihat ve Terakî Cemiyeti adını alacak olan İttihâd-ı Osmanî Cemiyetinin kuruluşunda yer aldı. 1894 yılı Temmuz ayında tabip yüzbaşı rütbesiyle Tıbbiye'den mezun oldu. Kasım ayında kolera ile mücadele amacıyla geçici görevle Diyarbakır'da görevlendirildi.⁶ Siyasi faaliyetlerine burada da devam eden Abdullah Cevdet Bey, başta Ziya Gökalp olmak üzere birçok kişinin cemiyete üye olmasını sağladı.⁷ Ermenilerin Osmanlı Bankası baskını dolayısıyla ortamın iyice gerginleştiği bir sırada İstanbul'a gelen Abdullah Cevdet Bey, bu konularla ilgili Cemiyet adına bir beyanname kaleme aldı. Yapılan soruşturma sonucu "erbab-ı fesaddan olduğu" tespit edilerek meclis kararıyla Trablusgarp'a sürgün edildi. Burada da siyasi faaliyetlerine devam eden Abdullah Cevdet Bey, Fizan'a sürülmek üzereyken bir yolunu bulup önce Tunus'a⁸ sonra da Fransa'ya kaçtı.⁹ Fransa'dan Cenevre'ye geçen Abdullah Cevdet Bey ilk sayısı 1 Aralık 1897'de yayımlanan *Osmanlı* gazetesinin hem idareciliğini hem de başyazarlığını yaptı.¹⁰ Zamanla ekonomik sıkıntılar yaşayınca padişahın temsilcileriyle

¹ Abdullah Cevdet Bey, *Künye Albümü*'nde 13 sıra numarasında kayıtlıdır.

² M. Şükrü Hanioglu, *Bir Siyasal Düşünür Olarak Doktor Abdullah Cevdet ve Dönemi*, Üçdal Neşriyat, İstanbul 1981, s. 5. Abdullah Cevdet'in doğum tarihiyle ilgili ihtilaflı bilgiler mevcuttur. Osmanlı arşivinde bulunan Ma'mûretülazîz Vilâyeti nüfus kayıtlarında Abdullah Cevdet'in 1284/1867 yılında doğduğu belirtilmiştir. Bkz. BOA. DH. SN..THR, Dosya No: 57 Gömlek No: 14; Yine başka bir arşiv kaydında da 1868 yılında doğduğu ifade edilmektedir. Bkz. BOA. DH.SN..THR, Dosya No: 55, Gömlek No: 95. Abdullah Cevdet'in *İstanbul Ansiklopedisi*'nde yayımlanan biyografisinde doğum tarihi 9 Eylül 1868 olarak kaydedilmiştir. Bkz. "Abdullah Cevdet (Doktor)", *İstanbul Ansiklopedisi*, İstanbul Ansiklopedisi ve Neşriyat Kollektif Şirketi, Cilt: I, İstanbul 1958, s. 36-37. Ancak M. Şükrü Hanioglu, Rıza Tevfik ve İbnülemin Mahmud Kemal İnal, Abdullah Cevdet'in 9 Eylül 1869 tarihinde doğduğunu iddia etmektedir. Bkz. M. Şükrü Hanioglu, "Abdullah Cevdet", *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, Cilt: I, İstanbul 1988, s. 90; Rıza Tevfik, "Abdullah Cevdet Bey", *Nevsâl-i Millî*, Artin Asaduryan ve Mahdumları Matbaası, Dersaadet 1330, s. 99; İbnülemin Mahmud Kemal İnal, *Son Asır Türk Şairleri*, Cüz: I, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul 1969, s. 244.

³ BOA. DH. SN..THR, Dosya No: 55, Gömlek No: 95.

⁴ İnal, *Son Asır Türk Şairleri*, s. 244.

⁵ Hanioglu, "Abdullah Cevdet", s. 90.

⁶ Rıza Tevfik, "Abdullah Cevdet Bey", s. 99.

⁷ BOA. DH. MKT, Dosya No: 326, Gömlek No: 5.

⁸ Hanioglu, "Abdullah Cevdet", s. 90; İnal, *Son Asır Türk Şairleri*, s. 244.

⁹ BOA. Y..MTV, Dosya No: 168, Gömlek No: 19.

¹⁰ BOA. HR. SYS., Dosya No: 1790, Gömlek No: 1.

¹¹ Hanioglu, "Abdullah Cevdet", s. 90; BOA. Y..EE..., Dosya No: 15, Gömlek No: 137.

anlaşmak¹¹ zorunda kalan Abdullah Cevdet Bey, Abdülhamit'e muhalefet etmemek koşuluyla Viyana Sefareti tabipliğine atandı.¹² Fakat siyasi faaliyetlerine el altından devam edince üç yıl sonra bu görevden azledildi. 1904 yılı Mart ayında kurulan Osmanlı İttihat ve İnkılâp Cemiyetinin kurucuları arasında yer aldı.¹³ Aynı yılın Eylül ayında da ismiyle özdeşleşecek olan *İctihad* gazetesini yayımlamaya başladı. Padişah Abdülhamit'e karşı "edepsiz ve husumetkâr" yayınlar yaptığından dolayı İsviçre'den sınır dışı edilen Abdullah Cevdet Bey,¹⁴ 1905 yılında Mısır'a geçerek Meşrutiyetin iadesine kadar faaliyetlerine burada devam etti.¹⁵ 1910 yılının sonlarına doğru İstanbul'a gelen Abdullah Cevdet Bey, *İctihad*'ı burada yayımlamaya devam etti. Din aleyhine yaptığı yayınlar dolayısıyla zaman zaman kapatılan *İctihad* gazetesini değişik adlarla yayımladı. Zamanla İttihatçılarla ters düşen Abdullah Cevdet Bey, İttihatçılar tarafından ölümle tehdit edilince 13 Şubat 1915'te *İctihad*'ın son sayısını yayımlayarak Meşrutiyet dönemindeki faaliyetlerine nokta koydu. Mütareke yıllarında siyasi faaliyetlerine kaldığı yerden devam eden Abdullah Cevdet Bey, 1 Kasım 1918'de *İctihad* gazetesini *İştihad* adıyla yeniden yayımlamaya başladı. Bu dönemdeki faaliyetleri ve savunduğu fikirler yüzünden eleştirilerin hedefi olan Abdullah Cevdet Bey, seksene yakın telif ve tercüme eseriyle Türk basın ve matbuat âleminin önemli simalarından biridir. Uzun zamandan beri kalp rahatsızlığı yaşayan Abdullah Cevdet Bey, geçirdiği kriz sonucu 29 Kasım 1932'de vefat etti.¹⁶

¹¹ Abdullah Cevdet bu görevi "*Trablusgarp'ta mahpus yetmiş beş güzide siyasi mahkûmun af ve terfihî*" şartıyla kabul ettiğini ifade etmiştir. (İnal, *Son Asır Türk Şairleri*, s. 244.)

¹² Abdullah Cevdet'le birlikte İshak Sükûti de Roma Sefaret Tabipliğine atanmıştır. Bkz. BOA. İ..HR., Dosya No: 364, Gömlek No: 34.

¹³ Hanioglu, "Abdullah Cevdet", s. 90.

¹⁴ BOA. Y..A...HUS., Dosya No: 482, Gömlek No: 27.

¹⁵ BOA. Y..PRK.MK., Dosya No: 22, Gömlek No: 27.

¹⁶ "Elim Bir Ziya", *Vakit*, 30 Teşrinisani 1932/30 Kasım 1932; "Bir Kayıp", *Son Posta*, 30 Teşrinisani 1931/30 Kasım 1932; "Abdullah Cevdet B.", *Cumhuriyet*, 30 Teşrinisani 1932/30 Kasım 1932.

Mehmed Asım Bey

[Mehmet Asım Us]

(1884-1967)

29 Mart 1884'de Gördes'te doğdu. Babası tüccardan Hacı Hasan Efendi, annesi ise Sıdika Hanım'dır. İlköğrenimini Gördes'te tamamladıktan sonra İstanbul'a gelen Mehmet Asım Bey, ortaokulu Beşiktaş Askeri Rüşdiyesi'nde ve liseyi de Vefa İdadisi'nde tamamlayarak Mekteb-i Mülkiye'ye kayıt yaptırdı.¹ 9 Temmuz 1907'de Mülkiye'den mezun oldu ve aynı yılın Eylül ayında Ziraat Bankası Piyango Kalemî Kâtipliğine atanarak devlet hizmetine girmiş oldu. Bir yıl çalıştıktan sonra tahvil-i memuriyet ederek idare mesleğine geçti. 1908 yılı Eylül ayında tayin edildiği İzmir Vilâyeti Maiyyet Memurluğunda stajını bitirdikten sonra bir süre doğum yeri olan Gördes'te kaymakam vekilliği yapan Mehmet Asım Bey, 14 Eylül 1909'da da Elmalı Kaymakamlığı'na atandı. Nisan 1910'da bu görevinden istifa ederek İstanbul'a geldi ve Hüseyin Cahid Bey'in çıkardığı *Tanin* gazetesinde yazılar yazmaya başladı.² 1910 yılı Eylül ayında İstanbul Darülmualimin-i Âliye'de (erkek ilk öğretmen okulu) edebiyat, Türkçe, Malûmât-ı Kânûniye ve Ahlâkiye dersleri öğretmenliğine atandı.³ Bu sırada hastalanan Mehmed Asım Bey, 1913 yılı Ekim ayında görevlerinden istifa ederek tedavi için Avrupa'ya (İsviçre'ye) gitti. 1914 yılı Nisan ayında Türkiye'ye dönen Mehmet Asım Bey, Mayıs 1914'te Maliye Nezareti Kalem-i Mahsus Müdürlüğü ikinci mümeyyizliğine atandı. 1918 yılı Mayıs ayında bu görevinden istifa ederek ayrıldı ve 1918 yılı Haziran ayında Ahmed Emin (Yalman) ile birlikte *Vakit* gazetesini çıkarmaya başladı. Ahmet Emin Yalman'ın ortaklıktan ayrılmasıyla birlikte gazeteyi ağabeyi Hakkı Tarık Us'la birlikte çıkarmaya devam etti. Artvin ve Çoruh milletvekilliği yapan Mehmet Asım Bey, 11 Aralık 1967'de geçirdiği bir trafik kazası sonucu vefat etti. Kâmuran Hanım'la evli olan Mehmet Asım Bey'in bu evlilikten bir erkek çocukları oldu.⁴

^{*} Mehmed Asım Bey, *Künye Albümü*'nde 15 sıra numarasında kayıtlıdır.

¹ TBMM Arşivi, Devre No: III, Sicil No: 657; "Mehmed Asım Bey", *Nevsâl-i Millî*, s. 140.

² Mücellidoğlu Ali Çankaya, *Yeni Mülkiye Târîhi ve Mülkiyeliler*, Cilt: III, Mars Matbaası, Ankara 1968-1969, s. 1136.

³ TBMM Arşivi, Devre No: III, Sicil No: 657.

⁴ Mücellidoğlu Ali Çankaya, *Yeni Mülkiye Târîhi ve Mülkiyeliler*, s. 1137.

Dr. Reşit Gâlib Bey
[Mustafa Reşit Baydur]
(1893-1934)

1893 yılında Rodos'ta doğdu.¹ Babası mahkeme reisi Mehmet Galip Bey, annesi ise Fatma Münevver Hanım'dır.² İlk ve ortaokulu Rodos'ta, yedi senelik idadi eğitimini ise İzmir'de tamamlayan Reşit Galip Bey, Rodos'a giderek Saint Jean Baptiste kolejinde Fransızca dersi aldı. 1911 yılında İstanbul'a gelerek Askeri Tıbbiye'ye kaydolan Reşit Galip Bey, Balkan ve I. Dünya savaşlarına gönüllü olarak katıldı.³ I. Dünya Savaşı sırasında Batum ve civarında faaliyet gösteren Teşkilât-ı Mahsusa heyeti içerisinde yer aldı. Yaklaşık bir buçuk yıl Maradid (Muratlı), Borçka, Artvin, Hopa ve Arhavi civarındaki askeri harekâtlarda görev aldı. Daha sonra Giresun Seyyar Jandarma Müfrezesi'yle Tortum'da bulunan X. Kolordu'ya katılarak 30. Fırka'ya bağlı 90. Alay'ın üçüncü taburunda doktor olarak görev yaptı. Erzurum'un Ruslar tarafından işgali üzerine İstanbul'a dönerek yarım kalan tıp eğitimini 1917 yılında tamamladı. Kısa bir süreliğine Tedavi Seririyatı ve Tecrübi Tedavi-i Fenni asistanlığına atanan Reşit Galip Bey, Cemal Paşa'nın ismen talebiyle Şam'a giderek önce IV. Ordu hıfzıssıhha müessesesinde daha sonra da Cebel-i Lübnan'da Ayin Tura'da bulunan bin kişilik darüleytamda müdür olarak görev yaptı. Mondros Mütarekesi'nin imzalanmasıyla birlikte İstanbul'a dönen Reşit Galip Bey, bir yandan Tedavi Seririyatı ve Tecrübi Tedavi-i Fenni asistanlığına devam ederken bir yandan da Darüleytamlar Merkez Hastanesi dâhiliye mütehasıslığı yaptı. Fakat mütareke ortamında İstanbul'da "tahdid-i ikâmete tahammül edemeyerek" bütün görevlerinden istifa etti ve Milli Mücadele'ye katılmak üzere 9 Nisan 1919'da Anadolu'ya geçti. Kütahya'ya bağlı Tavşanlı ilçesinde bir yandan hekimlik, bir yandan da Müdafaa-i Hukuk Teşkilâtı başkanlığı yaptı.⁴ Yunan işgali üzerine bölgeden ayrılmak zorunda kalan Reşit Galip Bey, Hilâl-i Ahmer Sıhhi İmdad Heyeti baştabibi olarak Aydın, Denizli, Burdur ve Antalya'da görev yaptı. 1921 yılında Sıhhiye Vekâleti Umumî Hıfzıssıhha muavinliği, 1922 yılında da Mersin hükümet tabipliği, gümrük kimyagerliği ve vekâleten istihbarat müdürlüğü görevlerinde bulundu. Bu dönemde Mersin'de yayımlanan *Mersin* gazetesinin başyazarlığını yaptı. Bir süre sonra mevcut görevlerinden istifa ederek serbest hekimlik yaptı. 3 Mart 1924'te İzmir'den Bayezid'e kadar Güney Anadolu bölgesinin mübadele faaliyetlerini yürütmek amacıyla oluşturulan karma komisyona Türk temsilcisi olarak tayin edildi. TBMM'nin II.⁵ III. ve

^{*} Doktor Reşit Gâlib Bey, *Künye Albümü*'nde 30 sıra numarasında kayıtlıdır.

¹ Enver Behnan Şapolyo, "Reşit Galip'in Hayatı", *Dr. Reşit Galip*, (Hazırlayan: A. Şevket Elman), Ankara 1955, s. 18; "Elim Bir Ziya", *Cumhuriyet*, 6 Mart 1934. Reşit Galip'in *Ülkü Mecmuası*'nda yayınlanan biyografisinde 1892 yılında doğduğu olarak belirtmektedir. Bkz. Hüseyin Namık, "Kaybettiklerimiz: Reşit Galip", *Ülkü*, Nisan 1934, s. 88.

² *TBMM Arşivi*, Dosya No: 54, Sicil No: 380.

³ Şapolyo, "Reşit Galip'in Hayatı", s. 18; Hüseyin Namık, "Kaybettiklerimiz: Reşit Galip", s. 88.

⁴ Milli Mücadele yıllarındaki hizmetlerine karşılık kırmızı şeritli İstiklâl madalyası ile taltif edilmiştir. Bkz. *TBMM Zabıt Ceridesi*, Devre: II, Cilt: 30, İçtima Senesi: IV, 47. İçtima, 28 Mart 1927, s. 251.

⁵ Reşit Galip Bey, Aydın vilayetinin boşta bulunan iki milletvekilliği için 1924 yılının Aralık ayında yapılan ara seçimlerde Mithat (Aydın) Bey'le birlikte BMM'ne seçilmiştir. Bkz. *BCA*, Yer No: 30-10-0-0, Kutu No: 7, Gömlek No: 482, Sıra No: 21.

IV. dönemlerinde Aydın milletvekili olarak TBMM'ye katıldı.⁶ Halk Fırkası Meclis Grup İdare üyeliği, Türk Tarihi Tedkik Cemiyeti genel sekreterliği, Türk Dili Tedkik Cemiyeti başkanlığı, 19 Eylül 1932-13 Ağustos 1933 tarihleri arasında da Maarif Vekilliği yaptı.⁷ Sağlık alanında birçok telif ve tercüme eserler ortaya koyan Reşit Galip Bey, ayrıca *Cumhuriyet*, *Vakit*, *Hâkimiyet-i Milliye* gazeteleriyle *Himaye-i Etfal Mecmuası*'nda siyasi, sosyal ve sağlık konularında birçok makale kaleme aldı.⁸ Yakalandığı grip hastalığının zatürreye çevrilmesi sonucu 5 Kasım 1934'te vefat etti.⁹

⁶ *TBMM Arşivi*, Dosya No: 54, Sicil No: 380.

⁷ Şapolyo, "Reşit Galip'in Hayatı", s. 20-21; Hüseyin Namık, "Kaybettiklerimiz: Reşit Galip", s. 90.

⁸ Şapolyo, "Reşit Galip'in Hayatı", s. 21.

⁹ "Elim Bir Ziya", *Cumhuriyet*, 6 Mart 1934; "Merhum Reşit Galip Bey", *Akşam*, 6 Mart 1934; "Reşit Galip Bey'in Acıklı Ölümü", *Milliyet*, 6 Mart 1934; "Reşit Galib'i Kaybettik", *Vakit*, 6 Mart 1934.

Tâhirü'l-Mevlevî Bey

[Mehmet Tahir Olgun]

(1877-1951)

13 Eylül 1877'de İstanbul'da Aksaray civarında Molla Gürâni Mahallesi'nde doğdu.¹ Babası Hademe-i Hassa başçavuşlarından Hacı Mustafa Saf-fet Bey, annesi ise Sultan Abdülaziz'in cariyelerinden aynı zamanda kızı Nâ-zime Sultan'ın dadısı Emine Emsal Hanım'dır.² İlk tahsilini Hekimbaşı Ömer Efendi'nin yaptırmış olduğu sıbyan mektebinde tamamladıktan sonra Gül-hane Askeri Rüşdiyesi'ne kaydoldu. Rüşdiyeden sonra Menşe'-i Küttab-ı As-kerî'ye devam etti.³ 13 Haziran 1892'de Bab-ı Seraskeri Piyade Dairesi Jurnal Kalemi'ne atanarak memuriyet hayatına başladı. Aynı zamanda Müderris Filibeli Mehmed Rasim ve Mesnevihan Selanikli Mehmed Esad Dede Efen-di'den dersler aldı.⁴ Bir ara gazetecilik ve kitapçılıkla uğraşmışsa da dönemin şartları gereği vazgeçmek zorunda kaldı. 1 Şubat 1904'te açılan bir sınavı ka-zanarak Orman ve Maâdin Nezâreti muhasebesinin Defter-i Kebir kaleminde 370 kuruş maaşla görev aldı.⁵ Daha sonra sırasıyla Maâdin Başkâtipliği, Tevhid-i Mübayaât Komisyonu Tahrirat Mümeyyiz-i Evveliği, Ticaret ve Ziraat Nezareti İktisad Hey'eti ve Kalem-i Mahsus Başkâtipliği görevlerinde bulundu. Cemal Bey'in Dâhiliye Nazırı olduğu dönemde Teâli-i İslâm Cemi-yeti adına Anadolu'daki Milli Mücadele aleyhine yazılmış bir risalenin ya-yımlanmasını engellediği gerekçesiyle memuriyetten azledildi. 1903 yılında öğretmenliğe geçerek Burhan-ı Terakki ve Rehnüma-yı Füyuzat adındaki özel okullarda Farsça ve İslâm Tarihi derslerini okuttu. Otuz altı yıl Darüşşafaka'da Tarih-i Usul, Tarih-i İslâm, Usûl-ı Tahrir ve edebiyat dersleri verdi.⁶ Bir ara Ahmed Rasim Bey'in istifası ile boşalan Lügat Encümeni üyeliğine atandı.⁷ Yaşlanınca buradan ayrılmak zorunda kaldı ve Medreset-ül Kuzât'ta Resmi Kitâbet, Medreset-ül Vâizin'de Siyer-i Nebi, Darülhilâfe medreselerinde tarih ve edebiyat dersleri okuttu.⁸ 29 Temmuz 1920'den itibaren *Mahfil Mecmuası*'nı yayımlamaya başladı. 7 Aralık 1925'te Şapka Kanunu'na muhalefetten tutuklanıp Ankara İstiklâl Mahkemesi'nde yargılandı.⁹ Maltepe ve Kuleli askeri liselerinde edebiyat öğretmenliği yaptı.¹⁰ 21 Haziran 1951'de vefat eden Tahir Bey'in cenazesi vasiyeti üzerine annesi Emine Emsal Hanım'ın Yenikapı Mevlevîhânesi'ndeki mezarının yanına defnedildi.¹¹

* Tahirü'l-Mevlevî Bey, *Künye Albümü*'nde 36 sıra numarasında kayıtlıdır.

¹ Tahir-ül Mevlevî, *Edebiyat Lügatı*, (Neşre Hazırlayan: Kemâl Edip Kürkçüoğlu), Enderun Kitabevi, İstanbul 1994, s. 6.

² Atillâ Şentürk, *Tahir-ül Mevlevî Hayatı ve Eserleri*, Nehir Yayınları, İstanbul 1991, s. 1-4.

³ Tahir-ül Mevlevî, *Edebiyat Lügatı*, s. 6.

⁴ İbnülemin Mahmud Kemal İnal, *Son Asır Türk Şairleri*, Cüz: X, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul 1970, s. 1820.

⁵ Şentürk, *Tahir-ül Mevlevî Hayatı ve Eserleri*, s. 20.

⁶ Tahir-ül Mevlevî, *Edebiyat Lügatı*, s. 8-9; İnal, *Son Asır Türk Şairleri*, s. 1821.

⁷ BOA, TS.M.A.e, Dosya No: 1425, Gömlek No: 96.

⁸ Tahir-ül Mevlevî, *Edebiyat Lügatı*, s. 8-9; İnal, *Son Asır Türk Şairleri*, s. 1821.

⁹ Alim Kahraman, "Tâhirülmevlevî", *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, Cilt: 39, İstanbul 2010, s. 408.

¹⁰ Tahir-ül Mevlevî, *Edebiyat Lügatı*, s. 8-9; İnal, *Son Asır Türk Şairleri*, s. 1821.

¹¹ Kahraman, "Tâhirülmevlevî", s. 408.

Madam Hayganuş Mark

(1885-1966)

1885 yılında Beyoğlu Ayazpaşa'da doğdu. Fransız rahibelerden dersler aldı, Eseyan okulunda öğrenim gördü. Edebi faaliyetlerle küçük yaşlarda tanışan ve ilk yazısı *Manzume-i Efkâr* gazetesinde yayımlanan Madam Hayganuş, *Masis* gazetesinin düzenlemiş olduğu bir şiir yarışmasında üçüncü oldu. Yedikule'deki Surp Pırgiç Ermeni Hastanesi'ne ait yetimhanede kısmi zamanlı öğretmenlik yaptı.¹ 1905-1907 yılları arasında *Dzağig Ganants Hadug* (Çiçek: Kadınlara Özel) adlı resimli edebiyat, sanat, moda, aile, el ve kadın sanatları dergisinin yazı işleri müdürelüğünü yaptı.² 1907'de İzmir'e yerleşen Madam Hayganuş, eşi Vahan Toşigyan'la birlikte "milli, siyasi, edebî ve ticari" yayın yapan *Arşaluys* (Şafak) gazetesinin editörlüğünü yaptı.³ 1908 yılında yine eşiyle birlikte *Artzakank* (Yankı) gazetesinin yazı işleri müdürelüğünü yaptı.⁴ 1909 yılına kadar İzmir'de ikamet eden Hayganuş, aynı yıl İstanbul'a döndü. Meşrutiyet'in getirmiş olduğu özgürlük ortamında Ermeni cemaatine ait çeşitli sivil toplum örgütlerinde görev aldı. 1919'da *Hay Gin* (Ermeni Kadını) adında iki haftada bir yayımlanan bir dergi çıkarmaya başladı. Dergi yayın politikası olarak bir yandan Ermeni kadının düşünsel ve sanatsal gelişimini hedeflenirken, diğer yandan da İstanbul Ermeni Kadınlar Derneği başta olmak üzere kadınlarla ilgili uluslararası sivil toplum örgütlerinin faaliyetlerine ve önemli kadın sanatçılara yer verdi. Kısa süre içerisinde dönemin önemli feminist yayınlarından olan *Hay Gin*, 1932'de⁵ yayın hayatına son verse de Madam Hayganuş, çeşitli gazetelerde yazılar yazmayı sürdürdü. 1966'da Yedikule Ermeni Hastanesi'nde hayatını kaybeden Madam Hayganuş, Şişli Ermeni Mezarlığı'na defnedildi.⁶

* Madam Hayganuş Mark, *Künye Albümü*'nde 63 sıra numarasında kayıtlıdır.

¹ *Bir Adalet Feryadı: Osmanlı'dan Türkiye'ye Beş Ermeni Feminist Yazar 1862-1933*, (Derleyen: Lerna Ekmekçioğlu, Melissa Bilal), Aras Yayıncılık, İstanbul 2006, s. 12.

² Zakarya Mildanoğlu, *Ermenice Süreli Yayınlar 1794-2000*, Aras Yayıncılık, İstanbul 2014, s. 84.

³ Mildanoğlu, *Ermenice Süreli Yayınlar 1794-2000*, s. 91.

⁴ Mildanoğlu, *Ermenice Süreli Yayınlar 1794-2000*, s. 95.

⁵ Mildanoğlu, *Ermenice Süreli Yayınlar 1794-2000*, s. 155.

⁶ *Bir Adalet Feryadı: Osmanlı'dan Türkiye'ye Beş Ermeni Feminist Yazar 1862-1933*, s. 12.

Orhan Seyfi Bey

[Orhan Seyfi Orhon]

(1890-1972)

22 Ekim 1890'da İstanbul Çengelköy'de doğdu. Babası albay rütbesiyle ordudan emekli olan Emin Bey, annesi Nimet Hanım'dır. İptida tahsilini Çengelköy ve Havuzbaşı mekteplerinde, rüşdiyeyi ise Beylerbeyi Rüşdiyesi'nde tamamladı. Rüşdiyeden sonra Mercan İdadisi'ne kaydoldu.¹ Mezuniyetini müteakip Tıbbiye, Mülkiye ve Hukuk Fakültesine kayıt yaptırdı fakat çeşitli sebeplerden dolayı Tıbbiye ve Mülkiye'yi bıraktı.² 1913 yılında Hukuk tahsilini bitiren Orhan Seyfi Bey, 1914 yılında Meclis-i Mebusan Kavanin Kalemi'ne kâtip olarak atandı. Meclis-i Mebusan'ın lağvedilmesi üzerine basın-yayın faaliyetleriyle uğraşmaya başladı. Bir süreliğine Harp Akademisi ve Harbiye Mektebinde Türkçe öğretmenliği yaptı. 1933 yılında ise Erenköy Kız Lisesi,³ 1941 yılında da İstanbul Erkek Lisesi edebiyat öğretmenliklerine atandı. Kısa bir süreliğine de İtalyan Lisesinde Türkçe derslerine girdi. Serbest çalışmak istediği için devlet görevlerinden istifa ederek basın-yayın hayatına geri döndü. 1918-1922 yılları arasında *Türk Kadını*, *Şair*, *Büyük Mecmua*, *Servet-i Fünun*, *Ümit* ve *Yarın* dergilerinde şiir ve yazıları yayımlandı.⁴ *Hıyaban* dergisi ile başlayan yayıncılık hayatı *Akbaba*, *Papağan*, *Resimli Dünya*, *Güneş*, *Davul*, *Yeni Kalem* mecmualarıyla devam etti.⁵ 1932-1938 yılları arasında tek başına veya bacanağı Yusuf Ziya Ortaç'la birlikte *Edebiyat Gazetesi*, *Hızlanış*, *Ayda Bir*, *Her Ay*, *Her Şey* adlarında edebi ve ilmî içerikli dergiler yayımladı. *Milliyet*, *Tasvir*, *Cumhuriyet*, *Ulus*, *Zafer*⁶ ve *Havadis* gazetelerinde yazılar yazdı.⁷ *Gönülden Sesler*, *Peri Kızıyla Çoban Hikâyesi*, *Fırtına ve Kar*, *Fiskeler*, *O Beyaz Bir Kuştı*, *Kulaktan Kulağa*, *Dün-Bugün-Yarın* ve *Çocuk Adam* yayımladığı bazı eserlerdir.⁸ TBMM'nin sekizinci dönem seçimlerinde CHP'den Zonguldak milletvekili olarak parlamentoya katılan Orhan Seyfi Bey, 22 Ağustos 1972'de vefat etti.⁹

^{*} Orhan Seyfi Bey, *Künye Albümü*'nde 83 (83/1) sıra numarasında kayıtlıdır.

¹ Nüzhet Haşim, *Milli Edebiyata Doğru* Cilt: I, Hamiyet Kütüphanesi, İstanbul 1918, s. 142.

² İbnülemin Mahmud Kemal İnal, *Son Asır Türk Şairleri*, Cüz: VII, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul, s. 1279.

³ *TBMM Arşivi*, Dönem No: VIII, Sicil No: 1507.

⁴ Alim Kahraman, "ORHON, Orhan Seyfi", *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, Cilt: 33, İstanbul 2007, s. 389.

⁵ İnal, *Son Asır Türk Şairleri*, s. 1820.

⁶ Kahraman, "ORHON, Orhan Seyfi", s. 390.

⁷ *BCA*, Yer No: 30-1-0-0, Kutu No: 131, Gömlek No: 852, Sıra No: 4.

⁸ *TBMM Arşivi*, Dönem No: VIII, Sicil No: 1507.

⁹ "Yazar Orhan Seyfi Orhon Vefat Etti", *Milliyet*, 23 Ağustos 1972.

Hüseyin Kâzım Bey

[Hüseyin Kâzım Kadri]

(1870-1934)

1870 yılında İstanbul'da doğdu. Trabzon Valisi Kadri Bey'in oğludur.¹ İlköğrenimini Beylerbeyi Sıbyan Mektebinde tamamladıktan sonra Soğukçeşme Askeri Rüşdiyesi'ne devam etti. Mekteb-i Mülkiye'nin idadi kısmına kayıt yaptırdı fakat babasının Aydın vilayeti defterdarlığına tayini üzerine İzmir'e gitti² ve İngiliz Ticaret Mektebi'ne devam ederek bu okuldan mezun oldu. Mezuniyetini müteakip özel hocalardan "fünun-ı tabiiye ve lisaniye" dersleri aldı. Henüz on yedi yaşındayken 27 Ağustos 1887'de Aydın vilayeti muhasebe kalemine tayin edildi. 31 Mart 1888'de vergi yevmiye mukayyitliğinde hesabat-ı atika muavinliği ve muhasebe kalemi müsevvidliğine, 4 Kasım 1890'da da Maliye Nezareti mektubi kalemine atandı. 27 Şubat 1895'te gerektiği zaman maliyeye dönmek üzere Hariciye Nezareti Umur-ı Şehbenderi kalemine nakledildi. Aynı yıl 30 Mayıs 1895'te Tiflis Şehbenderliği'nde görevlendirilen Hüseyin Kâzım Bey, bir takım sağlık sorunlarından dolayı Tiflişe gitmeyip İstanbul'a döndü. 14 Ağustos 1895'te mektubi kalemine dönen Hüseyin Kazım Bey, izinli olarak gittiği Trabzon'dan izin süresi dolduğu halde görevine dönmediği için 10 Ağustos 1903'te memuriyetten çıkarıldı.³ Meşrutiyetin iadesinden sonra Hüseyin Cahid ve Tevfik Fikret'le birlikte *Tanin* gazetesini kuran Hüseyin Kâzım Bey, Tevfik Fikret'in hisselerini Hüseyin Cahit'e devredip gazeteden ayrılmasına kadar da gazetenin müdürlüğünü yaptı.⁴ 8 Eylül 1909'da Canik Mutasarrıflığı'na atanan⁵ Hüseyin Kâzım Bey, Siroz (Serez/Selanik) Mutasarrıfı Mehdi Bey'le becayiş yaparak 29 Eylül 1909'da Siroz Mutasarrıflığı'na⁶, 28 Eylül 1910'da da Halep Valiliğine atandı.⁷ Görev yapmış olduğu yerlerdeki başarılı faaliyetlerinden dolayı 8 Ağustos 1911'de İstanbul belediye başkanlığına tayin edildi. Bu dönemde İstanbul Valiliğine de vekâlet etti. 30 Ocak 1912'de Selânik valiliğine atandı.⁸ 1912 yılında yapılan seçimlerde Saruhan Sancağı'ndan adaylığını koyan Hüseyin Kâzım Bey, seçimleri kazanmasına rağmen Selânik vilayetinin önemine ve halkla kurmuş olduğu olumlu ilişkilere binaen milletvekilliği düşürülerek 6 Mayıs 1912'de Selanik Valiliğine iade edildi.⁹ I. Dünya Savaşı sırasında Suriye'ye geçen Hüseyin Kâzım Bey, yaklaşık altı yıl çeşitli kütüphanelerde araştırma ve incelemelerde bulunarak *Büyük Lügat* adlı eserini yazdı. 1919 yılında yapılan seçimlerde Aydın milletvekili olarak parlamentoya katıldı ve meclis başkan yardımcılığına seçildi. Meclis'in feshedilmesi üzerine bir süre açıkta kalan Hüseyin Kâzım Bey, 21 Ekim 1920'de Tevfik Paşa kabinesinde Ticaret

¹ Hüseyin Kazım Bey, *Künye Albümü*'nde 96 sıra numarasında kayıtlıdır.

² BOA. DH. SAİDd..., Dosya No: 43, Gömlek No: 479.

³ Nurettin Albayrak, "Hüseyin Kâzım Kadri", *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, Cilt: 18, İstanbul 1998, s. 554.

⁴ BOA. DH. SAİDd..., Dosya No: 43, Gömlek No: 479.

⁵ BOA. DH. SAİDd..., Dosya No: 43, Gömlek No: 479; Osman Nuri, *İstanbul Şehreminleri*, İstanbul Şehremaneti Matbaası, İstanbul 1928, s. 279.

⁶ BOA. DH. MUİ., Dosya No: 16, Gömlek No: 23.

⁷ BOA. DH. MUİ., Dosya No: 15, Gömlek No: 47.

⁸ BOA. DH. MUİ., Dosya No: 139, Gömlek No: 12.

⁹ BOA. DH. MTV., Dosya No: 1, Gömlek No: 69; Osman Nuri, *İstanbul Şehreminleri*, s. 278.

¹⁰ BOA. DH. SYS., Dosya No: 49, Gömlek No: 59.

ve Ziraat nezaretiyle Adliye nazır vekili olarak görev yaptı.¹⁰ Bu görevlere ek olarak Maliye Nezaretine de vekâlet eden Hüseyin Kâzım Bey, 13 Haziran 1921'de Evkaf Nezaretine geçti. Bir dönem Ticaret ve Sanayi Bankası'nın yönetim kurulu üyeliğinde bulundu. Hayatının kalan kısmını Beylerbeyi'ndeki yalısında geçiren Hüseyin Kâzım Bey, 17 Ocak 1934'te vefat etti. *Trabzon Vilayet Gazetesi*, *Resimli Kitap*, *İkdam*, *İctihad*, *Servet-i Fünûn*, *Sebilürreşad* gibi gazete ve dergilerde dil, din, felsefe, iktisat, ziraat ve siyasetle ilgili yazılar yazdı. Eserleri arasında *Hak ve Hakikat*, *Felâha Doğru*, *İslamiyet'in Avrupa'ya Son Sözü*, *İstikbale Doğru*, *On Temmuz İnkılabı ve Netayici*, *Yirminci Asırda İslamiyet*, *Türk Lügatı* ve *Ziya Gökalp'in Tenkidi* vardır.¹¹

¹⁰ BOA. İ.DUİT., Dosya No: 9, Gömlek No: 120.

¹¹ Albayrak, "Hüseyin Kâzım Kadri", s. 555.

Celâl Sâhir Bey

[Ahmet Celâl Sahir Erozan]

(1883-1935)

29 Eylül 1883'te İstanbul Aksaray'da doğdu.¹ Babası Yemen Valisi ve kumandanıyken vefat eden Botgoriçeli Ferik İsmail Hakkı Paşa², annesi İran'da sünni hareketin önde gelen ve III. Ahmed tarafından Şirvan Hanlığı verilen Hacı Dâvud Han sülâlesinden Fehîme Nüzhet Hanım'dır.³ Numûne-i Terakkî Mektebi ve Davut Paşa Rüşdiyesi'nde iptidai tahsilini tamamladıktan sonra Vefa İdâdîsi'ni bitirdi. İki yıl Mekteb-i Hukuk'a devam ettiyse de mezun olmadı.⁴ 1903 yılında Hariciye Nezâreti'nde memuriyete başlayan Celâl Sahir Bey, 1904 yılında da Halet Hanım'la evlendi. Mercan ve Kabataş idadilerinde edebiyat⁵ İstanbul ve Galatasaray liseleriyle İstanbul Muallim Mektebi'nde de kompozisyon, edebiyat ve Fransızca öğretmenliği yaptı.⁶ II. Meşrutiyet Dönemi edebiyat ve fikir hareketlerine katılan Celâl Sahir Bey, *İctihad Mecmuası*'nda yazılar yazdı. *Demet* adıyla yayımladığı kadın dergisinde feminizmi savundu. Bir süreliğine *Musavver Muhit* dergisinin müdürlüğünü yaptı.⁷ 1909 yılında kurulan Fecr-i Âti edebiyat topluluğunun kurucuları arasında yer alan Celâl Sahir Bey ayın zamanda topluluğun başkanlığını yaptı.⁸ Yeni Lisan hareketine katılarak dilde sadeleşme fikrini savundu. Türk Ocakları, Türk Derneği, Piyer Loti Derneği gibi derneklerde faaliyetlerde bulundu. Türk Derneği'nin yayın organı olan *Bilgi Mecmuası*'nı çıkardığı gibi Sultanahmet'teki evini de Türk Derneği'ne lokal olarak tahsis etti.⁹ 1928 yılında IV. dönem genel seçimlerinde Zonguldak milletvekili olarak parlamentoya katıldı.¹⁰ Latin alfabesine geçiş sürecinde önemli görevler üstlenen Celâl Sahir Bey, Harf İnkılabı Kurulu'nun ve Türk Dili Tedkik Cemiyeti'nin üyesiydi. Henüz genç bir yaşta 16 Kasım 1935'te vefat eden¹¹ Celâl Sahir Bey'in naaşı Bakırköy'deki aile mezarlığına defnedilmiştir.¹²

^{*} Celal Sâhir Bey, *Künye Albümü*'nde 97 sıra numarasında kayıtlıdır.

¹ M. Orhan Okay, "Celâl Sahir Erozan (1883-1935)", *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, Cilt: 7, İstanbul 1993, s. 245.

² Şehabettin Süleyman, "Celâl Sahir Bey", *Nevsâl-i Millî*, Artin Asaduryan ve Mahdumları Matbaası, Dersaadet 1330, s. 244.

³ Okay, "Celâl Sahir Erozan (1883-1935)", s. 245.

⁴ Nüzhet Haşim, *Milli Edebiyata Doğru* Cilt: I, Hamiyet Kütüphanesi, İstanbul 1918, s. 79; İbnülemin Mahmud Kemal İnal, *Son Asır Türk Şairleri*, Cüz: I, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul 1969, s. 219.

⁵ BOA, MF. İBT, Dosya No: 311, Gömlek No: 4.

⁶ Okay, "Celâl Sahir Erozan (1883-1935)", s. 245; Nüzhet Haşim, *Milli Edebiyata Doğru*, s. 79.

⁷ *Tanzimat'tan Bugüne Edebiyatçılar Ansiklopedisi*, Cilt: I, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul 2010, s. 407.

⁸ Şehabettin Süleyman, "Celâl Sahir Bey", *Nevsâl-i Millî*, s. 245.

⁹ Okay, "Celâl Sahir Erozan (1883-1935)", s. 245.

¹⁰ BCA, Yer No: 30-10-0-0, Kutu No: 74, Gömlek No: 487, Sıra No: 8; *TBMM Arşivi*, Devre No: IV, Sicil No: 643.

¹¹ BCA, Yer No: 30-10-0-0, Kutu No: 75, Gömlek No: 494, Sıra No: 3.

¹² "Acıklı Bir Ölüm", *Son Posta*, 18 İnkincişrin 1935/18 Kasım 1935; "Acı Bir Kayıp", *Cumhuriyet*, 18 İnkincişrin 1935/18 Kasım 1935.

Peyami Safâ Bey

(1899-1961)

2 Nisan 1899'da İstanbul Gedikpaşa'da doğdu. Babası Trabzon'un seçkin ailelerinden Şair İsmail Safa, annesi ise Server Bedia Hanım'dır.¹ Babası İsmail Safa'nın Sivas'ta sürgünde ölmesi üzerine iki yaşında² yetim kalan Peyami Safa'yı ağabeyi İlhami ve annesi Server Bedia Hanım yetiştirdi. Eğitim hayatı, küçük yaşlarda baş gösteren sağlık sorunları ve maddi imkânsızlıklar nedeniyle kesintiye uğradı. 1910 yılında başladığı Vefa İdadisi'ni bırakıp çalışmak zorunda kaldı.³ Yaşamış olduğu sağlık sorunları nedeniyle tıp, psikoloji ve felsefeye ilgi duymaya başladı. Tiyatro eğitimi almak için Dârülbeyâti sınavlarına giren Peyami Safa, sınavlarda başarılı olmasına rağmen eğitimini tamamlayamadı.⁴ I. Dünya Savaşı yıllarında Posta Telgraf Nezâretinde çalışmaya başladı.⁵ 1917 yılında Rehber-i İttihad Mektebi'nde öğretmenlik yapmaya başladı ve kısa bir süre de Düyûn-ı Umûmiye İdaresi'nde çalıştı. Savaş sonunda öğretmenlikten istifa ederek ağabeyi İlhami Safa ile birlikte *Yirminci Asır* adıyla bir gazete çıkardı.⁶ Daha sonra *Tercümân-ı Hakikat*, *Tasvir-i Efkâr*, *Son Telgraf*, *Son Saat* ve *Son Posta* gazetelerinde çalıştı. 1925 yılında bir yandan Halil Lutfi Bey'le birlikte *Büyük Yol* adında bir gazete çıkarırken bir yandan da Cumhuriyet'te Server Bedii imzasıyla yazılar yazdı. Peyami Safa, ağabeyi ile birlikte 1934-1936 yılları arasında *Hafta* adlı magazin dergisini çıkardı. 1940'lı yıllarda *Tasvir-i Efkâr*, *Çınaraltı*, *Tasvir*, *Büyük Doğu*, *Vakit* ve *Ulus* gazetelerinde çalıştı. 1950 seçimlerinde Bursa'dan milletvekili adayı oldu fakat kazanamadı. 1953 yılında *Türk Düşüncesi* adlı bir dergi yayımladı. *Resimli Ay*, *Tan*, *Kültür Haftası*, *Milliyet*, *Tercüman* ve *Büyük Doğu*'da yazılar yazan Peyami Safa, hayatının son yıllarında *Havadis*, *Düşünen Adam* ve *Son Posta*'da çalıştı.⁷ Dokuz yaşında başladığı yazı hayatına beş yüze yakın kitap, çeşitli gazete ve dergilerde yayınlanmış çok sayıda yazı sığdıran Peyami Safa 15 Haziran 1961'de Çiftehavuzlar'da bir akrabasının evinde yüksek tansiyona bağlı olarak beyin kanaması sonucu vefat etti.⁸

^{*} Peyami Safâ Bey, *Künye Albümü*'nde 130 sıra numarasında kayıtlıdır.

¹ Beşir Ayvazoğlu, *Peyami: Hayatı Sanatı Felsefesi Dramı*, Ötüken Neşriyat A.Ş., İstanbul 1998, s. 41.

² Cahit Sıtkı, *Peyami Safa: Hayatı ve Eserleri*, Semih Lütfi Kitabevi, İstanbul 1940, s. 3. Hilmi Ziya Ülken ise Peyami Safa'nın 7-8 yaşlarında yetim kaldığını ileri sürmektedir. Bkz. Hilmi Ziya Ülken, *Türkiye'de Çağdaş Düşünce Tarihi*, Ülken Yayınları, III. Baskı, İstanbul 1992, s. 447.

³ İBB Atatürk Kitaplığı, Bel_Mtf_56118.

⁴ Beşir Ayvazoğlu, "SAFA, Peyami", *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, Cilt: 35, İstanbul 2008, s. 437.

⁵ Ergun Göze, *Peyami Safa: Hayatı, Şahsiyeti, Te'siri*, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, Ankara 1987, s. 9.

⁶ Ayvazoğlu, *Peyami: Hayatı Sanatı Felsefesi Dramı*, s. 68.

⁷ Ayvazoğlu, "SAFA, Peyami", s. 438-439.

⁸ "Peyami Safa Vefat Etti", *Milliyet*, 16 Haziran 1961.

Mekkî Said Bey
[Mekkî Said Esen]
(1903-1970)

1903 yılında Mekke'de doğdu. Babası Mehmed Said Bey, annesi Emine İclâl Hanım'dır. İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi mezunu olup iyi derece Fransızca bilen Mekkî Said Bey, Ankara Gazeteciler Cemiyeti başkanlığı yaptı. X. ve XI. dönem Balıkesir milletvekili olarak parlamentoya katıldı.¹ Uzun yıllar *Cumhuriyet* gazetesinin Ankara temsilciliğini yürütmüş olan Mekkî Said Bey, kalp krizi sonucu 4 Kasım 1970'te vefat etti.²

* Mekkî Said Bey, *Künye Albümü*'nde 229 sıra numarasında kayıtlıdır.

¹ TBMM Arşivi, Devre No: X, Sicil No: 1959.

² "Mekki Sait Vefat Etti", *Cumhuriyet*, 5 Kasım 1970.

Âbidin Dâver Bey

(1886-1954)

1886'da İstanbul'da doğdu. Babası Şehremaneti mümeyyizlerinden Ali Vahyi Bey, annesi ise Prenses Zeynep Kâmil'in manevi kızı Fatma Revan Hanım'dır. İlk tahsilini Sultanahmet'te Cevrikalfa Mektebi'nde tamamladı. Daha sonra Burhan-ı Terakki, Numune-i Terakki, Ravza-i Terakki ve bir müddet de Soğukçeşme Askeri Rüşdiyesi'nde okudu. Rüşdiyeden mezun olduktan sonra Galatasaray Lisesine kaydoldu ve 1907 yılında buradan mezun oldu. İki yıl da Sanayi-i Nefise Mektebi'ne devam etti.¹ 26 Aralık 1907'de Matbuat Umum Müdürlüğünde memuriyet hayatına başladı ve bu yıllarda çeşitli gazetelerde yazılar yazmaya başladı. Meşrutiyet'in iadesini müteakip 17 Aralık 1908'de Meclis-i Mebusan'da zabıt kâtibi oldu. Meclis-i Mebusan'da yapılan bir yarışmayı birincilikle kazanarak 14 Ağustos 1909'da zabıt kalemi mümeyyizi sıfatıyla kaleme şef olarak atandı.² Bu görevdeyken Fransa, Belçika ve İngiltere parlamentolarında incelemelerde bulundu.³ 6 Ağustos 1914'te müdürlüğe terfi eden Abidin Daver Bey,⁴ 13 Kasım 1923'te de İstanbul İstihbarat Müdüriyeti'ne tayin edildi.⁵

Tasvir-i Efkâr, Yeni Gün, Tercüman-ı Hakikat, İkdam ve Cumhuriyet gazetelerinde yazı işleri müdürlüğü ve yazarlık yaptı. 26 Mart 1939'da yapılan seçimlerde İstanbul milletvekili olarak parlamentoya girdi. Bu dönemde *İkdam* ve *Cumhuriyet*'te yazılar yazmaya devam etti. 1943 yılında İstanbul Belediyesi Neşriyat ve İstatistik Müdürlüğü'ne tayin edildi. Yayınlanmış eserleri arasında *Kanatların Zaferi, Deniz, Gemi, Mülâzımın Romanı, Dünkü-Bugünkü-Yarınki İstanbul* ve *Radyo Konferansları* vardır.⁶ 8 Şubat 1954'te geçirdiği kalp krizi sonucu vefat etti.⁷

* Âbidin Dâver Bey, *Künye Albümü*'nde 241 sıra numarasında kayıtlıdır.

¹ "Üstad Abidin Dav'er Dün Akşam Vefat Etti", *Cumhuriyet*, 9 Şubat 1954.

² *TBMM Arşivi*, Devre No: IV, Sicil No: 1065.

³ "Üstad Abidin Dav'er Dün Akşam Vefat Etti", *Cumhuriyet*, 9 Şubat 1954.

⁴ Osmanlı arşivinde bulunan bir kayda göre Âbidin Dâver Bey, 1919 yılının sonlarında müdürlük görevine devam etmektedir. Bkz. *BOA*, MV. Dosya No: 217 Gömlek No: 5; *TBMM Arşivi*, Devre No: IV, Sicil No: 1065.

⁵ *BOA*, HR.İM.. Dosya No: 46, Gömlek No: 77.

⁶ "Üstad Abidin Dav'er Dün Akşam Vefat Etti", *Cumhuriyet*, 9 Şubat 1954.

⁷ "Abidin Daver'i Kaybettik", *Milliyet*, 9 Şubat 1954.

Ali Ekrem Bey
[Ali Ekrem Uşaklıgil]
(1892-1947)

Selim Râgıb Bey
[Selim Ragıp Emeç]
(1899-1970)

1899 yılında İstanbul'da doğdu. Babası Hüseyin Ragıp Bey, annesi ise Fevziye Hanım'dır. 1916 yılında Galatasaray Lisesinden mezun oldu. I. Dünya Savaşı sırasında yedek subay olarak silah altına alınan Selim Ragıp Bey, Filistin'de Yıldırım Orduları Grup Komutanlığında görev yaptı. Askerlik dönüşü başladığı Hukuk Fakültesinden 1924 yılında mezun oldu. Gazeteciliğe 1919 yılında başladı ve *Vakit*, *Tercüman-ı Hakikat*, *Son Saat* gazetelerinde yazılar yazdı. Ünlü gazeteci Hakkı Tarık Us ile birlikte ilk sayısı 16 Mart 1925'te yayınlanan *Son Saat* gazetesini, 27 Temmuz 1930'da da Ekrem Uşaklıgil, Halil Lütfü Dördüncü ve Zekeriya Sertel ile birlikte *Son Posta* gazetesini kurdu. Diğer üç kurucunun hisselerini satın alan Selim Ragıp Bey zamanla gazetenin tek sahibi oldu.¹ IX. ve X. dönem Bursa'dan, XI. dönem de İzmir'den Demokrat Parti milletvekili olarak parlamentoya katılan Selim Ragıp Bey, 1960 darbesinden sonra Yassıada'da yargılanarak bir süre Kayseri Cezaevi'nde yattı. 2 Ağustos 1970'te geçirdiği kalp krizi sonucu vefat etti.²

^{*} Selim Râgıb Bey, *Künye Albümü*'nde 250 sıra numarasında kayıtlıdır.

¹ Bu dönemde hükümete hakaret ettiği gerekçesiyle hakkında soruşturma başlatılmıştır. Bkz. *BCA*, Yer No: 30-10-0-0, Kutu No: 37, Gömlek No: 223, Sıra No: 6; *TBMM Arşivi*, Devre No: IX, Sicil No: 1607.

² "Selim Ragıp Emeç Vefat Etti", *Cumhuriyet*, 4 Ağustos 1970.

Nâşid Hakkı Bey
[Naşid Hakkı Uluğ]
(1901-1977)

1901 yılında İstanbul'da doğdu. Babası Hakkı Bey, annesi ise Nuriye Hanım'dır. 1918 yılında *Vakit* gazetesiyle yazı hayatına başladı ve 1922 yılında *Vakit*'in Ankara muhabiri oldu. Şeyh Said isyanı sırasında şark muhabirliği yaptı. 1925 yılı sonlarında *Hâkimiyet-i Milliye*'nin yazı işleri müdürlüğüne getirildi. 1927 yılında Ankara Belediye meclis üyesi seçildi ve üç dönem bu görevde bulundu. CHP'nin Ankara il örgütünde nahiye, kaza ve vilayet idare heyetlerinde çalıştı. IV. ve V. dönem Kütahya milletvekili olarak parlamentoya katıldı. Hilâl-i Ahmer Cemiyeti, Türk Tayyare Cemiyeti, Himaye-i Etfal Cemiyeti gibi sivil toplum örgütlerinde görev alan Naşid Hakkı Bey, aynı zamanda Türk Basın Birliği'nin bir dönem genel sekreterliğini de yürüttü.¹ Tedavi için gittiği Almanya'nın Bonn kentinde geçirdiği kalp krizi sonucu 28 Nisan 1977'de vefat etti.

^{*} Nâşid Hakkı Bey, *Künye Albümü*'nde 251 ve 466 sıra numaralarında kayıtlıdır.

¹ TBMM Arşivi, Dosya No: 37, Sicil No: 262.

Hüseyin Namık Bey

[Hüseyin Namık Orkun]
(1902-1956)

31 Ocak 1902'de İstanbul Kasımpaşa'da doğdu. Babası Mehmed Hayri Efendi, annesi Münevver Hanım'dır. Orta öğreniminin ardından girdiği İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümünden 1924 yılında mezun oldu. Öğrencilik yıllarında *Dergâh* mecmuasında Türk tarihine ait yazılar yazmaya başladı. Daha sonra *Yeni Mecmua*, *Milli Mecmua*, *Yeni Türk*, *Ülkü* ve *Çınaraltı* gibi dergilerde yazıları yayımlandı. 1924 yılında doktora öğrenimi için gittiği Macaristan'dan 1930 yılında döndü. Çeşitli kurumlarda Türk Tarihi ve İnkılâp Tarihi dersleri verdi.¹ Irkçılık-Turancılık Davası dolayısıyla 7 Mayıs 1944 tarihinde Ankara'da gözaltına alındı ve İstanbul Sıkıyönetim Mahkemesi'nde yargılandı. 29 Mart 1945'te yapılan duruşmada "Türk Ceza Kanunu'nun 142. maddesini muhil propaganda fiilleri sabit görülmediği" için berat etti.² Milliyetçi dernek veya cemiyetlerde aktif bir şekilde görev aldı. Hayatının son yıllarına kadar Türk Ocağı'nın genel sekreterliğini yapan Hüseyin Namık Bey, 23 Mart 1956'da Ankara'da vefat etti.³

^{*} Hüseyin Namık Bey, *Künye Albümü*'nde 262 sıra numarasında kayıtlıdır.

¹ Sabriye Gülay Çimen, "ORKUN, Hüseyin Namık", *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, Ek-2, III. Baskı, İstanbul 2019, s. 376.

² "İrkçuların Davası Bitti", *Cumhuriyet*, 30 Mart 1945.

³ Çimen, "ORKUN, Hüseyin Namık", s. 376.

Mehmet Emin Bey

[Mehmet Emin Yurdakul]

(1869-1944)

1 Mayıs 1869'da İstanbul Beşiktaş'ta doğdu.¹ Babası Zekeriyaköy'den bakkallıkla uğraşan Salih Efendi, annesi ise aslen Edirneli olup İstanbul'a yerleşmiş köylü bir aileye mensup Emine Hanım'dır. Sıbyan mektebinden sonra Beşiktaş Askeri Rüşdiyesi'ne giren Mehmet Emin Bey, rüşdiyeden sonra Mülkiye İdadisi'ne yazıldı, fakat bir süre devam ettikten sonra 1887 yılında bıraktı. Maaşsız olarak Sadaret Dairesi Evrak Kalemi'nde işe girdi. 1889 yılında Mekteb-i Hukuk'a kaydoldu, fakat burayı da bırakmak zorunda kaldı. 1892 yılında ruh asaletinin soy asaletinden üstün olduğunu anlatan *Fazilet ve Asalet* adlı eseri Sadrazam Cevat Paşa'ya takdim etmesi üzerine² 700 kuruş maaşla önce Rüşumat Mektubi Kalemi müsevvidliğine daha sonra da Rüşumat Evrak Müdürlüğü'ne tayin edildi.³ Sonra sırasıyla Rüşumat Evrak Müdürlüğü'nde, Erzurum ve Trabzon rüşumat nazırlıklarında, Bahriye Nezareti müsteşarlığında, Hicaz Vali vekilliğinde, Sivas ve Erzurum valiliklerinde bulundu.⁴ 1907 yılında İttihat ve Terakki Cemiyeti'ne giren Mehmet Emin Bey⁵ kendi ifadesiyle; "fesih kararı ilân olduğu güne kadar cemiyetin ve fırkanın" üyesi olarak kaldı.⁶ Türk Ocağı'nın kuruluş sürecinde geçici idare heyeti başkanlığına seçildi. Mütareke yıllarında kurulan Milli Türk Fırkası'nın kurucuları arasında yer aldı.⁷ İyi bir hatip olan Mehmet Emin Bey, Milli Mücadele yıllarında Mehmet Akif ve Sâmih Rifat'la birlikte Anadolu'yu dolaşarak halka ve orduya moral vermeye çalıştı. 1913 seçimlerinde Musul mebusluğu ile başlayan parlamento hayatı sırasıyla Şarkikarahisar, Şebinkarahisar, Urfa ve İstanbul mebusluklarıyla devam etti.⁸ Mehmet Emin Bey, kalp rahatsızlığı şikâyetiyle kaldırıldığı Alman Hastanesi'nde doktorların tüm müdahalelerine rağmen 14 Ocak 1944'te vefat etti.⁹

^{*} Mehmed Emin Bey, *Künye Albümü*'nde 264 sıra numarasında kayıtlıdır.

¹ *Mehmed Emin Yurdakul'un Eserleri-I Şiirler*, (Hazırlayan: Fevziye Abdullah Tansel), Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara 1969, s. XV.

² Abdullah Uçman, "YURDAKUL, Mehmet Emin", *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, Cilt: 43, İstanbul 2013, s. 613.

³ İbnülemin Mahmud Kemal İnal, *Son Asır Türk Şairleri*, Cüz: I, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul 1969, s. 298.

⁴ Nüzhet Haşim, "*Milli Edebiyata Doğru*" Cilt: I, Hamiyet Kütüphanesi, İstanbul 1918, s. 20.

⁵ Uçman, "YURDAKUL, Mehmet Emin", s. 613.

⁶ *TBMM Arşivi*, Dosya No: 54, Sicil No: 380.

⁷ BOA. DH. EUM. 6. Şube, Dosya No: 53, Gömlek No: 78.

⁸ Uçman, "YURDAKUL, Mehmet Emin", s. 613.

⁹ "Büyük Bir Kayıp", *Cumhuriyet*, 15 İnkincânun 1944/15 Ocak 1944.

Hasan Âli Bey

[Hasan Âli Yücel]

(1897-1961)

16 Aralık 1897'de İstanbul'da Şir Merd Çavuş Mahallesi'nde doğdu.¹ Baba tarafından Göreleli Posta Nazırı Hasan Âli Efendi'nin, anne tarafından da Sultan II. Abdülhamid tarafından Japonya'ya gönderilen ve dönüş yolunda batan Ertuğrul Fırkateyni'nde süvari olarak görev yapan Yarbay Ali Bey'in torunudur. Babası Posta ve Telgraf Nezareti müfettişlerinden Ali Rıza Bey, annesi ise Neyyire Hanım'dır.² İlkokulu Koska'da Yeşil Tulumba'da Yolgeçen Mektebi'nde, rüşdiyeyi ise Aksaray'da Yusuf Paşa civarında bulunan Mekteb-i Osmanî adını taşıyan özel okulda tamamladı.³ Mezuniyetini müteakip Vefa İdadisi'ne kaydolun Hasan Ali Bey, idadilerin liseye dönüştürülmesi üzerine üç yıl daha okumak zorunda kaldı.⁴ Son sınıftayken seferberlik ilan edilince 11 Nisan 1915'te askere alınarak yedek subay talimgâhına sevk edildi. 18 Ağustos 1916'da asteğmen, 25 Aralık 1916'da da teğmen oldu.⁵ Mondros Mütarekesi'nin imzalanması üzerine 2 Aralık 1918'de terhis edildi.⁶ Kısa bir müddet Hukuk Fakültesi'ne devam eden Hasan Âli Bey, buradan ayrılıp Edebiyat Fakültesi Felsefe Bölümü'ne geçti.⁷ Mezuniyet sınavlarını büyük bir başarıyla geçen Hasan Âli Bey, 30 Haziran 1921'de mezun oldu.⁸ Bir yandan eğitimine devam ederken diğer yandan da gazetecilik yapan Hasan Âli Bey, *Muallim*, *İnci*, *Akşam*, *Mihrab*, *Hayat*, *Yeni Mecmua*, *Dergâh*, *Büyük Mecmua*, *Düşünce*, *Milli Mecmua* gibi dönemin önemli mecmualarında şiirler ve makaleler yayımladı.⁹ 8 Kasım 1921'de öğrenci hayatının disiplinini düzenlemek amacıyla ihdas edilen "inzibat memurluğu" ile memuriyet hayatına başladı. Daha sonra İzmir Erkek Öğretmen Okuluna Türkçe ve edebiyat öğretmeni olarak atandı. Darülfünun Edebiyat Fakültesi Tarih ve Coğrafya Darülmesailerinin alât muhafızlığında, Kuleli Askeri Lisesi, İstanbul Erkek Lisesi ve Galatasaray Lisesinde de edebiyat, felsefe ve içtimaiyat ve yurttaşlık bilgisi öğretmenliği yaptı.¹⁰ 1927 yılında Maarif Nezareti'ne geçen Hasan Âli Bey, İstanbul maarif emini oldu. 1930 yılında eğitimle ilgili çeşitli incelemelerde bulunmak üzere Maarif Vekâleti tarafından bir yıllığına Fransa'ya gönderildi. 1932 yılında Türk Dili Tedkik Cemiyetinin çalışmalarına katıldı. 1933 yılında Orta Tedrisat Umum Müdürlüğüne tayin edildi. 1935 yılında İzmir milletvekili olarak parlamentoya girdi. Maarif Vekili Saffet Arıkan'ın sağlık sorunları nedeniyle bakanlıktan istifa etmesi üzerine 28 Aralık 1938'de atandığı Maarif Vekilliği görevini 1946 yılına kadar sürdürdü.¹¹ Bu dönemde Köy Enstitüleri başta olmak üzere birçok eğitim kurumunun açılmasına öncülük etti. 1922 yılında Refika Hanımla evlenen Hasan Âli Yücel'in bu evlilikten Canan adında bir kızı ve Can adında da bir erkek çocuğu dünyaya geldi. Davetli bulunduğu dostu Tefik Sağlam'ın evinde yemek yerken kalp krizi geçiren Hasan Âli Bey, 26 Şubat 1961'de vefat etti.¹²

¹ Hasan Âli Bey, *Künye Albümü*'nde 268 sıra numarasında kayıtlıdır.

² Faik Reşit Unat, "Hasan-Âli Yücel", *Belleten*, Cilt: XXV, Sayı: 98, Ankara 1961, s. 291.

³ *Hasan Âli Yücel Anma Toplantısı*, (Yayına Hazırlayan: A. Ferhan Oğuzkan), Türk Eğitim Derneği Yayınları, Ankara 1993, s. 4.

⁴ Unat, "Hasan-Âli Yücel", s. 291.

⁵ İbnülemin Mahmud Kemal İnal, *Son Asır Türk Şairleri*, Cüz: I, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul 1969, s. 98.

⁶ Unat, "Hasan-Âli Yücel", s. 291.

⁷ *TBMM Arşivi*, Dosya No: 28, Sicil No: 191.

⁸ Ahmet Güner Sayar, "YÜCEL, Hasan Âli", *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, Cilt: 44, İstanbul 2013, s. 45.

⁹ Unat, "Hasan-Âli Yücel", s. 293.

¹⁰ İnal, *Son Asır Türk Şairleri*, s. 98.

¹¹ *TBMM Arşivi*, Dosya No: 28, Sicil No: 191; Unat, "Hasan-Âli Yücel", s. 293.

¹² *BCA*, Yer No: 30-1-0-0, Kutu No: 14, Gömlek No: 80, Sıra No: 2.

¹³ "Hasan-Âli Yücel Dün Vefat Etti", *Cumhuriyet*, 27 Şubat 1961.

Enver Behnân Bey
[Enver Behnan Şapolyo]
(1900-1972)

1900'de İstanbul'da doğdu. Babası Maarif Nezareti Meclis-i Kebir üyelerinden Fevzi Bey, annesi ise Şazimet Hanım'dır. 1917 yılında İstanbul Sultanisi'ni, 1922 yılında da İstanbul Muallim Mektebini bitirdi. Milli Mücadele yıllarında Ankara'ya geçerek Kuva-yı Milliye'ye katıldı. 1922 yılında Ankara Sultanisi'yle öğretmenlik mesleğine atılan Enver Behnan, Konya Lisesi, İstanbul Lisesi, Maltepe Askeri Lisesi, Gedikli Küçük Zabit Okulu, Harp Okulu, Ankara Gazi Lisesi ve Vefa Lisesi'nde görev yaptı. 1922 yılında *Yeni Gün* gazetesiyle başladığı matbuat hayatında *Hâkimiyet-i Milliye*, *Öğüt*, *Tanin*, *Cumhuriyet*, *Vakit*, *Son Telgraf*, *Yeni Türkiye*, *İnkılap*, *Zafer*, *Babalık*, *Akşam* gibi gazetelerde yazılar yazdı.¹ 1 Haziran 1972'de Ankara'da vefat etti.²

^{*} Enver Behnân Bey, *Künye Albümü*'nde 286 sıra numarasında kayıtlıdır.

¹ *Tanzimat'tan Bugüne Edebiyatçılar Ansiklopedisi*, Cilt: II, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul 2010, s. 946.

² "Enver Behnan Şapolyo Öldü", *Cumhuriyet*, 3 Haziran 1972.

Fevziye Abdürreşid Hanım

[Fevziye Abdürreşit Doğrul]

(1887-1985)

1 Temmuz 1891'de¹ Rusya'nın Omsk oblastına bağlı Tara rayonunda doğdu. Babası Rusya Türklerinin millî mücadelesinde önemli bir isim olan Türk fikir adamı, seyyah ve yazar Abdürreşid İbrahim, annesi Reyhan Hanım'dır. 1907 yılına kadar Tara'da yaşayan Fevziye Hanım ve ailesi 1907 yılında Kazan'a taşındı. Siyasi nedenlerden dolayı Rusya'dan ayrılmak zorunda kalan Abdürreşit İbrahim Bey ve ailesi 1912 yılında İstanbul'a gelerek² Molla Gürani Mahallesi'nde ikamet etmeye başladı. 1912 yılında Osmanlı vatandaşlığına geçmek için müracaat eden Abdürreşit İbrahim Bey, 1913 yılında ailesiyle birlikte Osmanlı tabiiyetine kabul edildi.³ 1916 yılında görevli olarak Berlin'e giden Abdürreşit İbrahim Bey kızları Fevziye ve Kadriye'yi de eğitim almaları amacıyla beraberinde götürdü.⁴ 1917 yılında İstanbul'a dönen Fevziye Hanım, 1920 yılında babasının Topkapı'da yaptırmış olduğu ilkokulun müdürlüğünü yaptı.⁵

14 Ocak 1924'te sahibi ve yazı işleri müdürlüğünü yaptığı *Asar-ı Nisvan* adlı bir mecmua yayınlamak için gerekli izni alan⁶ Fevziye Abdürreşit, mecmuayı 21. sayıya kadar *Asar-ı Nisvan*, bu sayıdan sonra da *Kadın Yazıları* adıyla toplam 28 sayı yayımladı.

Rusça, Tatarca, İngilizce, Almanca, Fransızca ve Türkçe bilen Fevziye Abdürreşit Mehmet Akif Ersoy'un damadı Ömer Rıza Doğrul'un erkek kardeşi, Nafiz Doğrul ile evlendi.⁷ Fevziye Abdürreşit, 10 Temmuz 1985'te İstanbul'da vefat etti.

* Fevziye Abdürreşid (Doğrul), *Künye Albümü*'nde 380 sıra numarasında kayıtlıdır.

¹ Fevziye Abdürreşit'in doğum tarihiyle ilgili bilgiler ihtilafıdır. Zira Abdürreşid İbrahim, 1912 yılında Osmanlı tabiiyetine geçmek için müracaat ettiği Hariciye Nezareti Tabiiyet Kalemi'ne sunmuş olduğu dilekçede Fevziye Hanım'ın doğum yılını Hicri veya Rumi olarak belirtmeksizin 1310 olarak belirtmiştir ki bu da Hicri 1892/1893, Miladi 1894/1895 yıllarına tekabül etmektedir. Bkz. BOA. İ.HR., Dosya No: 432, Gömlek No: 47.

² BOA. İ.HR., Dosya No: 432, Gömlek No: 47.

³ BOA. MV. Dosya No: 230, Gömlek No: 28; BOA. BEO, Dosya No: 4226, Gömlek No: 316911.

⁴ Neslihan Arul Aksoy, "Abdürreşit İbrahim'in Kızı Fevziye Abdürreşit ve Asar-ı Nisvan Mecmuası", *Japonya Seyyahı Abdürreşit İbrahim'in İzinde*, (Editör: Ali Merthan Dündar), Doğu Kütüphanesi, İstanbul 2020, s. 127. Fevziye Abdürreşit Hanım'ın eğitim hayatıyla ilgili bilgiler sınırlıdır. Osmanlı arşivinde bulunan bir belgede Fevziye Abdürreşit'in Sibirya ve Saint Petersburg'da eğitim gördüğüne dair bilgi varsa da ne tür bir eğitim aldığı belli değildir. Bkz. BOA. MF.İBT., Dosya No: 447, Gömlek No: 4.

⁵ Aksoy, "Abdürreşit İbrahim'in Kızı Fevziye Abdürreşit ve Asar-ı Nisvan Mecmuası", s. 128.

⁶ "Meşrutiyet'in İlanındanberi Türkiye'de Neşrolunmuş Gazete ve Mecmualar", *Ayın Tarihi*, Cild: 14, No: 42, Eylül 1927, s. 2453.

⁷ Aksoy, "Abdürreşit İbrahim'in Kızı Fevziye Abdürreşit ve Asar-ı Nisvan Mecmuası", s. 127-128.

Doktor Fahreddin Kerim Bey
[Dr. Fahrettin Kerim Gökay]
(1900-1987)

10 Ocak 1900'de Eskişehir'de doğdu. Babası aslen Kırım'ın Kerç kasabasından olup önce Dobruca'ya, sonra da Türkiye'ye gelmiş manifatura ticaretiyle uğraşan Abdulkerim Efendi, annesi ise Dobruca'nın önde gelen ailelerinden Şeyh Mehmed Efendi'nin kızı Azize Hanım'dır.¹ İlköğrenimini Eskişehir'de Darülfeyz Mekteb-i İptidai'sinde tamamlayan Fahrettin Kerim Bey, eğitim hayatının geri kalan kısmına İstanbul'da devam ederek Rehber-i İttihad ve Menbaül İrfan İdadisi'ni bitirdi. 1917 yılında kaydolduğu Tıp Fakültesinden² 1922 yılında mezun oldu. Mezuniyetini müteakip Almanya'ya giderek bir taraftan akıl hastalıkları konusunda ihtisas yaparken bir yanda da Avrupa'nın çeşitli şehirlerinde alanıyla ilgili klinik incelemelerde bulundu. Türkiye'ye döndükten sonra İstanbul Emraz-ı Asabiye ve Akliye Hastanesi şefliğine atandı.³ 18 Ekim 1949'da Bakanlar Kurulu kararıyla İstanbul Valiliği ve Belediye Başkanlığı görevine getirildi.⁴ Demokrat Parti iktidarında görevden alınarak 20 Kasım 1957'de Bern Büyükelçiliği'ne atandı.⁵ XII. dönem TBMM seçimlerinde İstanbul milletvekili seçilerek parlamentoya katıldı. 27. Hükümet'te Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı ile İmar ve İskân Bakanlığı görevlerinde bulundu. Yeşilay Cemiyeti'nin önce sekreterliğini daha sonra da başkanlığını yaptı. Cemiyetin yayın organı olan *Hilâl-i Ahdar Mecmuası*'nın başyazarlığını yaptı. Birçok uluslararası toplantıda, sempozyumda ve kongrede Türkiye'yi temsil etti.⁶ Sağlık alanında birçok çalışması bulunan Fahrettin Kerim Bey'in eserlerinden bazıları; *Ruh Hastalıkları, Akıl Hastalıklarının Teşhis ve Tedavisi, Tecrübî Ruhiyât Muayene Usulleri, Türkiye'de İntihar Meselesi, Gayri Tabii Aşklar ve Türkiye'de Emrâz-ı Akliye Tarihçesi*'dir.⁷ 22 Temmuz 1987'de İstanbul'da vefat etti.⁸

¹ Doktor Fahreddin Kerim Bey, *Künye Albümü*'nde 381 sıra numarasında kayıtlıdır.

² "GÖKAY, Fahrettin Kerim", *İstanbul Ansiklopedisi*, Milli Eğitim Basımevi, Cilt: XI, İstanbul 1971, s. 7068.

³ *TBMM Arşivi*, Devre No: XII, Sicil No: 215.

⁴ Fethi Erden, *Türk Hekimleri Biyografisi*, Çituri Biraderler Basımevi, İstanbul 1948, s. 101.

⁵ *BCA*, Yer No: 30-18-1-2, Kutu No: 120, Gömlek No: 72, Sıra No: 8; *BCA*, Yer No: 30-18-1-2, Kutu No: 121, Gömlek No: 84, Sıra No: 15.

⁶ *BCA*, Yer No: 30-18-1-2, Kutu No: 147, Gömlek No: 59, Sıra No: 4.

⁷ *BCA*, Yer No: 30-1-0-0, Kutu No: 73, Gömlek No: 461, Sıra No: 4; *BCA*, Yer No: 30-18-1-2, Kutu No: 76, Gömlek No: 59, Sıra No: 1; *BCA*, Yer No: 30-18-1-2, Kutu No: 77, Gömlek No: 76, Sıra No: 12; *BCA*, Yer No: 30-18-1-2, Kutu No: 149, Gömlek No: 24, Sıra No: 2.

⁸ *TBMM Arşivi*, Devre No: XII, Sicil No: 215.

⁹ "İstanbul'un Mini Valisi Prof. Gökay Vefat Etti", *Milliyet*, 23 Haziran 1987.

Zafer Hasan Bey

[Zafer Hasan Aybek]

(1895-1987)

26 Eylül 1895'te Hindistan'ın Pencap Eyaleti'ne bağlı Karnal şehrinin Kadılar Mahallesi'nde doğdu. Babası tapu müdürü Hâfız Azimuddîn'dir.¹ Dönemin İslami geleneklerine uygun olarak 4 yaş, 4 ay, 4 günlükken mahalle camiinde başladığı Kur'an öğrenimine özel bir kursta devam etti. Müslümanların gittiği özel bir ilkokulda başladığı eğitime ikinci sınıftan itibaren devlet okulunda devam etti. Başarılı bir öğrenci olan Zafer Hasan, dördüncü sınıftan itibaren eğitimine Karnal Kolejinde devam etti. 1911'de Anbala'da yapılan merkezî bitirme sınavını başarıyla tamamlayarak Lahor'daki Government College'a burslu öğrenci olarak kayıt yaptırmaya hak kazandı.² Zafer Hasan'ın düşünce dünyası bu dönemde şekillenmeye başladı ve doğup büyüdüğü toprakların uzun yıllar İngilizler tarafından sömürülmesi diğer Hindistanlı Müslüman gençler gibi onun da İngiliz karşıtı düşüncelerle büyümesine sebep oldu. Osmanlı'nın Birinci Dünya Savaşı'na katılarak İngilizlere karşı savaşmasıyla birlikte Zafer Hasan ve onun gibi düşünen Hindistanlı gençler arasında Türklere karşı duyulan sempati yaygınlık kazandı. Osmanlı padişahının halife sıfatıyla bütün İslam dünyasını cihada çağırması üzerine Zafer Hasan'ın da aralarında bulunduğu bir grup genç, halifenin bu çağırısına kulak vererek savaşa katılmaya karar verdi. Lahor'dan yola çıkan bu grup 5 Şubat 1915'te Kâbil'e ulaştı. Fakat Afganistan'dan bir türlü çıkmayı başaramayan Zafer Hasan 1922 yılına kadar Kabil'de ikamet etmek zorunda kaldı.³

İngilizlerin Hindistan'daki yönetimine son vermek amacıyla 1 Aralık 1915'te Ubeydullah Sindhi'nin önderliğinde kurulan⁴ Geçici Hint Hükûmeti'nin genel sekreterliğine getirildi. Bir süre Afgan kralı olan Nâdir Han'ın hususî sekreterliğini de yapan Zafer Hasan, 1922'de Afganistan'dan ayrılarak önce Moskova'ya oradan da 1924'te Türkiye'ye gelerek İstanbul'a yerleşti.⁵ Zafer Hasan Aybek, Türkiye'ye geldikten sonra *Pakistan Postası*, *Hayat Tarih Mecmuası*, *Resimli Tarih Mecmuası*, *Cumhuriyet* gazetesi gibi dergi ve gazetelerde Hint ve Türk Müslümanlarını yakınlaştırmaya yönelik yazılar kaleme aldı. Bununla birlikte Hindistan'ın Kalküta şehrinde yayımlanan haftalık *Müslüman* gazetesinin gönüllü Türkiye muhabirliğini yaparak, burada yazılar yazdı. Aybek, bu gazetede yazılarında bir taraftan yeni kurulan Türkiye Cumhuriyeti'ni Hint Müslümanlarına tanıtırken, diğer taraftan da hocasının ve kendisinin Hindistan'la ilgili düşüncelerini Hindistan halkıyla paylaşmaya çalıştı.⁶

^{*} Zafer Hasan Bey, *Künye Albümü*'nde 477 sıra numarasında kayıtlıdır.

¹ Zafer Hasan Aybek, *Hâtrât (Ap Bîyât)*, Sang-e-Meel Publications, Lahor, 1990, s. 23-24. Zafer Hasan Aybek'in hatıratının ilgili kısımlarını Türkçe'ye çevirerek bizimle paylaşan Arş. Gör. Muhsin Ramazan İşsever'e teşekkür ederiz.

² Aybek, *Hâtrât (Ap Bîyât)*, s. 27.

³ Halil Toker, "Zafer Hasan Aybek ve Afganistan Anıları (1915-1922, 1933-36, 1937)", *Afganistan Üzerine Araştırmalar*, (Yayına Hazırlayan: Ali Ahmetbeyoğlu), Tatav Yayınları, İstanbul 2002, s. 150.

⁴ Abdülhamit Birışık, "Ubeydullah es-Sindî", *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, Cilt: 42, İstanbul 2012, s. 27.

⁵ Toker, "Zafer Hasan Aybek ve Afganistan Anıları (1915-1922, 1933-36, 1937)", s. 150.

⁶ Aybek, *Hâtrât (Ap Bîyât)*, s. 306-307.

1927 yılında Türk vatandaşlığına kabul edilen Zafer Hasan Bey, 1928 yılında Medine Müdafii Fahrettin Paşa'nın vasıtasıyla Harp Okuluna girdi.⁷ Türk-Afgan Anlaşması neticesinde 1933'te bir Türk subayı olarak Afganistan'a geri döndü. Afganistan tarafından top alımı için Çekoslovakya'ya gönderilen heyetin başkanlığını yürüttü ve 1936-1937 yılları arasında Avrupa'da kaldı. 1937'de "muallim sıfatıyla" bir süre Afganistan'da görev yaptıysa da⁸, kariyerine engel teşkil ettiği düşüncesiyle 2 Kasım'da Kâbil'den ayrılarak İstanbul'a geri döndü. Emine Mükerrerem Hanım ile evlenen Zafer Hasan Aybek 1987'de İstanbul'da vefat etti.⁹

⁷ Toker, "Zafer Hasan Aybek ve Afganistan Anıları (1915-1922, 1933-36, 1937)", s. 173.

⁸ BCA. Fon No: 30-18-1-2, Kutu No: 75, Gömlek No: 30, Sıra No: 5.

⁹ Toker, "Zafer Hasan Aybek ve Afganistan Anıları (1915-1922, 1933-36, 1937)", s. 150.

Kaynakça

1. Arşiv ve Kütüphaneler

T.C. Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivleri Osmanlı Arşivi (BOA)
T.C. Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivleri Cumhuriyet Arşivi (BCA)
Türkiye Büyük Millet Meclisi Arşivi (TBMM Arşivi)
İstanbul Büyükşehir Belediyesi Atatürk Kitaplığı

2. Resmi Yayınlar

TBMM Zabıt Ceridesi
Ayın Tarihi

3. Süreli Yayınlar

A. Dergiler

Belleten
Nevsâl-i Millî
Ülkü

B. Gazeteler

Akşam
Cumhuriyet
Milliyet
Son Posta
Tevhid-i Efkar
Ulus
Vakit
Vatan
Yarın

4. Telif Eserler

A. Kitaplar

- AYBEK, Zafer Hasan, *Hâtûrât (Ap Biyât)*, Sang-e-Meel Publications, Lahor 1990.
- AYVAZOĞLU, Beşir, *Peyami: Hayatı Sanatı Felsefesi Dramu*, Ötüken Neşriyat A.Ş., İstanbul 1998.
- Bir Adalet Feryadı: Osmanlı'dan Türkiye'ye Beş Ermeni Feminist Yazar 1862-1933*, (Derleyen: Lerna Ekmekçioğlu, Melissa Bilal), Aras Yayıncılık, İstanbul 2006.
- Cahit Sıtkı, *Peyami Safa: Hayatı ve Eserleri*, Semih Lütfi Kitabevi, İstanbul 1940.
- ÇANKAYA, Mücellidoğlu Ali, *Yeni Mülkiye Târihi ve Mülkiyeliler*, Cilt: II, Mars Matbaası, Ankara 1968-1969.
- Edebiyatımızda İsimler Sözlüğü*, (Hazırlayan: Behçet Necatigil), Varlık Yayınları, İstanbul 1968.
- ERDEN, Fethi, *Türk Hekimleri Biyografisi*, Çituri Biraderler Basımevi, İstanbul 1948.
- ERGUN, Sadettin Nüzhet, *Türk Şairleri*, Cilt: I, Bozkurt Matbaası, İstanbul 1936.
- ESİN, Necmettin, *Kemalettin Kamu*, Toker Yayınları, İstanbul 1975.
- GÖZE, Ergun, *Peyami Safa: Hayatı, Şahsiyeti, Te'siri*, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, Ankara 1987.
- HANİOĞLU, M. Şükrü, *Bir Siyasal Düşünür Olarak Doktor Abdullah Cevdet ve Dönemi*, Üçdal Neşriyat, İstanbul 1981.
- Hasan Ali Yücel Anma Toplantısı*, (Yayına Hazırlayan: A. Ferhan Oğuzkan), Türk Eğitim Derneği Yayınları, Ankara 1993.
- İNAL, İbnülemin Mahmud Kemal, *Son Asır Türk Şairleri*, Cüz: I, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul 1969.
- İNAL, İbnülemin Mahmud Kemal, *Son Asır Türk Şairleri*, Cüz: VII, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul 1969.
- İNAL, İbnülemin Mahmud Kemal, *Son Asır Türk Şairleri*, Cüz: X, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul 1970.
- KURDAKUL, Şükran, *Şairler ve Yazarlar Sözlüğü*, Bilgi Yayınevi, İstanbul 1973.
- Mehmed Emin Yurdakul'un Eserleri – I Şiirler*, (Hazırlayan: Fevziye Abdullah Tansel), Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara 1969.
- MİLDANOĞLU, Zakarya, *Ermenice Süreli Yayınlar 1794-2000*, Aras Yayıncılık, İstanbul 2014.
- Nüzhet Haşim, "Milli Edebiyata Doğru" Cilt: I, Hamiyet Kütüphanesi, İstanbul 1918.
- Osman Nuri, *İstanbul Şehremanleri*, İstanbul Şehremaneti Matbaası, İstanbul 1928.
- SÂMANOĞLU, Gültekin, *Kemalettin Kâmi Kamu*, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, Ankara 1986.
- ŞENTÜRK, Atillâ, *Tahir'ül Mevlevi Hayatı ve Eserleri*, Nehir Yayınları, İstanbul 1991.

- Tahir-ül Mevlevî, *Edebiyat Lügatı*, (Neşre Hazırlayan: Kemâl Edip Kürkçüoğlu), Enderun Kitabevi, İstanbul 1994.
- ÜLKEN, Hilmi Ziya, *Türkiye’de Çağdaş Düşünce Tarihi*, Ülken Yayınları, III. Baskı, İstanbul 1992.
- YALMAN, Ahmed Emin, *Yakın Tarihte Gördüklerim ve Geçirdiklerim I 1888-1922*, (Yayına Hazırlayan: Erol Şadi Erdinç), Pera Turizm ve Ticaret A.Ş., İstanbul 1997.

B. Makaleler

- AKSOY, Neslihan Arul, “Abdürreşit İbrahim’in Kızı Fevziye Abdürreşit ve Asar-ı Nisvan Mecmuası”, *Japonya Seyyahı Abdürreşit İbrahim’in İzinde*, (Editör: Ali Merthan).
- ALBAYRAK, Nurettin, “Hüseyin Kâzım Kadri”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, Cilt: 18, İstanbul 1998, s. 554-555.
- AYVAZOĞLU, Beşir, “SAFA, Peyami”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, Cilt: 35, İstanbul 2008, s. 437-440.
- BİRİŞİK, Abdülhamit, “Ubeydullah es-Sindi”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, Cilt: 42, İstanbul 2012, s. 27-29.
- ÇETİN, Atillâ, “Ercüment Ekrem Talu”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, Cilt: 11, İstanbul 1995, s. 274-275.
- ÇİMEN, Sabriye Gülay, “ORKUN, Hüseyin Namık”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, Ek-2, III. Baskı, İstanbul 2019, s. 376-377.
- HANİOĞLU, M. Şükrü, “Abdullah Cevdet”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, Cilt: 1, İstanbul 1988, s. 90-93.
- HUYUGÜZEL, Ömer Faruk, “YALÇIN, Hüseyin Cahit”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, Cilt: 43, İstanbul 2013, s. 300-301.
- Hüseyin Namık, “Kaybettiklerimiz: Reşit Galip”, *Ülkü*, Nisan 1934, s. 88-91.
- KAHRAMAN, Alim, “ORHON, Orhan Seyfi”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, Cilt: 33, İstanbul 2007, s. 389-390.
- KAHRAMAN, Alim, “Tâhirülmevlevî”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, Cilt: 39, İstanbul 2010, s. 407-409.
- OKAY, M. Orhan, “Celâl Sahir Erozan (1883-1935)”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, Cilt: 7, İstanbul 1993, s. 245-246.
- Rıza Tevfik, “Abdullah Cevdet Bey”, *Nevsâl-i Millî*, Artin Asaduryan ve Mahdumları Matbaası, Dersaadet 1330, s. 99-100.
- SAYAR, Ahmet Güner, “YÜCEL, Hasan Âli”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, Cilt: 44, İstanbul 2013, s. 45-46.
- ŞAPOLYO, Enver Behnan, “Reşit Galip’in Hayatı”*Dr. Reşit Galip* (Hazırlayan: A. Şevket Elman), Ankara 1955, s. 18-22.
- Şehabettin Süleyman, “Celâl Sahir Bey”*Nevsâl-i Millî*, Artin Asaduryan ve Mahdumları Matbaası, Dersaadet 1330, s. 244-245.
- TOKER, Halil, “Zafer Hasan Aybek ve Afganistan Anıları (1915-1922, 1933-36, 1937)”, *Afganistan Üzerine Araştırmalar*, (Yayına Hazırlayan: Ali Ahmetbeyoğlu), Tativ Yayınları, İstanbul 2002, s. 149-176.
- UÇMAN, Abdullah, “YURDAKUL, Mehmet Emin”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, Cilt: 43, İstanbul 2013, s. 613-614.
- UNAT, Faik Reşit, “Hasan-Âli Yücel”, *Belleten*, Cilt: XXV, Sayı: 98, Ankara 1961, s. 291-306.

5. Müracaat Eserler

- İstanbul Ansiklopedisi
Tanzimat’tan Bugüne Edebiyatçılar Ansiklopedisi
Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi
Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi

İndeksler

1. Alfabetik İsim İndeksi
2. Kitapta Yer Alan Basın Kuruluşlarının İsimleri
3. Basın Mensuplarının Unvanlarına Göre İndeksi
4. Kurum ve Kuruluşlarına Göre Gazetelerin ve Gazete Çalışanlarının İndeksi

1. Alfabetik İsim İndeksi

(İndeksler künye numarasına göre hazırlanmıştır.)*

Abdi Tevfik Bey 317
Abdullah Kerim Bey 515
Abdullah Mahir Bey 288
Abdullah Sadi Bey 134
Abdullah Şükrü Bey 320
Abdülkadir Ziya Bey 302
Abdülvehhâb Bey 101
Âbidin Bey 158
Âbidin Dâver Bey 241
Adil Giray Bey 209
Afif Neşet Bey 199
Âgâh Bey 509
Âgâh Mazlum Bey 67
Agopyan Şavarş Efendi 80
Ahmed Akif Bey 329
Ahmed Alaeddin Bey 78
Ahmed Can Bey 324
Ahmed Celaleddin Bey 295
Ahmed Efendi 191
Ahmed Ekrem Bey 328
Ahmed Emin Bey 12
Ahmed Fâzıl Bey 230
Ahmed Hamdi Bey 201, 243, 270, 333
Ahmed Hilmi Bey 359
Ahmed Kadri Bey 242
Ahmed Kâmî Bey 48
Ahmed Lütfi Bey 190
Ahmed Nureddin Bey 168
Ahmed Osman Bey 301
Ahmed Refik Bey 343
Ahmed Remzi Bey 192
Ahmed Sabri Bey 231
Ahmed Şükrü Bey 125, 183, 278
Alaeddin Bey 61, 181
Alâeddin Bey 6
Aleksandır Burakofski 103
Aleksandros İskenderidis 105
Ali Akif Bey 442
Âlî Bey 498
Ali Cemal Bey 228
Ali Ekrem Bey 244
Ali Hâdi Bey 506
Ali Mün'im Bey 398
Ali Nâsîh Bey 435
Ali Nâsîh Bey 528
Ali Rıza Bey 344, 460
Ali Rıza Efendi 304
Ali Rıza Ruşen Bey 151
Ali Sâib Bey 149
Ali Süreyya Bey 370
Ali Vahîd Efendi 351
Ali Yektâ Bey 137
Anastas Asımakopulos 108
Ardaşes Kalpakçıyan Efendi 70
Ardaşes Semizyan 139
Arif Dündar Bey 267
Arif Hikmet Bey 58
Arsen Ekmekciyan Efendi 93
Arslan 104
Âsaf Bey 527
Aşod Keçyan Efendi 77
Atâ Bey 153
Atf Dündar Bey 539
Aziz Bey 182, 280
Aziz Nizam Bey 487
Aziz Sâmih Bey 392
Bahâ Bey 164
Bahâeddin Bey 483
Bahri Bey 540

Baki Tonguç 347
Bayramzâde Hakkı Bey 305
Behçet Bey 160, 290
Bekir Sükûti Bey 412
Bekir Uluğ Bey 154
Besim Bey 150
Bilal Bey 20
Bodos Fanioglu 142
Burhan Cahid Bey 60
Burhan Sâhir Bey 282
Burhaneddin Âlî Bey 511
Celal Sâhir Bey 97
Celaleddin Esad Bey 171
Cemal Edhem Bey 211
Cemal Ziya Bey 167
Cemil Behçet Bey 505
Cemil Hüseyin Bey 33
Cemil Uygur Bey 196
Çömlekçıyan Simon Efendi 81
Değirmenciyan Kirakos Efendi 87
Değirmenciyan Krikor bkz. Değirmenciyan Kirakos Efendi
Demir Şevki Bey 534
Derviş Abdürrahim Bey 312
Derviş Muhsin Efendi 133
Dimitraki Anastasyadis 420
Dimitri Panayotidi 114
Doktor Abdullah Cevdet Bey 13
Doktor Ali Bey Hüseyinzâde 94
Doktor Fahreddin Kerim Bey 381
Doktor Halim Hüsnü Bey 376, 468
Doktor Maks de Herzfeld 80/1
Doktor Medriczky Andor 418
Doktor Mehmed Kamil Bey 128
Doktor Mösyö Maks Ficher 542
Doktor Reşid Gâlib Bey 30
Doktor Sâbit Bey 326
Doktor Sıdkı Şükrü Bey 541
Doktor Vittel 524
Doktor Wilhelm Feldman 458
Edhem Bey 342
Edhem Hidâyet Bey 16
Edhem İzzet Bey 238
Edhem Ruhi Bey 357
Edib Yılmaz Bey 156
Edward Walker 426
Ekrem Bey (Seyfi Ekrem) 428
Ekrem Cenânî Bey 348
Emin Âlî Bey 99
Emin Bey 410
Emin Necmeddin Bey 215, 446
Emin Refik Bey 391
Emine Melâhat Hanım 157
Enis Tahsin Bey 174
Enver Behnân Bey 286
Ercümen Ekrem Bey 5
Ercümen Orhan 259
Ertuğrul Mümtaz Bey 371
Ertuğrul Sadeddin Bey 438
Esad Adil Bey 525
Esad Nedim Bey 293
Fahri Bey 296, 325, 484
Fahri Kemal Bey 163, 482
Fahri Tahsin Bey 311
Fahri Tevfik Bey 349
Fasîh Bey 353
Fâzıl Bey 430
Fehmi Nuri Bey 170, 378
Ferid Bey 123

* İndekslerde, sayfa numarası yerine, erişim kolaylığı sağlaması amacıyla, basın mensuplarının kayıtlarında verilen sıra numaraları tercih edilmiştir. Buna göre, basın mensubunun isminden sonra yer alan rakam, o ismin hangi sıra numarasında kayıtlı olduğunu göstermektedir.

Ferid Celal Bey 352
Ferid Sâfi Bey 456
Fethi Bey 165
Fevzi Lütüfî Bey 323
Fevziye Abdürreşid Hanım 380
Fezullah Bey 292
Fon Mah [Von Mach] 439
Fotyos Milyopolos 106
Fuad Bey 22, 499
Fuad Hıfzı Bey 419
Fuad Sâmih Bey 38
Gâlib Bey 521
Gazâli Bey 188
Gergerizâde Mustafa Vasfi Efendi 408
Gündüz Nâdir Bey 257
H. Nuri Bey 220
Hagopyan Şavarş bkz. Agopyan Şavarş
Hakkı Bey 195
Hakkı Emin Bey 470
Hakkı Sühâ Bey 252
Halil Hâyali Efendi 277
Halil Lütüfî Bey 314
Halil Midhat Bey 240, 254
Halil Ulvi Bey 362
Halil Zeki Bey 54
Hamdi Bey 225, 319
Hamdi Emin Bey 361
Hamdi Nüzhet Bey 432
Hasan Âli Bey 268
Hasan Basri Bey 122, 259
Hasan Bedreddin Bey 173
Hasan Hıfzı Bey 444
Hasan Hikmet Bey 514
Hasan Nail Bey 239
Hasan Niyazi Bey 260
Hasan Rasim Bey 245
Haşim Nahid Bey 315
Hayri Bey 14, 309, 543
Hayri Efendi 224
Hayri Muhyiddin Bey 237
Hüsnâ Hanım 159
Hidâyet Bey 530
Hikmet Bey 450
Hikmet Bey 523, 549
Hikmet Rahmi Bey 375
Hikmet Şevki Bey 332, 354
Hilmi Bey 464
Holdberk 494
Hraçya [Der] Nersisyan Efendi 69
Hüsameddin Sâcid Bey 127
Hüseyin Behçet Bey 449
Hüseyin Cahid Bey 10
Hüseyin Ferdî Bey 338
Hüseyin Hilmi Bey 335
Hüseyin Kâzım Bey 96, 235
Hüseyin Kemal 194, 346
Hüseyin Namık Bey 262
Hüseyin Necati Bey 19
Hüseyin Sami Bey 29
Hüseyin Vehbi Bey 50
Hüsnü Bey 269
İbrahim Fâzıl Bey 178
İbrahim Halil Bey 256
İbrahim Hilmi Bey 56
İbrahim İhsan Bey 297
İbrahim Rasim Bey 522
İdris Rasim Bey 204
İhsan Arif Bey 4
İhsan Bey 18, 294
İlhami Tarık Efendi 132
İsa Çordan Bey 271
İsmail Cemil Efendi 390
İsmail Hakkı Bey 86, 95, 303, 331, 337, 546
İsmail Lütüfî Bey 37
İsmail Müştâk Bey 11
İsmail Râmiz Bey 180
İsmail Safâ Bey 24
İstefan İstamkopulo 109, 111, 115, 457
İzzet Fettah Bey 465
Jan Koçukus 79/1
Jan Rozgorski 479
Jean Weinberg Efendi 81/1
Jületi Antuvan Efendi 39

Kadri Bey 291
Kamil Behçet Bey 57
Kâmil Tekinalp 222
Kanoti Bey 385
Kapişıkoğlu Selahaddin Rifat Bey 285
Karalyan Kerope Efendi 86
Kasım Tevfik Bey 548
Kazım Bey 455
Kemal Bey 7, 52
Kemal Niyazi Bey 411
Kemal Râgıb Bey 298
Kemal Salih Bey 284
Kemal Talat Bey 434
Kemal Kaya Bey 321
Kemaleddin Kâmi Bey 8
Kerim Refî Bey 198
Kimon Yovakim 117
Kirkor Kalpakçıyan Efendi 74
Koçunyan Sarkis Efendi 79
Kostaki Şapçoğlu 113
Kostantin Vasilyadis 143
Krilof 102
Leon Mihranyan Efendi 72
Lütüfî Arif Bey 179
Lütüfî Kamuran Bey 436
Lütüfî Efendi Kuyumcuyan 89
M. Cemal Bey 396
M. Naci Bey 193
M. Nureddin Bey 202
Madam Andre Viyolist 526
Madam Hayganuş Mark 63
Mahmud Bey 189
Mahmud Hayreddin Bey 136
Mahmud Nedim Bey 214
Mahmud Sadık Bey 1
Manuel Papayan Efendi 261
Manug Arslanyan Efendi 90
Manug Aslanyan bkz. Manug Arslanyan
Mehmed Akif Bey 379
Mehmed Ali Bey 46, 66, 307
Mehmed Arif Bey 535
Mehmed Cemil Efendi 55
Mehmed Emin Bey 264
Mehmed Fuad Bey 51, 135
Mehmed Gâlib Bey 287
Mehmed İlhâmi Bey 300
Mehmed Mesih Bey 266, 360
Mehmed Naci Bey 355
Mehmed Nureddin Bey 253
Mehmed Nuri Bey 45
Mehmed Recai Bey 500
Mehmed Rifat Bey 520
Mehmed Said Bey 232, 299
Mehmed Selim Bey 246
Mehmed Tahir Bey 53
Mehmed Zeki Bey 42
Mehmet Asım Bey 15
Mekkî Said Bey 229
Memduh Bey 373
Mimar Veliyyüddin Bey 345
Misak Suryan 138
Misak Tataryan Efendi 92
Misis Rozella 441
Miss Ring 510
Mister Beyman 399
Mister Ferguson 384
Mister Frank America 405, 518
Mister Kuprik 388
Mister Maxwell Mac Cartney 389
Mister Negley Farson 422
Mister Tipel Edward 445
Mister Walton 401
Mösyö Abbliyoti 402
Mösyö Andre Aleksandri 431
Mösyö Damyan Kaltoni 415
Mösyö Edward Walker 64, 330
Mösyö Erando 472
Mösyö Filip Roll 366
Mösyö Fransuva Psalty 406
Mösyö Hans Raye 414
Mösyö Heinrich Dölle 394
Mösyö Jan Jablonovski 504
Mösyö Jan Tizon 387

Mösyö John Kolits 491
Mösyö Jozef Antonyo Aneris 407
Mösyö Kertes Aştivan 413
Mösyö Mark Nikolayevski 513
Mösyö Mark Rejestrif 485
Mösyö Mozaf 386
Mösyö Paul de Lalande 512
Mösyö Pavel Dapeng 400
Mösyö Teodoriks 404
Mösyö Valeri 529
Mösyö Von Humayer 517
Mösyö Weinberg 409
Muallim Şinâsi Efendi 226
Muammer Bey 459
Muammer Nailî Bey 161
Muhammed Safâ Bey 35
Muharrem Bey 327
Muhyiddin Bey 471, 508
Muhyiddin Kâsım Bey 212
Muhyiddin Osman 452
Muhsin Ganî Bey 249
Murad Bey 454
Murad Toğan Bey 363
Mustafa Fahri Bey 155
Mustafa Hilmi Efendi 223
Mustafa Kâsım Bey 172
Mustafa Kazım Bey 44
Mustafa Nail Bey 197
Mustafa Nuri Bey 480
Mustafa Râgıb Bey 281
Mustafa Said Bey 313
Mustafa Şakir Bey 28
Mustafa Şekib Bey 265
Mustafa Şükrü Bey 497
Mustafa Uluğ Bey 356
Muzaffer Bey 187, 397, 476
Mübahacıyan Apig bkz. Mübayaacıyan
Apik Efendi
Mübayaacıyan Apik Efendi 82
Mücâvirzâde Mustafa Emin Bey 255
Müctebâ Orhan Bey 258
Mümtez Faik Bey 177
Mümtez Şükrü Bey 31
Münib Hayri Bey 339
Münif Kemal Bey 463
Münir Hamdi Bey 393
Münir Hayri Bey 538
Münir İbrahim Bey 350
Münir Müeyyed Bey 3
Nâil Bey 372
Nakiyüddin Bey 334
Nâmık Bey 496
Nâşid Hakkı Bey 251, 466
Nazım Nâfiz Bey 184
Nazif Ali Bey 403
Necati Bey 533
Necip Bey 17
Necmeddin Bey 318
Nemseyan Zareh Efendi 83
Nevzad Gökalp Bey 289
Nezihe Ferah Hanım 49
Nidâ Cemil Bey 531
Nihad Bey 21, 447
Nihad Şevki Bey 489
Niko Hacı Sava 147
Niko K. Mihailidis Efendi 65
Niko veled-i Fotaki Sarafyadı 88
Nikolavos Livanos 107
Nureddin Hâmid Bey 417, 545
Nurî Ahmed Bey 34
Nuri Sıdkı Bey 433
Nuri Ziya Bey 382
Ohannes Derunyan Efendi 91
Ohannes Mazmazyan 141
Ojen Maksimof 100
Orhan Haydar Bey 207
Orhan İhsan Bey 176
Orhan Rıza Bey 263
Orhan Seyfi Bey 83/1
Osman Cemal Bey 87
Osman Hikmet Bey 234
Osman Hilmi Bey 219
Osman Refet Bey 216

Ömer Avnî Bey 32
Ömer Rıza Bey 236
Panayot Andoneli 121
Panayot İspiropulos 119
Paşa Kazım Bey 283
Pavlaki Melitopulo 116
Peyâmi Safâ Bey 130
Rabbânî Fehmi Bey 62
Râgıb Rıfkı Bey 43
Râmiz Bey 85/1
Raşid Halil Bey 210
Râtib Tahir Bey 59
Receb Bey 169
Refik Atâ Bey 383
Refik Nuri Bey 336
Reşad Bey 474
Reşad Nuri Bey 395
Reşid bin İyâz Bey 416
Rıza Azmi Bey 26
Richard Hazenmayer 40
Rifat Bey 186
Rifat Necdet Bey 175
Riyâzî Efendi 227
Rüşdü Bey 519
Sabri Bey 547
Sadeddin Bey 469
Sadri Edhem Bey 2
Safer Sadık Bey 478
Safiyüddin Bey 47
Sahag Mıkhitaryan bkz. Sahak Mıhtaryan
Sahak Mıhtaryan Efendi 73
Said Bey 544
Sajor Pan Hesbit 507
Sâlih Münir Bey 152
Sami Bey 213, 443
Sandalcıyan Artaki Efendi 85
Schmidt Dumont 475
Sedad Bey 162
Sedad Simâvî Bey 129
Selahaddin Mazlum Bey 276
Selim Râgıb Bey 250
Servet Bey 27
Seyfeddin Bey 467, 473
Seyfi Ekrem Bey 501
Sıdkı Hâmid Bey 421
Sıdkı Şükrü Bey 365
Sırrı Bey 358, 536
Simon Oğlu Apostol 118
Subhi Bey 374
Subhi Faik Bey 275
Suheyb Bey 503
Süleyman Sırrı Bey 368
Süleyman Zihni Bey 217
Süreyya Bey 9, 316, 440
Süreyya Râgıb Bey 486
Süreyya Ziya Bey 532
Şâkir Rasim Bey 200
Şakir Turgut Bey 25
Şamlıyan Suren Efendi 84
Şemseddin Bey 461
Şemseddin Tuğrul Bey 425
Şerafeddin Bey 492
Şevket Bey 82/1
Şevki Bey 221
Şinâsi İlhan Bey 310, 453
Şükrü Mehmed Bey 448
Şükrü Oğuz Bey 273
Şükrü Turgud Bey 247
Tahir Karauğuz Bey 424
Tahir Yahya Bey 205
Tahirü'l-Mevlevî Bey 36
Talat Bey 233
Talat Midhat Bey 131
Talat Tuğrul Bey 516
Teo Efendi 427
Tevfik Abdurrahman Bey 495
Tevfik Bey 502
Tevfik Celal Bey 306
Tevfik Necati Bey 490
Todori Kavaljero 120
Tomas Papazyan 148
Turgud Bey 437
Unvan Bey 208

Vahan Toşigyan Efendi 71
Vahîd Ramiz Bey 166
Vahîd Necdet Bey 185
Vahram Mazlemyan Efendi 75
Vahram Mazlumyan Efendi bkz. Vahram
Mazlemyan
Vahram Tombulyan 140
Vahyî Bey 377
Vartan Efendi 248
Vasfi Polat Bey 274
Vasfi Raşid Bey 340
Vasfi Samim Bey 537
Vâsîf Necdet Bey 23
Vasil Kalfaoğlu 112
Vasil Şampanidi 146
Vehbi Bey 493
Veli Cûdî Bey 126
Von Reitigen 451

Wilhelm Payest Efendi 41
Yahya Saim Bey 341, 488
Yervant Tolayan Efendi 76
Yorgi İkonomidi 144
Yorgi Oğlu Dimitri 145
Yorgi Vlastos 110
Yunus Kazım Bey 279
Yunus Şinâsi Bey 124
Yusuf Bey 272
Yusuf Kenan Bey 322
Yusuf Niyazi Bey 218
Yusuf Ziya Bey 68, 84/1, 206
Zafer Hasan Bey 477
Zareh Nemtse bkz. Nemseyan Zareh
Zeki Cemal Bey 203
Ziya Matlauddin Bey 364
Ziya Pertev Bey 429

2. Kitapta Yer Alan Basın Kuruluşlarının İsimleri

Açıksöz Gazetesi
Adana Gençlerbirliği Mecmuası
Afyonkarahisar Haber Gazetesi
Agence Economique et Financiere
Agence Havas
Ajans Economique E'financiere bkz.
Agence Economique et Financiere
Ajans Havas bkz. Agence Havas
Ajans Oryantal (Oriental Agency)
Ajans Tass bkz. Telegraph Agency of the Soviet Union, TASS
Ak Yol Gazetesi
Akbaba Gazetesi
Akşam Gazetesi
Altınöz Gazetesi
Amasya Emel Gazetesi
Amasya Gazetesi
Amele Sadâsı Gazetesi
Anadolu Ajansı
Anadolu Duygusu
Anadolu Gazetesi
Andependans
Ankara bkz. Türk Hava Mecmuası
Ankara Gazetesi
Ankara Tanin bkz. Tanin
Antalya Gazetesi
Aravod
Arkadaş Gazetesi
Âsâr-ı Nisvân Mecmuası
Associated Press
Ayvalık Gazetesi
Az Est
Babalık Gazetesi
Bafra Gazetesi
Bafra Tenvîr-i Efkâr Gazetesi bkz.
Tenvîr-i Efkâr Gazetesi
Balıkesir Türk Dili Gazetesi bkz. Türk Dili Gazetesi
Berliner Lokal-Anzeiger
Berliner Tageblatt
Bolu Dertli Gazetesi bkz. Dertli Gazetesi
Bolu Vilayet Gazetesi
Bombay Chronicle
Bursa Kardaş bkz. Kardaş
Bursa Yeşil Yurd Gazetesi bkz. Yeşil Yurd Gazetesi
Bursa'da Yoldaş Gazetesi bkz. Yoldaş Gazetesi
Büyükyol Gazetesi
Chicago Daily News
Chicago Tribune
Christian Science Monitor
Cide Nazikter Gazetesi
Cumhuriyet Gazetesi
Cağadamard Gazetesi
Çorum Fikret Gazetesi bkz. Fikret Gazetesi
Çorum Gazetesi
Daily Exspress
Daily News
Daily Telegraph
Demirkalem Gazetesi
Demiryolu Mecmuası
Dernier Nouvel de Strasbourg bkz. Les Dernieres nouvelles de Strasbourg
Dertli Gazetesi
Deutsche Allgemeine Zeitung
Devekuşu
Doğru Öz Gazetesi
Doğru Yol Gazetesi
Edirne Postası
El-Adl Gazetesi
El-Ahram Gazetesi

Elefteron Vima Gazetesi
Elefteros Tipos Gazetesi
Emel Gazetesi
Ertuğrul Gazetesi
Eskişehir İstiklâl Gazetesi bkz. İstiklal Gazetesi
Exchange Telegraphic Agency
Exchange Telgraf Ajansı bkz. Exchange Telegraphic Agency
Fikret Gazetesi
Flemenier Gazetesi
Frankfurter Zeitung Gazetesi
Fransızca Büyük Yol Gazetesi bkz. Büyük Yol
Fransızca Volonte bkz. La Volonte
Fro Fro Mecmuası
Gavroş Gazetesi
Güzel İnebolu Gazetesi
Haber Gazetesi
Haftalık Mecmua
Hakimiyet-i Milliye Gazetesi
Halk Dili Gazetesi
Havas Ajansı bkz. Agence Havas
Hay Gin Mecmuası
Hayat Gazetesi
Hilâl-i Ahdar Gazetesi
Isparta Gazete
Isparta Matbaası
Işık Gazetesi
İctihâd Mecmuası
İkdam
İllüstrasyon bkz. L'illustration
İrfan Gazetesi (Siverek)
İstanbul Ajans
İstanbul Anadolu Ajans bkz. Anadolu Ajansı
İstanbul Gazeteleri
İstanbul Millî Mecmua bkz. Millî Mecmua
İstanbul Yeni Ses Gazetesi bkz. Yeni Ses Gazetesi
İstiklal Gazetesi
İstitlâât-ı Bahriye Gazetesi
İzmir Ticaret Gazetesi
İzmir Yeni Asır Gazetesi bkz. Yeni Asır Gazetesi
İzmir Yenigün Gazetesi bkz. Yenigün Gazetesi
İzmit Türk Yolu Gazetesi
J-Jamanak bkz. Joğovurti Tzayn-Jamanak
Jewish Telegraphic Agency
Jogoverti Çayan bkz. Joğovurti Tzayn-Jamanak
Joğovurti Tzayn-Jamanak
Kara Elmas Mecmuası
Karagöz Gazetesi
Karatepeli Gazetesi
Kardaş Gazetesi
Karviç [Karwitz] Zeitung
Kastamonu Gazetesi
Kayseri Gazetesi
Kocaeli Türk Yolu Gazetesi
Kofos
Kölnische Zeitung
Köy Hoca bkz. Köy Hocası
Köy Hocası
Kurye De Varsovi (Lehistan)
Kütahya Halk Gazetesi
L'auore Gazetesi
L'Echo de Turquie
L'illustration
La Freiere Avrupa Presse
La Revue de Presse

La Volonte
Le Courier de Varsovie
Le Levant
Le Petit Parisien
Le Matin
Les Dernieres Nouvelles de Strasbourg
Magyarsag
Mahfil Mecmuası
Malatya Gazetesi
Matbûât ve İstihbârât Müdüriyet-i
Umumiyesi
Matin Gazetesi bkz Le Matin
Mersin Gazetesi
Mihrab Mecmuası
Millî Alman Gazeteleri Grubu
Millî İthâlât ve İhrâcât Gazetesi
Millî Mecmua
Millî Ticaret Gazetesi
Millî Türk Ticaret Birliği Mecmuası
Milliyet Gazetesi
Morning Post, [and] Daily [Advertiser]
Moskova Ajansı
Musavver Haftalık Mecmua
Musavver Küçük Gazete
Musevî Telgraf Ajansı bkz. Jewish
Telegraphic Agency
Muvaffakiyet-i Milliye Gazetesi
Müslim Ad Vakit Gazetesi (Karaçide)
Müslüman Gazetesi
Nâsıh Mecmuası
Nazikter Gazetesi
New York Times bkz. The New York
Times
Okukus Gazetesi
Örnek Gazetesi
P'st
Paris Ajansı
Paşaeli Gazetesi
Pesti Hırlap
Petinapolo
Petit Parisien
Piyasa Gazetesi
Polish Telegraphic Agency (PAT Ajansı)
Presse de Soir
Proodos
Resimli Adana Gazetesi
Resimli Adana Mecmuası bk. Resimli
Adana Gazetesi
Resimli Gazete
Reuters
Reuters Ajansı bkz. Reuters
Sadâ-yı İslam Mecmuası
Samsun Gazetesi
Serhad
Sinop Gazetesi
Son Saat Gazetesi
Son Telgraf
Spor Âlemi
Şenyuva Gazetesi
Şimendüfer Mecmuası

Tageblatt
Tan Gazetesi
Taneotera
Tanin Gazetesi
Tarsus Gazetesi
Tass Ajansı bkz. Telegraph Agency of the
Soviet Union, TASS
Tekirdağ Gazetesi
Telegraph Agency of the Soviet Union,
TASS
Tenvîr-i Efkar Gazetesi
Tevhîd-i Efkar Gazetesi
The Guardian
The New York Times
The Times Gazetesi
Ticaret ve Sanayi Gazetesi
Times bkz The Times
Toprak Mecmuası
Türk Dili Gazetesi
Türk Hava Mecmuası
Türk İli Gazetesi
Türk Sözü
Türk Tıp Mecmuası
Türk Yurdu Mecmuası
Türkçe Anadolu Gazetesi bkz. Anadolu
Gazetesi
Türkçe Fransızca Tanin Gazetesi bkz.
Tanin Gazetesi
Türkçe Tanin Gazetesi bkz. Tanin
Gazetesi
Türkische Post
Türkiye Edebiyat Mecmuası
Türkiye İdman Mecmuası
Türkiye İktisad Mecmuası
Union Commercial Mecmuası
United Press [UP] Agency
United Press Ajansı bkz. United Press
[UP] Agency
United Press of America
Vakit Gazetesi
Vatan Gazetesi
Verçin Lur Gazetesi
Vossische Zeitung
Westminster Gazette
Wiener Journal
Wolff Telegraphic Bureau
Wolff Telgraf Ajansı bkz. Wolff
Telegraphic Bureau
Yanık Yurd Gazetesi
Yeni Adana Gazetesi
Yeni Asır Gazetesi
Yeni Çiftçilik Gazetesi
Yeni Işık Gazetesi
Yeni Ses Gazetesi
Yeni Yol Gazetesi
Yenigün Gazetesi
Yeşil Yurd Gazetesi
Yoldaş Gazetesi
Zonguldak Gazetesi

3. Basın Mensuplarının Unvanlarına Göre İndeksi

Baş Mütercim

Abdi Tevfik Bey 317

Başkâtib

Kemal Bey 7

Necib Bey 17

Başmuharrir

Abdullah Sadi Bey 134

Ahmed Emin Bey 12

Ahmed Hamdi Bey 201, 333

Ahmed Kâmi Bey 48

Ahmed Lütfi Bey 190

Ali Nâsıh Bey 528

Ali Rıza Ruşen Bey 151

Arif Hikmet Bey 58

Aziz Bey 280

Aziz Sâmih Bey 392

Baki Tonguç 347

Bekir Sükûti Bey 412

Burhan Cahid Bey 60

Doktor Fahreddin Kerim Bey 381

Doktor Reşid Gâlib Bey 30

Emin Necmeddin Bey 446

Ercümend Orhan 259

Ertuğrul Mümtaz Bey 371

H. Nuri Bey 220

Hasan Basri Bey 122, 259

Hilmi Bey 464

Hüsameddin Sâcid Bey 127

Hüseyin Behçet Bey 449

Hüseyin Câhid Bey 10

İsmail Lütfi Bey 37

İsmail Müştâk Bey 11

Kerim Refî Bey 198

M. Naci Bey 193

Mahmud Hayreddin Bey 136

Mehmed Akif Bey 379

Mehmet Asım Bey 15

Misak Suryan 138

Mösyö Edward Walker 64

Mustafa Râgıb Bey 281

Mustafa Said Bey 313

Muzaffer Bey 187, 397

Mümtâz Şükrî Bey 31

Necati Bey 533

Ojen Maksimof 100

Osman Refet Bey 216

Reşad Nuri Bey 395

Schmidt Dumont 475

Şükrü Oğuz Bey 273

Tahir Karağuz Bey 424

Tevfik Abdurrahman Bey 495

Vahan Toşikyan Efendi 71

Yorgi İkonomidi 144

Daimi Muharrir

Cemil Hüseyin Bey 33

Ömer Avnî Bey 32

Fotoğraf Muhâbiri

Ahmed Hamdi Bey 243

Âli Bey 498

Esad Nedim Bey 293

Jean Weinberg Efendi 81/1

M. Cemal Bey 396

Mösyö Weinberg 409

Nâmık Bey 496

Fotoğrafçı

Alaeddin Bey 181

Edhem Bey 342

Evrak Memuru

İsmail Safâ Bey 24

Hattat

Ahmed Efendi 191

Heyet-i İstihbâriye Müdürü

Fâzıl Bey 430

Heyet-i İstihbâriye Üyesi

Arslan 104

Heyet-i İstihbâriye

Edib Yılmaz Bey 156

Niko Hacı Sava 147

Tomas Papazyan 148

Heyet-i Tahrîr

Âbidin Bey 158

Afif Neşet Bey 199

Ahmed Nureddin Bey 168

Ahmed Sabri Bey 231

Ahmed Şükrü Bey 125, 278

Alaeddin Bey 61

Aleksandır Burakofski 103

Ali Mün'im Bey 398

Anastas Asımakopulos 108

Ardaşes Semizyan 139

Arsen Ekmekciyan Efendi 93

Behçet Bey 290

Besim Bey 150

Celal Sâhir Bey 97

Cemal Edhem Bey 211

Cemal Ziya Bey 167

Cemil Behçet Bey 505

Cemil Uygur Bey 196

Değirmenciyan Kirakos Efendi 87

Dimitri Panayotidi 114

Doktor Ali Bey Hüseyinzâde 94

Emîn Âli Bey 99

Emine Melâhat Hanım 157

Ertuğrul Sadeddin Bey 438

Fahri Kemal Bey 163

Fehmi Nuri Bey 170

Ferid Bey 123

Fuad Bey 499

Hakkı Emin Bey 470

Halil Lütfi Bey 314

Halil Midhat Bey 240

Hasan Nail Bey 239

Hüsnâ Hanım 159

Hüseyin Kâzım Bey 96

Hüseyin Kemal Bey 194

İdris Rasim Bey 204

İsmail Hakkı Bey 95

İstefan İstamkopulo 109

İstefan Papadopoulos 111

Jületi Antuvan Efendi 39

Karalyan Kerope Efendi 86

Kimon Yovakim 117

Kostaki Şapçıoğlu 113

Krilof 102

Leon Mihranyan Efendi 72

Mehmed Fuad Bey 135

Mehmed Said Bey 232, 299

Mehmed Zeki Bey 42

Misak Tataryan Efendi 92

Muhiddin Bey 471

Mustafa Fahri Bey 155

Mustafa Kazım Bey 44

Mübayaacıyan Apik Efendi 82

Nemseyan Zareh Efendi 83

Nezihe Ferah Hanım 49

Nihad Bey 447

Nihad Şevki Bey 489

Nuri Sıdkı Bey 433

Ohannes Derunyan Efendi 91

Ohannes Mazmazyan 141

Orhan Haydar Bey 207

Osman Cemal Bey 87

Panayot Andoneli 121

Panayot İspiropulos 119

Pavlaki Melitopulo 116

Râgıb Rıfka Bey 43

Râtîb Tahîr Bey 59
Richard Hazenmayer 40
Sandalcıyan Artaki Efendi 85
Sedad Bey 162
Simon Oğlu Apostol 118
Subhi Faik Bey 275
Süreyya Râgıb Bey 486
Şâkir Rasim Bey 200
Şamlıyan Suren Efendi 84
Şükrü Mehmed Bey 448
Todori Kavalyero 120
Vahîd Ramiz Bey 166
Vahram Tombulyan 140
Vasil Şampanidi 146
Vehbi Bey 493
Veli Cûdî Bey 126
Wilhelm Payest Efendi 41
Yorgi Oğlu Dimitri 145
Yorgi Vlatos 110
Yunus Kazım Bey 279
Yunus Şinâsi Bey 124
Yusuf Ziya Bey 68

Heyet-i Tahrîr Müdürü

Âbidin Dâver Bey 241
Ahmed Kadri Bey 242
Ali Ekrem Bey 244
Ali Yektâ Bey 137
Bahâ Bey 164
Bekir Uluğ Bey 154
Çömlekçiyân Simon Efendi 81
Edhem İzzet Bey 238
Enis Tahsin Bey 174
Gazâli Bey 188
Gündüz Nâdir Bey 257
Hüsameddin Sâcid Bey 127
Kadri Bey 291
Kemal Salih Bey 284
Manuğ Arslanyan Efendi 90
Mehmed Fuad Bey 51
Münir Hamdi Bey 393
Nâşid Hakkı Bey 466
Nikolavos Livanos 107
Peyâmi Safâ Bey 130
Safer Sadık Bey 478
Seyfi Ekrem Bey 501
Sıdkı Hâmid Bey 421
Talat Tuğrul Bey 516
Zeki Cemal Bey 203

İdare Memur Muavini

Fahri Bey 296

İdare Memuru

Ahmed Osman Bey 301
İbrahim İhsan Bey 297
Selahaddin Mazlum Bey 276
Şemseddin Bey 461

İdâre Müdürü

Muammer Nailî Bey 161
Mustafa Uluğ Bey 356
Tevfik Bey 502
Rifat Bey 186

İkinci Kâtib

Hayri Bey 14

İktisâdî Muharrir

İbrahim Fâzıl Bey 178

İstihbârât Müdürü

Alaeddin Bey 6
Muharrem Bey 327

Litografya Memuru

Ahmed Efendi 191

Memur

Fethi Bey 165

Muhâbir

Âgâh Bey 509
Ahmed Şükrü Bey 183
Ali Akif Bey 442
Ali Hâdi Bey 506
Ali Nâsıh Bey 435
Ali Rıza Efendi 304
Ali Süreyya Bey 370
Atuf Dünder Bey 539
Aziz Nizam Bey 487
Bahâeddin Bey 483
Bilal Bey 20

Burhaneddin Âli Bey 511
Demir Şevki Bey 534
Dimitraki Anastasyadis 420
Doktor Halim Hüsnü Bey 376, 468
Doktor Medriczky Andor 418
Doktor Mösyö Maks Ficher 542
Doktor Sıdkı Şükrü Bey 541
Doktor Vittel 524
Doktor Wilhelm Feldman 458
Edward Walker 426
Enver Behnân Bey 286
Fahri Bey 484
Fasîh Bey 353
Fehmi Nuri Bey 378
Ferid Sâfi Bey 456
Fon Mah [Von Mach] 439
Fuad Bey 22
Gâlib Bey 521
Halil Ulvi Bey 362
Hamdi Bey 319
Hamdi Emin Bey 361
Hasan Hıfzı Bey 444
Haşım Nahid Bey 315
Hayri Bey 543
Hayri Efendi 224
Hidâyet Bey 530
Hikmet Bey 523, 549
Hikmet Rahmi Bey 375
Hikmet Şevki Bey 332
Holdberk 494
Hüseyn Necati Bey 19
İbrahim Halil Bey 256
İbrahim Rasim Bey 522
İhsân Ârif Bey 4
İsmail Cemil Efendi 390
İsmail Hakkı Bey 331
İstefan Papadopoulos 457
İzzet Fettah Bey 465
Kazım Bey 455
Kemal Niyazi Bey 411
Lütfi Kamuran Bey 436
Madam Andre Viyolist 526
Mehmed Ali Bey 46
Mehmed Arif Bey 535
Mehmed Cemil Efendi 55
Mimar Veliyyüddin Bey 345
Misis Rozella 441
Miss Ring 510
Mister Beyman 399
Mister Ferguson 384
Mister Frank America 405, 518
Mister Kuprik 388
Mister Maxwell Mac Cartney 389
Mister Negley Farson 422
Mister Tipel Edward 445
Mister Walton 401
Mösyö Abbliyoti 402
Mösyö Andre Aleksandri 431
Mösyö Damyan Kaltoni 415
Mösyö Edward Walker 330
Mösyö Filip Roll 366
Mösyö Fransuva Psalty 406
Mösyö Hans Raye 414
Mösyö Heinrich Dolle 394
Mösyö Jan Jablonovski 504
Mösyö Jan Tizon 387
Mösyö John Kolits 491
Mösyö Jozef Antonyo Aneris 407
Mösyö Kertes Aştivan 413
Mösyö Mark Rejestrif 485
Mösyö Mozaf 386
Mösyö Paul de Lalande 512
Mösyö Pavel Dapeng 400
Mösyö Teodoriks 404
Mösyö Valeri 529
Mösyö Von Humayer 517
Muhiddin Bey 508
Muhiddin Osman 452
Murad Bey 454
Murad Toğan Bey 363
Mustafa Hilmi Efendi 223
Mustafa Şükrü Bey 497
Müctebâ Orhan Bey 258

Münib Hayri Bey 339
Münir Müeyyed Bey 3
Nazif Ali Bey 403
Nidâ Cemil Bey 531
Nureddin Hâmid Bey 417
Nureddin Hâmid Bey 545
Nuri Ziya Bey 382
Paşa Kazım Bey 283
Receb Bey 169
Refik Atâ Bey 383
Refik Nuri Bey 336
Rıza Azmi Bey 26
Riyâzî Efendi 227
Rüşdü Bey 519
Sabri Bey 547
Sadeddin Bey 469
Sadri Edhem Bey 2
Sahak Mıhtaryan Efendi 73
Said Bey 544
Sajor Pan Hesbit 507
Sami Bey 443
Sıdkı Şükrü Bey 365
Sırrı Bey 536
Süreyya Bey 316
Şemseddin Tuğrul Bey 425
Şerafeddin Bey 492
Şinâsi İlhan Bey 453
Tevfik Necati Bey 490
Vahyî Bey 377
Vasfi Samim Bey 537
Vasil Kalfaoğlu 112
Yahya Saim Bey 341, 488
Yusuf Kenan Bey 322
Zafer Hasan Bey 477
Ziya Muttaliüddin Bey 364

Muhâbir Muavini

Hikmet Bey 450
Kanoti Bey 385

Muhâbir-i Mahsus

Mösyö Erando 472
Fahri Kemal Bey 482
Halil Hâyali Efendi 277

Muhâbir-i Umûmi

Münif Kemal Bey 463

Muharrir

Abdullah Kerim Bey 515
Adil Giray Bey 209
Ahmed Can Bey 324
Ahmed Celaleddin Bey 295
Ahmed Fâzıl Bey 230
Ahmed Osman Bey 301
Ahmed Refik Bey 343
Ali Rıza Bey 344
Arif Dünder Bey 267
Aşod Keçeyan Efendi 77
Aziz Bey 182
Burhan Sâhir Bey 282
Derviş Abdürrahim Bey 312
Edhem Ruhi Bey 357
Ekrem Bey (Seyfi Ekrem) 428
Emin Necmeddin Bey 215
Emin Refik Bey 391
Esad Adil Bey 525
Fahri Bey 296
Fahri Bey 325
Fevzi Lütfi Bey 323
Feyzullah Bey 292
Gergerizâde Mustafa Vasfi Efendi
408
Hakkı Bey 195
Hakkı Sühâ Bey 252
Halil Midhat Bey 254
Hamdi Bey 225
Hasan Âli Bey 268
Hasan Bedreddin Bey 173
Hasan Niyazi Bey 260
Hasan Rasim Bey 245
Hayri Muhiddin Bey 237
Hikmet Rahmi Bey 375
Hüseyin Ferdî Bey 338
Hüseyin Namık Bey 262
Hüseyin Sami Bey 29
Hüseyin Vehbi Bey 50

İbrahim İhsan Bey 297
İhsan Bey 18, 294
İsmail Hakkı Bey 303, 337, 546
İsmail Râmiz Bey 180
Jan Koçukus 79/1
Kapışkoğlu Selahaddin Rifat Bey
285

Kasım Tevfik Bey 548
Kemal Talat Bey 434
Kemalettin Kâmi Bey 8
Kirkor Kalpakçıyan Efendi 74
Lütfi Arif Bey 179
M. Nureddin Bey 202
Mahmud Bey 189
Mahmud Nedim Bey 214
Manuel Papayan Efendi 261
Mehmed Emin Bey 264
Mehmed Gâlib Bey 287
Mehmed İlhâmi Bey 300
Mehmed Mesih Bey 266
Mehmed Naci Bey 355
Mehmed Selim Bey 246
Mekki Said Bey 229
Memduh Bey 373
Muhammed Safâ Bey 35
Muhiddin Kâsım Bey 212
Muhsin Ganî Bey 249
Mustafa Şekib Bey 265
Mustafa Uluğ Bey 356
Muzaffer Bey 476
Mümtez Faik Bey 177
Nâil Bey 372
Nâşid Hakkı Bey 251
Nazım Nâfiz Bey 184
Nevzad Gökâlp Bey 289
Orhan İhsan Bey 176
Orhan Rıza Bey 263
Osman Hikmet Bey 234
Ömer Rıza Bey 236
Rifat Necdet Bey 175
Sahak Mıhtaryan Efendi 73
Sami Bey 213
Selim Râgıb Bey 250
Sırrı Bey 358
Subhi Bey 374
Süreyya Ziya Bey 532
Şinâsi İlhan Bey 310, 453
Şükrü Turgud Bey 247
Talat Bey 233
Unvan Bey 208
Vahid Necdet Bey 185
Vahram Mazlemyan Efendi 75
Yahya Saim Bey 341, 488

Muharrir-i Edebî

Hamdi Bey 225

Mübeyyiz

Necmeddin Bey 318

Müdür

Abdullah Mahir Bey 288
Abdullah Şükrü Bey 320
Ahmed Ekrem Bey 328
Ahmed Hamdi Bey 201
Ahmed Hilmi Bey 359
Edhem Ruhi Bey 357
Ekrem Cenânî Bey 348
Ferid Celal Bey 352
Fotyos Milyopolos 106
Hüseyin Hilmi Bey 335
Hüsni Bey 269
Kerim Refî Bey 198
Mehmed Ali Bey 66
Mehmed Ali Bey 307
Mehmed Mesih Bey 360
Münir Hayri Bey 538
Ojen Maksimof 100
Osman Refet Bey 216
Reşid bin İyâz Bey 416
Doktor Sâbit Bey 326
Şevket Bey 82/1

Müdür-i Mesul

Abdülkadir Ziya Bey 302
Abdülvehhâb Bey 101
Âgâh Mazlum Bey 67

Agopyan Şavarş Efendi 80
Ahmed Alaeddin Bey 78
Aleksandros İskenderidis 105
Ali Sâib Bey 149
Ardaşes Kalpakçıyan Efendi 70
Âsaf Bey 527
Atâ Bey 153
Aziz Bey 280
Behçet Bey 160
Derviş Muhsin Efendi 133
Doktor Mehmed Kamil Bey 128
Doktor Abdullah Cevdet Bey 13
Fevziye Abdürreşid Hanım 380
Fuad Sâmi Bey 38
Hasan Basri Bey 122
Hüseyin Kazım Bey 235
Hüseyin Sami Bey 29
İsa Çordan Bey 271
İstavrakı İspiropulo 115
Kamil Behçet Bey 57
Kostantin Vasilyadis 143
Madam Hayganuş Mark 63
Manuğ Arslanyan Efendi 90
Mehmed Fuad Bey 51
Mehmed Recai Bey 500
Misak Suryan 138
Muallim Şinâsi Efendi 226
Muammer Nailî Bey 161
Muhammed Safâ Bey 35
Mustafa Kâsım Bey 172
Mustafa Nail Bey 197
Mustafa Nuri Bey 480
Muzaffer Bey 476
Mümtâz Şükrü Bey 31
Nakiyüddin Bey 334
Niko K. Mihailidis Efendi 65
Niko veled-i Fotaki Sarafyadı 88
Nuri Ahmed Bey 34
Rabbânî Fehmi Bey 62
Raşid Halil Bey 210
Reşad Bey 474
Safiyyüddin Bey 47
Sâlih Münir Bey 152
Suheyb Bey 503
Süleyman Sırrı Bey 368
Süleyman Zihni Bey 217
Şevki Bey 221
Tahirü'l-Mevlevî Bey 36
Talat Midhat Bey 131
Vasfi Polat Bey 274
Vâsıf Necdet Bey 23
Yervant Tolayan Efendi 76
Yusuf Niyazi Bey 218
Yusuf Ziya Bey 84/1, 206

Müdü-r-i Umumi

Ercümen Ekrem Bey 5

Müdü-r-i Umûr

Mahmûd Sâdik Bey 1

Mümessil

Bayramzâde Hakkı Bey 305
Edhem Hidâyet Bey 16
Fahri Tefvik Bey 349
Jan Rozgorski 479
Mösyö Mark Nikolayevski 513
Münir İbrahim Bey 350
Turgud Bey 437
Vasfi Raşid Bey 340
Von Reitigen 451

Mütercim

Fuad Hıfzı Bey 419
Kemal Bey 52
Mehmed Nureddin Bey 253
Servet Bey 27
Vartan Efendi 248

Neşriyat Memuru

Nihad Bey 21

Neşriyât Sevk Memuru

Ali Rıza Bey 460

Ressam

Ali Cemal Bey 228
İlhami Tarık Efendi 132
İsmail Hakkı Bey 86*
Râmiz Bey 85/1

Teo Efendi 427

[Gazete] Sahibi

Abdullah Kerim Bey 515
Abdullah Mahir Bey 288
Abdullah Şükrü Bey 320
Âgâh Mazlum Bey 67
Ahmed Emin Bey 12
Ahmed Hilmi Bey 359
Ali Vahid Efendi 351
Baki Tonguç 347
Bekir Sükûti Bey 412
Doktor Sâbit Bey 326
Emin Bey 410
Emin Necmeddin Bey 446
Ferid Celal Bey 352
Fevzi Lütfi Bey 323
Hakkı Bey 195
Hilmi Bey 464
İsmail Hakkı Bey 546
Mahmud Hayreddin Bey 136
Mehmed Mesih Bey 360
Mösyö Edward Walker 64
Mustafa Kâsım Bey 172
Mustafa Nuri Bey 480
Muzaffer Bey 187, 397
Raşid Halil Bey 210
Reşad Nuri Bey 395
Reşid bin İyâz Bey 416
Selahaddin Mazlum Bey 276
Tahir Karauğuz Bey 424
Vâsıf Necdet Bey 23
Yusuf Niyazi Bey 218

Sâhib-i İmtiyâz

Ahmed Akif Bey 329
Ahmed Hamdi Bey 270
Ahmed Remzi Bey 192
Atâ Bey 153
Behçet Bey 160
Bodos Fanioglu 142
Doktor Abdullah Cevdet Bey 13
Doktor Maks de Herzfeld 80/1
Doktor Mehmed Kamil Bey 128
Emin Refik Bey 391
Ertuğrul Mümtaz Bey 371
Fevziye Abdürreşid Hanım 380
Fuad Sâmi Bey 38
Hasan Basri Bey 122
Hraçya D[er] Nersisyan Efendi 69
İbrahim Hilmi Bey 56
Koçunyan Sarkis Efendi 79
Madam Hayganuş Mark 63
Mehmed Ali Bey 307
Mehmed Nuri Bey 45
Mehmed Tahir Bey 53
Misak Suryan 138
Muallim Şinâsi Efendi 226
Muhammed Safâ Bey 35
Mustafa Şakir Bey 28
Mücâvirzâde Mustafa Emin Bey
255
Necati Bey 533
Niko veled-i Fotaki Sarafyadı 88
Nuri Ahmed Bey 34
Ojen Maksimof 100
Orhan Seyfi Bey 83/1
Osman Hilmi Bey 219
Salih Münir Bey 152
Sedad Simâvî Bey 129
Suheyb Bey 503
Süleyman Sırrı Bey 368
Şükrü Oğuz Bey 273
Tahir Yahya Bey 205
Tahirü'l-Mevlevî Bey 36
Yervant Tolayan Efendi 76
Yusuf Bey 272

Sâhib-i İmtiyâz Vekili

Lütfi Efendi Kuyumcuyan 89

Sermuharrir bkz. Başmuharrir

Seyyâr Muhâbir

Hasan Hikmet Bey 514

Spor Muhâbiri

Halil Zeki Bey 54
Kemal Ziya Bey 321

Spor Muharriri

Kemal Râgıb Bey 298

Tahrir Heyeti Müdürü bkz. Heyet-i

Tahrir Müdürü

Tahrir Müdürü

Abdülkadir Ziya Bey 302

Fahri Tahsin Bey 311

Hamdi Nüzhet Bey 432

Hikmet Şevki Bey 354

Hüseyin Kemal Bey 346

Mehmed Rifat Bey 520

Ziya Pertev Bey 429

Temâşâ Muhâbiri

Halil Zeki Bey 54

Tedkik Memuru

Bahri Bey 540

Muammer Bey 459

Tedkik-i Matbûât Memuru

Süreyya Bey 9

Şakir Turgut Bey 25

Tercüman

Tevfik Celal Bey 306

Tercüme Kalemi Şefi

Seyfeddin Bey 467, 473

Umûr-ı Tahririye Müdürü

Kâmil Tekinalp 222

Yazı İşleri Müdürü

Süreyya Bey 440

Ziraat Muharriri

Celaeddin Esad Bey 171

4. Kurum ve Kuruluşlarına Göre Gazetelerin ve Gazete Çalışanlarının İndeksi

Açıksöz Gazetesi

Ahmed Hamdi Bey 270

Hüsnü Bey 269

Adana Gençlerbirliği Mecmuası

Abdullah Şükrü Bey 320

Aziz Bey 280

Afyonkarahisar Haber Gazetesi

Abdullah Mahir Bey 288

Murad Toğan Bey 363

Agence Economique et Financiere

Aziz Nizam Bey 487

Mösyö Abbliyoti 402

Agence Havas

Kanoti Bey 385

Mösyö Mozaf 386

Mösyö Valeri 529

Ajans Economique E'financiere bkz.

Agence Economique et Financiere

Ajans Oryantal (Oriental Agency)

Mösyö Jozef Antonyo Aneris 407

Ajans Tass bkz. Telegraph Agency of the Soviet Union, TASS

Ak Yol Gazetesi

Ferid Sâfi Bey 456

Kazım Bey 455

Murad Bey 454

Necati Bey 533

Akbaba Gazetesi

İsmail Hakkı Bey 86

Osman Cemal Bey 87

Orhan Seyfi Bey 83/1

Râmiz Bey 85/1

Yusuf Ziya Bey 84/1

Akşam Gazetesi

Bilal Bey 20

Ertuğrul Sadeddin Bey 438

Altınöz Gazetesi

Halil Hâyali Efendi 277

Selahaddin Mazlum Bey 276

Subhi Faik Bey 275

Şükrü Oğuz Bey 273

Vasfi Polat Bey 274

Amasya Gazetesi

Şevket Bey 82/1

Amele Sadâsı Gazetesi

Edhem Ruhi Bey 357

Anadolu Ajansı

Abdi Tevfik Bey 317

Bayramzâde Hakkı Bey 305

Fethi Bey 165

Fuad Bey 22

Haşim Nahid Bey 315

Necmeddin Bey 318

Süreyya Bey 316

Tevfik Celal Bey 306

Anadolu Duygusu

Fehmi Nuri Bey 378

Nuri Ziya Bey 382

Refik Atâ Bey 383

Vahyî Bey 377

Anadolu Gazetesi

Mehmed Arif Bey 535

Şerafeddin Bey 492

Andependans

Mösyö Andre Aleksandri 431

Ankara Türk Hava Mecmuası bkz.

Türk Hava Mecmuası

Ankara Gazetesi

Doktor Sıdkı Şükrü Bey 541

Hayri Bey 543

Nureddin Hâmid Bey 545

Sabri Bey 547

Said Bey 544

Şinâsi İlhan Bey 453

Ankara Tanin bkz. Tanin

Antalya Gazetesi

Emin Bey 410

Aravod

Ardaşes Semizyan 139

Misak Suryan 138

Ohannes Mazmazyan 141

Vahram Tombulyan 140

Arkadaş Gazetesi

Ali Rıza Ruşen Bey 151

Salih Münir Bey 152

Âsâr-ı Nisvân Mecmuası

Fevziye Abdürreşid Hanım 380

Associated Press

Mister Frank America 405

Miss Ring 510

Ayvalık Gazetesi

Hilmi Bey 464

Az Est

Mösyö Kertes Aştivan 413

Babalık Gazetesi

Enver Behnân Bey 286

Bafra Gazetesi

İsmail Cemil Efendi 390

Mustafa Râgıb Bey 369

Süleyman Sırrı Bey 368

Bafra Tenvîr-i Efkâr Gazetesi bkz.

Tenvîr-i Efkâr Gazetesi

Balıkesir Türk Dili Gazetesi bkz. Türk Dili Gazetesi

Berliner Lokal-Anzeiger

Mösyö Pavel Dapnig 400

Berliner Tageblatt

Gâlib Bey 521

Mösyö Teodoriks 404

Doktor Vittel 524

Bolu Dertli Gazetesi bkz. Dertli Gazetesi

Bolu Vilayet Gazetesi

Mehmed Akif Bey 379

Bombay Chronicle

Zafer Hasan Bey 477

Bursa Kardaş bkz. Kardaş

Bursa Yeşil Yurd Gazetesi bkz. Yeşil Yurd Gazetesi

Bursa'da Yoldaş Gazetesi bkz. Yoldaş Gazetesi

Büyükyol Gazetesi

Reşid bin İyâz Bey 416

Chicago Daily News

Mister Negley Farson 422

Chicago Tribune

Edward Walker 426

Hikmet Bey 450

Christian Science Monitor

Mister Walton 401

Cide Nazikter Gazetesi

Yusuf Niyazi Bey 218

Cumhuriyet Gazetesi

Âbidin Dâver Bey 241

Ahmed Celaleddin Bey 295

Ali Süreyya Bey 370

Behçet Bey 290

Esad Nedim Bey 293

Fahri Bey 296

Feyzullah Bey 292

Hikmet Şevki Bey 332

İbrahim İhsan Bey 297

İhsan Bey 294

Kadri Bey 291

Kapışıkoglu Selahaddin Rifat Bey 285

Kemal Râgıb Bey 298

Kemal Kaya Bey 321

Mehmed İlhâmi Bey 300
Mehmed Said Bey 299
Nâmık Bey 496
Nevzad Gökâlî Bey 289
Sırrı Bey 358
Çagadamard Gazetesi
Arsen Ekmekciyan Efendi 93
Manuk Arslanyan Efendi 90
Misak Tataryan Efendi 92
Ohannes Derunyan Efendi 91
Çorum Fikret Gazetesi bkz. Fikret Gazetesi
Çorum Gazetesi
Osman Refet Bey 216
Daily Express
Mister Beyman 399
Mister Walton 401
Daily News
Mösyö Andre Aleksandri 431
Sajor Pan Hesbit 507
Daily Telegraph
Mister Walton 401
Demirkalem Gazetesi
Ahmed Kâmi Bey 48
Mehmed Ali Bey 46
Mehmed Nuri Bey 45
Safiyüddin Bey 47
Demiryolu Mecmuası
Abdülkadir Ziya Bey 302
İsmail Hakkı Bey 303
Paşa Kazım Bey 283
Dernier Nouvel de Strasbourg bkz. Les Dernieres Nouvelles de Strasbourg Dertli Gazetesi
Ali Sâib Bey 149
Atif Dünder Bey 539
Besim Bey 150
Reşad Bey 474
Deutsche Allgemeine Zeitung
Doktor Mösyö Max Fischer 542
Devekuşu
Âgâh Bey 509
Doğru Öz Gazetesi
Atâ Bey 153
Bekir Uluğ Bey 154
Edib Yılmaz Bey 156
Mustafa Fahri Bey 155
Doğru Yol Gazetesi
Mustafa Şükrü Bey 497
Edirne Postası
Emin Necmeddin Bey 446
Nihad Bey 447
Sami Bey 443
Süreyya Râgıb Bey 486
Talat Tuğrul Bey 516
El-Adl Gazetesi
Muhammed Safâ Bey 35
El-Ahram
Mösyö Jan Tizon 387
Elefteron Vima
İstefan Papadopoulos 457
Elefteros Tipos
Dimitraki Anastasyadis 420
Emel Gazetesi
Mustafa Said Bey 313
Hikmet Bey 549
Ertuğrul Gazetesi
Mümtâz Şükrî Bey 31
Eskişehir İstiklâl Gazetesi bkz. İstiklâl Gazetesi
Exchange Telgraf Ajansı bkz. Exchange Telegraphic Agency
Exchange Telegraphic Agency
Mösyö Fransuva Psalty 406
Fikret Gazetesi
Suheyb Bey 503
Flemenier Gazetesi
Mister Tipel Edward 445
Frankfurter Zeitung
Mösyö Filip Roll 366
Fransızca Büyük Yol Gazetesi bkz. Büyük Yol

Fransızca Volonte bkz. La Volonte Fro Fro Mecmuası
Niko veled-i Fotaki Sarafyadı 88
Gavroş Gazetesi
Aşod Keçyan Efendi 77
Yervant Tolayan Efendi 76
Güzel İnebolu Gazetesi
Hayreddin Bey 481
Mustafa Nuri Bey 480
Haber Gazetesi
Aziz Sâmi Bey 392
Emin Refik Bey 391
Münir Hamdi Bey 393
Halil Ulvi Bey 362
Yahya Sâim Bey 341, 488
Haftalık Mecmua
Mehmed Rifat Bey 520
Hakimiyet-i Milliye Gazetesi
Doktor Halim Hüsnü Bey 376, 468
Hakkı Emin Bey 470
Muhyiddin Bey 471
Nâşid Hakkı Bey 466
Nihad Şevki Bey 489
Rıza Azmi Bey 26
Süreyya Ziya Bey 532
Halk Dili Gazetesi
Ekrem Cenânî Bey 348
Havas Ajansı bkz. Agence Havas Hay Gin Mecmuası
Madam Hayganuş Mark 63
Hayat Gazetesi
Mücâvirzâde Mustafa Emin Bey 255
Ercümend Orhan 259
Gündüz Nâdir Bey 257
Hasan Basri Bey, 259
İbrahim Halil Bey 256
Müctebâ Orhan Bey 258
Süleyman Zihni Bey 217
Hilâl-i Ahdar Gazetesi
Doktor Fahreddin Kerim Bey 381
Isparta Gazete
Mehmed Ali Bey 66
Isparta Matbaası
Mehmed Ali Bey 66
İşık Gazetesi
Cemil Hüseyin Bey 33
Nurî Ahmed Bey 34
Ömer Avnî Bey 32
İctihâd Mecmuası
Doktor Abdullah Cevdet Bey 13
Doktor Ali Bey Hüseyinzâde 94
Celal Sâhir Bey 97
Emîn Âli Bey 99
Fuad Bey 499
Hüseyin Kazım Bey 96
İsmail Hakkı Bey 95
Kılıçzâde Hakkı Bey 98
Receb Bey 169
Tevfik Bey 502
İkdâm
Yusuf Kenan Bey 322
İllüstrasyon bkz. L'illustration İrfan Gazetesi
Gergerizâde Mustafa Vasfi Efendi 408
İstanbul Ajans
Edhem Hidâyet Bey 16
İhsan Bey 18
Necip Bey 17
İstanbul Anadolu Ajans bkz. Anadolu Ajansı
İstanbul Gazeteleri¹
Jean Weinberg Efendi 81/1
İstanbul Millî Mecmua bkz. Millî Mecmua
İstanbul Yeni Ses Gazetesi bkz. Yeni Ses Gazetesi
İstiklâl Gazetesi
Ahmed Şükrü Bey 125
Celaleddin Esad Bey 171
Ferid Bey 123

¹ Çalışmada genel bir ifade olarak kullanıldığı için (— ler) çoğul eki ile alınmıştır.

Hasan Basri Bey 122
Vahid Necdet Bey 185
Veli Cûdi Bey 126
Yunus Şinâsi Bey 124

İstidlâat-ı Bahriye Gazetesi

Ali Rıza Efendi 304
Hasan Niyazi Bey 260
Manuel Papayan Efendi 261
Mehmed Ali Bey 307

İzmir Ticaret Gazetesi

Hikmet Bey 523
Raşid Halil Bey 210

İzmir Yeni Asır Gazetesi bkz. Yeni Asır Gazetesi

İzmir Yenigün Gazetesi bkz. Yenigün Gazetesi

İzmit Türk Yolu Gazetesi

Hüseyin Behçet Bey 449
Nureddin Hâmid Bey 417
Şükrü Mehmed Bey 448
Vehbi Bey 493

J-Jamanak bkz. Joğovurti Tzayn-Jamanak

Jewish Telegraphic Agency

Mösyö Mark Rejestrif 485

Jogovurti Çayan bkz. Joğovurti Tzayn-Jamanak

Joğovurti Tzayn-Jamanak

Agopyan Şavarş Efendi 80
Çömlekçiyan Simon Efendi 81
Değirmenciyan Kirakos Efendi 87
Karalyan Kerope Efendi 86
Koçunyan Sarkis Efendi 79
Mübayaacıyan Apik Efendi 82
Nemseyan Zareh Efendi 83
Sandacıyan Artaki Efendi 85
Şamliyan Suren Efendi 84

Kara Elmas Mecmuası

Tahir Karauğuz Bey 424

Karagöz Gazetesi

Alaeddin Bey 61
Burhan Cahid Bey 60
Mahmûd Sâdık Bey 1
Rabbânî Fehmi Bey 62
Râtib Tahir Bey 59
Teo Efendi 427

Karatepli Gazetesi

Baki Tonguç 347
Hüseyin Kemal Bey 346

Kardaş Gazetesi

Mehmed Recai Bey 500
Seyfi Ekrem Bey 501
Vâsıf Necdet Bey 23

Karviç [Karwitz] Zeitung

Mösyö Von Humayer 517

Kastamonu Gazetesi

Ahmed Lütü Bey 190

Kayseri Gazetesi

Kemal Niyazi Bey 411
Yahya Saim Bey 488

Kocaeli Türk Yolu Gazetesi

Kasım Tevfik Bey 548
Vasfi Samim Bey 537

Kofos

Bodos Fanioglu 142
Kostantin Vasilyadis 143
Niko Hacı Sava 147
Tomas Papazyan 148
Vasil Şampanidi 146
Yorgi İkonomidi 144
Yorgi Oğlu Dimitri 145

Kölnische Zeitung

Fon Mah [Von Mach] 439
Mösyö Pavel Dapnig 400

Köy Hoca

Ali Vahid Efendi 351

Kurye De Varsovi² (Lehistan)

Mösyö Jan Jablonovski 504

Kütahya Halk Gazetesi

Hakkı Bey 195

L'aurore Gazetesi

Mösyö Edward Walker 64

L'Echo de Turquie

Reşad Nuri Bey 395
Rüşdü Bey 519
Şemseddin Bey 461
Ziya Matlauddin Bey 364

L'Illustration

Mösyö Weinberg 409

La Freiere Europe Presse³

Mösyö Filip Roll 366

La Revue de Presse

Ahmed Alaeddin Bey 78
Doktor Maks de Herzfeld 80/1

La Volonte

Gazâli Bey 188
Mahmud Bey 189
Muzaffer Bey 187

Le Levant

İsmail Hakkı Bey 546

Le Matin

Mösyö Erando 472

Le Petit Parisien

Madam Andre Viyolist 526

Les Dernieres Nouvelles de Strasbourg

Mösyö Paul de Lalande 512

Magyarsag

Mösyö Kertes Aştivan 413

Mahfil Mecmuası

Tahirü'l-Mevlevî Bey 36

Malatya Gazetesi

H. Nuri Bey 220
Hamdi Bey 319
Mustafa Hilmi Efendi 223
Osman Hilmi Bey 219
Şevki Bey 221

Matbûât ve İstihbârât Müdüriyet-i Umumiyesi

Alaeddin Bey 6
Ali Rıza Bey 460
Bahri Bey 540
Ercümend Ekrem Bey 5
Fuad Hıfzı Bey 419
Hayri Bey 14
İsmail Safâ Bey 24
Kemâl Bey 7
Kemalettin Kâmî Bey 8
Muammer Bey 459
Nihad Bey 21
Servet Bey 27
Seyfeddin Bey 467, 473
Süreyya Bey 9
Şakir Turgud Bey 25

Matin Gazetesi bkz. Le Matin

Mersin Gazetesi

Doktor Reşid Gâlib Bey 30
Fahri Tahsin Bey 311
Hüseyin Sami Bey 29
Mehmed Gâlib Bey 287
Mustafa Şakir Bey 28
Nezihe Ferah Hanım 49

Mihrab Mecmuası

Âgâh Mazlum Bey 67
Yusuf Ziya Bey 68

Milli Alman Gazeteleri Grubu

Mösyö Hans Raye 414

Milli İthâlât ve İhrâcât Gazetesi

Ekrem Bey (Seyfi Ekrem) 428
Fâzıl Bey 430
Ziya Pertev Bey 429

Milli Mecmua

Arif Dündar Bey 267
Hasan Âli Bey 268
Mehmed Emin Bey 264
Mehmed Mesih Bey 266, 360
Mustafa Şekib Bey 265
Orhan Rıza Bey 263
Hüseyin Namık Bey 262

² Literatür araştırmaları sonucunda eserin tam ismine rastlanmamıştır. Ancak telaffuzuna göre *Varşova Kuryesi* olduğu anlaşılmaktadır. Araştırmalar sonucunda *Le Courier de Varsovie* adında bir dergi çalışması olduğu tespit edilmiştir. Ancak bu derginin yayın tarihi ile künye albümündeki tarih uyuşmamaktadır. Bu nedenle künye albümündeki okunuşu yazılmıştır.

³ Eser okunuşu ile yazılmıştır.

Millî Ticaret Gazetesi

Ertuğrul Mümtaz Bey 371
Hikmet Rahmi Bey 375
Memduh Bey 373
Muhyiddin Osman 452
Nâil Bey 372
Subhi Bey 374

Millî Türk Ticaret Birliği Mecmuası

Afif Neşet Bey 199
Ahmed Hamdi Bey 201
İdris Rasim Bey 204
M. Nureddin Bey 202
Şâkir Rasim Bey 200
Zeki Cemal Bey 203

Milliyet Gazetesi

Burhaneddin Âli Bey 511
Fahri Kemal Bey 482
Sırrı Bey 536
Tevfik Necati Bey 490

Morning Post, [and] Daily [Advertiser]

Mister Kuprik 388

Moskova Ajansı

Fahri Tevfik Bey 349

Musavver Haftalık Mecmua

Edhem Bey 342

Musavver Küçük Gazete

Jületi Antuvan Efendi 39
Mehmed Zeki Bey 42
Mustafa Kazım Bey 44
Râgıb Rıfkı Bey 43
Richard Hazenmayer 40
Wilhelm Payest Efendi 41

Musevî Telgraf Ajansı bkz. Jewish Telegraphic Agency**Muvaffakiyet-i Milliye Gazetesi**

İsa Çordan Bey 271
Yusuf Bey 272

Müslim Ad Vakit Gazetesi (Karaçi'de)

Zafer Hasan Bey 477

Müslüman Gazetesi

Zafer Hasan Bey 477

Nâsîh Mecmuası

Fuad Sâmih Bey 38
İsmail Lütfi Bey 37

Nazikter Gazetesi

Kâmil Tekinalp 222

New York Times bkz. The New York Times**Okukus Gazetesi**

Niko K. Mihailidis Efendi 65
Jan Koçukus 79/1

Örnek Gazetesi

Cemil Uygur Bey 196
Kerim Refi Bey 198
Mustafa Nail Bey 197
Şinâsi İlhan Bey 310

P'st

Teo Efendi 427

Paris Ajansı

Münir İbrahim Bey 350
Vasfi Raşid Bey 340

PAT Ajansı bkz. Polish Telegraphic Agency**Paşaeli Gazetesi**

Ahmed Can Bey 324
Burhan Sâhir Bey 282
Cemal Edhem Bey 211
Derviş Abdürrahim Bey 312
Emin Necmeddin Bey 215
Fehmi Nuri Bey 170
Mahmud Nedim Bey 214
Muhiddin Kâsım Bey 212
Mustafa Kâsım Bey 172
Münib Hayri Bey 339
Sami Bey 213

Pesti Hırlap

Doktor Medriczky Andor 418

Petinapolo⁴

Mösyö Kertes Aştivan 413

Petit Parisien bkz. Le Petit Parisien**Piyasa Gazetesi**

Ahmed Refik Bey 343

Hüseyin Ferdî Bey 338

Mimar Veliyyüddin Bey 345

Muharrem Bey 327

Doktor Sâbit Bey 326

Polish Telegraphic Agency

Jan Rozgorski 479

Presse de Soir

Abdülvehhâb Bey 101
Aleksandır Burakofski 103
Arslan 104
Krilof 102
Ojen Maksimof 100

Proodos

Aleksandros İskenderidis 105
Anastas Asımakopulos 108
Dimitri Panayotidi 114
Fotyos Milyopolos 106
İstefan İstamkopulo 109
İstefan Papadopoulos 111
Kostaki Şapçioğlu 113
Nikolavos Livanos 107
Vasil Kalfaoğlu 112
Yorgi Vlatos 110

Resimli Adana Gazetesi

Muzaffer Bey 397
Safer Sadık Bey 478

Resimli Adana Mecmuası bkz. Resimli Adana Gazetesi**Resimli Gazete**

İlhami Tark Efendi 132
Peyâmî Safâ Bey 130
Sedad Simâvî Bey 129
Talat Midhat Bey 131

Reuters

Mister Ferguson 384

Reuters Ajansı bkz. Reuters**Sadâ-yı İslam Mecmuası**

Abdullah Sadi Bey 134
Derviş Muhsin Efendi 133
Mehmed Fuad Bey 135

Samsun Gazetesi

Yahya Saim Bey 488

Serhad

Ali Yektâ Bey 137
Mahmud Hayreddin Bey 136

Sinop Gazetesi

Hüseyin Hilmi Bey 335

Son Saat Gazetesi

Şemseddin Tuğrul Bey 425

Son Telgraf

Fevzi Lütfi Bey 323

Spor Âlemi

İsmail Hakkı Bey 331

Şenyuva Gazetesi

Ahmed Hilmi Bey 359

Şimendüfer Mecmuası

Ahmed Osman Bey 301

Tageblatt

Mösyö Heinrich Dolle 394

Tan Gazetesi

Mösyö Jan Tizon 387

Taneotera

İstavrakı İspiropulo 115
Kimon Yovakim 117
Panayot Andoneli 121
Panayot İspiropulos 119
Pavlaki Melitopulo 116
Simon Oğlu Apostol 118
Todori Kavalero 120

Tanin Gazetesi

Ahmed Nureddin Bey 168
Bahâ Bey 164
Cemal Ziya Bey 167
Fahri Kemal Bey 163
Hüseyin Câhid Bey 10
İsmail Müştâk Bey 11
Muammer Nailî Bey 161
Münir Müeyyed Bey 3
Refik Nuri Bey 336
Sadri Edhem Bey 2
Sedad Bey 162
Vahîd Ramiz Bey 166

⁴ Eser okunuşu ile yazılmıştır.

Tarsus Gazetesi

Halil Zeki Bey 54
Hüseyin Vehbi Bey 50
Kemal Bey 52
Mehmed Cemil Efendi 55
Mehmed Fuad Bey 51
Mehmed Tahir Bey 53

Tass Ajansı bkz. Telegraph Agency of the Soviet Union, TASS**Tekirdağ Gazetesi**

Şinâsi İlhan Bey 453

Telegraph Agency of the Soviet Union, TASS

Holdberk 494
Mösyö Mark Nikolayevski 513

Tenvîr-i Efkar Gazetesi

Hamdi Bey 225
Hayri Efendi 224
Mustafa Râgıb Bey 281
Riyâzî Efendi 227
Muallim Şinâsi Efendi 226

Tevhîd-i Efkar Gazetesi

Ahmed Fâzıl Bey 230
Ahmed Hamdi Bey 243
Ahmed Kadri Bey 242
Ahmed Sabri Bey 231
Ali Cemal Bey 228
Ali Rıza Bey 344
Edhem İzzet Bey 238
Fahri Bey 325
Halil Midhat Bey 240
Hasan Nail Bey 239
Hayri Muhyiddin Bey 237
Hüseyin Kazım Bey 235
Mehmed Said Bey 232
Mekkî Said Bey 229
Osman Hikmet Bey 234
Ömer Rıza Bey 236
Talat Bey 233

The Guardian

Mister Kuprik 388

The New York Times

Misis Rozella 441
Mösyö Weinberg 409

The Times

Mösyö John Kolits 491
Mister Maxwell Mac Cartney 389

Ticaret ve Sanayi Gazetesi

Doktor Mösyö Maks Ficher 542

Times bkz The Times**Toprak Mecmuası**

Ahmed Akif Bey 329
Ahmed Ekrem Bey 328

Türk Dili Gazetesi

Esad Adil Bey 525
İbrahim Rasim Bey 522

Türk Hava Mecmuası

Münir Hayri Bey 538

Türk İli Gazetesi

Ali Akif Bey 442
Hasan Hıfzı Bey 444
Lütfi Kamuran Bey 436
Turgud Bey 437

Türk Sözü

Fasîh Bey 353
Hikmet Şevki Bey 354
Mehmed Naci Bey 355

Türk Tıp Mecmuası

Hasan Hikmet Bey 514
Doktor Mehmed Kamil Bey 128
Sıdkı Hâmid Bey 421

Türk Yurdu Mecmuası

Cemil Behçet Bey 505
Nihad Bey 21

Türkçe Anadolu Gazetesi bkz.**Anadolu Gazetesi****Türkçe Fransızca Tanin Gazetesi bkz.****Tanin Gazetesi****Türkçe Tanin Gazetesi bkz. Tanin Gazetesi****Türkische Post**

Muzaffer Bey 476
Schmidt Dumont 475

Türkiye Edebiyat Mecmuası

Hüsameddin Sâcid Bey 127

Türkiye İdman Mecmuası

Adil Giray Bey 209
Hamdi Emin Bey 361
Orhan Haydar Bey 207
Tahir Yahya Bey 205
Unvan Bey 208
Yusuf Ziya Bey 206

Türkiye İktisad Mecmuası

İsmail Hakkı Bey 337

Union Commercial

Âbidin Bey 158
Behçet Bey 160
Emine Melâhat Hanım 157
Hüsnâ Hanım 159

United Press [UP] Agency

Ahmed Şükrü Bey 183

United Press Ajansı bkz. United Press [UP] Agency**United Press of America**

Mister Frank America 518

Vakit Gazetesi

Ahmed Şükrü Bey 278
Âli Bey 498
Ali Ekrem Bey 244
Hakkı Sühâ Bey 252
Halil Lütfi Bey 314
Halil Midhat Bey 254
Hasan Rasim Bey 245
Hüseyin Necati Bey 19
İhsân Ârif Bey 4
Mehmet Âsım Bey 15
Mehmed Nureddin Bey 253
Mehmed Selim Bey 246
Muhsin Ganî Bey 249
Nâşid Hakkı Bey 251
Selim Râgıb Bey 250
Şemseddin Tuğrul Bey 425
Şükrü Turgud Bey 247
Teo Efendi 427
Vartan Efendi 248
Yunus Kazım Bey 279

Vatan Gazetesi

Ahmed Emin Bey 12
Alaeddin Bey 181
Aziz Bey 182
Enis Tahsin Bey 174
Hasan Bedreddin Bey 173
İbrahim Fâzıl Bey 178
İsmail Râmiz Bey 180
Lütfi Arif Bey 179
Mümtaz Faik Bey 177
Nazım Nâfiz Bey 184
Orhan İhsan Bey 176
Rifat Bey 186
Rifat Necdet Bey 175

Verçin Lur

Ardeş Kalpakçıyan Efendi 70
Hraçya D[er] Nersisyan Efendi 69
Kirkor Kalpakçıyan Efendi 74
Leon Mihranyan Efendi 72
Sahak Muhtaryan Efendi 73
Vahan Toşikyan Efendi 71
Vahram Mazlemyan Efendi 75

Vossische Zeitung

Doktor Wilhelm Feldman 458

Westminster Gazette

Mösyö Edward Walker 330
Hikmet Bey 450

Wiener Journal

Mösyö Heinrich Dölle 394

Wolff Telegraphic Bureau

Von Reitigen 451

Wolff Telgraf Ajansı bkz. Wolff Telegraphic Bureau**Yanık Yurd Gazetesi**

Ali Nâsîh Bey 435
Hamdi Nüzhet Bey 432
Kemal Talat Bey 434
Nuri Sıdkı Bey 433
Sıdkı Şükrü Bey 365
Şemseddin Tuğrul Bey 425

Nazif Ali Bey 403
Yeni Adana Gazetesi
Ahmed Remzi Bey 192
Ali Mün'im Bey 398
Hüseyin Kemal Bey 194
M. Naci Bey 193
Yeni Asır Gazetesi
Ali Hâdi Bey 506
Demir Şevki Bey 534
İsmail Hakkı Bey 546
Yeni Çiftçilik Gazetesi
Ahmed Hamdi Bey 333
Nakiyüddin Bey 334
Sadeddin Bey 469
Yeni Işık Gazetesi
Tevfik Abdurrahman Bey 495
Yeni Ses Gazetesi
Bahâeddin Bey 483
Fahri Bey 484
İzzet Fettah Bey 465
M. Cemal Bey 396

Muhyiddin Bey 508
Münif Kemal Bey 463
Nidâ Cemil Bey 531
Yeni Yol Gazetesi
Bekir Sükûtî Bey 412
Yenigün Gazetesi
Ali Süreyya Bey 370
Kemal Salih Bey 284
Yeşil Yurd Gazetesi
Abdullah Kerim Bey 515
Ali Nâsıh Bey 528
Âsaf Bey 527
Yoldaş Gazetesi
Arif Hikmet Bey 58
İbrahim Hilmi Bey 56
Kamil Behçet Bey 57
Zonguldak Gazetesi
Hidâyet Bey 530
Süreyya Bey 440
Tahir Karağuz Bey 424

Künye Albümünde Yer Alan Unvanlar

Başmuharrir veya **Sermuharrir**: Bir gazetenin veya derginin başyazılarını yazan kimse.

Daimi Muharrir: Bir gazetenin veya derginin yazar kadrosu içerisinde sürekli olarak görevli yazar.

Hattat: Güzel yazı ve yazı sanatlarını bilen ve bu görevi meslek edinen kişi.

Heyet-i İstihbariye: Bir gazete veya dergide haber ve bilgi edinme, bilgi alma gibi işlemleri yürüten görevlilerden oluşan kurul veya heyet.

Heyet-i Tahrir: Bir gazete veya dergide yazı işlerinden sorumlu görevlilerden oluşan kurul veya heyet.

İstihbârât Müdürü: Basın yayın kuruluşlarına haber elde etme, bilgi sağlama işlerini yürüten birimin işlerinden sorumlu yönetici.

Kâtip: Özel ve kamu kurumlarında yazı işlerinden sorumlu görevli.

Litografya Memuru: Taş basması sanatını bilen ve bu işten sorumlu olan görevli.

Maiyyet Memuru: Bir yöneticiye bağlı çalışan memur.

Muavin: Bir kurumda memur veya amirin işlerine katkı sağlayan veya yardım olan kişi.

Muhabir Muavini: Muhabire işlerinde yardımcı olan muhabir.

Muhâbir-i Mahsus: Bir gazetenin hususi muhabiri olan görevli. Sadece görevli olduğu gazetenin çalışanını ifade eder.

Muhâbir-i Umumi: Bir gazetenin genel muhabiri.

Muharrir: Kitap, dergi ve gazetelerde bilim, sanat ve edebiyat alanında yazı yazan kişi.

Muharrir-i Edebî: Bir gazetede edebiyat konusunda yazı yazan kişi.

Mübeyyiz: Bir dergi veya gazetede yayımlanacak yazıları temize çeken kâtip veya bu iş için görevlendirilmiş personel.

Müdür-i Umumi: Genel Müdür.

Müdür-i Umûr: Bir kurumda idari işlerden sorumlu yönetici. İdari işler müdürü.

Mümessil: Bir kuruluşu temsil eden kişi.

Müsevid: Kamu ve özel kurumlarda yazılar yazan ve müsvedde yazıları kaleme alan kâtip.

Mütercim: Yabancı dilde yazılmış yazıları tercüme eden tercüman.

Neşriyat Memuru: Basın yayın kuruluşlarından yayıncılık işlerinden sorumlu memur.

Sahib-i İmtiyaz: Bir gazetenin veya derginin basın yayın faaliyetlerinin yürütülmesi ve yayının çıkarılması için yetki alan kişi.

Seyyar Muhabir: Basın yayın kuruluşlarının bulunduğu şehir dışındaki haberleri alması için görevlendirdiği muhabir.

Spor Muhabiri: Bir gazetede spor haberlerini elde etmek ve haber yapmaktan sorumlu kişi.

Tahrîr Müdürü: Kurum ve kuruluşlarda yazı işlerinden sorumlu müdür.

Temaşa Muhâbiri: Bir gazetede yer alacak haberleri seyrederek haber sağlamaktan sorumlu muhabir.

Tedkik Memuru: Kurum ve kuruluşlarda araştırma ve incelemekten sorumlu memur.

Umûr-ı Tahrîriye Müdürü: Yazı işlerinden sorumlu müdür. Yazı işleri müdürü.

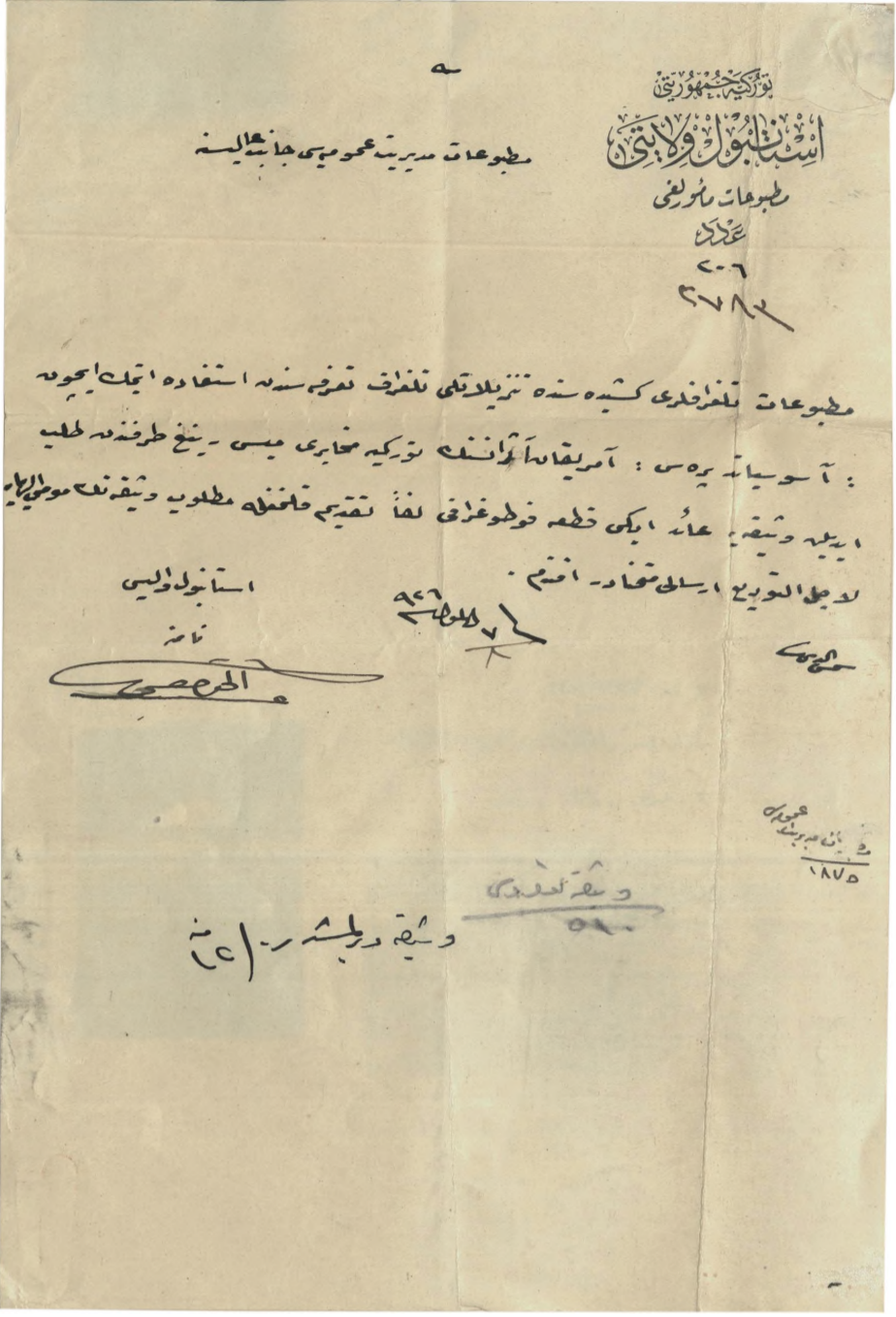
Ziraat Muhabiri: Tarım ile ilgili haberleri elde etme ve haber yapmaktan sorumlu muhabir.

Belgeler

Künye Albümü'nün bazı sayfalarında ve *Albüm'ün* sonunda basın kartı talebine ilişkin dilekçe ve bilgi notları yer almaktadır.

Bu bölümde, söz konusu dilekçe ve bilgi notlarının orijinaleri, transkripsiyonları ve belgeye dair özet bilgiler yer almaktadır.

Türkiye Cumhuriyeti
İstanbul Vilâyeti
Matbûât Memurluğu
Adet
206
2783

Bihî
Matbûât Müdüriyet-i Umûmiyesi
Cânib-i Âlîsine

Matbûât telgrafları keşîdesinde tenzîlâtı telgraf tarifesinden istifâde etmek için "Associated Press" Amerikan Ajansı'nın Türkiye Muhâbiri Miss Ring tarafından talep edilen vesîkaya ait iki kıta fotoğrafı leffen takdim kılınmakla matlûb vesîkanın mûmâ-ileyhâya li-ecli't-tevdî' ir-sâli mütemennâdır efendim.

Fî 7/8 Eylül sene [1]926

İstanbul Valisi nâmına
(İmza)

Matbûât Müdüriyet-i Umûmiyesi
1875

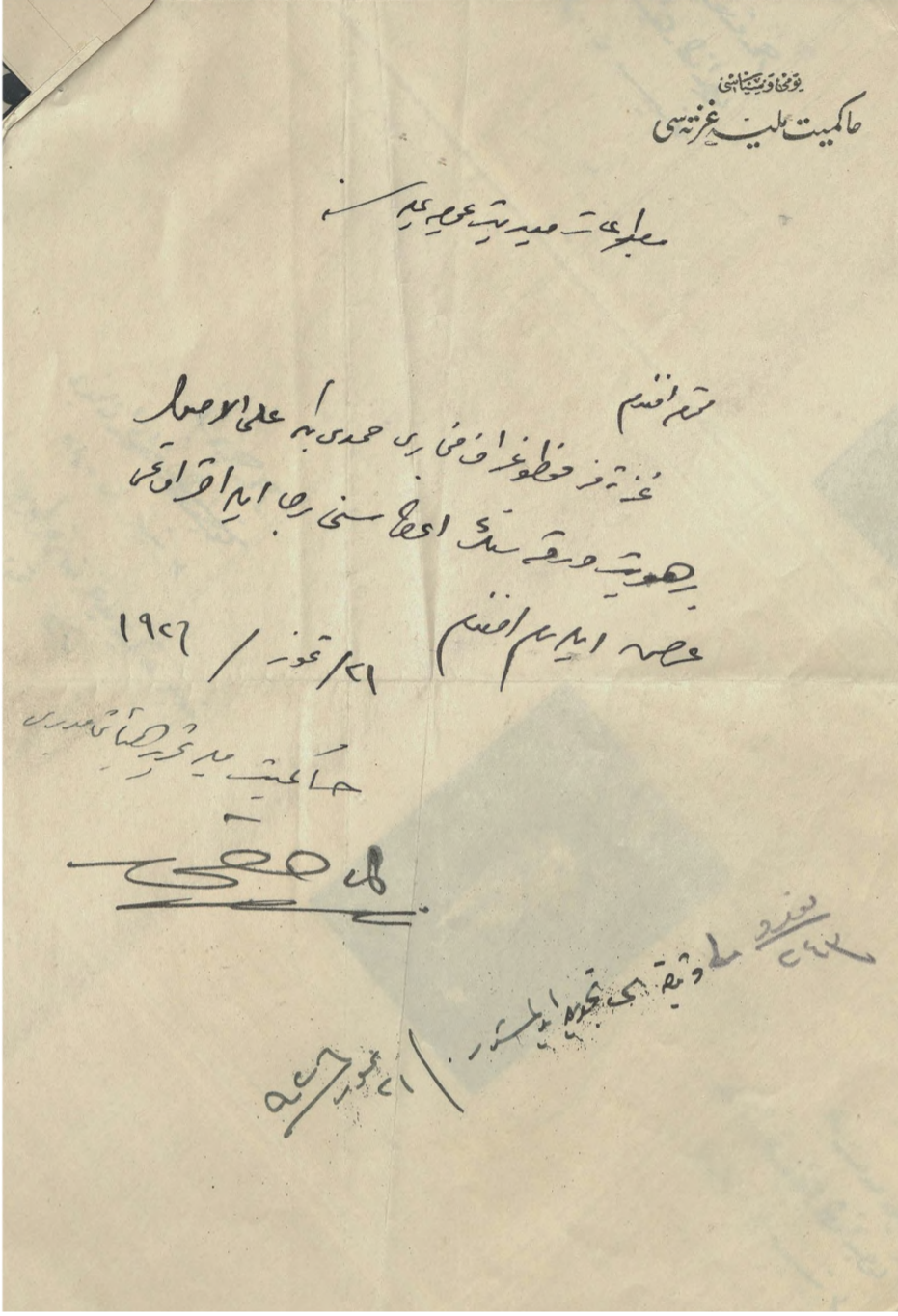
Vesîka numarası
510

Vesîka verilmiştir. Fî 12 minh.

BELGENİN ÖZETİ:

İndirimli telgraf tarifesinden faydalanabilmesi için Amerikan Associated Press Türkiye Muhabiri Miss Ring'e basın kartı verilmesi talebi.

* Belge, *Künye Albümü*'nde (64) numarada kayıtlı, Mösyö Edward Walker'in fotoğrafının altına yapıştırılmıştır.

Yevmî ve Siyâsî

Hakimiyet-i Milliye Gazetesi

Matbûât Müdüriyet-i Umûmiye-i Aliyesine

Muhterem Efendim,

Gazetemiz fotoğraf muhâbiri Hamdi Bey'e ale'l-usûl bir hüviyet varakasının i'tâsını ricâ ile ihtirâmâtımı arz eylerim efendim.

21 Temmuz 1926

Hâkimiyet-i Milliye Tahrîr Heyeti Müdürü

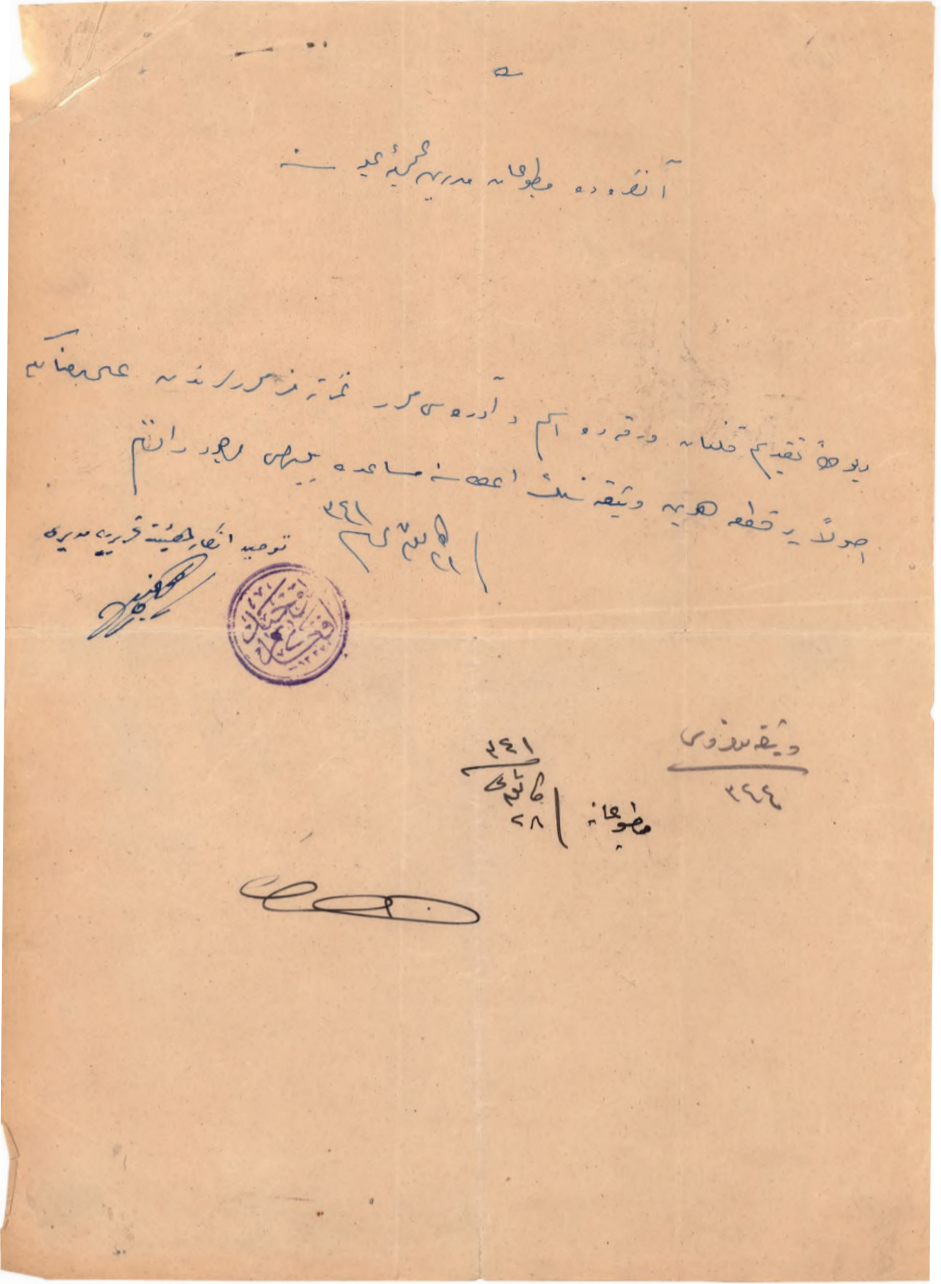
(İmza)

243 numaralı vesîkası tecdîd edilmiştir. Fî 21 Temmuz sene [1]926

BELGENİN ÖZETİ:

Hakimiyet-i Milliye gazetesi foto muhabiri Hamdi Bey'e basın kartı verilmesi talebi.

* Belge, *Künye Albümü*'nde (243) numarada kayıtlı, Ahmed Hamdi Bey'in fotoğrafının üstüne yapıştırılmıştır.

Bihî

Ankara'da Matbûât Müdüriyeti Umûmiyesi Aliyyesine

Merbûten takdim kılınan varakada isim ve adresi muharrer gazetemiz muharrirlerinden Ali Rıza Bey'e usûlen bir kıta hüviyet vesîkasının i'tâsına müsaade buyrulması mercûdur efendim.

Fî 21 Kânûn-ı Sâni [1]341 [21 Ocak 1925]

Tevhîd-i Efkâr Heyet-i Tahrîriye Müdürü
(İmza/Mühür)

Vesîka numarası: 344

Matbûâta

Fî 28 Kânûn-ı Sâni sene [1]341[28 Ocak 1925]

(İmza)

BELGENİN ÖZETİ:

Tevhid-i Efkâr gazetesi yazarlarından Ali Rıza Bey için basın kartı talep edilmektedir.

* Belge, *Künye Albümü*'nde (344) numarada kayıtlı, Ali Rıza Bey'in fotoğrafının üstüne yapıştırılmıştır.

اسمى
پدرى اسمى
تاريخ تولدى
صنعتى
آدرهسى
عبارده شده
نزد روه خانه ده
تعمیرات
تعمیرات
تعمیرات

Bihi

İsmi : Ali Rıza Bey

Pederinin İsmi : Hidayet Efendi

Tarih-i Tevellüdü : [1]314

San'atı : Muharrir

Adresi: Harbiye'de Nişantaşı

Caddesinde 13 numaralı

hânedede

Fî 21 Kânûn-i Sâni sene [1]341 [21 Ocak 1925]

Tevhid-i Efkâr Heyet-i Tahririye Müdürü

(İmza)

BELGENİN ÖZETİ:

Tevhid-i Efkâr gazetesi yazarı Ali Rıza Bey'in kişisel bilgilerinin ilgili makama takdim edildiği.

* Belge, *Künye Albümü*'nde (344) numarada kayıtlı, Ali Rıza Bey'in fotoğrafının üstüne yapıştırılmıştır.

توقمن و تېنېاھنى
حاکمیت ملیه غزنی

بېلگات سېرغور

قرتېز تېر تېر هېئا ته حقی امین به علی الاعمال
بهوتې ورقتی اعطانی جا ایدرم اتسغ

تېر هېاتی مدیری

۱۹۲۶/۴/۱۹

شیر

د قرتېز

۶۷۰

Yevmî ve Siyâsî

Hakimiyet-i Milliye Gazetesi

Matbûât Müdüriyet-i Umûmiyesine

Gazetemiz tahrîr heyetinden Hakkı Emin Bey'e ale'l-usûl bir hüviyet varakası i'tâsını rica ederim efendim.

19/4/1926

Tahrîr Heyeti Müdürü

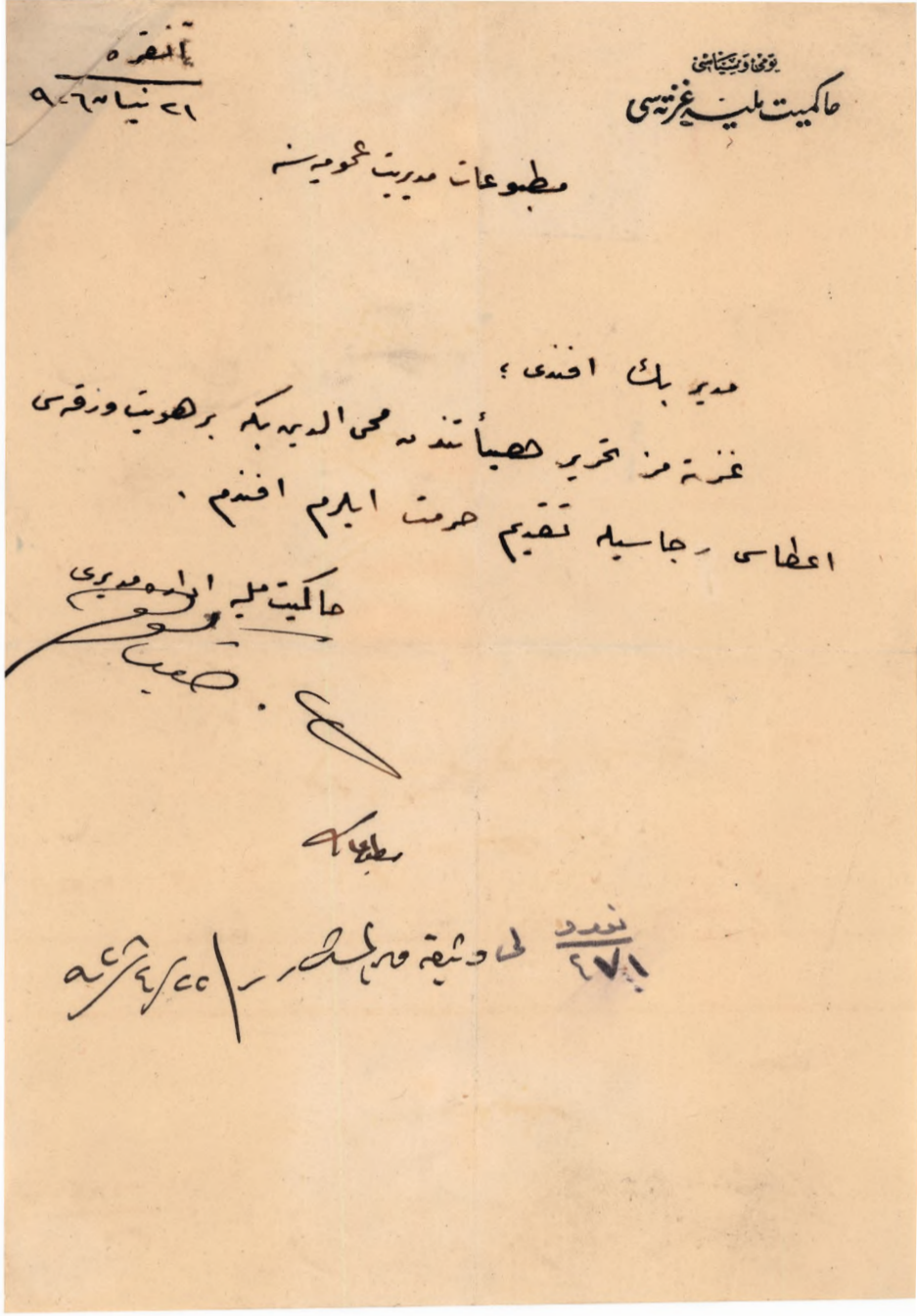
(İmza)

Vesika Numarası 470

BELGENİN ÖZETİ:

Hakimiyet-i Milliye gazetesi yazarlarından Hakkı Emin Bey'e basın kartı verilmesi talep edilmektedir.

* Belge, *Künye Albümü*'nde (470) numarada kayıtlı, Hakkı Emin Bey'in fotoğrafının üstüne yapıştırılmıştır.

Yevmî ve Siyâsî

Hakimiyet-i Milliye Gazetesi

Ankara

21 Nisan [1]926

Matbûât Müdüriyet-i Umûmiyesine

Müdür Beyefendi,

Gazetemiz tahrîr heyetinden Muhyiddin Bey'e bir hüviyet varakası i'tâsı ricasıyla takdim-i hürmet eylerim efendim.

Hâkimiyet-i Milliye İdare Müdürü

(İmza)

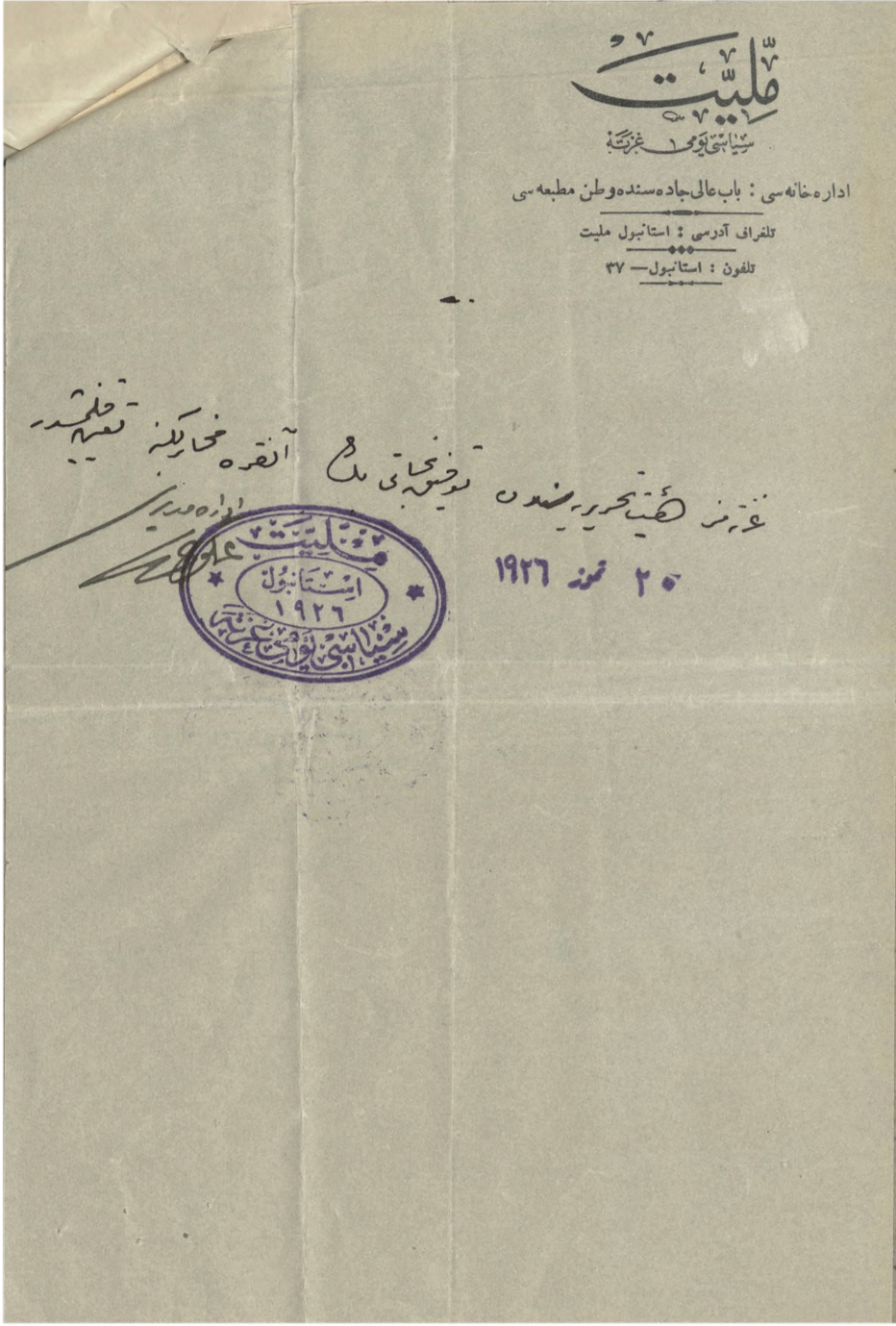
Matbûâta

471 numaralı vesîka verilmiştir. Fî 22 /4/[1]926

BELGENİN ÖZETİ:

Hakimiyet-i Milliye gazetesi yazarlarından Muhyiddin Bey'e basın kartı verilmesi talebi.

* Belge, *Künye Albümü*'nde (471) numarada kayıtlı, Muhyiddin Bey'in fotoğrafının üstüne yapıştırılmıştır.

Milliyet

Siyâsî Yevmî Gazete

İdârehânesi: Bâb-ı Âli Caddesinde Vatan Matbaası
Telgraf Adresi: İstanbul Milliyet
Telefon: İstanbul - 37

Bihî

Gazetemiz heyet-i tahrîriyesinden Tevfik Necati Bey Ankara muhâbirliğine tayin kılınmıştır.

20 Temmuz 1926

İdare Müdürü

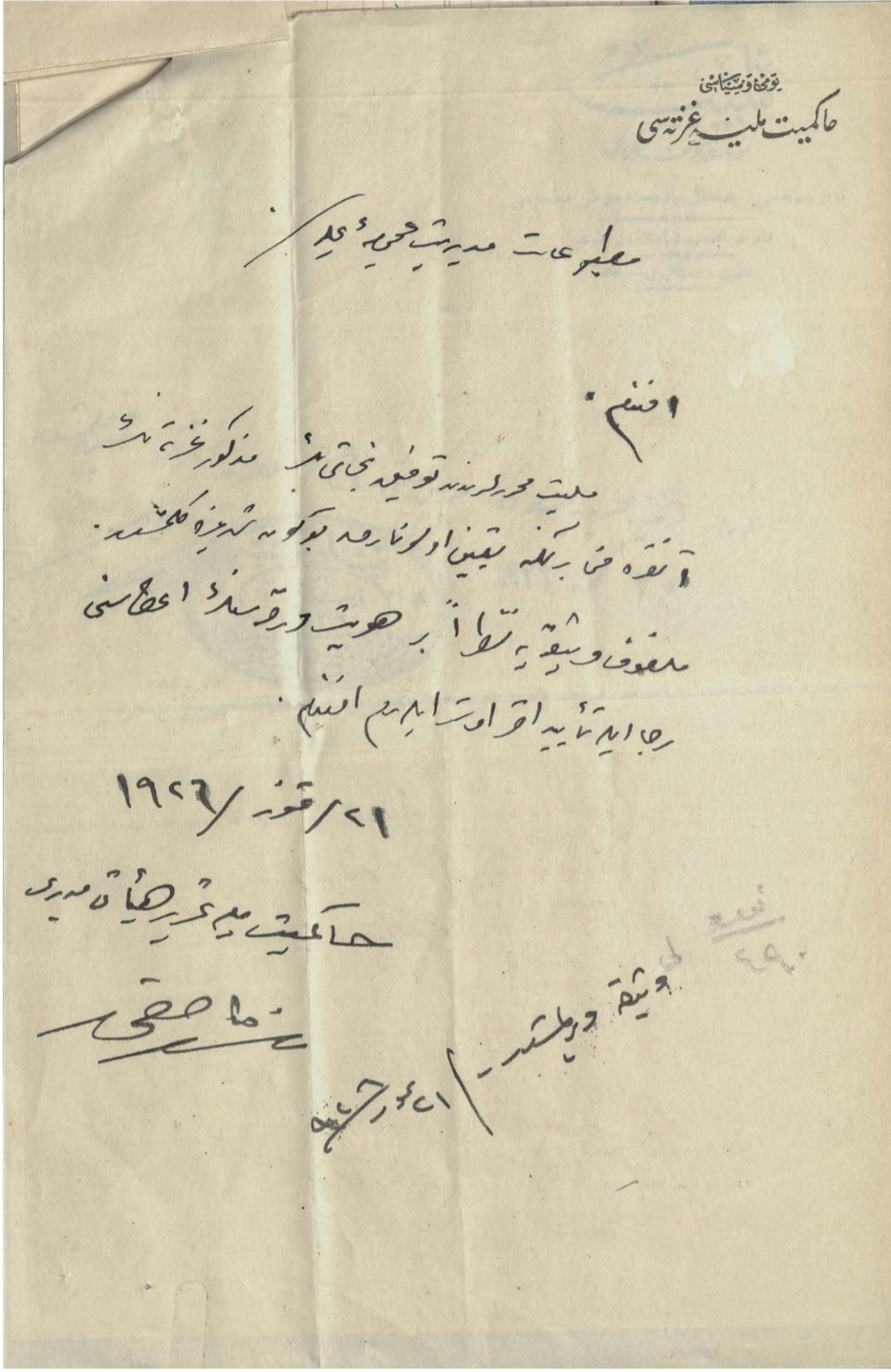
(İmza)

(Mühür)

BELGENİN ÖZETİ:

Milliyet gazetesi yazarı Tevfik Necati Bey'in Ankara muhabiri olarak görevlendirildiği.

* Belge, *Künye Albümü*'nde (490) numarada kayıtlı, Tevfik Necati Bey'in fotoğrafının üstüne yapıştırılmıştır.

Yevmî ve Siyâsî

Hakimiyet-i Milliye Gazetesi

Matbûât Müdüriyet-i Umûmiye-i Aliyyesine

Efendim,

Milliyet muharrirlerinden Tevfik Necati Bey mezkûr gazetenin Ankara muhâbirliğine tayin olunarak bugün şehrimize gelmiştir. Mel-fûf vesîkaya nazaran bir hüviyet varakasının itâsını rica ile teyîd-i ihtirâmât eylerim efendim.

21/Temmuz/1926

Hâkimiyet-i Milliye Tahrîr Heyeti Müdürü

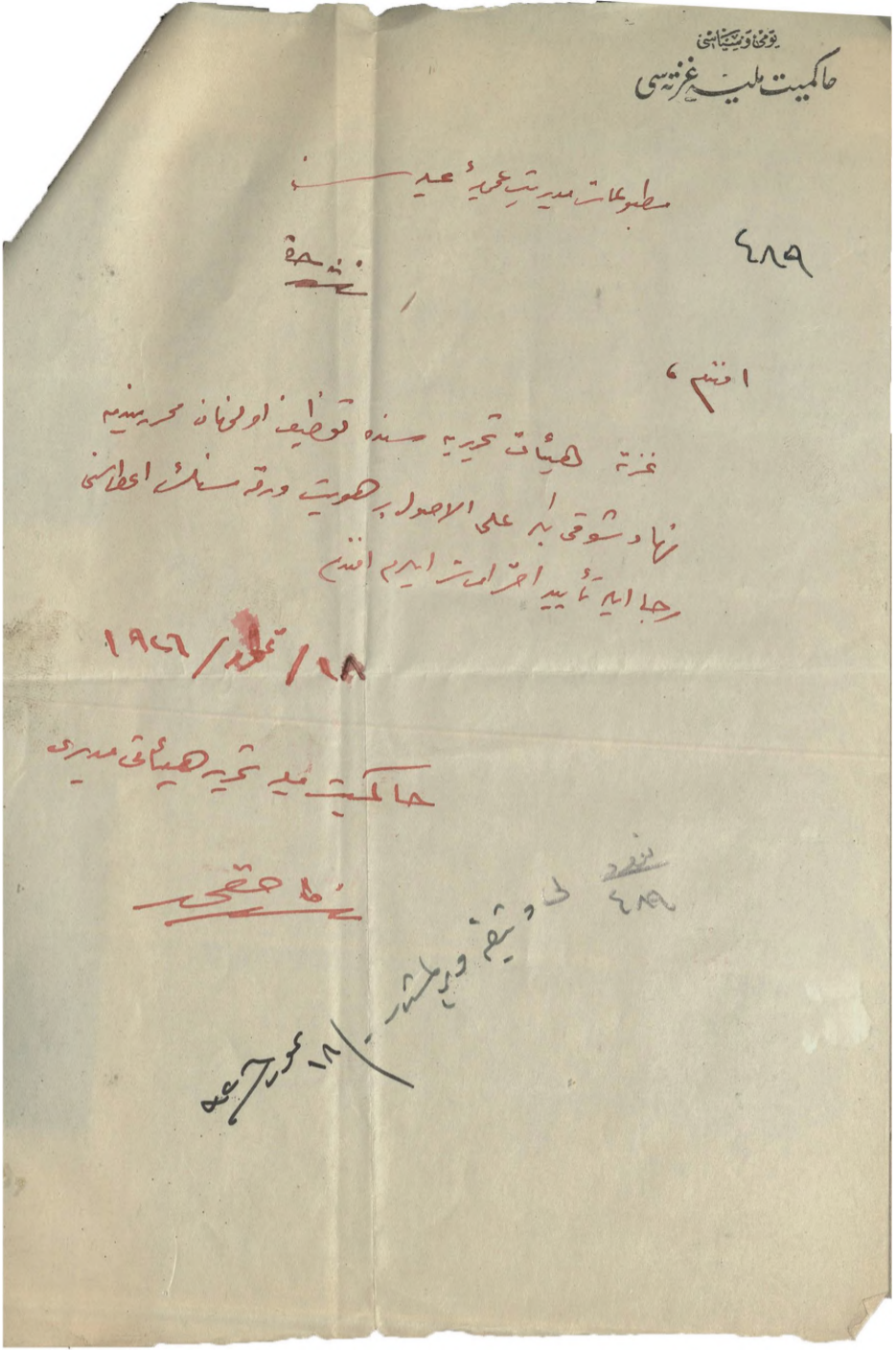
(İmza)

490 numaralı vesîka verilmiştir. Fî 21 Temmuz sene [1]926

BELGENİN ÖZETİ:

Ankara muhabirliğine tayin edilen Milliyet gazetesi yazarı Tevfik Necati Bey'e, basın kartı verilmesi talebi.

* Belge, *Künye Albümü*'nde (490) numarada kayıtlı, Tevfik Necati Bey'in fotoğrafının üstüne yapıştırılmıştır.

Yevmî ve Siyâsî

Hakimiyet-i Milliye Gazetesi

Matbûât Müdüriyet-i Umûmiye-i Aliyyesine

489

Efendim,

Gazete heyet-i tahrîriyesinde tavzîf olunan muharrirînden Nihad Şevki Bey'e ale'l-usûl bir hüviyet varakasının it'âsını rica ile teyîd-i ihtirâmât eylerim efendim.

18 Temmuz 1926

Hakimiyet-i Milliye Tahrîr Heyeti Müdürü

(İmza)

489 numaralı vesîka verilmiştir. Fî 18 Temmuz sene [1]926

BELGENİN ÖZETİ:

Hakimiyet-i Milliye gazetesi yazarı Nihad Şevki Bey'e basın kartı verilmesi talebi.

* Belge, *Künye Albümü*'nde (489) numarada kayıtlı, Nihad Şevki Bey'in fotoğrafının üstüne yapıştırılmıştır.

Mühür:
Vakit
Gazetesi
1335
[1919]

Adı : Âlî Bey Foto Muhâbiri
Yeri : Seyyar
Vesîkanın Tarihi: 24 Haziran 1926

İstanbul — Bâb-ı Âli Caddesi Vakit
Telgraf Adresi: İstanbul-Vakit Yevmî Gazete

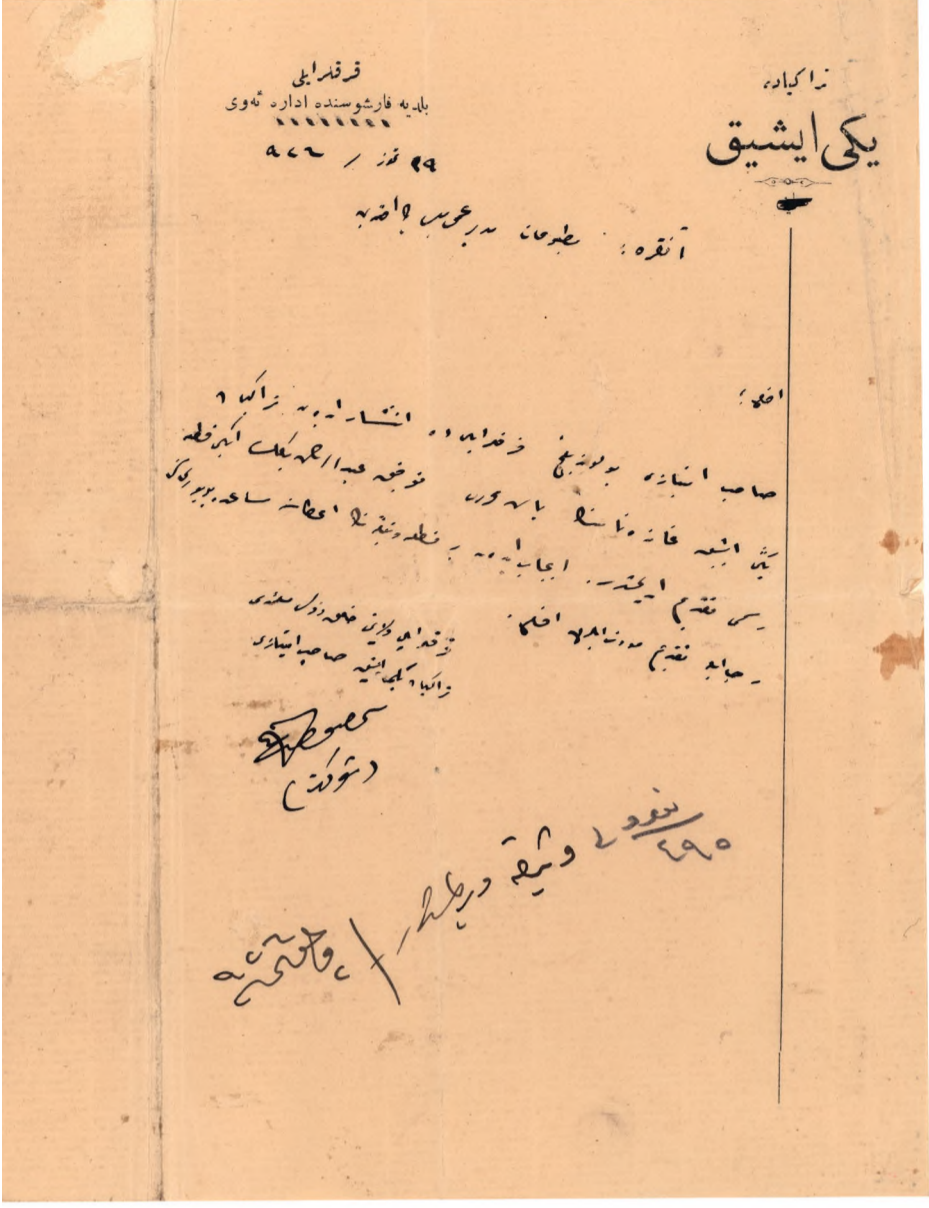
Hüviyeti ve fotoğrafisi karşı-
da görülen zat gazetemizin
muhâbiridir. Gazetemize taal-
luk eden işler için zevat ve mü-
essesâta lüzûmunda vâki ola-
cak müracaatlarının teshilâta
mazhar edilmesini temenni
ederiz.

Müdür Nâmına
(İmza)

BELGENİN ÖZETİ:

Vakit gazetesi tarafından foto muhabiri olduğuna dair kimlik verilen Âlî Bey'e, gazetecilik işlerinde gerekli kolaylığın gösterilmesi talebi.

* Belge, *Künye Albümü*'nde (499) numarada kayıtlı, Fuad Bey'in fotoğrafının üstüne yapıştırılmıştır.

Trakya'da
Yeni Işık

Kırklareli
Belediye Karşısında İdare Evi

29/Temmuz/[1]926

Ankara: Matbûât Müdür-i Umûmisi Beyefendiye

Efendim,

Sahib-i imtiyâzı bulunduğum Kırklareli'de intişar eden Trakya'da Yeni Işık Gazetesi'nin Başmuharriri Tefvik Abdurrahman Bey'in iki kıta resmi takdim edilmiştir. İcab eden bir kıta vesîkanın i'tâsına müsaade buyurulmasını rica ile takdim-i meveddet eylerim efendim.

Kırklareli Vilayeti Halk Fırkası Mutemedi

Trakya'da Yeni Işık Sahib-i İmtiyâzı

(İmza)

(Şevket)

495 numaralı vesîka verilmiştir. Fî 2 Ağustos sene [1]926

BELGENİN ÖZETİ:

Kırklareli'nde yayımlanan Trakya'da Yeni Işık gazetesi başyazarı Tefvik Abdurrahman Bey için basın kartı talebi.

* Belge, *Künye Albümü*'nde (499) numarada kayıtlı, Fuad Bey'in fotoğrafının üstüne yapıştırılmıştır.

مجموعات مدیریت عمریه کتفای کینه

مکرم ان

عزیزه من هیلبت صخر به سینه د'خو ایلتر بولونانه فواد بک اقدن اکی قطعه
نوطوغرافینی لفاً تقدیم ایدیلند. دبا کور کور کور دودور بیلین ادران
بقطعه و بیقه نیتظیم ویرساکنه ماعده سورولتی رها
دعوض نظیسات اولنور محترم ان
۷ اکتوبر ۱۹۲۶

اجتihad / سرد دین محمد
کمالی

نمود
۴۹۹
کوتیفه و بیقه
۱۹۲۶

İctihad

Türkçe ve Fransızca Mecmua

[Fransızca Antet
ve Adres Bilgisi]

İdarehanesi: Cağaloğlu'nda İctihad Evi
Telgraf Adresi: İstanbul İctihad
Telefon: İstanbul 865

Matbûât Müdüriyeti Umûmiyesi Makâm-ı Âlisine

Muhterem Efendim,

Gazetemiz heyet-i tahrîriyesine dâhil olmuş bulunan Fuad Beyefendi'nin iki kıta fotoğrafisi leffen takdim edilmiştir. Diğer muharrirlerimize de verilmiş olan bir kıta vesîkanın tanzim ve irsaline müsaade buyurulması rica ve arz-ı ta'zîmat olunur muhterem efendim.

7 Ağustos 1926

İctihad Müdür ve Başmuharriri

Abdullah Cevdet

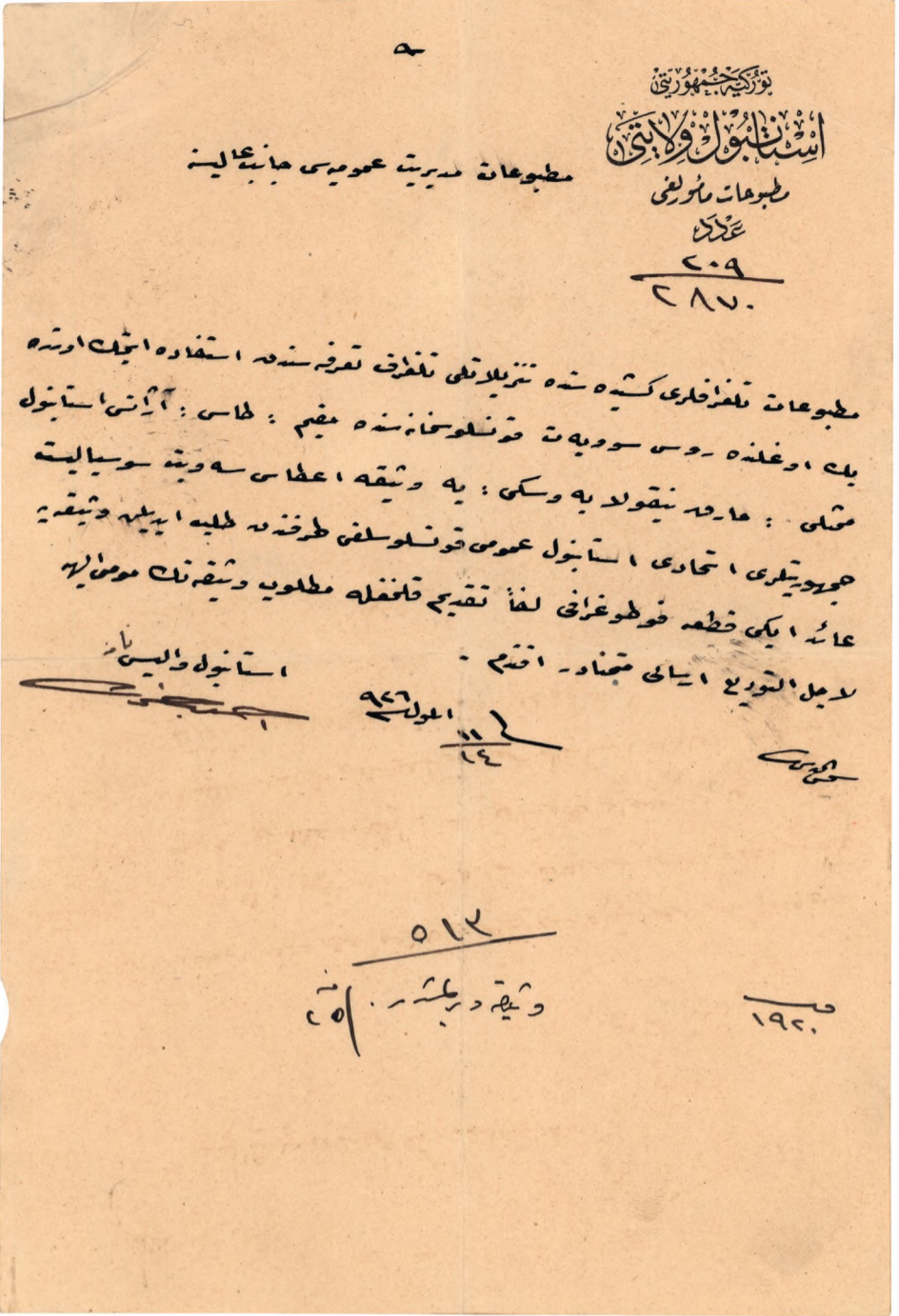
(İmza)

499 numaralı vesîka verilmiştir. Fî 14 minh.

BELGENİN ÖZETİ:

İctihad gazetesi yazarlarından Faud Bey'e basın kartı verilmesi talebi.

* Belge, *Künye Albümü*'nde (499) numarada kayıtlı, Fuad Bey'in fotoğrafının üstüne yapıştırılmıştır.

Türkiye Cumhuriyeti
İstanbul Vilâyeti
Matbûât Memurluğu
Adet
209
2870

Bihî
Matbûât Müdüriyet-i Umûmiyesi
Cânib-i Âlîsine

Matbûât telgrafları keşidesinde tenzîlâtı telgraf tarifesinden istifade etmek üzere Beyoğlu'nda Rus Sovyet Konsoloshanesi'nde mukim "Tass" Ajansı İstanbul Mümessili "Mark Nikolayevski"ye vesîka i'tâsı Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri İttihadı İstanbul Umûmi Konsolosluğu tarafından talep edilen vesîkaya ait iki kıta fotoğrafı leffen takdim kılınmakla matlûb vesîkanın mûmâ-ileyhe li-eclî't-tevdi irsali mütemnâdır efendim.

Fî 11/14 Eylül sene [1]926

İstanbul Valisi Nâmına

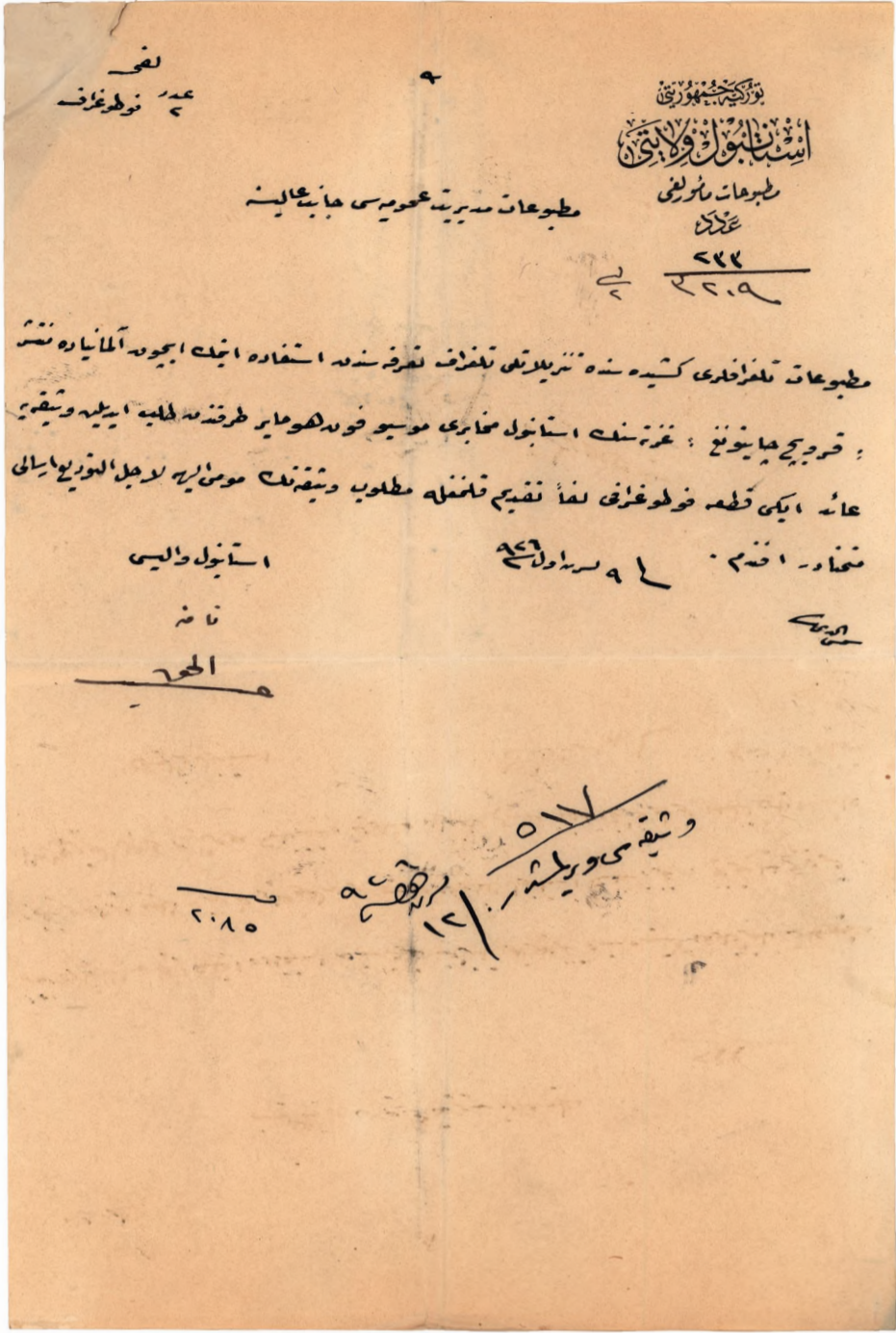
(İmza)

513 [numaralı] vesîka verilmiştir. Fî 25 minh.

BELGENİN ÖZETİ:

İndirimli telgraf tarifesinden yararlanması için Sovyetler Birliği resmî haber ajansı TASS'ın İstanbul Temsilcisi Mark Nikolayevski'ye basın kartı verilmesi talebi.

* Belge, *Künye Albümü*'nde (513) numarada kayıtlı, Mösyö Mark Nikolayevski'nin fotoğrafının üstüne yapıştırılmıştır.

Türkiye Cumhuriyeti
İstanbul Vilâyeti
Matbûât Memurluğu
Adet
233
3209

Bihî

Leffi:
2 adet
fotoğraf

*Matbûât Müdüriyet-i Umûmiyesi
Cânib-i Âlîsine*

Matbûât telgrafları keşîdesinde tenzilâtı telgraf tarifesinden istifade etmek için Almanyada münteşir "Karviç Zeitung" Gazetesinin İstanbul muhâbiri Mösyö Von Humayer tarafından talep edilen vesîkaya ait iki kıta fotoğrafı leffen takdim kılınmakla matlûb vesîkanın mûmâ-ileyhe li-ecli't-tevdi irsali mütemennâdır efendim.

Fî 9 Teşrîn-i Evvel [Ekim] sene [1]926

İstanbul Valisi Nâmına

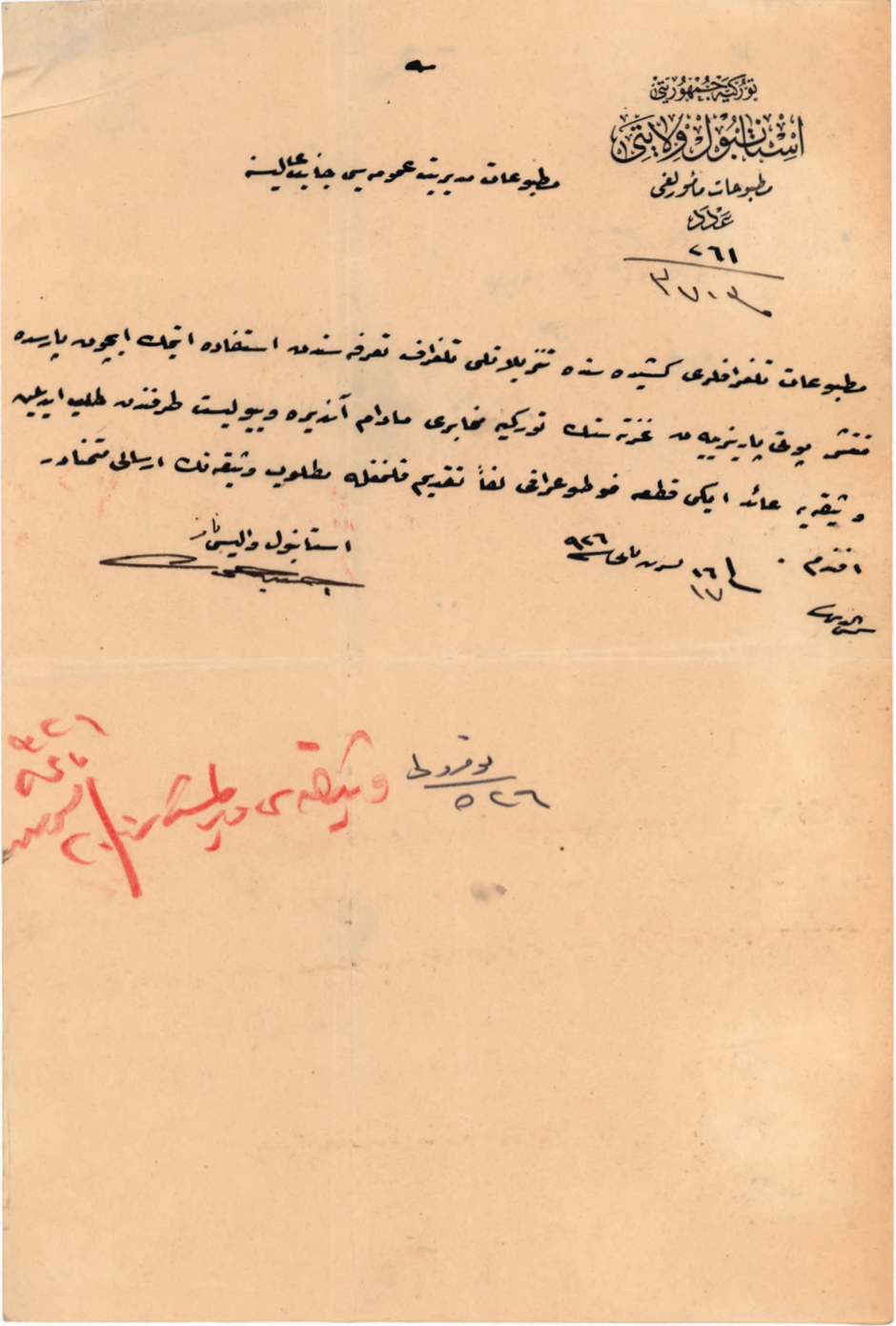
(İmza)

517 [numaralı] vesîkası verilmiştir. Fî 12 Teşrîn-i Evvel [Ekim] sene [1]926

BELGENİN ÖZETİ:

İndirimli telgraf tarifesinden faydalanabilmesi için Almanyada yayımlanan Karviç Zeitung gazetesini muhabiri Mösyö Von Humayer'e basın kartı verilmesi talebi.

* Belge, *Künye Albümü*'nde (517) numarada kayıtlı, Mösyö Von Humayer'in fotoğrafının yanına yapıştırılmıştır.

Türkiye Cumhuriyeti
İstanbul Vilâyeti
Matbûât Memurluğu
Adet
261
3703

Bihî

Matbûât Müdüriyet-i Umûmiyesi
Cânib-i Âlîsine

Matbûât telgrafları keşîdesinde tenzilâtı telgraf tarifesinden istifade etmek için Paris'te münteşir Petit Parisien Gazetesi'nin Türkiye muhâbiri Madam Andre Viyolist tarafından talep edilen vesîkaya ait iki kıta fotoğrafı leffen takdim kılınmakla matlûb vesîkanın irsali mütemennâdır efendim.

Fî 16/17 Teşrîn-i Sâni [Kasım] 1926

İstanbul Valisi Nâmına

(İmza)

526 numaralı vesîkası verilmiştir. Fî 20 Teşrîn-i Sâni [Kasım] 1926

BELGENİN ÖZETİ:

İndirimli telgraf tarifesinden faydalanabilmesi için Paris'te yayımlanan Petit Parisien gazetesi Türkiye muhabiri Madam Andre Viyolist'e basın kartı verilmesi talebi.

* Belge, *Künye Albümü*'nde (526) numarada kayıtlı, Madam Andre Viyolist'in fotoğrafının yanına yapıştırılmıştır.

تورکجه جمهوریت
ایستانبول ولایتی

مطبوعات مامورلی
عزیز

۶۶۶
۶۶۱۸

مطبوعات مدیریتی محمود حسن جانب عالی

مطبوعات تلفظ قلمی کتبه سده تریلاتی تلفظ لفره سده استفاره اجیت اجمود
لهوس آانس تورکیه مخبری موسیو واله ری طرفه نه طلبه ایله وبقیه عامه ایکی قطعه
نوطوغزنی لفا تقسیم قلمله مطلوب وبقیه تک موسیو ایله لوجل التوریج ارسالی تمامه اضم.

استانول والیسی
ایستانبول

تلفظ قلمی وبقیه سده دلیله
۵۵۹

Türkiye Cumhuriyeti

İstanbul Vilâyeti

Matbûât Memurluğu

Adet

262

3718

Bihî

Matbûât Müdüriyet-i Umûmiyesi

Cânib-i Âlîsine

Matbûât telgrafları keşidesine tenzilâtlı telgraf tarifesinden istifade etmek için Havas Ajansı Türkiye Muhâbiri Mösyö Valeri tarafından talep edilen vesîkaya ait iki kıta fotoğrafı leffen takdim kılınmakla matlub vesîkanın mumaileyhe li-ecli't-tevdi irsali mütemennâdır efendim.

Fî 17 Teşrîn-i Sâni [Kasım] sene [1]926

İstanbul Valisi Nâmına

(İmza)

529 numaralı vesîkası verilmiştir./Fî 21 Teşrîn-i Sâni [Kasım] sene [1]926

BELGENİN ÖZETİ:

İndirimli telgraf tarifesinden faydalanabilmesi için Havas Ajansı Türkiye muhabiri Mösyö Valeri'ye basın kartı verilmesi talebi.

* Belge, *Künye Albümü*'nde (529) numarada kayıtlı, Mösyö Valeri'nin fotoğrafının yanına yapıştırılmıştır.

۵۴۶
آفتاب (پرسیه ای)

تورکیه
کونیه ایستنبول
مجلس

مطبوعات مدیریت عمومی

نیداهلی بیک (بای سس) ن آفتاب مخارید -
کندیه برتیه اعطاسنه ساعده لردنی - جا ایوم
بای سس صاحبی
انعام
نیز اده جوری

وقت نوری
۱۹۲۶

Türkiye
Büyük Millet Meclisi
Azasına Mahsustur

Ankara
Fî 3 Teşrîn-i Sâni [Kasım] sene [1]926

Matbûât Müdüriyet-i Umûmiyesine

Nidâ Cemil Bey Yeni Ses'in Ankara muhâbiridir. Kendisine bir vesîka
î'tâsına müsaadelerini rica ederim efendim.

Yeni Ses Sahibi
Abazâde Hamdi

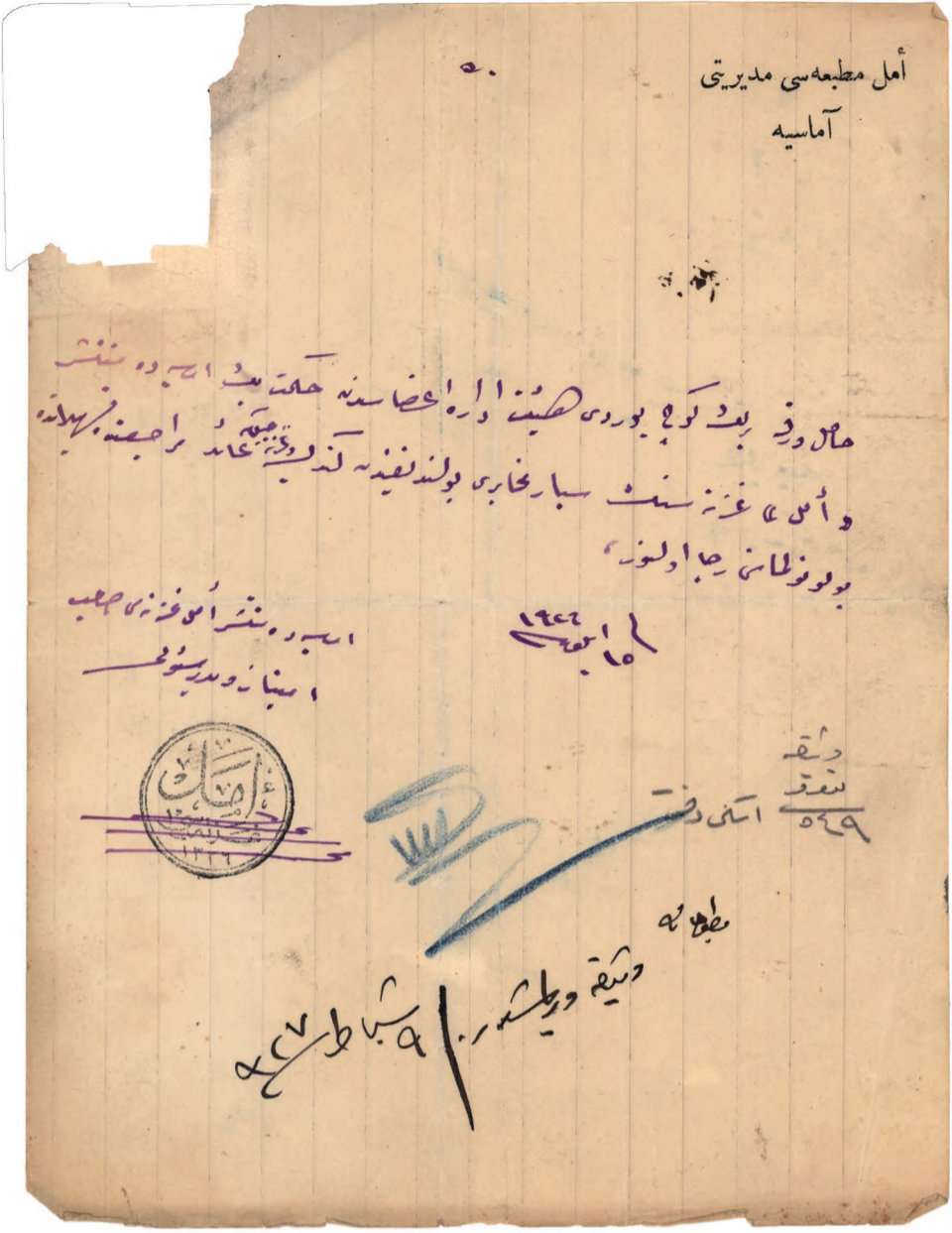
Vesîka numarası

531

BELGENİN ÖZETİ:

Yeni Ses gazetesinin Ankara muhabirliğine görevlendirilen Nida Cemil Bey'e basın kartı verilmesi talebi.

* Künye Albümü'nde (531) numarada kayıtlı Fuad Bey'le ilgili bu belge, (549) numarada kayıtlı Hikmet Bey'in bulunduğu sayfanın boşluğuna yapıştırılmıştır.

Emel Matbaası Müdürlüğü

Amasya

Bihî

Hâmil-i varaka Birlik Güç Yurdu heyet-i idare azâsından Hikmet Bey, Amasya'da münteşir Emel Gazetesi'nin seyyâr muhâbiri bulunduğundan kendisine ve gazeteciliğine ait müracaatında teshîlâtta bulunması rica olunur.

Fî 15 Eylül sene 1926 Amasya'da münteşir Emel Gazetesi Sahib-i İmtiyâz ve Müdür-i Mesulü (İmza/Mühür)

Vesîka numarası
549 eski defter

Matbûâta, vesîka verilmiştir./Fî 9 Şubat sene [1]927

BELGENİN ÖZETİ:

Amasya'da yayımlanan Emel gazetesi seyyar muhabiri Hikmet Bey'e gazetecilikle ilgili işlerinde kolaylık gösterilmesi talebi.

* Belge, *Künye Albümü*'nde (549) numarada kayıtlı, Hikmet Bey'in fotoğrafının yanına yapıştırılmıştır.

۲۰

ایمضاء

شیرالدین طوغرول بک باغچه بورد قوتنه
انقده کتله نیندر. کتله قوتنه نانه مروت
۲۰۱۲ قوتنه و تلغراف و بریکه ما اوندن - کتله قوتنه

ایز بورد قوتنه باغچه بورد
قوتنه کتله باغچه بورد

~~شیرالدین طوغرول~~

دیه بورد
۲۰۱۲

Bihî

İ'timâdnâme

Şemseddin Tuğrul Bey Yanık Yurd Gazetesi'nin Ankara mümessillerindendir. Kendisi gazete nâmına ha[vâ]disât almaya ve telgraf vermeye mezûndur.

Fî 27/Kânûn-ı Evvel [Aralık] [1]925

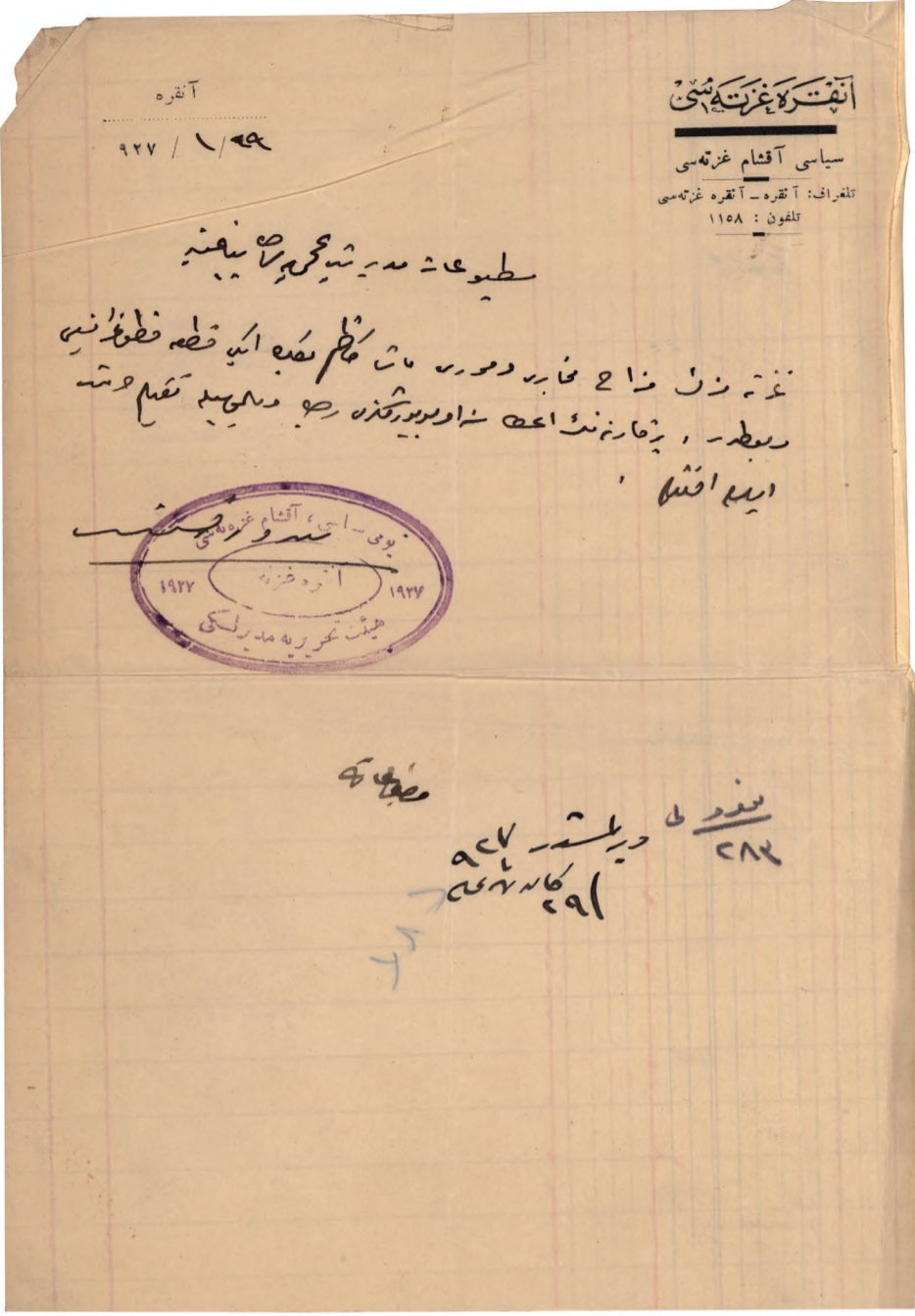
İzmir'de münteşir Yanık Yurd
Gazetesi Başmuharriri
(İmza)

Vesîka numarası 425

BELGENİN ÖZETİ:

Yanık Yurd gazetesi Ankara temsilcisi Şemseddin Tuğrul Bey'in gazete adına olayları takip etmeye ve haberleşirmeye yetkili olduğunun bildirildiği.

* Künye Albümü'ndeki kayıtlar (549) numaralı "Amasya Emel Gazetesi Seyyar Muhâbiri Hikmet Bey" in "9 Şubat [1]927" tarihli kaydı ile son buluyor. Buradan sonraki belgeler, Künye Albümü'nün sonunda yer alan boş sayfalara belirli bir düzen gözetilmeksizin yerleştirilmiştir. Belgelerin, sayfalardan düşme veya koparılma sonucu arka sayfalara aktarılmış olacağı değerlendirilmektedir.

Ankara Gazetesi

Siyasi Akşam Gazetesi
Telgraf: Ankara - Ankara Gazetesi
Telefon: 1158

Ankara

29/1/[1]927

Matbûât Müdüriyet-i Umûmiyesi Cânib-i Âlisine

Gazetemizin mizah muhâbiri ve muharriri Paşa Kazım Bey'in iki kıta fotoğrafı merbûttur. Bir karnenin i'tâsına emir buyurmanızı rica ve bi'l-vesîle takdim-i hürmet eylerim efendim.

(İmza/Mühür)

Ankara
Yevmî Siyasi Gazete
Heyet-i Tahririye Müdürlüğü
1927

Matbuata

283 Numaralı verilmiştir.

Fî 29 Kânûn-ı Sâni [Ocak] sene [1]927

BELGENİN ÖZETİ:

Akşam gazetesi mizah muhabiri ve yazarı Paşa Kazım Bey'e basın kartı verilmesi talebi.

Üç Değerli Belge

Künye Albümü'nün bu sayfalarına yapıştırılan üç adet Matbûât Mensûbînîne Mahsus Hüviyet Varakası, basın tarihimiz açısından büyük önem arz etmektedir. Zira 1925-1926 senelerine tarihlenen bu kartlar, elimizde bulunan tek örnekler olmakla birlikte, aynı zamanda *Matbûât ve İstihbârât Müdiriyet-i Umûmiyesi* tarafından verilen ilk basın kartlarıdır.

Kartlar iki yaprak halinde düzenlenmiş olup ön kapağında, istif şeklinde;

Türkiye Cumhuriyeti

altında ise yine istifle ve tek satır halinde;

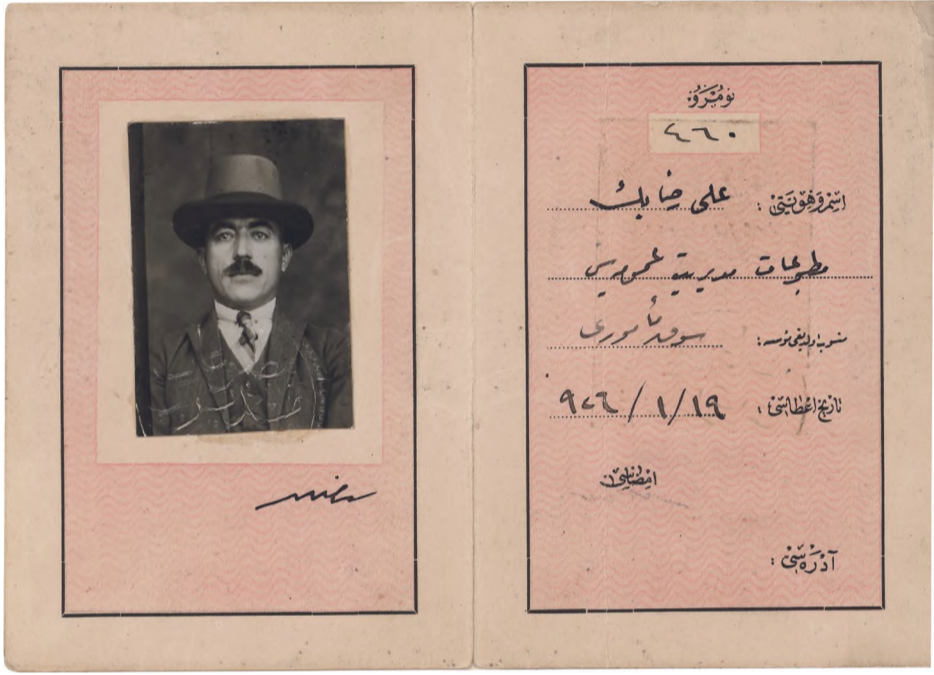
Matbûât ve İstihbârât Müdiriyet-i Umûmiyesi

yazılıdır. Ön sayfada ay yıldızın altında üç satır halinde şu bilgiler yer alır:

*Matbûât Mensûbînîne Mahsus
Hüviyet Varakası
Ankara.*

Kartın arka/dış yüzeyinde ise *Umum Müdürlük*'ün adı, *Matbûât ve İstihbârât Müdiriyet-i Umûmiyesi* istiflenmiştir.

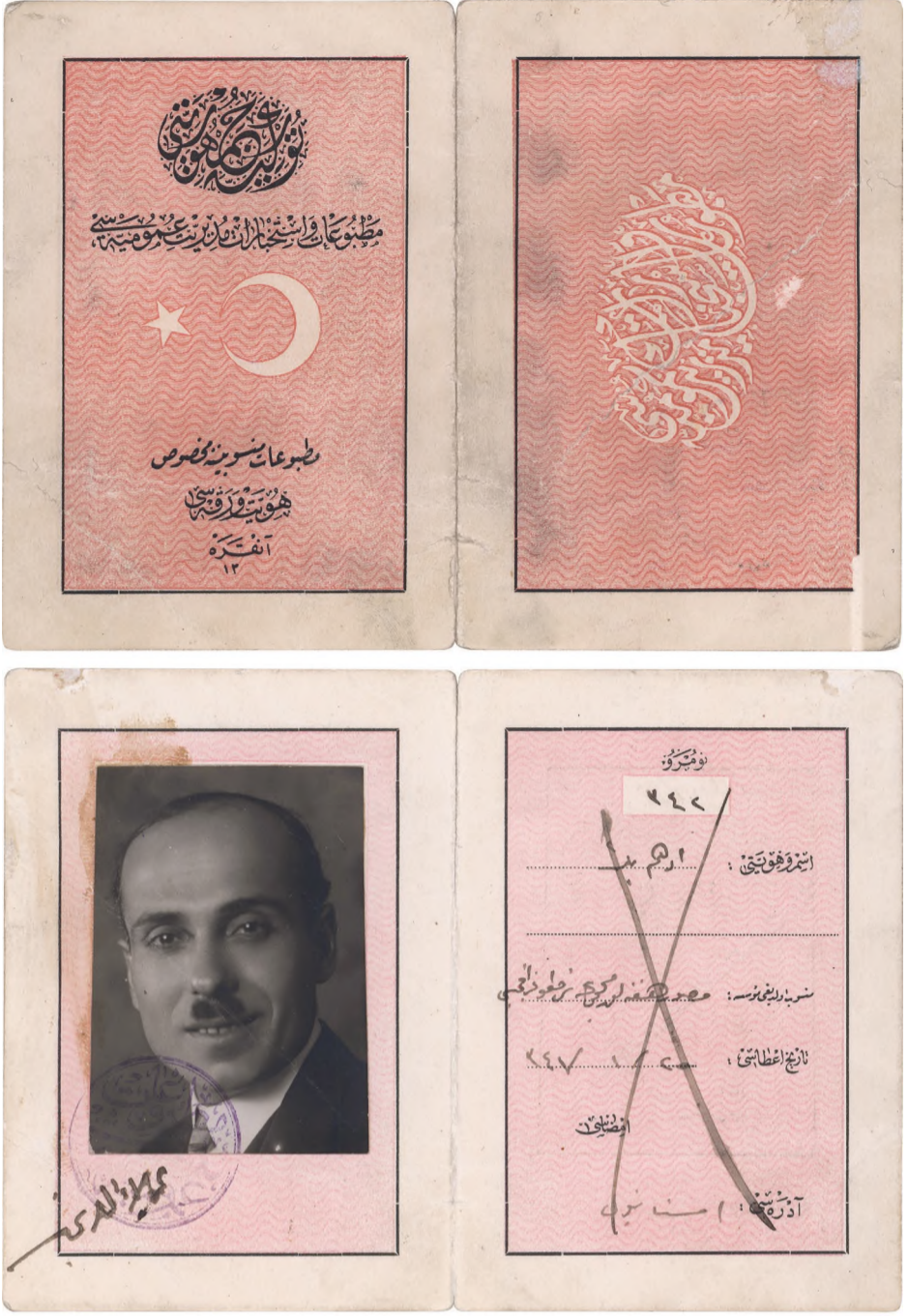
Matbûât Mensûbînîne Mahsus Hüviyet Varakası'nın iç yüzeyinin solunda basın mensubunun vesîkalık fotoğrafı ve imzası, sağında ise kimlik bilgileri yer almaktadır: *Numara, İsmi ve Hüviyeti, Mensubu Olduğu Müessese, Târîh-i İtâsı, İmzası, Adresi.*

	Numara:	
	460*	
İsim ve Hüviyeti	:	Ali Rıza Bey Matbûât Müdiriyyet-i Umûmiyesi
Mensup Olduğu Müessese	:	Sevk Memuru
Tarih-i İ'tâsı	:	19 /1/[1]926
Adresi	:	İmzâsı

460 Numaralı Kart:

Umum Müdürlük'te Neşriyât Sevk Memuru olarak çalışan Ali Rıza Bey'e 460 numaralı kart tahsis edilmiştir. *Künye Albümü'nün* 460 sıra numarasında, Ali Rıza Bey'in bilgilerinin yanında kalpaklı bir fotoğrafı yer almaktadır. Bu sayfaya yapıştırılan kartta ise fötr şapkalı yeni bir fotoğrafı vardır. Bu yeni kartın ne sebeple düzenlendiğine veya iptal edildiğine dair başka bilgi yoktur.

	Numara:
	342*
İsim ve Hüviyeti	: Edhem Bey
Mensup Olduğu Müessese	: Musavver Haftalık Mecmuası Fotoğrafçısı
Tarih-i İ'tâsı	: 21/1/[1]341
	İmzâsı
Adresi	: İstanbul

* 342 Numaralı Kart:
İstanbul'da Musavver Haftalık Mecmua fotoğrafçısı Edhem Bey'e 25/1/1340 [25 Ocak 1924] tarihinde 342 numaralı kart tahsis edilmiştir. *Künye Albümü'nün* 342 sıra numarasında, Edhem Bey'in bilgilerinin altında şu not yer almaktadır: "Dâhiliye Vekâleti'nin 2/2488 numara ve 17 Mart [1]341 tarihli tezkeresi üzerine vesikası Vatan gazetesi nâmına tecdid edilmiştir." Bu nottan, buraya yapıştırılan kartın daha önce çalıştığı yayın kuruluşu adına tahsis edilmiş ve iptal edilmiş kart olduğu değerlendirilmektedir.

Numara:

401*

İsim ve Hüviyeti

: Mister Walton

“Daily Telegraph” ve

“Christian Science Monitor”

Mensup Olduğu Müessese : Gazeteleri Türkiye Muhâbiri

Tarih-i İ'tâsı

: 24/10/[1]341 [24 Ekim 1925]

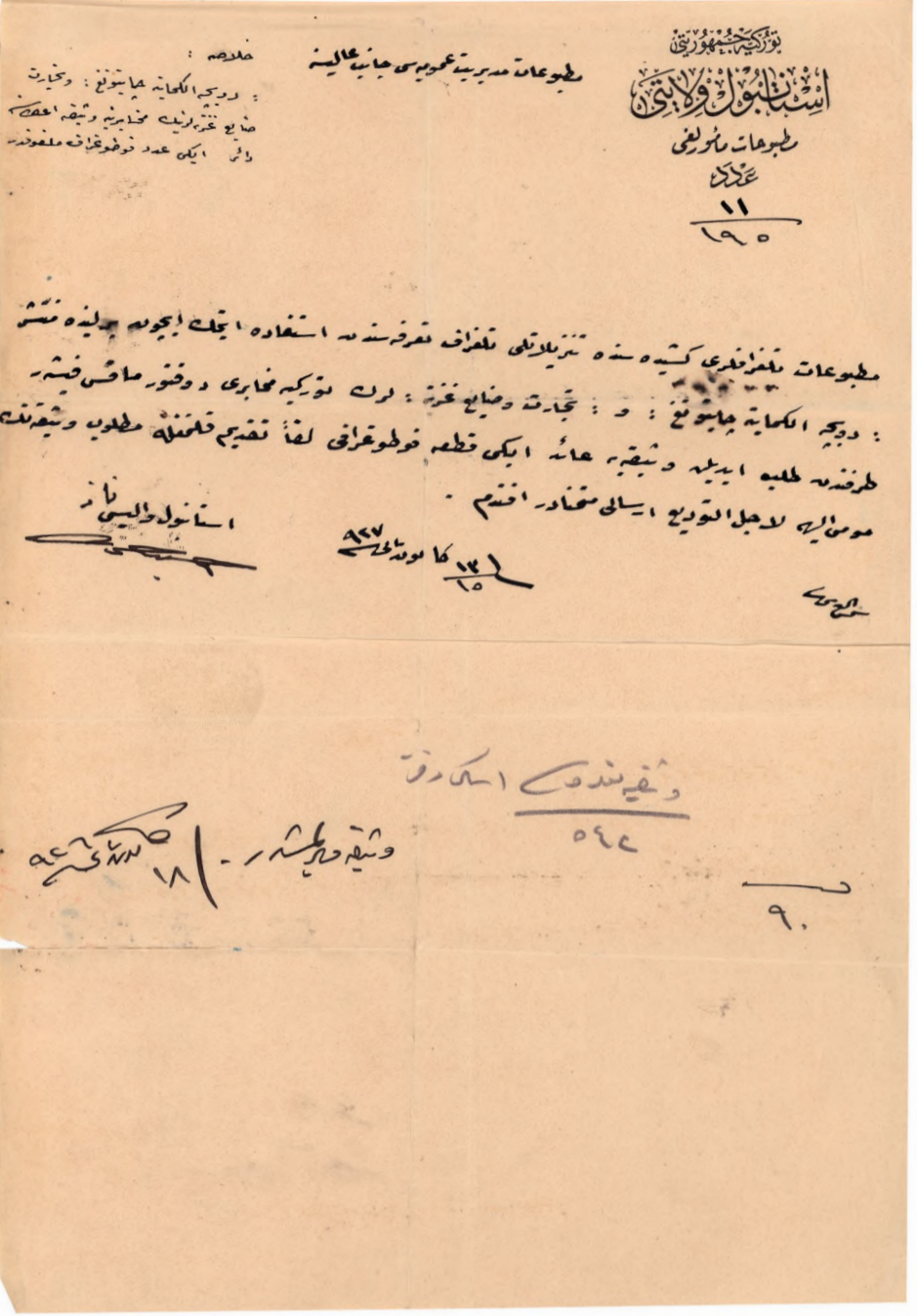
İmzâsı

Adresi

:

* 401 Numaralı Kart:

Daily Express, Daily Telegraph ve Christian Science Monitor Türkiye Muhâbiri Mister Walton'a tahsis edilen Kûnye Albümü'nün 401 sıra numarasında, şu not yer almaktadır: “24/10/[1]341 [24 Ekim 1925]. Tebdilen verilmiştir.” Tebdil edilen (değiştirilen) eski kartın ise buraya yapııştırıldığı değerlendirilmektedir.

Türkiye Cumhuriyeti
İstanbul Vilâyeti
Matbûât Memurluğu
Adet
11/195

Matbûât Müdüriyet-i Umûmiyesi
Cânib-i Âlîsine

Hülâsa:

“Deutsche Allemanne Zeitung” ve Ticaret Sanayi gazetelerinin muhâbirine vesîka i'tâsına dair iki adet fotoğraf melfuttur.

Matbûât telgrafları keşîdesinde tenzîlatlı telgraf tarifesinden istifade etmek için Berlin'de münteşir Deutsche Allemanne Zeitung ve Ticaret ve Sanayi Gazetelerinin Türkiye Muhâbiri Doktor Maks Ficher tarafından talep edilen vesîkaya ait iki kıta fotoğrafı leffen takdim kılınmakla matlûb vesîkanın mûmâ-ileyhe li-eclî't-tevdî irsali mütemennâdır efendim.

13/15 Kânûn-ı Sâni [Ocak] sene [1]927

İstanbul Valisi Nâmına

(İmza)

542 vesîka numarası eski defter

Vesîka verilmiştir.

Fî 18 Kânûn-ı Sâni [Ocak] sene [1]927

BELGENİN ÖZETİ:

Berlin'de yayımlanan Deutsche Allemanne Zeitung ile Ticaret ve Sanayi gazetelerinin Türkiye muhabiri Dr. Mösyo Maks Ficher'e basın kartı verilmesi talebi.

دوغرو يول

دوغرو يول غزتهسى مۇخبىرلىرىگە مەخسوس وشىقەدەر .

قەدىر دە مۇخبىرلىقىڭىز بايىمە اوزىرە قەدىر مەننىڭ ئىدىيە بىلەن
مەشغۇل -

مەننىڭ ئىدىيە

دوغرو يول قەدىر مەننىڭ ئىدىيە بىلەن
مەشغۇل -

قەدىر مەننىڭ ئىدىيە بىلەن
مەشغۇل -
497

Doğru Yol

Doğru Yol Gazetesi Muhabirlerine Mahsus Vesikadır.

Türkiye'de muhabirliğimizi yapmak üzere Kıbrıslı Mustafa Şükrü Bey'e işbu vesikamız i'tâ kılınmıştır.

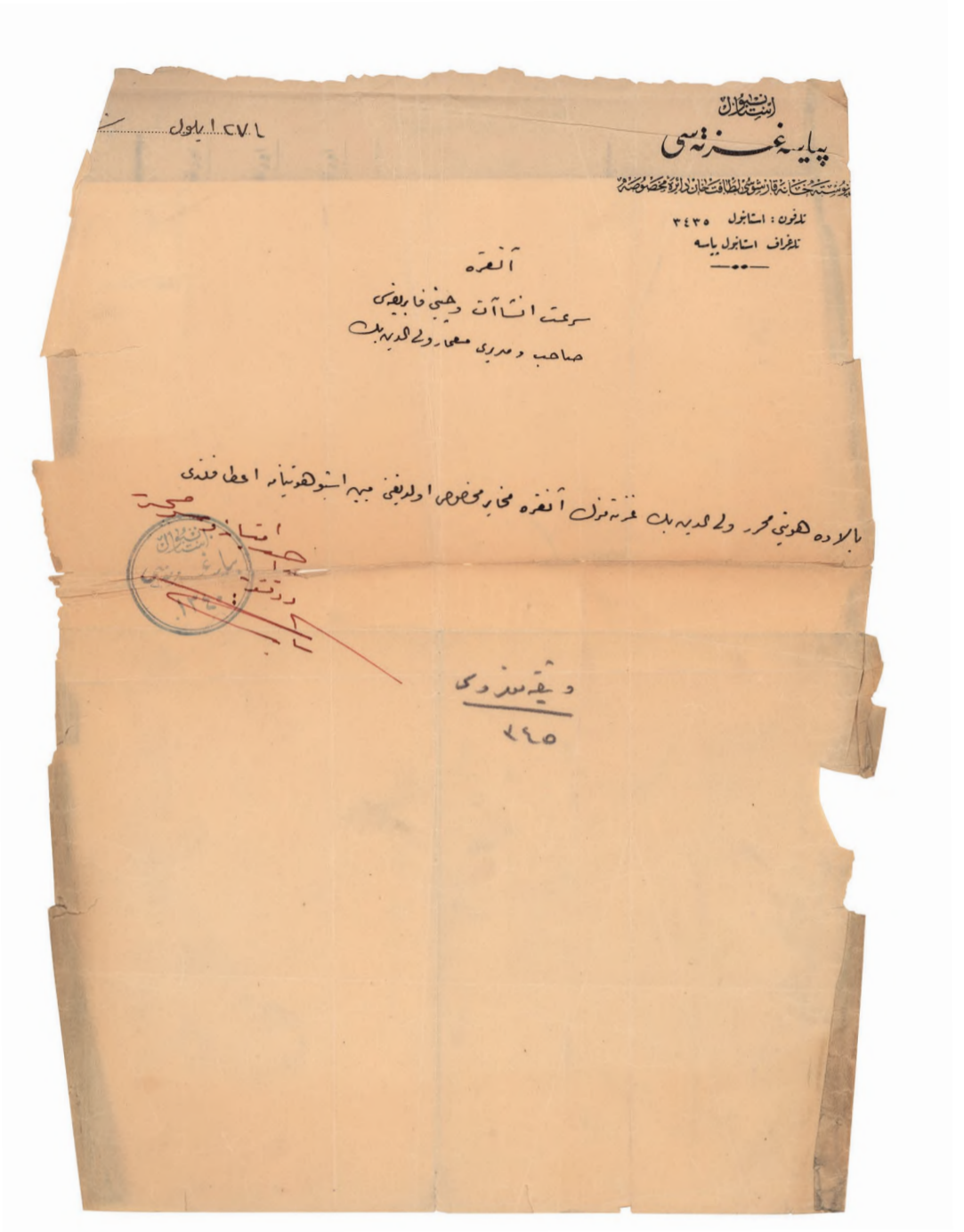
Fî 22 Temmuz sene [1]926

Doğru Yol Gazetesi Sahip ve Muharriri
Ahmet Raşid
Lefkoşa - Kıbrıs

497 numaralı hüviyet varakası verilmiştir. Fî 5 Ağustos [1]926

BELGENİN ÖZETİ:

Kıbrıs'ta yayımlanan Doğru Yol gazetesi tarafından Mustafa Şükrü Bey'e Türkiye muhabiri olduğuna dair belge verildiği.

İstanbul
Piyasa Gazetesi

Fî 27/Eylül

Postahane Karşısı Letâfet Han Daire-i Mahsusa
Telefon: İstanbul 3435
Telgraf: İstanbul Piyasa

Ankara

Sûrat İnşaat ve Çini Fabrikası

Sahip ve Müdürü Mimar Veliyyüddin Bey

Bâlâda hüviyeti muharrer Veliyyüddin Bey gazetemizin Ankara muhâbir-i mahsûsu olduğunu mübeyyin işbu hüviyetnâme itâ kılındı.

Sâhib-i İmtiyaz ve Sermuharriri
(imza)

(Mühür): İstanbul Piyasa Gazetesi 1340

Vesika Numarası: 345

BELGENİN ÖZETİ:

Veliyyüddin Bey'in İstanbul'da yayımlanan İstanbul Piyasa gazetesi hususi muhabiri olduğunun ilgili makama bildirildiği.

تورک یول

هفته لى غزنه

ایزیت : ۹ تموز ۱۹۲۶

مطبوعات و انتحارات مدیریت عمیه علیہ کنہ

مترجم انضمام ؛
آشاعیہ صورتی یا ایلم صہ بلکہ ، خدائے برزخ ہیئت تحریریہ دائمی
بیانہ داخل اور فو نہ بر قطعہ صورتی ورقہ سنک تنظیر ضمن ایک قطعہ
قطرہ اصیل تصم ایہ بلکہ علیہ کہ جو رسیدہ ایلم وہ نایبہ تکمالات
ایلم انضمام .
صہ تحریریہ مدیر

صہ تحریریہ مدیر

اسم : صہ بلکہ
مقام : معلم
یاشی : ۲۷
دوئلہ : کوپرولو

صہ تحریریہ مدیر
ایلم انضمام
صہ تحریریہ مدیر

Türk Yolu

Haftalık Gazete

İzmit: 9 Temmuz [1]926

Matbûât ve İstihbârât Müdüriyet-i Umûmiye-i Aliyyesine

Muhterem Efendim,

Aşağıda hüviyeti yazılı Vehbi Bey, gazetemizin heyet-i tahrîriye-i dâimesi miyânına dâhil olduğundan bir kıta hüviyet varakasının tanzimi zımında iki kıta fotoğrafisinin takdim edildiğini arz ve bu vesile ile de teyid-i tekrîmât eylerim efendim.

Heyet-i Tahrîriye Müdürü

(İmza)

İsmi : Vehbi Bey
Meşgüliyeti : Muallim
Yaşı : 27
Doğduğu Yer : Köprülü

493 numara/Mûmâ-ileyhe fî 31 Temmuz sene [1]926 tarihli
hüviyet varakası i'tâ edilmiştir.

BELGENİN ÖZETİ:

Haftalık Türk Yolu gazetesinin sürekli yazarı Vehbi Bey'e basın kartı verilmesi talebi.

تُورْکْ یُولُ

هفتگی غزته

ابنیت : ۴ ایلول ۹۲

طبوعات و انتہارات مدیریتتہ خیمہ سنہ

محترم افسانم ؛
ھیتی آشاخہ یازیل اولاد ھیکتہ بلکہ ، خاہ تہ زار
آناودولوسیا ، مخا برلہ ایفایہ قلد نہ بر قلعہ ھیتہ ورتہ سی
نظر اور پور مارا ، جا و باوسیلہ تابیہ نہ بجات ایلہم ام
صیتہ کریہہ دریک
اسی : ھیکتہ بلکہ
محل تولد : آنتالیہ
تاریخ : ۱۳۱۷
مسلک : تجارت

۵ : انتہارات مدیریتتہ خیمہ سنہ

۱۹۲۵
وینقہ و پیلہ
۱۳۱۷

۱۹۲۵

Türk Yolu

Haftalık Gazete

İzmit: 4 Eylül [1]92[5]

Matbûât ve İstihbârât Müdüriyet-i Umûmiyesine

Muhterem Efendim,

Hüviyeti aşağıda yazılı olan Hasan Hikmet Bey, gazetemizin Anadolu sey-yâr muhâbirliğini ifa edeceğinden bir kıta hüviyet varakası tanzimini emir buyurmanızı rica ve bi'l-vesile teyid-i tekrimât eylerim efendim.

Heyet-i Tahrîriye Müdürü

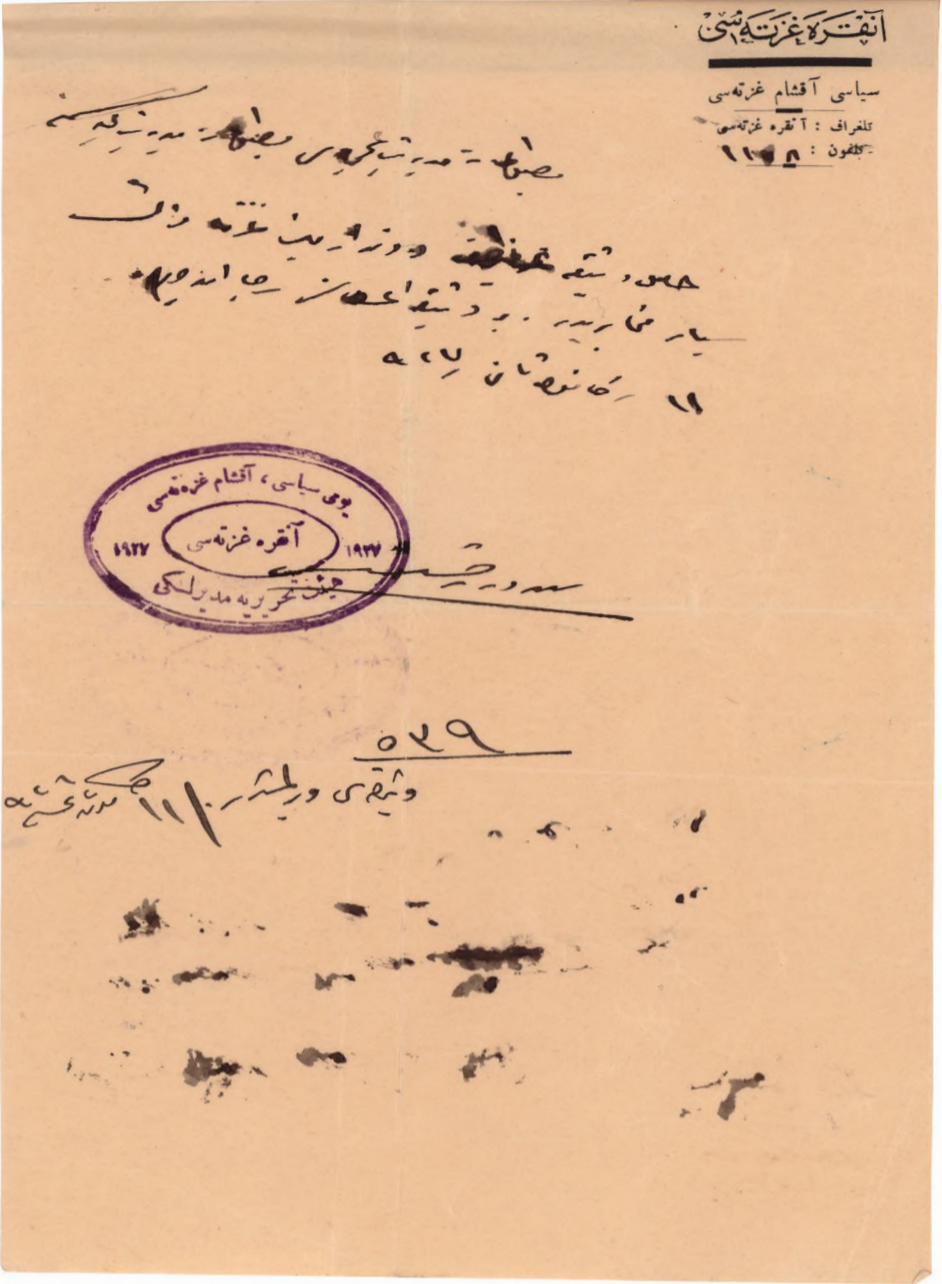
(İmza)

İsmi : Hasan Hikmet Bey
Mahall-i Tevellüdü : Antalya
Tarih-i Tevellüdü : 1317
Mesleği : Ticaret
H[âmiş] : İstanbul'dan postaya verilmiştir.

514/Vesika verilmiştir./Fî 25 minh 1925.

BELGENİN ÖZETİ:

Haftalık Türk Yolu gazetesinin Anadolu sey-yâr muhabiri Hasan Hikmet Bey'e basın kartı verilmesi talebi.

Ankara Gazetesi

Siyasi Akşam Gazetesi
Telgraf: Ankara - Ankara Gazetesi
Telefon: 1158

Matbûât Müdüriyet-i Umûmiyesi Matbûât Müdüriyet-i Aliyyesine

Hâmil-i vesîka Atıf DüNDAR Bey gazetemizin seyyâr muhâbiridir.
Bir vesîka i'tâsını rica ederim.

11 Kânûn-ı Sâni [Ocak] [1]927

Mühür:
Ankara Gazetesi
Yevmi Siyasi Akşam Gazetesi
Heyet-i Tahririye Müdürlüğü
1927

539 vesîkası verilmiştir. Fî 11 Kânûn-ı Sâni [Ocak] sene [1]927

BELGENİN ÖZETİ:

Ankara gazetesi seyyar muhabiri Atıf DüNDAR Bey'e basın kartı verilmesi talebi.

ذاته مخصوص

.. وقت ،، غزته سنك بوراده
اطوار صافيانه و جا هلا نهييله محيطك سرمايه تهزيل و استهزاسى اولمن بر مخابرى وار .
على الاكثر اوته كنگ بريكنك كنديسيله استهزا ايچون ايجاد ايتدكلرى يك معنا سز خپرلرى جدى
تلقى ايد جك قادر صاف اولان بو جوج ، جوق كستاخ و تربيه و معاشرت آدابندن خارج بر لا اما -
ليلكله دواتره كيروب اك بوكسك آمردن ، اك كوچوك مآموره قدر هر كسك صوقولا رن ماحالرك اوزرلر
نده كى كاغد لره كوزكدرمكه ، اك خصوصى و شخصى معاوهره لره كيزليجه قولاق ماسا فرى اولارق سوزده
حوادث طولبلا مغه چاليشير و بصورتله اصحابنك معلوما و موافقتى اولمقسزين عادتا سرت ايدر ك
آ لده ايتدىكى معلوما تى مبالغه لى و اكثر يا واقعه غير مطابق و مهييج تفسيرلرى بادي اولاجق -
بر تربيمده غزته سنه بازار . يك يازمغه جرأت ايدده مديكى شيشلرى ده تعميق و توثيق ايچون -
استيضاح طريقيه اوته به برى به اشاعه ايدر . وقت كى مملكتنك بوكسك و جدى بر غزته سنه بالخاصه
مرکز حكومتده بويله بر مخابر طرفندن تمثيل ايدلمكى ياقيشدرا ميمورم . بو مخابر ك شدى به قدر
مشهور و مسموم اولان احوال و حرکاتنه كوره هر هانكى بو كرن كرك غزته ايچون و كرك مملكت -
حسابنه ضررلى اولاجق ناخوش بر وضعت اخذات ايتمى جوق محتملدر . كنديسنى استخدام ايتمه
ملرى و يا اداره خانه لرنده مخابر لكدن باشقه بر اينده قوللا نمق اوزره بورادن آلدبرمالرى -
ايچون غزته اداره سنك صورت مؤثره ده و سريعاً اي قاطه بويورلمسنى رجا و بالوسيله تا ايدمخالصت
ايلرم افندم .

داخليه و كىلى

Türkiye Cumhuriyeti

Dahiliye Vekaleti

Kalem-i Mahsus Müdüriyeti

Aded:

1/1672

Ankara

6-8-1927

Matbûât Müdür-i Umûmisi Vekili Safvet Beyefendiye

Zata Mahsûsdur.

“Vakit” gazetesinin burada [...] Efendi isminde tahsil ve terbiyesi noksan, etvâr-ı sâfiyâne ve câhilânesiyle muhîtin sermâye-i tehzîl ve istihzâsı olmuş bir muhâbiri var.

Ale'l-ekser ötekinin berikinin kendisiyle istihzâ için icâd ettikleri pek manasız haberleri ciddi telakkî edecek kadar saf olan bu çocuk, çok küstah ve terbiye ve muâşeret âdâbından hâriç bir laubalilikle devâire girip en yüksek âmirden, en küçük memura kadar herkese sokularak masaların üzerlerindeki kâğıtlara göz gezdirmeye, en husûsî ve şahsî muhâverelere gizlice kulak misafiri olarak sözde havâdis toplamaya çalışır ve bu sûretle ashâbının malumat ve muvâfakati olmaksızın adeta sirket ederek elde ettiği malumatı mübâlağalı ve ekseriyâ vâkı'a gayr-ı mutâbık ve müheyyc tefsîrleri bâdî olacak bir tertipte gazetesine yazar. Pek yazmaya cüret edemediği şeyleri de ta'mîk ve tevsik için istîzâh tarikiyle öteye beriye işâa eder. Vakit gibi memleketin yüksek ve ciddi bir gazetesine bilhassa merkez-i hükümette böyle bir muhâbir tarafından temsil edilmeyi yakıştıramıyorum. Bu muhâbirin şimdiye kadar meşhûd ve mesmû'um olan ahvâl ve harekâtına göre herhangi bir gün gerek gazete için ve gerek memleket hesabına zararlı olacak nâhoş bir vaziyet ihdâs etmesi çok muhtemeldir. Kendisini istihdâm etmemeleri veya idarehanelerinde muhâbirlikten başka bir işte kullanmak üzere buradan aldıkları için gazete idaresinin sûret-i müessirede ve ser'ian ikâz buyurulmasını rica ve bi'l-vesîle teyid-i muhâleset eylerim efendim.

Dâhiliye Vekili (M. Cemil)

BELGENİN ÖZETİ:

Dahiliye Vekili M. Cemil'in Vakit gazetesini muhabiri [...] nin görevden alınması hakkındaki yazısı.

* Dilekçe içeriğinde bahse konu şahsa ağır ithamların sarfedilmesi sebebiyle kişisel verilerin paylaşılması uygun görülmemiştir.

مستند اوله ای اوراق نومرایی	شعبه ای قید نومرایی	میش	مسود
اوراق عمومی نومرایی			
اوراق خصوصی نومرایی ۸۶۴			
اوراق تاریخی			

دفتر ختم / صاحب روزگاری علم با این

خلاصه

دفتر ختم سند انچه صحابه
میدان عدد در محرم تذکره صورتی تقدیم نمود. و این را در جیب
ذات مدیریت خود اسرار بار میسازد تا به وقت درک آن روز.

Türkiye Cumhuriyeti
Matbûât Müdüriyet-i Umûmiyesi
Adet

Müsevid	Mübeyyiz	Şubenin Kayıt Numarası	Müstenid Olduğu Evrak Numarası	Evrakın Umûmî Numarası
				Evrakın Husûsî Numarası: 864
				Evrakın Tarihi

Mahremdir

Vakit Gazetesi Sahib ve Sermuharriri Asım Beyefendi'ye

Vakit Gazetesi'nin Ankara Muhâbiri [...] Bey hakkında Dâhiliye Vekâlet-i Celilesi'nden mevrûd mahrem tezkire sûreti leffen takdim kılınmıştır. İttihaz buyurulacak kararın Müdüriyet-i Umûmîye'[ye] sûrat-i iş'arı ricâ ve bi'l-vesîle teyid-i hürmet ve muhâleset olunur efendim.

Hülasa

BELGENİN ÖZETİ:

Vakit gazetesi Ankara muhabiri [...] hakkında hazırlanan tezkire üzerine gazete tarafından alınacak kararın Matbûât Müdüriyeti'ne bildirilmesi talebi.

* Belgede "Mahremdir." ifadesi yer aldığı için gazetecinin adı yazılmamıştır.

مسود	مبیش	شعبه کتید نومروسی	مستند اولدنی اوراق نومروسی
			اوراقک عمومی نومروسی
			اوراقک خصوصی نومروسی ۹۰۸
			اوراقک تاریخی ۹۰۸

بازگشت به مدیر
رأید کی عجب بد ازین

خلاصه

۱۶ / ۸ / ۹۷ تاریخ و ۱ / ۱۶۷۲
تجدیداً درین بنده
انفک سبیل
تجدیداً درین بنده
کتاب ده بائینک باره استیضاح
بفهمی صورت ازین

وقت ختم

Türkiye Cumhuriyeti
Matbûât Müdüriyet-i Umûmîyesi
Adet

Müsevvid	Mübeyyiz	Şubenin Kayıt Numarası	Müstenid Olduğu Evrak Numarası
Evrakın Umûmî Numarası			
Evrakın Husûsî Numarası: 908			
Evrakın Tarihi: Fi 18 Ağustos sene [1927]			

Hülasa

Dahiliye Vekili Cemil Beyefendi'ye

6/8/[1]927 tarih ve 1/1672 numaralı tezkire-i aliyyeleri üzerine Vakit Gazetesi'nin Ankara Muhâbiri [...] Bey'in tebdiliyle yerine Yunus Kâzım Bey'[in] gönderildiği ve mûmâ-ileyh [...] in de yarın İstanbul'a müteheyyi-i azîmet bulunduğ marûzdur efendim.

BELGENİN ÖZETİ:

Vakit gazetesi'nin Ankara Muhâbiri [...] Bey'in değiştirilerek yerine Yunus Kâzım Bey'in gönderildiği.

* Belge içeriğinde geçen bahse konu şahsın isminin paylaşılması uygun görülmemiştir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
Matbûât ve İstihbârât
Müdiriyyet-i Umûmiyesi
Künye Albümü
1924-1927

(Transkripsiyon)

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
CUMHURBAŞKANLIĞI
İLETİŞİM
BAŞKANLIĞI

Numara: 1

Mahmud Sadık Bey

Karagöz Gazetesi Müdür-i Umûru

Numara: 2

Sadri Edhem Bey

Tanin Gazetesi Ankara Muhâbiri

Son Telgraf Gazetesi için tebdil edilmiştir.

13/1/[1]341 [13 Ocak 1925]

Yeni defter: 255

Numara: 3

Münir Müeyyed Bey

Tanin Gazetesi Ankara Muhâbiri

1923

Numara: 4

İhsan Arif Bey

Vakit Gazetesi'nin Ankara Muhâbiri

Numara: 5

Ercümend Ekrem Bey

Matbûât ve İstihbârât Müdür-i Umûmisi

Numara: 6

Alaeddin Bey

Matbûât ve İstihbârât Müdiriyyet-i

Umûmiyesi İstihbârât Şubesi

Müdürü

Numara: 7

Kemal Bey

Matbûât Müdüriyeti Başkâtibi

*Zâyi'den tashîhen verilmiştir.
Fî 29 Ağustos sene [1]926*

8

Kemaleddin Kâmî Bey

*Matbûât ve İstihbârât Müdiriyet-i
Umûmiyesi Ajans Muharriri*

9

Süreyya Bey

*Matbûât Müdiriyet-i Umûmiyesi
Tedkîk-i Matbûât Memuru*

10

Hüseyin Cahid Bey

Türkçe Fransızca Tanin Sermuharriri
25/2/[1]340 [25 Şubat 1924]

11

İsmail Müştâk Bey

Türkçe Fransızca Tanin Sermuharriri
28/2/[1]340 [28 Şubat 1924]

12

Ahmed Emin Bey

Vatan Gazetesi Sâhib ve Sermuharriri
10 Mart [1]340 [10 Mart 1924]

13

Doktor Abdullah Cevdet Bey

İctihâd Mecmuası
Sâhib-i İmtiyâz ve Müdür-i Mesulü
26 Kânûn-ı Sâni [1]340 [26 Ocak 1924]

Yeni defter Numara: 75

14

Resim alınacaktır.

Hayri Bey

Matbûât Müdüriyeti İkinci Kâtibi
13 Nisan [1]340 [13 Nisan 1924]

15

Mehmed Asım Bey

Vakit Gazetesi Sermuharriri
15 Nisan [1]340 [15 Nisan 1924]

16

*İstanbul Ajans Mümessili
Edhem Hidâyet Bey*

17

*İstanbul Ajans Mümessilliği Başkâtibi
Necib Bey*

18

*İstanbul Ajans Muharriri
İhsan Bey*

19

Hüseyin Necati Bey

Vakit Gazetesi Ankara Muhâbiri
28 Kânûn-ı Sâni [1]340 [28 Ocak 1924]

20

Bilal Bey

Akşam Gazetesi Muhâbiri
9 Kânûn-ı Sâni [1]340 [9 Ocak 1924]

Yeni defter Numara: 146

21

Nihad Bey

Matbûât ve İstihbârât Müdiriyet-i
Umûmiyesi Neşriyât Memuru

Türk Yurdu Heyet-i Tahrîriye Müdüriyeti
nâmına tecdîden itâ kılınmıştır.
5 Şubat [1]341 [5 Şubat 1925]

22

Fuad Bey

*Matbûât ve İstihbârât Müdiriyet-i
Umûmiyesi Anadolu Ajansı Muhâbiri
12 Kânûn-ı Sâni [1]340 [12 Ocak 1924]*

23

Vâsif Necdet Bey

*Bursa'da Kardeş Gazetesi
Sâhib ve Müdür-i Mesulü
12 Kânûn-ı Sâni [1]340 [12 Ocak 1924]*

*Tebdîl edilmiştir
14 Ağustos [1926]*

*Yeni defter
Numara: 121*

24

İsmail Safâ Bey

*Matbûât ve İstihbârât Müdiriyet-i
Umûmiyesi Evrâk Memuru
14 Kânûn-ı Sâni [1]340 [14 Ocak 1924]*

25

Şakir Turgud Bey

*Matbûât ve İstihbârât Müdiriyet-i
Umûmiyesi Tedkîk-i Matbûât Memuru*

Yeni defter Numara: 6

26

Rıza Azmi Bey

*Hâkimiyet-i Milliye Gazetesi
Muhâbirlerinden
17 Kânûn-ı Sâni [1]340 [17 Ocak 1924]*

27

Servet Bey

*Matbûât ve İstihbârât Müdiriyet-i
Umûmiyesi Almanca Mütercimi
17 Kânûn-ı Sâni [1]340 [17 Ocak 1924]*

Numara: 28

Mustafa Şakir Bey

Mersin Gazetesi Sâhib-i İmtiyâzı
20 Kânûn-ı Sâni [1]340 [20 Ocak 1924]

29

Hüseyin Sami Bey

Mersin Gazetesi
Müdür-i Mesul ve Muharriri
20 Kânûn-ı Sâni [1]340 [20 Ocak 1924]

30

Doktor Reşid Gâlib Bey

Mersin Gazetesi Sermuharriri
20 Kânûn-ı Sâni [1]340 [20 Ocak 1924]

Numara: 31

Mümtaz Şükrü Bey

Ertuğrul Gazetesi
Sermuharriri ve Müdür-i Mesulü
20 Kânûn-ı Sâni [1]340 [20 Ocak 1924]

Yeni Defter: 269

32

Ömer Avni Bey

Işık Gazetesi Dâimî Muharrirlerinden
26 Kânûn-ı Sâni [1]340 [26 Ocak 1924]

33

Cemil Hüseyin Bey

Işık Gazetesi Dâimî Muharrirlerinden
26 Kânûn-ı Sâni [1]340 [26 Ocak 1924]

34

Nuri Ahmed Bey

Işık Gazetesi

Sâhib-i İmtiyâz ve Müdür-i Mesulü
26 Kânûn-ı Sâni [1]340 [26 Ocak 1924]

35

Muhammed Safâ Bey

El-Adl Gazetesi

Sâhib-i İmtiyâz ve Müdür-i Mesul ve
Muharriri
26 Kânûn-ı Sâni [1]340 [26 Ocak 1924]

36

Tahirü'l-Mevlevî Bey

Mahfil Mecmuası

Sâhib-i İmtiyâz ve Müdür-i Mesulü
Medâris-i İlmiye Müderrislerinden
26 Kânûn-ı Sâni [1]340 [26 Ocak 1924]

37

İsmail Lütfi Bey

Nâsıh Mecmuası Sermuharriri
26 Kânûn-ı Sâni [1]340 [26 Ocak 1924]

38

Fuad Sâmih Bey

Nâsıh Mecmuası
Sâhib-i İmtiyâz ve Müdür-i Mesulü
26 Kânûn-ı Sâni [1]340 [26 Ocak 1924]

39

Jületi Antuvan Efendi

Musavver Küçük Gazete
Heyet-i Tahrîriyesinden
26 Kânûn-ı Sâni [1]340 [26 Ocak 1924]

40

Richard Hazenmayer

*Musavver Küçük Gazete
Heyet-i Tahrîriyesinden
26 Kânûn-ı Sâni [1]340 [26 Ocak 1924]*

41

Wilhelm Payest Efendi

*Musavver Küçük Gazete
Heyet-i Tahrîriyesinden
26 Kânûn-ı Sâni [1]340 [26 Ocak 1924]*

42

Mehmed Zeki Bey

*Musavver Küçük Gazete
Sâhib-i İmtiyâz ve Sermuharriri
26 Kânûn-ı Sâni [1]340 [26 Ocak 1924]*

*İstanbul Matbûât Memurluğunda
dosyası vardır.
2 Teşrîn-i Sâni [Kasım] sene [1]927*

43

Râgıb Rıfka Bey

Musavver Küçük Gazete

Heyet-i Tahrîriyesinden

26 Kânûn-ı Sâni [1]340 [26 Ocak 1924]

44

Mustafa Kazım Bey

Musavver Küçük Gazete

Heyet-i Tahrîriyesinden

26 Kânûn-ı Sâni [1]340 [26 Ocak 1924]

45

Mehmed Nuri Bey

Demirkalem Gazetesi Sâhib-i İmtiyâzı

26 Kânûn-ı Sâni [1]340 [26 Ocak 1924]

46

Mehmed Ali Bey

Demirkalem Gazetesi Seyyâr Muhâbiri
26 Kânûn-ı Sâni [1]340 [26 Ocak 1924]

47

Safiyyüddin Bey

Demirkalem Gazetesi Müdür-i Mesulü
26 Kânûn-ı Sâni [1]340 [26 Ocak 1924]

48

Ahmed Kâmî Bey

Demirkalem Gazetesi Sermuharriri
26 Kânûn-ı Sâni [1]340 [26 Ocak 1924]

49

Nezihe Ferah Hanım

Mersin Gazetesi
Heyet-i Tahrîriyesinden
27 Kânûn-ı Sâni [1]340 [26 Ocak 1924]

50

Hüseyin Vehbi Bey

Tarsus Gazetesi Muharrirlerinden
27 Kânûn-ı Sâni [1]340 [27 Ocak 1924]

51

Mehmed Fuad Bey

Tarsus Gazetesi
Heyet-i Tahrîriye Müdürü
ve Müdür-i Mesulü
27 Kânûn-ı Sâni [1]340 [27 Ocak 1924]

Yeni defter Numara: 115

52

Kemal Bey

Tarsus Gazetesi Arapça Mütercimi
27 Kânûn-ı Sâni [1]340 [27 Ocak 1924]

53

Mehmed Tahir Bey

Tarsus Gazetesi Sâhib-i İmtiyâzı
27 Kânûn-ı Sâni [1]340 [27 Ocak 1924]

Yeni defter Numara: 114

54

Halil Zeki Bey

Tarsus Gazetesi
Spor ve Temâşâ Muhâbiri
27 Kânûn-ı Sâni [1]340 [27 Ocak 1924]

Yeni defter Numara: 116

55

Mehmed Cemil Efendi

Tarsus Gazetesi Muhâbiri
27 Kânûn-ı Sâni [1]340 [27 Ocak 1924]

Gazeteden ayrıldığından istirdâd edilmiştir.

İbrahim Hilmi Bey

Bursa'da Yoldaş Gazetesi
Sâhib-i İmtiyâzı
28 Kânûn-ı Sâni [1]340 [28 Ocak 1924]

57

Kamil Behçet Bey

Yoldaş Gazetesi Müdür-i Mesulü
28 Kânûn-ı Sâni [1]340 [28 Ocak 1924]

58

Arif Hikmet Bey

Yoldaş Gazetesi Sermuharriri
28 Kânûn-ı Sâni [1]340 [28 Ocak 1924]

59

Râtib Tahir Bey

Karagöz Gazetesi
Heyet-i Tahrîriyesinden
31 Kânûn-ı Sâni [1]340 [31 Ocak 1924]

60

Burhan Cahid Bey

Karagöz Gazetesi Sermuharriri
31 Kânûn-ı Sâni [1]340 [31 Ocak 1924]

Yeni defter Numara: 119

61

Alaeddin Bey

*Karagöz Gazetesi Heyet-i Tahrîriyesinden
31 Kânûn-ı Sâni [1]340 [31 Ocak 1924]*

Yeni defter Numara: 120

62

Rabbânî Fehmi Bey

*Karagöz Gazetesi Müdür-i Mesulü
31 Kânûn-ı Sâni [1]340 [31 Ocak 1924]*

63

Madam Hayganuş Mark

*Hay Gin Mecmuası
Sâhib-i İmtiyâz ve Müdür-i Mesulü
31 Kânûn-ı Sâni [1]340 [31 Ocak 1924]*

64

Mösyo Edward Walker

İstanbul'da müntesir [L'] aurore Gazetesi

Sâhib ve Sermuharriri

2 Şubat [1]340 [2 Şubat 1924]

Muahhar Numara: 330, 426

65

Niko K. Mihailidis Efendi

İstanbul'da Müntesir Okukus Mizahî

Gazetesi Müdür-i Mesulü

3 Şubat [1]340 [3 Şubat 1924]

Bir Rum Gazetecisi Mahkum Oldu

İstanbul, 31 (Hususi Muhabirimizden)– Müstehcen neşriyattan dolayı Rumca (Kopanus) mizah gazetesi Müdürü Mihailidis bir ay hapse ve on beş lira ağır cezaya mahkum oldu.

66

Mehmed Ali Bey

Isparta Gazete ve Matbaası Müdürü

3 Şubat [1]340 [3 Şubat 1924]

Yeni defter Numara: 28

67

Âgâh Mazlum Bey

Mihrab Mecmuası

Sâhib ve Müdür-i Mesulü

3 Şubat [1]340 [3 Şubat 1924]

68

Yusuf Ziya Bey

Mihrab Mecmuası

Heyet-i Tahrîriyesinden

3 Şubat sene [1]340 [3 Şubat 1924]

69

*Hraçya D[er] Nersisyan
Efendi*

Verçin Lur Gazetesi

Sâhib-i İmtiyâzı

3 Şubat [1]340 [3 Şubat 1924]

70

Ardaşes Kalpakçıyan Efendi

Verçin Lur Gazetesi Müdür-i Mesulü
3 Şubat [1]340 [3 Şubat 1924]

71

Vahan Toşigyan Efendi

Verçin Lur Gazetesi Sermuharriri
3 Şubat [1]340 [3 Şubat 1924]

72

Leon Mihranyan Efendi

Verçin Lur Gazetesi
Heyet-i Tahrîriyesinden
3 Şubat [1]340 [3 Şubat 1924]

73

*Sahak Mihtaryan Efendi**

*Verçin Lur Gazetesi
Muharrir ve Muhbiri
3 Şubat [1]340 [3 Şubat 1924]*

Yeni defter [Numara]: 285

74

Kirkor Kalpakçyan Efendi

*Verçin Lur Gazetesi Muharrirlerinden
3 Şubat sene [1]340 [3 Şubat 1924]*

75

*Vahram Mazlumyan Efendi***

*Verçin Lur Gazetesi Muharrirlerinden
3 Şubat sene [1]340 [3 Şubat 1924]*

* *Albüm'e Sahak Mihtaryan olarak kaydedilen bu ismin doğrusu Sahag Mikhitaryan olmalıdır.*

** *Albüm'e Vahram Mazlemyan olarak kaydedilen bu ismin doğrusu Vahram Mazlumyan olmalıdır.*

76

Yervant Tolayan Efendi

Gavroş Gazetesi
Sâhib-i İmtiyâz ve Müdür-i Mesulü
4 Şubat sene [1]340 [4 Şubat 1924]

77

Aşod Keçyan Efendi

Gavroş Gazetesi Muharriri
4 Şubat sene [1]340 [4 Şubat 1924]

78

Ahmed Alaeddin Bey

La Revue Presse Gazetesi Müdür-i Mesulü
4 Şubat sene [1]340 [4 Şubat 1924]

79

Koçunyan Sarkis Efendi

Jogoverti Çayan-Jamanak Gazetesi

Sâhib-i İmtiyâzı

5 Şubat sene [1]340 [5 Şubat 1924]

Fevt

80

*Agopyan Şavarş Efendi**

J. Jamanak Gazetesi Müdür-i Mesulü

5 Şubat sene [1]340 [5 Şubat 1924]

81

Çömlekçiyen Simon Efendi

J. Jamanak Gazetesi

Heyet-i Tahrîriye Müdürü

5 Şubat sene [1]340 [5 Şubat 1924]

Yeni defter: 283

* Albüm'e Agopyan Şavarş olarak kaydedilen bu isimin doğrusu Hagopyan Şavarş olmalıdır.

82

*Mübayaacıyan Apik Efendi**

J. Jamanak Gazetesi

Heyet-i Tahrîriyesinden

5 Şubat sene [1]340 [5 Şubat 1924]

83

*Nemseyan Zareh Efendi***

J. Jamanak Gazetesi

Heyet-i Tahrîriyesinden

5 Şubat sene [1]340 [5 Şubat 1924]

84

Şamlıyan Suren Efendi

J. Jamanak Gazetesi

Heyet-i Tahrîriyesinden

5 Şubat sene [1]340 [5 Şubat 1924]

* *Albüm'e* Mübayaacıyan Apik olarak kaydedilen bu ismin doğrusu Mubahacıyan Apig olmalıdır.

** *Albüm'e* Zareh Nemseyan olarak kaydedilen bu ismin doğrusu Zareh Nemtse olmalıdır.

85

Sandalcıyan Artaki Efendi

*J. Jamanak Gazetesi
Heyet-i Tahrîriyesinden
5 Şubat sene [1]340 [5 Şubat 1924]*

Fevt

86

Karalyan Kerope Efendi

*J. Jamanak Gazetesi
Heyet-i Tahrîriyesinden
5 Şubat sene [1]340 [5 Şubat 1924]*

87

*Değirmenciyan Kirakos Efendi**

*J. Jamanak Gazetesi
Heyet-i Tahrîriyesinden
5 Şubat sene [1]340 [5 Şubat 1924]*

* Albüm'e Değirmenciyan Krakos olarak kaydedilen bu isimin doğrusu Değirmenciyan Krikor olmalıdır.

79 [79/1]*

Jan Koçukus

Okukus Mizah Gazetesi Muharriri
5 Şubat sene [1]340 [5 Şubat 1924]

Tâbiyeti: Yunan

80 [80/1]

Doktor Maks de Herzfeld

La Revue de Press Gazetesi
Sâhib-i İmtiyâzı

5 Şubat sene [1]340 [5 Şubat 1924]

Tâbiyeti: Çek-islovak

81 [81/1]

Jean Weinberg Efendi

İstanbul Gazeteleri
Fotoğrafçı Muhbiri

5 Şubat sene [1]340 [5 Şubat 1924]

Tâbiyeti: Yugoslav

Muahhar Numara: 409

Yeni defter: 233

* [87] sıra numarasından sonra sehven tekrar [79] numaraya dönülmüş. Hata sonradan farkedilince [79/1], [80/1], [81/1], [82/1], [83/1], [84/1], [85/1] şeklinde numaralandırma yapılmıştır.

82 [82/1]

Şevket Bey

Amasya Gazetesi Müdürü
6 Şubat sene [1]340 [6 Şubat 1924]

83 [83/1]

Orhan Seyfi Bey

Akbaba Gazetesi Sâhib-i İmtiyâzı
6 Şubat sene [1]340 [6 Şubat 1924]

84 [84/1]

Yusuf Ziya Bey

Akbaba Gazetesi Müdür-i Mesulü
6 Şubat sene [1]340 [6 Şubat 1924]

Yeni defter: 246

85 [85/1]

Râmiz Bey

Akbaba Gazetesi Ressamı
6 Şubat sene [1]340 [6 Şubat 1924]

86-M[ükerrer]*

İsmail Hakkı Bey

Akbaba Gazetesi Ressamı
6 Şubat sene [1]340 [6 Şubat 1924]

87-M[ükerrer]

Osman Cemal Bey

Akbaba Gazetesi
Heyet-i Tahrîriyesinden

* [86] ve [87] numaralar tekraren verilmiş olup, bunu vurgulamak için 86-M[ükerrer] ve 87-M[ükerrer] şeklinde numaralama yapılmıştır.

88

Niko veled-i Fotaki Sarafyadi

Frofro Mecmuası
Sâhib-i İmtiyâz ve Müdür-i Mesulü
6 Şubat [1]340 [6 Şubat 1924]

89

Lütfig Efendi Kuyumcuyan

Cagadamard Gazetesi
Sâhib-i İmtiyâz Vekili
6 Şubat sene [1]340 [6 Şubat 1924]

90

*Manug Arslanyan Efendi**

Cagadamard Gazetesi
Müdür-i Mesul ve Heyet-i Tahrîriye
Müdürü
6 Şubat sene [1]340 [6 Şubat 1924]

* Albüm'e Manug Arslanyan olarak kaydedilen bu ismin doğrusu Manug Aslanyan olmalıdır.

91

Ohannes Derunyan Efendi

Cagadamard Gazetesi
Heyet-i Tahrîriyesinden

6 Şubat sene [1]340 [6 Şubat 1924]

92

Misak Tataryan Efendi

Cagadamard Gazetesi
Heyet-i Tahrîriyesinden

6 Şubat sene [1]340 [6 Şubat 1924]

93

Arsen Ekmekciyan Efendi

Cagadamard Gazetesi
Heyet-i Tahrîriyesinden

6 Şubat sene [1]340 [6 Şubat 1924]

94

Doktor Ali Bey Hüseyinzâde

İctihâd Mecmuası

Heyet-i Tahrîriyesinden

6 Şubat sene [1]340 [6 Şubat 1924]

95

İsmail Hakkı Bey

İctihâd Mecmuası

Heyet-i Tahrîriyesinden

6 Şubat sene [1]340 [6 Şubat 1924]

96

Hüseyin Kâzım Bey

İctihâd Mecmuası

Heyet-i Tahrîriyesinden

6 Şubat sene [1]340 [6 Şubat 1924]

97

Celal Sâhir Bey

İctihâd Mecmuası

Heyet-i Tahrîriyesinden

6 Şubat sene [1]340 [6 Şubat 1924]

98

Kılıçzâde Hakkı Bey

6 Şubat sene [1]340 [6 Şubat 1924]

99

Emîn Âlî Bey

İctihâd Mecmuası

Heyet-i Tahrîriyesinden

6 Şubat sene [1]340 [6 Şubat 1924]

100

Ojen Maksimof

*Presse de Soir**

Sâhib-i İmtiyâz, Sermuharrir ve Müdürü

7 Şubat sene [1]340 [7 Şubat 1924]

Rus

101

Abdülvehhâb Bey

Presse de Soir Müdür-i Mesulü

7 Şubat sene [1]340 [7 Şubat 1924]

102

Krilof

Presse de Soir Heyet-i Tahrîriyesinden

7 Şubat sene [1]340 [7 Şubat 1924]

Rus

* Bu gazetenin adı Presse de Soir'dir. O dönem *Künye Albümü*'ne geçiren kâtip hatası ile yanlışlıkla [Presse de Suvar] yazılması muhtemeldir.

103

Aleksandır Burakofski

Presse de Soir Heyet-i Tahrîriyesinden
7 Şubat sene [1]340 [7 Şubat 1924]

Rus

104

Arslan

Presse de Soir Heyet-i İstihbâriyesinden
7 Şubat sene [1]340 [7 Şubat 1924]

Rus

105

Aleksandros İskenderidis

Proodos Müdür-i Mesulü
7 Şubat sene [1]340 [7 Şubat 1924]

106

Fotyos Milyopolos

Proodos Müdürü

7 Şubat sene [1]340 [7 Şubat 1924]

107

Nikolavos Livanos (Proodos)

Heyet-i Tahrîriye Müdürü

7 Şubat sene [1]340 [7 Şubat 1924]

108

Anastas Asimakopulos

Proodos Heyet-i Tahrîriyesinden

7 Şubat sene [1]340 [7 Şubat 1924]

109

İstefan İstamkopulo

Proodos Heyet-i Tahrîriyesinden
7 Şubat sene [1]340 [7 Şubat 1924]

110

Yorgi Vlastos

Proodos Heyet-i Tahrîriyesinden
7 Şubat sene [1]340 [7 Şubat 1924]

111

İstefan Papadopulos

Proodos Heyet-i Tahrîriyesinden
7 Şubat sene [1]340 [7 Şubat 1924]

Muahhar Numara: 457

112

Vasil Kalfaoglu

Proodos Muhâbiri

7 Şubat [1]340 [7 Şubat 1924]

113

Kostaki Şapçioğlu

Proodos Heyet-i Tahrîriyesinden

7 Şubat [1]340 [7 Şubat 1924]

114

Dimitri Panayotidi

Proodos Heyet-i Tahrîriyesinden

7 Şubat [1]340 [7 Şubat 1924]

115

İstavraki İspiropulo

Taneotera Müdür-i Mesulü
7 Şubat sene [1]340 [7 Şubat 1924]

116

Pavlaki Melitopulo

Taneotera Heyet-i Tahrîriyesinden
7 Şubat sene [1]340 [7 Şubat 1924]

117

Kimon Yovakim

Taneotera Heyet-i Tahrîriyesinden
7 Şubat [1]340 [7 Şubat 1924]

118

Simon oğlu Apostol

*Taneotera Heyet-i Tahrîriyesinden
7 Şubat sene [1]340 [7 Şubat 1924]*

119

Panayot İspiropulos

*Taneotera Heyet-i İstihbâriyesinden
7 Şubat sene [1]340 [7 Şubat 1924]*

120

Todori Kavalyero

*Taneotera Heyet-i Tahrîriyesinden
7 Şubat sene [1]340 [7 Şubat 1924]*

Yunan

121

Panayot Andoneli

Taneotera Heyet-i Tahrîriyesinden
7 Şubat [1]340 [7 Şubat 1924]

Yunan

122

Hasan Basri Bey-Eskişehir

İstiklal Gazetesi Sâhib-i İmtiyâz ve
Müdür-i Mesulü ve Sermuharriri
11 Şubat sene [1]340 [11 Şubat 1924]

123

Ferid Bey

İstiklal Gazetesi Heyet-i Tahrîriyesinden
11 Şubat sene [1]340 [11 Şubat 1924]

124

Yunus Şinâsi Bey

*İstiklâl Gazetesi Heyet-i Tahrîriyesinden
11 Şubat sene [1]340 [11 Şubat 1924]*

125

Ahmed Şükrü Bey

*İstiklal Gazetesi Heyet-i Tahrîriyesinden
11 Şubat sene [1]340 [11 Şubat 1924]*

126

Veli Cûdî Bey

*İstiklâl Gazetesi Heyet-i Tahrîriyesinden
11 Şubat sene [1]340 [11 Şubat 1924]*

127

Hüsameddin Sâcid Bey

*Türkiye Edebiyat Mecmuası
Heyet-i Tahrîriye Müdürü ve*

Sermuharriri

12 Şubat sene [1]340 [12 Şubat 1924]

128

Doktor Mehmed Kamil Bey

*Türk Tıp Mecmuası Sâhib-i İmtiyâz ve
Müdür-i Mesulü*

12 Şubat sene [1]340 [12 Şubat 1924]

Yeni defter Numara: 83

Vesîkası iade edilmedi.

129

Sedad Simâvî Bey

*Resimli Gazete Sâhib-i İmtiyâzı
12 Şubat sene [1]340 [12 Şubat 1924]*

130

Peyâmi Safâ Bey

Resimli Gazete

Heyet-i Tahrîriye Müdürü

12 Şubat sene [1]340 [12 Şubat 1924]

131

Talat Midhat Bey

Resimli Gazete Müdür-i Mesulü

12 Şubat sene [1]340 [12 Şubat 1924]

Muahhar Numara: 233

132

İlhami Tarık Efendi

Resimli Gazete Ressamı

12 Şubat sene [1]340 [12 Şubat 1924]

Derviş Muhsin Efendi

133

Sadâ-yı İslam Mecmuası

Müdür-i Mesulü

12 Şubat sene [1]340 [12 Şubat 1924]

134

Abdullah Sadi Bey

Sadâ-yı İslam Mecmuası Sermuharriri

12 Şubat sene [1]340 [12 Şubat 1924]

135

Mehmed Fuad Bey

Sadâ-yı İslam Mecmuası

Heyet-i Tahrîriyesinden

12 Şubat sene [1]340 [12 Şubat 1924]

136

Mahmud Hayreddin Bey

Serhad Sâhib ve Başmuharriri
12 Şubat sene [1]340 [12 Şubat 1924]

137

Ali Yektâ Bey

Serhad Heyet-i Tahrîriye Müdürü
12 Şubat sene [1]340 [12 Şubat 1924]

138

Misak Suryan

Aravod Gazetesi (Ermenice ve Türkçe)
Sâhib-i İmtiyâz, Müdür-i Mesul ve
Sermuharriri
13 Şubat sene [1]340 [13 Şubat 1924]

139

Ardaşes Semizyan

*Aravod Heyet-i Tahrîriyesinden
13 Şubat sene [1]340 [13 Şubat 1924]*

140

Vahram Tombulyan

*Aravod Heyet-i Tahrîriyesinden
13 Şubat sene [1]340 [13 Şubat 1924]*

141

*Ohannes Mazmazyan**

*Aravod Heyet-i Tahrîriyesinden
13 Şubat sene [1]340 [13 Şubat 1924]*

* [Mazmanyan] olabilir. O dönem *Künye Albümü*'ne geçiren kâtip hatası ile yanlışlıkla [Mazmazyan] yazılması muhtemeldir.

142

Prodromos

Bodos Fanioglu

Kofos Gazetesi (Rumca, Yevmi)

Sâhib-i İmtiyâzı

13 Şubat sene [1]340 [13 Şubat 1924]

Yeni defter: 195

143

Kostantin Vasiliadis

Kofos Müdür-i Mesulü

13 Şubat sene [1]340 [13 Şubat 1924]

144

Yorgi İkonomidi

Kofos Sermuharriri

13 Şubat sene [1]340 [13 Şubat 1924]

145

Yorgi oğlu Dimitri

*Kofos Heyet-i Tahrîriyesinden
13 Şubat sene [1]340 [13 Şubat 1924]*

146

Vasil Şampanidi

*Kofos Heyet-i Tahrîriyesinden
13 Şubat sene [1]340 [13 Şubat 1924]*

Yeni defter: 56

147

Niko Hacı Sava

*Kofos Heyet-i İstihbâriyesinden
13 Şubat sene [1]340 [13 Şubat 1924]*

Yeni defter: 228

148

Tomas Papazyan

*Kofos Heyet-i İstihbâriyesinden
13 Şubat sene [1]340 [13 Şubat 1924]*

149

Ali Sâib Bey

*Dertli Gazetesi Müdür-i Mesulü
13 Şubat sene [1]340 [13 Şubat 1924]*

Zâyi olmuştur.

*Dertli Gazetesi'nin
27 Kânûn-ı Sâni [Ocak] sene [1]928
32 numaralı tahrirâtı ile.*

Dertli Gazetesi Müdür-i Mesulü

150

Besim Bey

*Dertli Gazetesi
Heyet-i Tahrîriyesinden
13 Şubat sene [1]340 [13 Şubat 1924]*

Bu dahi zayi olmuştur.

151

برو-اد : آرقه سه سر محمدی ع. فیناروشه

Ali Rıza Ruşen Bey

Arkadaş Gazetesi Sermuharriri
13 Şubat sene [1]340 [13 Şubat 1924]

Yeni defter: 348

Bursa'da Arkadaş Sermuharriri
A. Rıza Ruşen

152

Sâlih Münir Bey

Arkadaş Gazetesi
Sâhib-i İmtiyâz ve Müdür-i Mesulü
13 Şubat sene [1]340 [13 Şubat 1924]

153

Atâ Bey

Doğru Öz Gazetesi "Mersin"
Sâhib-i İmtiyâz ve Müdür-i Mesulü
16 Şubat sene [1]340 [16 Şubat 1924]

154

Bekir Uluğ Bey

Doğru Öz Gazetesi
Heyet-i Tahrîriye Müdürü
16 Şubat sene [1]340 [16 Şubat 1924]

155

Mustafa Fahri Bey

Doğru Öz Gazetesi
Heyet-i Tahrîriyesinden
16 Şubat sene [1]340 [16 Şubat 1924]

156

Edib Yılmaz Bey

Doğru Öz Gazetesi
Heyet-i İstihbâriyesinden
16 Şubat sene [1]340 [16 Şubat 1924]

157

Emine Melâhat Hanım

Union Commercial Mecmuası
Heyet-i Tahrîriyesinden
28 Şubat [1]340 [28 Şubat 1924]

158

Âbidin Bey

Union Commercial Mecmuası
Heyet-i Tahrîriyesinden
28/2/[1]340 [28 Şubat 1924]

159

Hüsna Hanım

Union Commercial Mecmuası
Heyet-i Tahrîriyesinden
28/2/[1]340 [28 Şubat 1924]

160

Behçet Bey

*Union Commercial Mecmuası
Sâhib-i İmtiyâz ve Müdür-i Mesulü
28 Şubat [1]340 [28 Şubat 1924]*

Yeni defter: 74

161

Muammer Nailî Bey

*Türkçe Tanin Gazetesi
Müdür-i Mesulü ve İdare Müdürü
28 Şubat [1]340 [28 Şubat 1924]*

162

Sedad Bey

*Türkçe Tanin Heyet-i Tahrîriyesinden
28 Şubat [1]340 [28 Şubat 1924]*

163

Fahri Kemal Bey

Tanin Heyet-i Tahrîriyesinden
28 Şubat [1]340 [28 Şubat 1924]
Muahhar Numara: 482

164

Bahâ Bey

Tanin Gazetesi
Heyet-i Tahrîriye Müdürü
28 Şubat [1]340 [28 Şubat 1924]

165

Fethi Bey

İstanbul Anadolu Ajansı
Memurlarından
28 Şubat [1]340 [28 Şubat 1924]

166

Vahîd Ramiz Bey

*Türkçe Tanin Gazetesi
Heyet-i Tahrîriyesinden
28/2/[1]340 [28 Şubat 1924]*

Yeni defter

167

Cemal Ziya Bey

*Türkçe Tanin Heyet-i Tahrîriyesinden
28/2/ [1]340 [28 Şubat 1924]*

168

Ahmed Nureddin Bey

*Türkçe Tanin Heyet-i Tahrîriyesinden
28/2/[1]340 [28 Şubat 1924]*

169

Receb Bey

İctihâd Mecmuası Muhâbiri
4 Mart [1]340 [4 Mart 1924]

170

Fehmi Nuri Bey

Paşaili Gazetesi Heyet-i Tahrîriyesinden
5 Mart [1]340 [5 Mart 1924]

Muahhar Numara: 378

171

Celaleddin Esad Bey

Eskişehir İstiklâl Gazetesi
Ziraat Muharriri
5 Mart [1]340 [5 Mart 1924]

172

Mustafa Kâsım Bey

Paşaili Gazetesi

Sâhib ve Müdür-i Mesulü

10 Mart [1]340 [10 Mart 1924]

173

Hasan Bedreddin Bey

Vatan Gazetesi Muharrirlerinden

10 Mart [1]340 [10 Mart 1924]

Fevt

174

Enis Tahsin Bey

Vatan Gazetesi

Heyet-i Tahrîriye Müdürü

10 Mart [1]340 [10 Mart 1924]

175

Rifat Necdet Bey

*Vatan Gazetesi Muharrirlerinden
10 Mart [1]340 [10 Mart 1924]*

Yeni defter: 5

176

Orhan İhsan Bey

*Vatan Gazetesi Muharrirlerinden
10 Mart [1]340 [10 Mart 1924]*

177

Mümtaz Faik Bey

*Vatan Gazetesi Muharrirlerinden
10 Mart [1]340 [10 Mart 1924]*

178

İbrahim Fâzıl Bey

Vatan Gazetesi İktisâdî Muharriri
10 Mart [1]340 [10 Mart 1924]

179

Lütfi Arif Bey

Vatan Gazetesi Muharrirlerinden
10 Mart [1]340 [10 Mart 1924]

180

İsmail Râmiz Bey

Vatan Gazetesi Muharrirlerinden
10 Mart [1]340 [10 Mart 1924]

181

Alaeddin Bey

Vatan Gazetesi Fotoğrafçısı
10 Mart [1]340 [10 Mart 1924]

182

Aziz Bey

Vatan Gazetesi Muhârrirlerinden
10 Mart [1]340 [10 Mart 1924]

183

~~*Ahmed Şükrü Bey*~~

~~*Vatan Gazetesi Hayet-i Tahrîriye*
Müdürü
10 Mart [1]340 [10 Mart 1924]~~

[Ahmed Şükrü Bey]

United Press (Amertype) Ajansı
Türkiye Muhâbiri
7 /11/[1]341 [7 Kasım 1925]

Yeni defter Numara: 210

184

Nazım Nâfiz Bey

*Vatan Gazetesi Muharrirlerinden
10 Mart [1]340 [10 Mart 1924]*

Yeni defter: 37

185

Vahîd Necdet Bey

*Eskişehir'de İstiklâl Gazetesi
Muharrirlerinden
10 Mart [1]340 [10 Mart 1924]*

186

Rifat Bey

*Vatan Gazetesi İdâre Müdürü
10 Mart [1]340 [10 Mart 1924]
Muahhar Numara: 520*

187

Muzaffer Bey

Fransızca La Volonte Gazetesi

Sâhib ve Sermuharriri

15 Mart [1]340 [15 Mart 1924]

Muahhar Numara: 476

Yeni defter: 173

188

Gazâli Bey

Sâbık Şehbenderlerden,

La Volonte Gazetesi

Heyet-i Tahrîriye Müdürü

15 Mart [1]340 [15 Mart 1924]

189

Mahmud Bey

La Volonte Gazetesi Muharrirlerinden

15 Mart [1]340 [15 Mart 1924]

Yeni defter: 198

190

Ahmed Lütfi Bey

Kastamonu Gazetesi Sermuharriri
15 Mart [1]340 [15 Mart 1924]

Sermuharrir Ahmed Lütfi Bey, Kengiri (Çankırı) mutasarrıf-ı sâbıkı olup mukaddemâ dahi müddet-i medide gazete muharrirliğinde bulunmuş idi.

191

F e v r

Kastamonu Vilayeti Matbaası Müdür,
Hattat, Litografya Memuru
Ahmed Efendi

192

Ahmed Remzi Bey

Yeni Adana Sâhib-i İmtiyâzı
15 Mart [1]340 [15 Mart 1924]

Yeni defter Numara: 131

193

M. Naci Bey

Yeni Adana Başmuharriri
15 Mart [1]340 [15 Mart 1924]

Muahhar Numara: 355

194

Hüseyin Kemal Bey

Yeni Adana Heyet-i Tahrîriyesinden
15 Mart [1]340 [15 Mart 1924]

Muahhar Numara: 346

195

Hakkı Bey

Kütahya Halk Gazetesi
Sâhib ve Muharriri
15 Mart [1]340 [15 Mart 1924]

196

Cemil Uygur Bey

*Çanakkale'de Örnek Gazetesi
Heyet-i Tahrîriyesinden
15 Mart [1]340 [15 Mart 1924]*

197

Mustafa Nail Bey

*Örnek Gazetesi Müdür-i Mesulü
15 Mart [1]340 [15 Mart 1924]*

198

Kerim Refî Bey

*Örnek Gazetesi Müdür ve Başmuharriri
15 Mart [1]340 [15 Mart 1924]*

Yeni defter

199

Afif Neşet Bey

*Millî Ticaret Birliği Mecmuası
Heyet-i Tahrîriyesinden
15 Mart [1]340 [15 Mart 1924]*

200

Şâkir Rasim Bey

*Millî Türk Ticaret Birliği
Mecmuası Heyet-i Tahrîriyesinden
15 Mart [1]340 [15 Mart 1924]*

201

Ahmed Hamdi Bey

*Millî Türk Ticaret Birliği
Mecmuası Müdür ve Başmuharriri
15 Mart [1]340 [15 Mart 1924]*

202

M. Nureddin Bey

*Millî Türk Ticaret Birliği Mecmuası
Muharrirlerinden
15 Mart [1]340 [15 Mart 1924]*

203

Zeki Cemal Bey

*Millî Türk Ticaret Birliği Mecmuası
Heyet-i Tahrîriye Müdürü
15 Mart [1]340 [15 Mart 1924]*

Yeni defter: 252

204

İdris Rasim Bey

*Millî Türk Ticaret Birliği Mecmuası
Heyet-i Tahrîriyesinden
15 Mart [1]340 [15 Mart 1924]*

205

Tahir Yahya Bey

Türkiye İdman Mecmuası
Sâhib-i İmtiyâzı
15 Mart [1]340 [15 Mart 1924]

206

Yusuf Ziya Bey

Türkiye İdman Mecmuası
Müdür-i Mesulü
15 Mart [1]340 [15 Mart 1924]

207

Orhan Haydar Bey

Türkiye İdman Mecmuası
Heyet-i Tahrîriyesinden
15 Mart [1]340 [15 Mart 1924]

Unvan Bey

Türkiye İdman Mecmuası
Muharrirlerinden
 15 Mart [1]340 [15 Mart 1924]

Adil Giray Bey

Türkiye İdman Mecmuası
Muharrirlerinden
 15 Mart [1]340 [15 Mart 1924]

Raşid Halil Bey

İzmir Ticaret Gazetesi
Sâhib ve Müdür-i Mesulü
 20 Mart [1]340 [20 Mart 1924]

211

Cemal Edhem Bey

Edirne Paşaili Heyet-i Tahrîriyesinden
20 Mart [1]340 [20 Mart 1924]

212

Muhyiddin Kâsım Bey

Paşaili Muharrirlerinden
20 Mart [1]340 [20 Mart 1924]

213

Sami Bey

Paşaili Muharrirlerinden
20 Mart [1]340 [20 Mart 1924]

214

Mahmud Nedim Bey

Paşaili Muharrirlerinden
20 Mart [1]340 [20 Mart 1924]

215

Emin Necmeddin Bey

Paşaili Muharrirlerinden
20 Mart [1]340 [20 Mart 1924]
Muahhar Numara: 446

216

Osman Refet Bey

Çorum Gazetesi
Müdür ve Sermuharriri
24 Mart [1]340 [24 Mart 1924]

217

Süleyman Zihni Bey

*Adana Hayat Gazetesi
Müdür-i Mesulü*

218

Yusuf Niyazi Bey

*Cide Nazikter Gazetesi
Sâhib ve Müdür-i Mesulü
24 Mart [1]340 [24 Mart 1924]*

Yeni defter Numara: 128

*27 Ağustos [1]340 [27 Ağustos 1924]
tarihinde
zayınden tekrar verildi.*

Osman Hilmi Bey

*Malatya Gazetesi Sâhib-i İmtiyâzı
24 Mart [1]340 [24 Mart 1924]*

220

H. Nuri Bey

Malatya Gazetesi Sermuharriri
24 Mart [1]340 [24 Mart 1924]

221

Şevki Bey

Malatya Gazetesi Müdür-i Mesulü
24 Mart [1]340 [24 Mart 1924]

222

Kâmil Tekinalp

Nazikter Gazetesi
Umûr-ı Tahrîriye Müdürü
26 Mart [1]340 [26 Mart 1924]

223

Mustafa Hilmi Efendi
Malatya Gazetesi'nin Ankara Muhâbiri
30 Mart [1]340 [30 Mart 1924]

224

Hayri Efendi
Bafra'da Münteşir
Tenvîr-i Efkâr Gazetesi'nin
Tekfurdağı Muhâbiri
2 Nisan [1]340 [2 Nisan 1924]

225

Hamdi Bey
Tenvîr-i Efkâr Gazetesi'nin
Muharrir-i Edebîsi
2 Nisan [1]340 [2 Nisan 1924]

226

Muallim Şinâsi Efendi

*Bafra Tenvîr-i Efkâr Gazetesi
Sâhib-i İmtiyâz ve Müdür-i Mesulü
2 Nisan [1]340 [2 Nisan 1924]*

Yeni defter Numara: 84

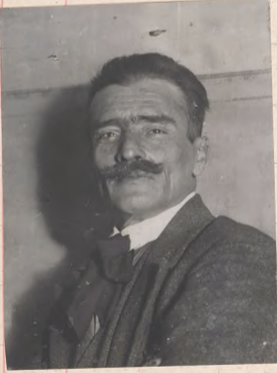
227

Riyâzî Efendi

*Bafra Tenvîr-i Efkâr
Çanakkale Muhâbiri*

228

Ali Cemal Bey

*Tevhîd-i Efkâr Gazetesi Ressamı
3 Nisan [1]340 [3 Nisan 1924]
Cumhuriyet Gazetesi ressamı olarak
tecdîd edilmiştir.*

Yeni defter: 185

229

Mekkî Said Bey

Tevhîd-i Efkâr Gazetesi
Muharrirlerinden

3 Mart [1]340 [3 Mart 1924]

3 Mayıs [1]341 [1925] tarihinde
Cumhuriyet Gazetesi'ne tebdîlen hüviyet
varakası verilmiştir.

Yeni defter: 194

230

Ahmed Fâzıl Bey

Tevhîd-i Efkâr Gazetesi
Muharrirlerinden

3 Nisan [1]340 [3 Nisan 1924]

231

Ahmed Sabri Bey

Tevhîd-i Efkâr Gazetesi
Heyet-i Tahrîriyesinden

3 Nisan [1]340 [3 Nisan 1924]

232

Mehmed Said Bey

Tevhîd-i Efkâr Heyet-i Tahrîriyesinden

Muahhar Numara: 299

233

Talat Bey

Tevhîd-i Efkâr Gazetesi

Muharrirlerinden

3 Nisan [1]340 [3 Nisan 1924]

Müevvel Numara: 131

234

Osman Hikmet Bey

Tevhîd-i Efkâr Gazetesi

Muharrirlerinden

3 Nisan [1]340 [3 Nisan 1924]

235

Hüseyin Kazım Bey

Tevhîd-i Efkâr Müdür-i Mesulü
3 Nisan [1]340 [3 Nisan 1924]

236

Ömer Rıza Bey

Tevhîd-i Efkâr Muharrirlerinden
3 Nisan [1]340 [3 Nisan 1924]

237

Hayri Muhyiddin Bey

Tevhîd-i Efkâr Muharrirlerinden
3 Nisan [1]340 [3 Nisan 1924]

238

Edhem İzzet Bey

*Tevhîd-i Efkâr
Heyet-i Tahrîriye Müdürlerinden
3 Nisan [1]340 [3 Nisan 1924]*

239

Hasan Nail Bey

*Tevhîd-i Efkâr Heyet-i Tahrîriyesinden
3 Nisan [1]340 [3 Nisan 1924]*

240

Halil Midhat Bey

*Tevhîd-i Efkâr Heyet-i Tahrîriyesinden
3 Nisan [1]340 [3 Nisan 1924]*

Muahhar Numara: 254

241

Âbidin Dâver Bey

Cumhuriyet Gazetesi
Heyet-i Tahrîriye Müdürü
3 Nisan [1]340 [3 Nisan 1924]

Yeni defter: 176

31 Teşrîn-i Evvel [Ekim] [1]926 tarihinde
tebdîl edilmiştir.

242

Ahmed Kadri Bey

Tevhîd-i Efkâr
Heyet-i Tahrîriye Müdürlerinden
3 Nisan [1]340 [3 Nisan 1924]

243

Ahmed Hamdi Bey

Tevhîd-i Efkâr Fotoğraf Muhâbiri
3 Nisan [1]340 [3 Nisan 1924]

Tebdîlen Hâkimiyet-i Milliye Gazetesi
fotoğraf muhâbiri olarak verilmiştir.
21 Temmuz [1]926

244

Ali Ekrem Bey

Vakit Gazetesi Heyet-i Tahrîriye Müdürü
15 Nisan [1]340 [15 Nisan 1924]

Yeni defter: 193

245

Hasan Rasim Bey

Vakit Gazetesi Muharrirlerinden
15 Nisan [1]340 [15 Nisan 1924]

Yeni defter: 209

246

Mehmed Selim Bey

Vakit Gazetesi Muharrirlerinden
15 Nisan [1]340 [15 Nisan 1924]

247

Şükrü Turgud Bey

*Vakit Gazetesi Muharrirlerinden
15 Nisan [1]340 [15 Nisan 1924]*

248

Vartan Efendi

*Vakit Gazetesi Mütercimlerinden
15 Nisan [1]340 [15 Nisan 1924]*

249

Muhsin Ganî Bey

*Vakit Gazetesi Muharrirlerinden
15 Nisan [1]340 [15 Nisan 1924]*

250

Selim Râgıb Bey

*Vakit Gazetesi Muharrirlerinden
15 Nisan [1]340 [15 Nisan 1924]
Tekrar ziyâından verilmiştir.
Fî 19 Temmuz sene [1]926*

251

Nâşid Hakkı Bey

*Vakit Gazetesi Muharrirlerinden
15 Nisan [1]340 [15 Nisan 1924]
Muahhar Numara: 466*

252

Hakkı Sühâ Bey

*Vakit Gazetesi Muharrirlerinden
15 Nisan [1]340 [15 Nisan 1924]*

Nâm-ı Müsteârı: Seyyâh

Mehmed Nureddin Bey

Vakit Gazetesi Mütercimlerinden
15 Nisan [1]340 [15 Nisan 1924]

Yeni defter: 207

Halil Midhat Bey

Vakit Gazetesi Muharrirlerinden
15 Nisan [1]340 [15 Nisan 1924]
Müevvel Numara: 240

Mücâvirzâde
Mustafa Emin Bey

Hayat Gazetesi Sâhib-i İmtiyâzı
15 Nisan [1]340 [15 Nisan 1924]

256

İbrahim Halil Bey

Adana Hayat Gazetesi Tarsus Muhâbiri

15 Nisan [1]340 [15 Nisan 1924]

Muahhar Numara: 277

257

Gündüz Nâdir Bey

Adana'da Hayat Gazetesi

Heyet-i Tahrîriye Müdürü

258

Müctebâ Orhan Bey

Adana'da Hayat Gazetesi

Şehir Muhâbiri

15 Nisan [1]340 [15 Nisan 1924]

259

Hasan Basri Bey nâm-ı müsteârî
Ercümend Orhan

Adana'da Hayat Gazetesi
Başmuharrirlerinden
15 Nisan [1]340 [15 Nisan 1924]

260

Hasan Niyazi Bey

Isttlâât-ı Bahriye Gazetesi'nin
Türkçe Muharriri
27 Nisan [1]340 [27 Nisan 1924]

Yeni defter Numara: 78

261

Manuel Papayan Efendi

Isttlâât-ı Bahriye Gazetesi'nin
Fransızca Muharriri
27 Nisan [1]340 [27 Nisan 1924]

262

Hüseyin Namık Bey

*İstanbul'da Millî Mecmua
Muharrirlerinden*

1 Mayıs [1]340 [1 Mayıs 1924]

263

Orhan Rıza Bey

*Millî Mecmua Muharrirlerinden
1 Mayıs [1]340 [1 Mayıs 1924]*

264

Mehmed Emin Bey

*Millî Mecmua Muharrirlerinden
1 Mayıs [1]340 [1 Mayıs 1924]*

265

Mustafa Şekib Bey

Millî Mecmua Muharrirlerinden
1 Mayıs [1]340 [1 Mayıs 1924]

266

Muhabbat Numara: 360

Mehmed Mesih Bey

Millî Mecmua Muharrirlerinden
1 Mayıs [1]340 [1 Mayıs 1924]

24/3/[1]926 Tebdîlen

267

Arif DüNDAR Bey

Millî Mecmua Muharrirlerinden
1 Mayıs [1]340 [1 Mayıs 1924]

Hasan Âlî Bey

Millî Mecmua Muharrirlerinden
1 Mayıs [1]340 [1 Mayıs 1924]

Hüsnü Bey

Açıksöz Müdürü
11 Mayıs sene [1]340 [11 Mayıs 1924]

Yeni defter: 311

Açıksöz Müdürü Hüsnü

Ahmed Hamdi Bey

Açıksöz Gazetesi Sâhib-i İmtiyâzı
11 Mayıs sene [1]340 [11 Mayıs 1924]

Açıksöz Sâhib-i İmtiyazı
Ahmed Hamdi

Gazete imtiyazını satmıştır. Vesikayı iade etmedi.

271

İsa Çordan Bey

Muvaffakiyet-i Milliye Gazetesi
Müdür-i Mesulü

11 Mayıs [1]340 [11 Mayıs 1924]

Yeni defter: 275

Eskisi zâyi olmuştur.

272

Yusuf Bey

Muvaffakiyet-i Milliye Gazetesi
Sâhib-i İmtiyâzı

11 Mayıs [1]340 [11 Mayıs 1924]

273

Şükrü Oğuz Bey

(Adana'da) Altınöz Gazetesi

Sâhib-i İmtiyâz ve Başmuharriri

11 Mayıs [1]340 [11 Mayıs 1924]

Mevkûf

274

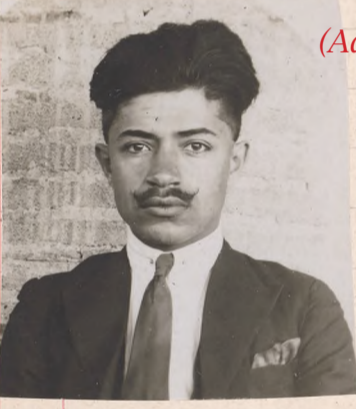
(Adana'da)

Vasfi Polat Bey

Altınöz Müdür-i Mesulü

11 Mayıs [1]340 [11 Mayıs 1924]

275

(Adana'da)

Subhi Faik Bey

Altınöz Heyet-i Tahrîriyesinden

11 Mayıs [1]340 [11 Mayıs 1924]

276

(Adana'da)

Selahaddin Mazlum Bey

Altınöz Sâhiblerinden ve İdare Müdürü

277

(Adana'da) Halil Hayâlî Efendi

*Altınöz Gazetesinin
Tarsus Muhâbir-i Mahsûsu
11 Mayıs [1]340 [11 Mayıs 1924]*

Müevvel Numara: 256

278

Ahmed Şükrü Bey

*Vakit Gazetesi Heyet-i Tahrîriyesinden
26 Mayıs [1]340 [26 Mayıs 1924]*

279

Yunus Kazım Bey

*Vakit Gazetesi Heyet-i Tahrîriyesinden
26 Mayıs [1]340 [26 Mayıs 1924]*

Yeni defter: 150

280

Aziz Bey

*Adana'da Münteşir
Gençlerbirliği Mecmuası
Müdür-i Mesul ve Sermuharriri
3 Haziran [1]340 [3 Haziran 1924]*

281

~~*Mustafa Râgıb Bey*~~

~~*Bafra'da Tenvîr-i Efkâr Gazetesi
Sermuharriri
8 Haziran sene [1]340 [8 Haziran 1924]*~~

İptal edilmiştir.

Muahhar Numara: 369

282

Burhan Sâhir Bey

*Edirne'de Paşaili Gazetesi
Muharrirlerinden
10 Haziran [1]340 [10 Haziran 1924]*

283

Paşa Kazım Bey

Demiryolu Mecmuası'nın seyyâr muhâbiri
12 Haziran [1]340 [12 Haziran 1924]

Ankara Gazetesi Mizah Muhâbir ve Muharriri
29 Kânûn-ı Sâni [Ocak] sene [1]927

Yeni defter 162

284

Kemal Salih Bey

Yenigün Heyet-i Tahrîriye Müdürü
18 Haziran [1]340 [18 Haziran 1924]

Yeni defter 175

285

Kapişikoğlu Selahaddin Rifat Bey

Cumhuriyet Gazetesi Muharrirlerinden
24 Haziran [1]340 [24 Haziran 1924]

286

Enver Behnân Bey

Babalık Gazetesi Ankara Muhâbiri
28 Haziran [1]340 [28 Haziran 1924]

Yeni defter: 256

287

Mehmed Gâlib Bey

Mersin Gazetesi Muharrirlerinden
28 Haziran [1]340 [28 Haziran 1924]

288

Abdullah Mahir Bey

Afyonkarahisar'da Haber Gazetesi Sâhib
ve Müdürü
28 Haziran [1]340 [28 Haziran 1924]

Yeni defter Numara: 92

289

Nevzad Gökalp Bey

*Cumhuriyet Gazetesi Muharrirlerinden
2 Temmuz sene [1]340 [2 Temmuz 1924]*

290

Behçet Bey

*Cumhuriyet Gazetesi
Heyet-i Tahrîriyesinden
2 Temmuz sene [1]340 [2 Temmuz 1924]*

Yeni defter: 100

291

Kadri Bey

*Cumhuriyet Gazetesi
Heyet-i Tahrîriye Müdürlerinden
2 Temmuz sene [1]340 [2 Temmuz 1924]*

Yeni defter: 236

292

Feyzullah Bey

*Cumhuriyet Gazetesi Muharrirlerinden
2 Temmuz sene [1]340 [2 Temmuz 1924]*

Yeni defter: 179

293

Esad Nedim Bey

*Cumhuriyet Gazetesi Fotoğraf Muhâbiri
2 Temmuz sene [1]340 [2 Temmuz 1924]*

294

İhsan Bey

*Cumhuriyet Gazetesi Muharrirlerinden
2 Temmuz sene [1]340 [2 Temmuz 1924]*

295

Ahmed Celaledin Bey

*Cumhuriyet Gazetesi Muharrirlerinden
2 Temmuz sene [1]340 [2 Temmuz 1924]*

296

Fahri Bey

*Cumhuriyet Gazetesi İdare Memur
Muavini ve Muharrir
2 Temmuz sene [1]340 [2 Temmuz 1924]*

Tebdilen:

*25 Temmuz [1]926 tarihinde
Hâkimiyet-i Milliye Gazetesi İdare
Müdürü olarak tebdil edilmiştir.*

297

İbrahim İhsan Bey

*Cumhuriyet Gazetesi İdare Memuru ve
Muharrir
2 Temmuz sene [1]340 [2 Temmuz 1924]*

Kemal Râgıb Bey

Cumhuriyet Gazetesi Spor Muharriri
2 Temmuz sene [1]340 [2 Temmuz 1924]

Mehmed Said Bey

Cumhuriyet Gazetesi
Heyet-i Tahrîriyesinden
2 Temmuz sene [1]340 [2 Temmuz 1924]
Müevvel Numara: 232

Yeni defter: 41

Mehmed İlhâmi Bey

Cumhuriyet Gazetesi Muharrirlerinden
2 Temmuz sene [1]340 [2 Temmuz 1924]

301

Ahmed Osman Bey

*Şimendüfer Mecmuası
Muharrirlerinden ve İdare Memuru
5 Temmuz sene [1]340 [5 Temmuz 1924]*

302

Abdülkadir Ziya Bey

*Demiryolu Mecmuası
Müdür-i Mesulü ve Tahrîr Müdürü
5 Temmuz sene [1]340 [5 Temmuz 1924]*

303

İsmail Hakkı Bey

*Demiryolu Mecmuası Muharrirlerinden
5 Temmuz sene [1]340 [5 Temmuz 1924]*

304

Ali Rıza Efendi

Istıtlâât-ı Bahriye Mecmuası

Çanakkale Muhâbiri

5 Temmuz sene [1]340 [5 Temmuz 1924]

305

Bayramzâde Hakkı Bey

İzmir Anadolu Ajansı Mümessili

5 Temmuz sene [1]340 [5 Temmuz 1924]

306

Tefik Celal Bey

İzmir Anadolu Ajansı Mümessiliği

Tercümanı

5 Temmuz sene [1]340 [5 Temmuz 1924]

Yeni defter: 217

307

Mehmed Ali Bey

Istıtlâât-ı Bahriye Mecmuası

Müdür ve Sâhib-i İmtiyâzı

5 Ağustos [1]340 [5 Ağustos 1924]

Yeni defter Numara: 77

308

İstanbul Matbûât Memuru

Şemseddin Bey

309

İstanbul Posta ve Sevk Memuru

Hayri Bey

310

Şinâsi İlhan Bey

*Örnek Gazetesi Muharrirlerinden
5 Ağustos [1]340 [5 Ağustos 1924]*

Muahhar Numara: 453

311

Fahri Tahsin Bey

*Mersin Gazetesi Tahrîr Müdürü
5 Ağustos [1]340 [5 Ağustos 1924]*

312

Derviş Abdürrahim Bey

*Paşaili Gazetesi Muharrirlerinden
5 Ağustos [1]340 [5 Ağustos 1924]*

313

Mustafa Said Bey

Emel Gazetesi Sermuharriri
5 Ağustos [1]340 [5 Ağustos 1924]

314

Halil Lütfi Bey

Vakit Heyet-i Tahrîriyesinden
13 Ağustos [1]340 [13 Ağustos 1924]

315

Haşim Nahid Bey

Anadolu Ajansı Paris Muhâbiri
16 Ağustos sene [1]340 [16 Ağustos 1924]

316

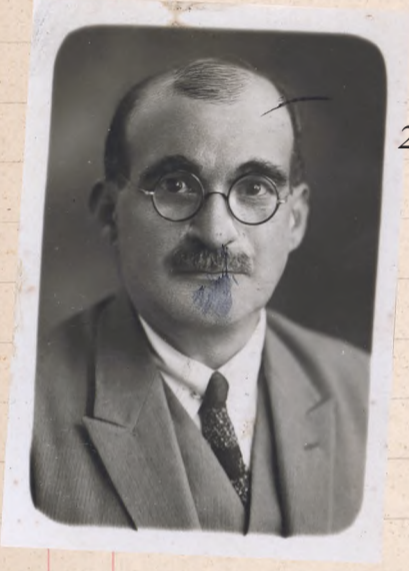
Süreyya Bey

Merkez Ajans Muhâbiri

16 Ağustos sene [1]340 [16 Ağustos 1924]

İptal edilmiştir.

317

Abdi Teyfik Bey

Ajans Baş Mütercimi

21 Ağustos sene [1]340 [21 Ağustos 1924]

318

Necmeddin Bey

Anadolu Ajansı Mübeyyizi

28 Ağustos [1]340 [28 Ağustos 1924]

319

Hamdi Bey

Malatya Gazetesi Seyyâr Muhâbiri
28 Ağustos [1]340 [28 Ağustos 1924]

320

Abdullah Şükrü Bey

Adana Gençlerbirliği Mecmuası
Sâhib ve Müdürü
Teceddüd Gazetesi Muharriri
11 Eylül [1]340 [11 Eylül 1924]

321

Kemal Kaya Bey

Cumhuriyet Gazetesinin
Ankara Spor Muhâbiri
14 Eylül [1]340 [14 Eylül 1924]
Fi 20 Haziran sene [1]341'de
[20 Haziran 1925] nüsha-i sâniye
verilmiştir.

322

Yusuf Kenan Bey

İkdam Ankara Muhâbiri

4 Teşrîn-i Evvel [1]340 [4 Ekim 1924]

*İkdam Gazetesi'nin 25 Eylül [1]340 tarihli
vesîkası üzerine ita kılınmıştır
4 Teşrîn-i Evvel sene [1]340 [4 Ekim 1924]*

323

Fevzi Lütfi Bey

Son Telgraf Sâhib ve Muharrirlerinden

8 Teşrîn-i Sâni [1]340 [8 Kasım 1924]

324

Ahmed Can Bey

Paşaili Muharrirlerinden

18 Teşrîn-i Sâni [1]340

[18 Kasım 1924]

325

Fahri Bey

*Tevhîd-i Efkâr Muharirlerinden
18 Teşrîn-i Sâni [1]340 [18 Kasım 1924]*

Muahhar Numara: 484

326

Doktor Sâbit Bey

*Piyasa Gazetesi Sâhib ve Müdürü
20 Teşrîn-i Sâni [1]340 [20 Kasım 1924]*

327

Muharrem Bey

*Piyasa Gazetesi İstihbârât Müdürü
20 Teşrîn-i Sâni [1]340 [20 Kasım 1924]*

328

Ahmed Ekrem Bey

Toprak Mecmuası Müdürü
30 Teşrîn-i Sâni [1]340 [30 Kasım 1924]

329

Ahmed Akif Bey

Toprak Mecmuası Sâhib-i İmtiyâzı
30 Teşrîn-i Sâni [1]340
[30 Kasım 1924]

330

Mösyö Edward Walker

Westminister Gazetesi'nin
Türkiye'de Salâhiyetdâr Muhâbiri
17/12/[1]340 [17 Aralık 1924]

Muahhar Numara: 426

Müevvel Numara: 64

Alaeddin Bey'in emriyle yedindeki vesikaya ilsâk edilmiştir.

331

İsmail Hakkı Bey

Spor Âlemi Ankara Muhâbiri
24 Kânûn-ı Evvel [1]340 [24 Aralık 1924]

332

Hikmet Şevki Bey

Cumhuriyet Gazetesi'nin Adana Muhâbiri
28/12/[1]340 [28 Aralık 1924]

Muahhar Numara: 354

333

Ahmed Hamdi Bey

Yeni Çiftçilik Gazetesi Sermuharriri
İstanbul
28/12/[1]340 [28 Aralık 1924]

334

Nakiyüddin Bey

İstanbul'da Yeni Çiğcilik Gazetesi

Müdür-i Mesulü

28/12/[1]340 [28 Aralık 1924]

335

Hüseyin Hilmi Bey

Sinop Gazetesi Müdürü

28/12/[1]340 [28 Aralık 1924]

336

Refik Nuri Bey

Ankara Tanin Muhâbiri

3/1/[1]341 [3 Ocak 1925]

337

İsmail Hakkı Bey

Türkiye İktisad Mecmuası
Muharrirlerinden

3/1/[1]341 [3 Ocak 1925]

338

Hüseyin Ferdî Bey

İstanbul Piyasa Gazetesi
Muharrirlerinden

3/1/[1]341 [3 Ocak 1925]

339

Münîb Hayri Bey

Paşaili Gazetesi'nin İstanbul Muhâbiri

3/1/[1]341 [3 Ocak 1925]

340

Vasfi Raşid Bey

Paris Ajansı Mümessili

24 Kânûn-ı Sâni [1]341 [24 Ocak 1925]

341

Yahya Sâim Bey

Samsun'da Haber Gazetesi

Kayseri Muhâbiri

25/1/[1]341 [25 Ocak 1925]

Muahhar Numara: 488

Yeni Defter Numara: 152

342

Edhem Bey

İstanbul'da Musavver Haftalık Mecmua

Fotoğrafçısı

25/1/[1]340 [25 Ocak 1924]

*Dâhiliye Vekâleti'nin 2. Şube/2488
numara ve 17 Mart [1]341 tarihli tezkeresi
üzerine vesîkası Vatan Gazetesi nâmına
tecdid edilmiştir.*

17 Mart [1]341 [17 Mart 1925]

Yeni defter: 44

343

Ahmed Refik Bey

*İstanbul'da Piyasa Gazetesi
Muharrirlerinden*

28/1/[1]341 [28 Ocak 1925]

*Yedinde mevcûd 21 numaralı gazete
vesikasına nazaran verilmiştir.*

344

Ali Rıza Bey

*Tevhîd-i Efkâr Muharrirlerinden
3 Şubat [1]341 [3 Şubat 1925]*

345

Mimar Veliyyüddin Bey

*İstanbul Piyasa Gazetesi
Ankara Muhâbiri*

28 Şubat [1]341 [28 Şubat 1925]

346

Hüseyin Kemal Bey

*Adana'da müntezir Karatepli Gazetesi
tahrir ve ... [devamı fotoğraf altında]*

2 Mart [1]341 [2 Mart 1925]

Müevvel Numara: 194

347

Baki Tonguç

Karatepli Sâhib ve Sermuharriri

2 Mart [1]341 [2 Mart 1925]

348

Ekrem Cenânî Bey

Halk Dili Gazetesi Müdürü, G. Ayıntap

8 Mart [1]341 [8 Mart 1925]

349

Fahri Teyfik Bey

Moskova Ajansı Mümessili
12 Nisan [1]341 [12 Nisan 1925]

350

Münir İbrahim Bey

Paris Ajansı Mümessili
12 Nisan [1]341 [12 Nisan 1925]

351

Ali Vahîd Efendi

Köy Hoca[st] Sâhibi
16 Nisan [1]341 [16 Nisan 1925]

Yeni defter: 19

352

Ferid Celal Bey

Adana Türk Sözü Gazetesi

Sâhib ve Müdürü

21 Nisan [1]341 [21 Nisan 1925]

353

Fasîh Bey

Mersin'de Türk Sözü Muhâbiri

21 Nisan [1]341 [21 Nisan 1925]

354

Hikmet Şevki Bey

Adana'da Türk Sözü Gazetesi

Tahrîr Müdürü

21 Nisan [1]341 [21 Nisan 1925]

Yeni Defter: 239

Müevvel Numara: 332

355

Mehmed Naci Bey

*Türk Sözü Gazetesi Muharrirlerinden
21 Nisan [1]341 [21 Nisan 1925]*

Müevvel Numara: 193

356

Mustafa Uluğ Bey

*Adana Türk Sözü
Muharrir ve İdâre Müdürü
30 Nisan [1]341 [30 Nisan 1925]*

357

Edhem Ruhi Bey

*Amele Sadâsı Gazetesi
Müdür ve Muharriri
3 Mayıs sene [1]341 [3 Mayıs 1925]*

358

Sırrı Bey

Cumhuriyet Muharrirlerinden
3 Mayıs [1]341 [3 Mayıs 1925]

Muahhar Numara: 536

359

Ahmed Hilmi Bey

Şenyuva Gazetesi Sâhib ve Müdürü
Fî 9 Mayıs [1]341 [9 Mayıs 1925]

360

Mehmed Mesih Bey

Millî Mecmua Sâhib ve Müdürü
Fî 26 Mayıs sene [1]341 [26 Mayıs 1925]

Müevvel Numara: 266

361

Hamdi Emin Bey

Türkiye İdman Mecmuası
İngiltere Muhâbiri
Fî 6 Haziran [1]341 [6 Haziran 1925]

362

Halil Ulvi Bey

Samsun'da Haber Gazetesi Muhâbiri

Fi 8 Haziran sene [1]341

[8 Haziran 1925]

363

Murad Toğan Bey

Afyon Karahisar'da Münteşir

Haber Gazetesi Muhâbiri

Fî 11 Haziran [1]341

[11 Haziran 1925]

Yeni defter Numara: 93

364

Ziya Matlauddin Bey

L'Echo de Turquie Gazetesi'nin

Paris Muhâbiri

Fî 7 Temmuz [1]341 [7 Temmuz 1925]

365

Sıdkı Şükrü Bey

Yanık Yurd Gazetesi'nin Paris Muhâbiri

Fî 11 Temmuz sene [1]341 [11 Temmuz 1925]

Bu vesîka iade edilmedi.

Muahhar Numara: 541

Yeni defter Numara: 145

366

Mösyö Filip Roll

*Frankfurter Zeitung Gazetesi,
La Freiere Europe Presse
İstanbul Muhâbiri
Fî 11 Temmuz [1]341
[11 Temmuz 1925]*

*İstanbul Ajansı Mümessilliği'nden
mu'tâ 27 Haziran 1341 tarihli
vesîkası dosyada mahfûzdur.
Fî 11 Temmuz [1]341
[11 Temmuz 1925]*

367

Ferid İbrahim Bey

Yeni defter: 167

368

Süleyman Sırrı Bey

*Bafra Gazetesi
Sâhib-i İmtiyâzı ve Müdür-i Mesulü
Fî 16 Temmuz [1]341 [16 Temmuz 1925]*

369

Mustafa Râgıb Bey

*Bafra Gazetesi Sermuharriri
Fî 16 Temmuz sene [1]341
[16 Temmuz 1925]*

Müevvel Numara: 281

370

Ali Süreyya Bey

*İstanbul'da Cumhuriyet;
İzmir'de Yenigün Gazetesi
Muhâbirlerinden
22 Temmuz sene 1341
[22 Temmuz 1925]*

371

Ertuğrul Mümtaz Bey

*Millî Ticaret Gazetesi
İstanbul Sermuharrir ve Sâhib-i İmtiyâzı
26 Temmuz sene [1]341
[26 Temmuz 1925]*

Bu vesîka iade edilmemiştir.

Yeni defter Numara: 151

372

Nâil Bey

*Millî Ticaret Gazetesi
Muharrirlerinden
26 Temmuz [1]341
[26 Temmuz 1925]*

373

Memduh Bey

*Muharrir
Millî Ticaret Gazetesi
26 Temmuz sene 1341
[26 Temmuz 1925]*

Zâyîinden diğeri verilmiştir.

*Fî 24 Kânûn-ı Evvel 1341
[24 Aralık 1925]*

374

Bilâhire Millî İdhalat ve İhracat Gazetesi sâhib ve müdürü olduğu işbu mahalle şerh verildi. Evvelki hüviyet varakası bu sûretle tashîh edilmiştir. 21 Kânûn-ı Evvel [1]341 [21 Aralık 1925]

Subhi Bey

Millî Ticaret Gazetesi Muharrirlerinden
26 Temmuz 1341 [26 Temmuz 1925]

375

Hikmet Rahmi Bey

Millî Ticaret Gazetesi
Muharrirlerinden ve Ankara Muhâbiri
27 Temmuz [1]341 [27 Temmuz 1925]

376

Doktor Halim Hüsnü Bey

Hâkimiyet-i Milliye Gazetesi
İstanbul Muhâbiri
27 Temmuz sene 1341 [27 Temmuz 1925]

Muahhar Numara: 468

377

Vahyî Bey

Anadolu Duygusu İzmir Muhâbiri
13 Ağustos sene [1]341 [13 Ağustos 1925]

378

Fehmi Nuri Bey

Anadolu Duygusu Edirne Muhâbiri
13 Ağustos sene [1]341 [13 Ağustos 1925]

Müevvel Numara: 170

379

Mehmed Akif Bey

Bolu Vilayet Gazetesi Sermuharriri
25 Ağustos sene [1]341 [25 Ağustos 1925]

380

Fevziye Abdürreşid Hanım

Âsâr-ı Nisvân Mecmuası

Sâhibe-i İmtiyâz ve Müdür-i Mesulü

15 Ağustos sene [1]341 [15 Ağustos 1925]

381

Doktor Fahreddin Kerim Bey

Hilâl-i Ahdar Gazetesi Başmuharriri

5 Eylül sene [1]341 [5 Eylül 1925]

Yeni defter Numara: 129

382

Nuri Ziya Bey

Anadolu Duygusu Samsun Muhâbiri

20/9/[13]41 [20 Eylül 1925]

383

Refik Atâ Bey

Anadolu Duygusu Antalya Muhâbiri
20/9/[13]41 [20 Eylül 1925]

384

Mister Ferguson

Reuter Ajansı Türkiye Muhâbiri
27/9/[13]41 [27 Eylül 1925]

385

Kanoti Bey

Ajans Havas Muhâbir Muavini
27/9/[13]41 [27 Eylül 1925]

Yeni defter: 370

386

Mösyö Mozaf

Ajans Havas Türkiye Muhâbiri
27/9/[13]41 [27 Eylül 1925]

387

Mösyö Jan Tizon

Tan ve el-Ahram Gazeteleri

Türkiye Muhâbiri

8/10/[1]341 [8 Ekim 1925]

388

Mister Kuprik

Morning Post, [and] Daily [Advertiser],*

Guardian Türkiye Muhâbiri

8/10/[1]341 [8 Ekim 1925]

389

Mister Maxwell Mac Cartney

Times İstanbul Muhâbiri

10/10/[13]41 [10 Ekim 1925]

* Albümde yazı silik olduğu için okunamamıştır. Ancak bu dönemde *Morning Post, and Daily Advertiser* adında bir gazete yayımlanmıştır.

390

İsmail Cemil Efendi

Bafra Gazetesi İstanbul Muhâbiri
10/10/[13]41 [10 Ekim 1925]

391

Emin Refik Bey

Haber Gazetesi
Sâhib-i İmtiyâz ve Muharriri
10/10/[13]41 [10 Ekim 1925]

392

Aziz Sâmih Bey

Haber Sermuharriri
10/10/[13]41 [10 Ekim 1925]

393

Münir Hamdi Bey

Haber Heyet-i Tahririye Müdürü
10/10/[1]341 [10 Ekim 1925]

394

Mösyö Heinrich Dolle

Wiener Journal ve Tageblatt Muhâbiri
19/10/[13]41 [19 Ekim 1925]

395

Reşad Nuri Bey

L'Echo de Turquie
Sâhib ve Sermuharriri
19/10/[13]41 [19 Ekim 1925]

Yeni defter: 197

396

M. Cemal Bey

Yeni Ses Gazetesi
Ankara Fotoğraf Muhâbiri
21/10/[13]41 [21 Ekim 1925]

397

Muzaffer Bey

Resimli Adana Gazetesi
Sâhib ve Başmuharriri
21/10/[13]41 [21 Ekim 1925]

Bilahire başmuharrirlik unvanıyla
yeniden hüviyet varakası verilmiştir.

6 Kânûn-ı Evvel sene [1]341
[6 Aralık 1925]

Yeni defter numarası: 18

398

Ali Mün'im Bey

Yeni Adana Heyet-i Tahrîriyesinden
21/10/[13]41 [21 Ekim 1925]

Mûmâ-ileyh için tahrîr müdüriyeti
unvanıyla yeniden bir kıta hüviyet varakası
îtâ kılınmıştır.
16 Kânûn-ı Sâni [Ocak] sene 1926

399

Mister Beyman

Daily Express Muhâbiri
24/10/[13]41 [24 Ekim 1925]

400

Mösyö Pavel Dapnig

Berliner Local-Anzeiger ve
Kölnische Zeitung Muhâbiri
24/10/[13]41 [24 Ekim 1925]

Yeni defter: 172

401

Mister Walton

Daily Express, Daily Telegraph ve
Christian Science Monitor
Türkiye Muhâbiri
24/10/[13]41 [24 Ekim 1925]
Tebdilen verilmiştir.
7/1/[1]926

402

Mösyö Abbliyoti

Paris'te Ajans Economic E'finansier

Türkiye Muhâbiri

24/10/[13]41 [24 Ekim 1925]

403

Nazif Ali Bey

İzmir'de Yanık Yurt Gazetesi'nin

Hamburg Muhâbiri

24/11/[13]41 [24 Kasım 1925]

404

Mösyö Teodoriks

Berliner Tageblatt İstanbul Muhâbiri

25/10/[13]41 [25 Ekim 1925]

405

Mister Frank America

Associated Press Ajansı

Türkiye Muhâbiri

26/10/[13]41 [26 Ekim 1925]

Muahhar Numara: 518

Mösyö Fransuva Psalty

406

*Exchange Telgraf Ajansı
Türkiye Muhâbiri
26/10/[13]41 [26 Ekim 1925]*

Yeni defter

407

Mösyö Jozef Antonyo Aneris

*Ajans Oriental Türkiye Muhâbiri
26 Ekim [13]41 [26 Ekim 1925]*

408

*Gergerîzâde Mustafa Vasfi
Efendi*

*Siverek "İrfan" Gazetesi
Muharrirlerinden
28/10/[1]341 [28 Ekim 1925]*

409

Mösyö Weinberg

*Illustratione ve The New York Times
Fotoğraf Muhâbiri
1/11/[1]341 [1 Kasım 1925]
Zâyi etmiştir.*

Müevvel Numara: 81-1

Yeni defter: 233

410

Emin Bey

Antalya Gazetesi Sâhibi
1/11/[1]341 [1 Kasım 1925]

Yeni defter Numara: 68

411

Kemal Niyazi Bey

Kayseri Gazetesi Ankara Muhâbiri
1/11/[1]341 [1 Kasım 1925]

412

Bekir Sükûtî Bey

Trabzon Yeni Yol Gazetesi
Sâhib ve Sermuharriri
11/11/[1]341 [11 Kasım 1925]

Yeni defter Numara: 57

413

Mösyö Kertes Aştivan

Az Est, Petinapolo, Magyarsag gazeteleri
Türkiye Muhâbiri
17/11/[13]41 [17 Kasım 1925]

414

Mösyö Hans Raye

Millî Alman Gazeteleri Grubu

Türkiye Muhâbiri

17/11/[1]341 [17 Kasım 1925]

415

Mösyö Damyan Kaltoni

[silik] Telgraf Ajansı Türkiye Muhâbiri

17/11/[1]341 [17 Kasım 1925]

416

Reşid bin İyâz Bey

Fransızca Büyükyol Gazetesi

Sâhib ve Müdürü

18/11/[1]341 [18 Kasım 1925]

L'Echo de Turquie Gazetesi sâhib ve başmuharriri olarak tebdil edilmiştir.

2/8/[1]926

417

Nureddin Hâmid Bey

İzmit Türkyolu Gazetesi

Ankara Muhâbiri

25/11/[1]341 [25 Kasım 1925]

Muahhar Numara: 545

418

Doktor Medriczky Andor

Macarca Peşti Hırlap Gazetesi

Türkiye Muhâbiri

25/11/[1]341 [25 Kasım 1925]

Yeni defter: 287

419

Fuad Hıfzı Bey

Matbûât Müdiriyyet-i Umûmiyesi

Almanca Mütercimi

13/12/[1]341 [13 Aralık 1925]

420

Dimitraki Anastasyadis

Elefteros Tipos Gazetesi

Türkiye Muhâbiri

13/12/[1]341 [13 Aralık 1925]

421

Sıdkı Hâmid Bey

Türk Yolu Gazetesi

Heyet-i Tahrîriye Müdürü

16/12/[1]341 [16 Aralık 1925]

Tebdilen:

11 Kânûn-ı Evvel [Aralık] [1]926

İade etmiştir.

422

Mister Negley Farson

Chicago Daily News Gazetesinin

Muhâbiri

19/12/[1]341 [19 Aralık 1925]

Yalnız bir ay için muteberdir.

423

Yalnız bir ay için muteberdir.

[Kayıt yok.]

424

Tahir Karauğuz Bey

*Zonguldak Gazetesi ve Kara Elmas
Mecmuası*

Sâhibi ve Başmuharriri

Yeni defter Numara: 102

425

Şemseddin Tuğrul Bey

*Yanık Yurd Gazetesinin
Ankara Muhâbiri ve*

*İstanbul'da Vakit ve Son Saat
Gazeteleri*

Ankara Muhâbiri

426*

Edward Walker

*Chicago Tribune Gazetesi
Ankara Muhâbiri*

5 Kânûn-ı Sâni [Ocak] 1926

Müevvel Numara: 330

* Bu basın mensubu için, siyah harfle sehven 330 sıra numarası verilmiş; daha sonra 426 olarak düzeltilmiştir. Sehven verilen 330 sıra numarası fotoğrafın sağına; (Müevvel Numara: 330) olarak okla işaretlenmiştir.

427

Teo Efendi

Karagöz, Fransızca P'st ve Vakit
Gazeteleri Ressamı

10/1/[1]926*

428

Ekrem Bey (Seyfi Ekrem)

Ankara: Millî İthâlât ve İhrâcât Gazetesi
Muharriri

11/1/[1]926

Muahhar Numara: 501

429

Ziya Pertev Bey

Ankara: Millî İthâlât ve İhrâcât Gazetesi
Tahrîr Müdürü

11/1/[1]926

430

Fâzıl Bey

Ankara: Millî İthâlât ve İhrâcât Gazetesi
Heyet-i İstihbâriye Müdürü

11/1/[1]926

Ajansta mütercimdir.

* 1 Ocak 1926 tarihinden itibaren ülkemizde Miladi takvim kullanılmaya başlanmıştır.
Bu sebeple (427) nolu kayıttan itibaren tarih çevirilerine son verilmiştir.

431

Mösyö Andre Aleksandri
Andepandans ve Daily News Gazetesi
Türkiye Muhâbiri
12/1/[1]926

Yeni defter: 395

432

Hamdi Nüzhet Bey
Yanık Yurd Gazetesi Tahrîr Müdürü
12/1/[1]926

433

Nuri Sıdkı Bey
Yanık Yurd Gazetesi
Heyet-i Tahrîriyesinden
12/1/[1]926

434

Kemal Talat Bey
Yanık Yurd Gazetesi
Muharrirlerinden
12/1/[1]926

Yeni defter numarası: 96

435

Ali Nâsîh Bey

Yanık Yurd Gazetesi Bursa Muhâbiri

Muahhar Numara: 528

436

Lütfi Kamuran Bey

Türk İli Gazetesi'nin Menemen Muhâbiri

14 Kânûn-ı Sâni sene [Ocak] [1]926

437

Turgud Bey

İzmir'de Türk İli Gazetesi

Hâricî Mümessili

Fi 16 Kânûn-ı Sâni [Ocak] sene [1]926

438

Ertuğrul Sadeddin Bey

Akşam Gazetesi Heyet-i Tahrîriyesinden

Fi 18 Kânûn-ı Sâni [Ocak] sene [1]926

439

Fon Mah [Von Mach]

Kölnische Zeitung

İstanbul Muhâbiri

24/1/[1]926

440

Süreyya Bey

Zonguldak Gazetesi Yazı İşleri Müdürü

24/1/[1]926

Yeni defter Numara: 103

441

Misis Rozella

Newyork Times Türkiye Muhâbiri

24/1/[1]926

442

Ali Akif Bey

Türk İli Gazetesi Kütahya Muhâbiri

24/1/[1]926

443

Sami Bey

Edirne Postası Ankara Muhâbiri

26/1/[1]926

444

Hasan Hıfzı Bey

*Türk İli Gazetesi
Burdur ve Havâlisi Muhâbiri
4/2/[1]926*

445

Mister Tipel Edward

*Flemenier Gazetesi Türkiye Muhâbiri
6/2/[1]926*

446

Emin Necmeddin Bey

*Edirne Postası Gazetesi
Sâhib ve Sermuharriri
7/2/[1]926*

Yeni defter numara: 7

Müevvel Numara: 215

447

Nihad Bey

*Edirne Postası Gazetesi
Heyet-i Tahrîriyeden
7/2/[1]926*

448

Şükrü Mehmed Bey

*İzmit'te Haftalık Türk Yolu Gazetesi
Heyet-i Tahrîriyesinden
14/2/[1]926*

449

Hüseyin Behçet Bey

İzmit'te Haftalık Türk Yolu Gazetesi

Sermuharriri

14/2/[1]926

450

Hikmet Bey

Westminster Gazette ve Chicago Tribune

Gazeteleri Muhâbir Muavini

14/2/[1]926

451

Von Reitigen

Wolff Telgraf Ajansı İstanbul Mümessili

15/2/1926

452

Muhyiddin Osman

Millî Ticaret Gazetesi Paris Muhâbiri

20/2/[1]926

453

Şinâsi İlhan Bey

Tekirdağ Gazetesi Ankara Muhâbiri

28/2/[1]926

Ankara Gazetesi muharrirlerinden.

Müevvel Numara: 310

454

Murad Bey

Muğla Akyol Muhâbiri

2/3/[1]926

455

Kazım Bey

Muğla Akyol Gazetesi Muhâbiri

2/3/[1]926

456

Ferid Sâfi Bey

Muğla Akyol Gazetesi Muhâbiri

2/3/[1]926

457

İstefan Papadopoulos

Elefteron Vima Gazetesi Muhâbiri

2/3/[1]926

Müevvel Numara: 111

458

Doktor Wilhelm Feldman
Vossische Zeitung Gazetesi Muhâbiri
11 Mart [1]926

Doktor Wilhelm Feldman
Vossische Zeitung Gazetesi Muhâbiri

459

Muammer Bey

Matbûât Müdiriyet-i Umûmiyesi
Tedkîk Memuru
11 Mart [1]926
16 Kânûn-ı Sâni [Ocak] [1]927

460

Ali Rıza Bey

Matbûât Müdiriyet-i Umûmiyesi
Neşriyât Sevk Memuru
19/1/[1]926

İade etmiştir.

461

462*

Şemseddin Bey

L'Echo de Turquie Mecmuası İdare Memuru
16/3/[1]926

463

Münif Kemal Bey

Yeni Ses Gazetesi'nin
Anadolu Muhâbir-i Umûmisi
20 Mart [1]926

* 462 numara atlanmış.

464

Hilmi Bey

Ayvalık Gazetesi Sâhibi ve Başmuharriri
28/3/[1]926

Yeni defter Numara: 71

465

İzzet Fettah Bey

İstanbul Yeni Ses Gazetesi
Ankara Muhâbiri
28/3/[1]926

466

Nâsîd Hakkı Bey

Hâkimiyet-i Milliye Gazetesi
Tahrîr Heyeti Müdürü
29/3/[1]926

Yeni defter: 45

Müevvel Numara: 251

467

Seyfeddin Bey

Matbûât Müdiriyyet-i Umûmiyesi
Tercüme Kalemi Şefi
1 Mart sene [1]926

Muahhar Numara: 473

468

Doktor Halim Hüsni Bey

Hâkimiyet-i Milliye Gazetesi Muhâbiri
6/4/[1]926

Müevvel Numara: 376

Yeni defter: 156

469

Sadeddin Bey

*İstanbul'da Yeni Ses Gazetesinin
Konya Muhâbiri
Fi 19 Nisan [1]926*

470

Hakkı Emin Bey

*Hâkimiyet-i Milliye Gazetesi
Heyet-i Tahrîriyesinden
Fi 19 Nisan [1]926*

471

Muhyiddin Bey

*Hâkimiyet-i Milliye Gazetesi
Heyet-i Tahrîriyesinden
22/4/[1]926*

Muahhar Numara: 508

472

Mösyö Ederando

*Matin Gazetesinin Muhâbir-i Mahsusu
25 Nisan sene [1]926*

Yeni defter Numara: 60

473

Seyfeddin Bey

*Matbûât Müdiriyyet-i Umûmiyesi
Tercüme Kalemi Şefi*

Müevvel Kaydı: 467

474

Zâyi olmuştur.
Gazete müdürünün 27/1/[1]928 ve
32 [numaralı] tahrîrâtıyla

Reşad Bey

Dertli Gazetesi Müdür-i Mesulü

29/4/[1]926

475

Schmidt Dumont

Türkische Post Gazetesi

Başmuharriri

8 Mayıs [1]926

Yeni defter: 227

İade etmiştir.

476

Muzaffer Bey

Türkische Post Gazetesi Müdür-i Mesul ve Muharriri

8/5/[1]926

Müevvel Numara: 187

Yeni defter: 173

477

Zafer Hasan Bey

Bombay "Bombay Chronicle", Kalküta'da
"Müslüman" ve Karaçi'de Müslim Ad Vakit

Gazeteleri Muhâbiri

9/5/[1]926

478

Safer Sadık Bey

Resimli Adana Mecmuası

Tahrîr Heyeti Müdürü

19/5/[1]926

Yeni defter: 134

479

Jan Rozgorski

*Lehistan (Pat) Ajansı'nun
Türkiye Mümessili
20 Mayıs sene [1]926*

480

Mustafa Nuri Bey

*Güzel İnebolu Gazetesi
Sâhib [ve Müdür-i Mesulü]*

Yeni defter numara: 125

481

Hayreddin Bey

*Güzel İnebolu Gazetesi [silik]
27/Mayıs/[1]926*

Yeni defter numara: 126

482

Fahri Kemal Bey

*Milliyet Gazetesi'nin
Ankara Muhâbir-i Mahsûsu*

*Yeni defter: 170
Müevvel Numara: 163, 4*

483

Bahâeddin Bey

*Yeni Yol Gazetesi
Merzifon ve Havalîsi Muhâbiri
6 Haziran [1]926*

Yeni defter numara: 14

484

Fahri Bey

Yeni Ses Gazetesi Ankara Muhâbiri

10 Haziran [1]926

Müevvel Numara: 325

485

Mösyö Mark Rejestrif

Merkezi Londra'da Musevî Telgraf

Ajansı

İstanbul Muhâbiri

27/6/1926

486

Süreyya Râgıb Bey

Edirne Postası Gazetesi

Heyet-i Tahrîriyesinden

28/6/[1]926

487

Aziz Nizam Bey

Ajans Economic E'finansiyer'in

Muhâbiri

30/6/[1]926

488

Yahya Saim Bey

Samsun Haber Gazete [sinin]

Kayseri Muhâbiri ve

Kayseri Gazetesi Muharriri

18 Temmuz [1]926

Yeni defter Numara: 152

Müevvel: 341

489

Nihad Şevki Bey

*Hakimiyet-i Milliye Gazetesi
Heyet-i Tahririyesinden
18 Temmuz [1]926*

Yeni defter numara: 48

490

Tevfik Necati Bey

*Milliyet Gazetesi Ankara Muhâbiri
21 Temmuz [1]926*

Yeni defter: 34

491

Mösyö John Kolits

*Times Gazetesi Türkiye Muhâbiri
25 Temmuz sene 1926*

Yeni defter: 306

492

Şerafeddin Bey

*Türkçe Anadolu Gazetesi
Paris Muhâbiri
27 Temmuz [1]926*

493

Vehbi Bey

*[İzmit'te] Türk Yolu Haftalık Gazete
Heyet-i Tahrîriyesinden
Fî 31 Temmuz sene [1]926*

494

Holdberk

Ajans Tass Muhâbiri, Ankara Muhâbiri
2 Ağustos [1]926

495

Tefik Abdurrahman Bey

Trakya'da Yeni Işık Gazetesi
Başmuharriri
2 Ağustos sene [1]926

496

Nâmık Bey

Cumhuriyet Gazetesi
Fotoğraf Muhâbiri
5 Ağustos [1]926

Yeni defter 186

497

Mustafa Şükrü Bey

Lefkoşa'da: "Doğru Yol" Gazetesi
Ankara Muhâbiri
5 Ağustos sene [1]926

Âlî Bey

498

Vakit Gazetesi Seyyâr Fotoğraf Muhâbiri

10 Ağustos [1]926

499

Yeni defter: 206

Fuad Bey

İctihâd Mecmuası Heyet-i Tahririyesinden

14 Ağustos [1]926

*Zâyi olmuştur.
5 Eylül sene [1]926*

500

Mehmed Recai Bey

Bursa: Kardeş Müdür-i Mesulü

14 Ağustos [1]926

Yeni defter Numara: 122

501

Seyfi Ekrem Bey

Bursa Kardeş Heyet-i Tahrîriye Müdürü

14 Ağustos [1]926

*Müevvel Numara: 428
Gazeteden alakası kat'
edilmiştir*

502

Teyfik Bey

İctihâd Mecmuası İdâre Müdürü

Ağustos [1926]

503

Suheyb Bey

Çorum: Fikret Gazetesi

Sâhibi ve Müdür-i Mesulü

15/8/[1]926

Yeni defter (9) numaradadır

504

Mösyö Jan Jablonovski

Lehistan'da münteşir Courier de Varsovie

Gazetesi

Muhâbiri

19 Ağustos sene [1]926

505

Cemil Behçet Bey

Türk Yurdu Mecmuası

Heyet-i Tahrîriyesinden

24/8/[1]926

Yeni defter Numara: 10

506

Ali Hâdi Bey

Yeni Asır Gazetesi Ankara Muhâbiri

29/8/[1]926

507

Sajor Pan Hesbit

Daily News Gazetesi Muhâbirlerinden

Fî 31 Ağustos sene [1]926

508

Muhyiddin Bey

Yeni Ses Gazetesi Muhâbiri

6 Eylül sene [1]926

Müevvel Numara: 471

509

Âgâh Bey

Trabzon'da Devekuşu

Ankara Muhâbiri

Fî 11 Eylül sene [1]926

510

Miss Ring

Associated Press Ajansı

Türkiye Muhâbiri

12 Eylül sene [1]926

Zâyi eylediğini ifade etmiştir.

Yeni defter 234

17 Kânûn-ı Evvel [Aralık] sene [1]927

511

Burhaneddin Âlî Bey

Milliyet Gazetesi Ankara Muhâbiri
23 Eylül sene [1]926

512

Mösyö Paul de Lalande

Dernier Nouvel de Strasbourg Gazetesi
Türkiye Muhâbiri
25 Eylül sene [1]926

513

Mösyö Mark Nikolayevski

Tass Ajans İstanbul Mümessili
25 Eylül sene [1]926

514

Hasan Hikmet Bey

Türk Yolu Gazetesi
Anadolu Seyyâr Muhâbiri
25 Eylül sene [1]926

515

Abdullah Kerim Bey

Yeşil Yurd Gazetesi Sâhib ve Muharriri
30 Eylül sene [1]926
Yeni defter: 319

516

Talat Tuğrul Bey

Edirne Postası Gazetesi
Tahrîr Heyeti Müdürü
12 Teşrîn-i Evvel [Ekim] [1]926

Yeni defter Numara: 73

[517]

Mösyo Von Humayer

Almanya'da Karviç Zeitung Gazetesi

İstanbul Muhâbiri

13/Teşrîn-i Evvel [Ekim] [1]926

Yeni defter: 8

518

Mister Frank America

United Press of American Ajansı

İstanbul Muhâbiri

[1]3 Teşrîn-i Evvel [Ekim] sene [1]926

Yeni defter 8, Müevvel Numara: 405

519

Rüşdü Bey

Echo de Turquie Gazetesi Muhâbiri

Tanzim edilmeyecektir.

520

Mehmed Rifat Bey

Haftalık Mecmua Tahrîr Müdürü

Fî 28 Teşrîn-i Evvel [Ekim] sene [1]926

Müevvel Numara: 186

521

Gâlib Bey

Berliner Tageblatt Gazetesi

Ankara Muhâbiri

31 Teşrîn-i Evvel [Ekim] sene [1]926

522

İbrahim Rasim Bey

Balıkesir Türk Dili Gazetesi Muhâbiri

1 Teşrîn-i Sânu [Kasım] sene [1]926

Yeni defter: 161

523

Hikmet Bey

İzmir Ticaret Gazetesi Muhâbiri

4 Teşrîn-i Sânu [Kasım] sene [1]926

Tanzim edilmeyecektir.

524

Doktor Vittel

Almanya'da Berliner Tageblatt Gazetesi

İstanbul Muhâbiri

14 Teşrin-i Sâni [Kasım] sene [1]926

525

Esad Adil Bey

Balıkesir'de Türk Dili Gazetesi

Muharrirlerinden

15 Teşrin-i Sâni [Kasım] [1]926

526

Madam Andre Viyolist

Petit Parisien Gazetesi Türkiye Muhâbiri

21 Teşrin-i Sâni [Kasım] [1]926

527

Âsaf Bey

Bursa Yeşil Yurd Gazetesi

Müdür-i Mesulü

21 Teşrin-i Sâni [Kasım] [1]926

528

Ali Nâsih Bey

Bursa Yeşil Yurd Gazetesi Başmuharriri

21 Teşrin-i Sâni [Kasım] 1926

Müevvel Numara: 435

Yeni defter: 268

529

Mösyö Valeri

Havas Ajansı Türkiye Muhâbiri

17 Teşrin-i Sâni [Kasım] 1926

530

Hidâyet Bey

Zonguldak Gazetesi Zağferanbolu

[Safranbolu] Muhâbiri

21 Teşrîn-i Sâni [Kasım] sene [1]926

531

Nidâ Cemil Bey

Yeni Ses Gazetesi Ankara Muhâbiri

23 Teşrîn-i Sâni [Kasım] [1]926

532

Süreyya Ziya Bey

Hâkimiyet-i Milliye Gazetesi

Muharrirlerinden

25 Teşrîn-i Sâni [Kasım] [1]926

Yeni defter Numara: 49

533

Necati Bey

Muğla'da münteşir Akyol Gazetesi

Sâhib-i İmtiyâz ve Başmuharriri

29 Teşrîn-i Sâni [Kasım] sene [1]926

534

Demir Şevki Bey

İzmir Yeni Asır Gazetesi Söke Muhâbiri

1 Kânûn-ı Evvel [Aralık] sene [1]926

535

Mehmed Arif Bey

Anadolu Gazetesi Kemalpaşa Muhâbiri

2 Kânûn-ı Evvel [Aralık] [1]926

536

Sırrı Bey

Milliyet Gazetesi Ankara Muhâbiri

9 Kânûn-ı Evvel [Aralık] [1]926

Yeni defter Numara: 50

Müevvel Numara: 358

537

Vasfi Samim Bey

Kocaeli Türk Yolu Gazetesi
İstanbul ve Anadolu Muhâbiri
11 Kânûn-ı Evvel [Aralık] [1]926

538

Münir Hayri Bey

Ankara Türk Hava Mecmuası Müdürü
19 Kânûn-ı Evvel [Aralık] [1]926

Yeni defter: 279

539

Atıf DüNDAR Bey

Bolu Dertli Gazetesi Seyyar Muhâbiri
11 Kânûn-ı Sâni [Ocak] [1]927

Zâyi olmuştur.
Gazete müdüriyetinin Fî 27/1/1928 ve 32
[numaralı] tahrîrâtıyla

540

Bahri Bey

Matbûât Müdiriyyet-i Umûmiyesi
Tedkik Memuru
15 Kânûn-ı Sâni [Ocak] [1]927

Yeni defter numara: 13

541

Doktor Sıdkı Şükrü Bey

Ankara Gazetesi İzmir Muhâbiri
17 Kânûn-ı Sâni [Ocak] [1]927

Yeni defter numara: 145

Müevvel Kaydı: 365

542

Doktor Mösyö Maks Fischer

Deutsche Allgemeine Zeitung,
Ticaret ve Sanayi Gazeteleri
Türkiye Muhâbiri
18 Kânûn-ı Sâni [Ocak] [1]927

543

Hayri Bey

Ankara Gazetesi Ankara Muhâbiri
23 Kânûn-ı Sâni [Ocak] sene [1]927

544

Said Bey

Ankara Gazetesi Ayaş Muhâbiri
24 Kânûn-ı Sâni [Ocak] [1]927

545

Nureddin Hâmid Bey

Ankara Gazetesi Ankara Muhâbiri
26 Kânûn-ı Sâni [Ocak] [1]927
Müevvel Numara: 417

546

İsmail Hakkı Bey

İzmir Yeni Asır ve Le Levant Gazeteleri
Sâhibi ve Muharriri
30 Kânûn-ı Sâni [Ocak] [1]927

Yeni defter: 135

547

Sabri Bey

Ankara Gazetesi Almanya Muhâbiri
1 Şubat [1]927

548

Kasım Tevfik Bey

Kocaeli Türk Yolu Gazetesi
Muharrirlerinden
1 Şubat [1]927

Yeni defter: 214

549

Hikmet Bey

Amasya'da Emel Gazetesi

Seyyar Muhâbiri

9 Şubat [1]927

٥٤٩

هکتبه
آمالیاره ایلقرتهی
سیارخاری
و کتاب ٩٧٩

۵۴۲

فرید ملک بیک

آلقره غزته ی آلقره مخاری

۹۴ کهنه ۹۷

۵۴۳

سید بیک

آلقره غزته ی آیاسه مخاری

۹۴ کانوه فانی ۹۷

۵۴۵

نورالدین حامد بیک

« آلقره غزته ی » آلقره مخاری

۹۴ کهنه ۹۷

نورالدین
۹۷

۵۴۶

اسماعیل حقوب بیک

ایرینیک عصر و تولد دانه غزته ی

صحبی و مریک

۹۴ کهنه فانی ۹۷

بیک
۱۴۵

۵۴۷

صبوری بیک

آلقره غزته ی آلمانیان مخاری

۹۴ بباط ۹۷

۵۴۸

قاسم توفیق بیک

قوصبایی تورک بویک غزته ی

مورکند

۹۴ بباط ۹۷

بیک
۹۴

۵۲۷

مصطفی صمیم بک
قوم ایلک : تورک بولی غزتهس اتا بولک
و اتا کولوی خجاریک
۱۱ کانونیه ۹۲۶

۵۲۸

سیر فیضی بک
آنقره بولک هوا بجموری بوری
۱۹ کانونیه ۹۲۶
کوردو
۲۷۹

۵۲۹

عاطف دوندار بک
بولی در لک غزتهس سیا بجماری
۱۱ کانونیه ۹۲۷
ضیاع اوله
غزتهس بجماری ۱۱/۱۱/۹۲۸
بجماری

۵۳۰

جمری بک
مطبعات سیر بجماری تقویه سوره
۱۵ کانونیه ۹۲۷
بجماری
کوردو
۱۲

۵۳۱

دوقور موسو قاسم بک
آنقره غزتهس ایز بجماری
۱۷ کانونیه ۹۲۷
کوردو
۱۵
مول قوری
۲۳۵

۵۳۲

دوقور موسو ماقس قاسم
دویم الکلیانیه ایپوتوغه تجاریک ضیاع غزتهس کوردو
خجاریک
۱۸ کانونیه ۹۲۷

۵۲۰

هدایت بد
ز و نقولاد مرقه سی زلفر نوک می بری

۱۰۰۰
۱۰۰۰

۵۲۱

نداجید بد
یکه سی مرقه سی آفره می بری

۱۰۰۰
۱۰۰۰

۵۲۲

۱۰۰۰
۱۰۰۰

تربیا ضیا بد
حاکمیت مرقه سی مرقه سی

۱۰۰۰
۱۰۰۰

۵۲۳

خجانی مرقه سی مرقه سی
آفره سی مرقه سی

۱۰۰۰
۱۰۰۰

۵۲۴

دیو شوقی بد
انیم یکه مرقه سی مرقه سی

۱۰۰۰
۱۰۰۰

۵۲۵

مردود بد
مرقه سی مرقه سی

۱۰۰۰
۱۰۰۰

۵۲۶

۱۰۰۰
۱۰۰۰

مری بد
مرقه سی مرقه سی

۱۰۰۰
۱۰۰۰

۵۴۶

مرد قصور ویدل
آلمانیا - برلین تاغیرون غزتهی
استانبول تجاری
۵۴۶ قسیمی

۵۴۵

بالیک
برلین تاغیرون غزتهی
۵۴۵ قسیمی

۵۴۶

مادام آنذیره ویولیت
یوق یارینیه نه غزتهی توکیه مخاری
۵۴۶ قسیمی

۵۴۷

آصف بیگ
بشیر یورد
بروس - یولانغ غزتهی
۵۴۷ قسیمی

۵۴۸

علی صاحب بیگ
بشیر یورد غزتهی
بروس - یولانغ غزتهی
۵۴۸ قسیمی

۵۴۹

موسیو واله ری
هاواس
۵۴۹ قسیمی

موسیو فوری

کوردوز

آلمانیا در برلین
۱۹۰۹

۵۱۸

میترا طرفه آمریکا

مول نوروز
۱۰۵

اوتایته بره من اوف آمریکا
آرامی استانبول

۵۱۹

?

بیتا ایل ایل

بریتانیا
ده خود و فوری غازی

۵۲۰

محمد فقیه
هفته اول نظر
۲۱
مول نوروز
۱۸۶

۵۲۱

غالب ملک
برلین تا غیرت غنچه
۱۹۰۹

۵۲۲

بیتا

ابراهیم اسم ملک
با لیکر "تورک دلی" غنچه
۱۹۰۹

۵۲۳

?

بیتا

فانت بد
تفرقه

۵۱۱

برهان الدین علی بیگ
میتة غزنی آنقره مخبری

۲۰ و ۲۱
۱۹۲۶

۵۱۲

موسیو بول دولالاند

درتی پر فوده لودا استرا ز بور غزنی تو کیم میبری

۲۵ و ۲۶
۱۹۲۶

۵۱۳

موسیو مارو نیقولای و سکی

طاس آرائنی اتا بول مستی

۲۵ و ۲۶
۱۹۲۶

۵۱۴

مه هکته بیگ

تورک بولی غزنی آناتولی

سیار مخبری

۲۵ و ۲۶
۱۹۲۶

۵۱۵

عباس کیم بیگ

یشی لیورد غزنی صاب و مخبری

۲۰ و ۲۱
۱۹۲۶

تجدید
۲۱

۵۱۶

طعت طو خورل بیگ

اور نه بوستنی غزنی تحریکی میبری

۲۰ تشریح اولدو

تجدید
۲۱

۵۰۶

موسو ژان ژابلونووسکی
رستانده ننتشر قوری دو وار سووی
غذته سی مخاری
۱۹ / ۸ / ۱۹۲۶

۵۰۵

جنت
تورک بریدر حوریه هیت
تیم
۱۰ / ۸ / ۱۹۲۶

۵۰۶

علی کادی بیگ
یکه عسر غزته که آفره مخاری
۱۹ / ۸ / ۱۹۲۶

۵۰۷

سارور یان له سیت
ده یلی یوز غزته مخاری
سارور کاسری

۵۰۸

مول خودو
۱۹۲۶

سکالی بیگ
یکی سی غذته سی مخاری
۶ / ۸ / ۱۹۲۶

۵۰۹

امواج
لمبر بون درو قوتی انق
مخاری
۱۱ / ۸ / ۱۹۲۶

۵۱۰

یسرینغ
آوسیاتر به سی آسانی
تورک مخاری
۱۹ / ۸ / ۱۹۲۶

ضایع اوسیت
افاده اوسیت
یکی دوز
کارد خودو
۱۴ / ۸ / ۱۹۲۶

٤٩٨

عالی بیگ

وقتی غزاة سیاه فوطه فوا و خابریه
۱۰ / ۱۹۰۷

٤٩٩

فواد بیگ

آرامجهوی هیئت تحریریه
۱۲ / ۱۹۰۷

محمد هاکمی بیگ

بروس : قارداغه هیئت تحریریه
۱۲ / ۱۹۰۷

٥٠١

سیف اکروب بیگ

بروس : قارداغه هیئت تحریریه
۱۲ / ۱۹۰۷

مولانا
۱۲ / ۱۹۰۷
غزاة غزاة غزاة غزاة غزاة

٥٠٢

توزون بیگ

اجرا : ۱۰۰۰ اداره مدنی
غزاة غزاة

٥٠٤

حسین بیگ

پوروم : فکرة غزاة سیاه
۱۲ / ۱۹۰۷

۹۶

شوالیه
آرتور نازاری و انچه برزا
۹۶

۹۵

توفیق عبدالرحمن بدک
تراکیاره کیه ایلیونه غزنه ک
۹۵

۹۴

نامع بلک
محمد تباغزنه سی فوطوفان سی پی
۹۴

۹۷

مصطفی کلمی بدک
لقوئه ده : « دوشوی پول بخرته ک
آنقره محارب
۹۷

٤٨٩

بکدوفا
بوند
٤٨

دوختی
ماکیت مد غزتهی هئینت تریبه
١٨ / تموز ٩٠٦

٤٩٠

بکدوفا
٤٩

توفیوه نجاتی بلک

سیت غزتهی آنقره مخاریک

١٩ / تموز ٩٠٦

٤٩١

بکدوفا
٤٩

موسی بور قولنت
سایه غزتهی تورکیه بی
٥٥ / تموز ٩٠٦

٤٩٢

شراف الدین بی
تورکیه آناتولی غزته سملیه خاربه
٢٧ / تموز ٩٠٦

٤٩٣

لهی بک
تورکیه آناتولی غزته سملیه خاربه
٣٥ / تموز ٩٠٦

۶۸۴

فخری بده

یکی سی غزته و آنقره خناری
۱۰ خناران ۹۵۶

مول نوورد
۶۵۵

۶۸۵

مول نوورد ده شه برتریف
وزارت اوسانه ده مودی
تعداد آرائی
۱۰ خناران
۹۵۶/۱۰/۵۵

۶۸۶

شیرا - اغب بده
اد - نه بوی تی قزنی
لهیته قزنی سنج
۹۵۶/۱۰/۵۸

۶۸۷

عزیز ترک
آرائی ده قونوزورک ده فیلیانیرک
۱۰ خناران
۹۵۶/۱۰/۵۵

۶۸۸

محمد صالح بده
عاصونه جوزه قیصری خناری قیصری
غزته کی محوری ده سنج
۱۱/ تخوند ۹۵۶ قیصری
۶۵۵

۴۷۹

از غریبی

هنا (باز) آینه
تورک
۱۹۱۰

۴۸۰

صوفی

صاحب

بیکر
۱۴۵

۴۸۱

بیکر
۱۴۶

۴۸۲

خویشک
سینا

مولود
۱۶۲
بیکر
۱۷۹

۴۸۳

جواد
بیکر
مولود
۱۴۷

۶۷۴

فایز دوست
فکره میرزا ۹۴۱/۷۴۷
تبریز

کتابخانه

دولت فخری میرزا

۹۴۲/۹/۴۴

۶۷۵

بیکار
۴۴۷
اعاده

نجیب دوم

تولید پسته خندان

ماهی موری

۹۴۱/۵/۱۸

۶۷۶

میرزا
۱۸۷
بیکار
۱۷۲

مظفر بک

تولید پسته خندان

میرزا موری

۹۴۱/۵/۱۸

۶۷۷

ظفر بک
بویای: «بویای قرینغ» قالدوآده «ملکان»
و قراشده ملک آرد وقت خندان
مخاری

۹۴۱/۵/۹

۶۷۸

بیکار
۱۲۴

میرزا دوست

دولت فخری میرزا

تولید پسته خندان

۹۴۱/۵/۱۹

٤٦٩

عبدالمجید
استاد و مدیر
مدرسه
اصول

٤٧٠

مفتی
مکتب
اصول

٤٧١

و
٥-٦

مفتی
مکتب
اصول

٤٧٢

اصول
مکتب

مفتی
مکتب
اصول

٤٧٣

مفتی
مکتب
اصول

مفتی
مکتب
اصول

۴۶۴

همی بست
ایرانیه خردی صباغی و پناه کردی
۹۴۶ / ۴ / ۴۸
تقدیر
۴۱

۴۶۵

عزت فتاح بست
استاد بیول: یکی سی غزته که
آقای من برکت
۹۴۶ / ۴ / ۴۸

۴۶۶

مات حقانی بست
ماکتی به غزتهای تحریریه دربی
۹۴۶ / ۴ / ۴۸
بسی دفتر
۴۵
مولد نورو
۴۵۱

۴۶۷

مولد نورو
۴۵۱

مفکر بست
طیحات در بیست و پنج نفر
۹۴۶ / ۴ / ۴۸

۴۶۸

مولد نورو
۴۷۶
بسی دفتر
۱۵۶

دوقتی هم بست
ماکتی به غزتهای خبری
۹۴۶ / ۴ / ۴۸

٤٥٨

دوقتور ويزهلم فلدان
فوسيه جايونوغ غزته سي مخابري

١١ / ١٢ / ١٩٢٦

دوقتور ويزهلم فلدان

فوسيه جايونوغ غزته سي مخابري

٤٥٩

عربيه
طوبعات سيره عمير زهيه قطي

١١ / ١٢ / ١٩٢٦

١٢ كانون الثاني ١٩٢٧

٤٦٠

عربي ضابط

طوبعات سيره عمير زهيه قطي

اماره بيشه

١٩ / ١ / ١٩٢٦

٤٦١
٤٦٢

عربي اليريب

له قوه و توركي بجهت سي
اداره بوش

١٢ / ١ / ١٩٢٦

٤٦٣

نيفكان نيفكان

يكي سي غزته سيك انالوي

مخابري عميريه

١١ / ١٢ / ١٩٢٦

۹۵۶

شما سی ایچا مدبیت
تکی طایغ غزته سی آنقره مخاری

۹۵۶/۵/۲۸

آنقره غزته سی مورارینه

مولانا
۱۱۱

۹۵۶

مزارین

سنه

آدمبول مزارین

۹۵۶/۲/۵

۹۵۵

کظیم بی

مقله آدمبول غزته ک

مزارین

۹۵۶/۲/۵

۹۵۶

فرید صافزین

مقله آدمبول غزته ک

مزارین

۹۵۶/۲/۵

۹۵۷

اسفندیار مازنی

مولانا
۱۱۱

آنقره مازنی غزته ک

مزارین

۹۵۶/۲/۵

۶۹۹

محمد حسن
انجمنه کماله کماله کماله
فوتبول کورده
۱۹ - ۱ - ۱۹۲۷

۶۰۰

محمد حسن
دولت مکتب کماله کماله کماله
فوتبول کورده
۱۹ - ۱ - ۱۹۲۷

۶۰۱

خونده کماله
دولت مکتب کماله کماله کماله
۱۰ - ۱ - ۱۹۲۷

۶۰۲

محمد حسن
دولت مکتب کماله کماله کماله
فوتبول کورده
۱۰ / ۱ / ۱۹۲۷

۹۹۹

محمد حسن
دوره ایمنه
بور در وولوی
ماری
۹۹۹/۹/۹

۹۹۵

مستر نیدارد
فکتور فی سرتو کرایز
۹۹۵/۹/۹

۹۹۶

اسمه محمد کیم
ادریه سرتو کرایز
مفتوحه کرایز
۹۹۶/۹/۹

تعمیر
۷۴

مرکز
۹۹۵

۹۹۷

ضاربت
ادریه سرتو کرایز
مفتوحه کرایز
۹۹۷/۹/۹

۹۹۸

کتابه محمد
اشیاء و کتب
فکتور
مفتوحه کرایز
۹۹۸-۹-۹

۲۶۰

تاریک
روزنولر غازی
تاریک
تاریک
۱۰۴

تاریک
روزنولر غازی
تاریک
تاریک
۹۵۶ / ۱ / ۵۶

۲۶۱

میسوزده لاله

نوروزده نایب

تو کوه خاری

۹۵۶ / ۱ / ۵۶

۲۶۲

علی علیک نایب

قوراه غازی

مونا دهو خاری

۹۵۶ / ۱ / ۵۶

۲۶۳

سامی

ادنه پاری

آنته خاری

۹۵۶ / ۱ / ۵۶

۲۴۵

عماد علی ملک
پانچویں - دہلی کی
پروفیسر
۵۷۸

۲۴۶

~~محمد علی~~
لطیفہ طاہرہ بیگم
تدریس اینٹرنیشنل کالج
۷۱

۲۴۷

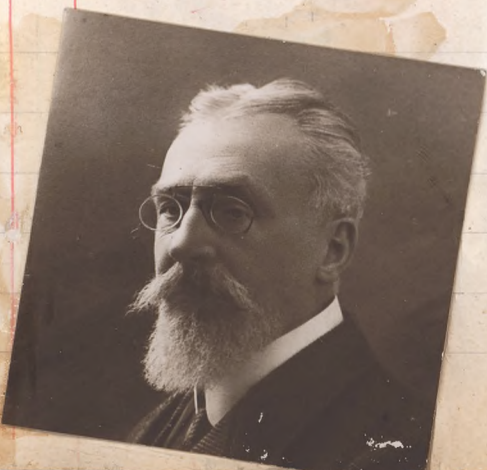
طہر محمود ملک
انجمن تدریس اینٹرنیشنل کالج
۷۱

۲۴۸

احمد علی
اقامہ خیریت کی کمیٹی
۷۱

۲۴۹

« فون صاحب »
گورنمنٹ ہائی اسکول
اسٹیشن روڈ
۹۷۷/۱/۷۹

٤٤٤

سواندیم علی سانی
آینه پانزدهم و دهی نیوز غرضه سواندیم علی سانی
١٣٠٦ / ١ / ١٤

کلیوز
١٩٥

٤٤٤

حدیجته بک
پانچه یورد غرضه سواندیم علی سانی
١٣٠٦ / ١ / ١٤

٤٤٤

فوزی صدیقی
پانچه یورد غرضه سواندیم علی سانی
١٣٠٦ / ١ / ١٤

٤٤٤

کمال طمته بک
پانچه یورد غرضه سواندیم علی سانی
١٣٠٦ / ١ / ١٤
١٩٦

٤٤٧

توفیق

قره کور و خرفه و سینه و دسته

وزیر ایالتی

١٠ / ١ / ١٩٥٧

٤٤٨

اکرم بک

آلقره : ملی از خالده و اخراجات غنمه

محرک

مورخین
٥-١

١١ / ١ / ١٩٥٦

٤٤٩

ضیا پرتو بک

آلقره : ملی از خالده و اخراجات غنمه

تحریر میری

١١ / ١ / ١٩٥٦

٤٥٠

فاضل بک

آلقره : ملی از خالده و اخراجات غنمه

کمیته استخباریه میری

١١ / ١ / ١٩٥٦

تحریر میری

بیتہ ایضاً مکتوب -

۴۴۴

K

۴۴۴

بیتہ ایضاً مکتوب
۴۴۴

مکتوب قاضی اورنگزیب
زوتقلد اورنگزیب و قاضی الامام محمد
صاحب دہلیہ

۴۴۹

مولانا سید طوفان علی
بیتہ ایضاً مکتوب
استانبولہ: وجہ و مولانا سید طوفان علی
بیتہ ایضاً مکتوب

۴۴۰

۴۴۶

مولانا سید
۴۴۰

اروارڈ وولک -
بقاغچہ تریبونہ تہہ انقرا فناری
۱۹۴۶

۴۱۸

دو قمر مدرسہ آندور

می پور سنٹرل کالج لاہور

پورٹریٹ

۱۱ / ۱۱ / ۱۹۱۱

۴۱۹

خدا رفیق باج

پندرہ سالہ مدرسہ اسلامیہ لاہور

۱۲ / ۱۰ / ۱۹۱۱

۴۲۰

دعوتِ خدا آغا ظہار

القدرت مدرسہ لاہور

تدریس خانہ

۱۲ / ۱۰ / ۱۹۱۱

۴۲۱

صدر مدرسہ

پندرہ سالہ مدرسہ اسلامیہ لاہور

۱۲ / ۱۰ / ۱۹۱۱

تدبیر

اعداد

۱۱ کانگریس

۴۲۲

میسٹر نغمہ فاروق

پندرہ سالہ مدرسہ اسلامیہ لاہور

۱۹ / ۱۰ / ۱۹۱۱

پندرہ سالہ مدرسہ اسلامیہ لاہور

٤١٤

موسوی کاشانی زاده

مأمور آمار و احصاء و امور کارخانه

١٣١١ / ١١ / ١٧

٤١٥

موسوی آسپان تقی

مدرس آذربایجان

مدرس آذربایجان

١٣١١ / ١١ / ١٧

٤١٦

رشدیه علی صاحب

فرزند جواد بیگلر بیه خندان

صاحب مدرسه

١٣١١ / ١١ / ١٨

له قوروق قونجه قزانه صاحب و
مدرسه اولاد و نسیب المیته

١٣١١ / ١١ / ١٨

٤١٧

قورق محمد علی صاحب

ازبک تهرانی

قزانه

آبانه خانی

١٣١١ / ١١ / ٢٥

مدرس آذربایجان
٥٦٥

٤١٠

أسير

آزاد بولغون / مع

١١ / ١١ / ٢٤

بیکار
تغیر
٦٨

٤١١

سکون بولغون

تغیر / مع

آزاد بولغون

١١ / ١١ / ٢٤

٤١٢

سکون بولغون

بیکار
تغیر
٥٧

آزاد بولغون / مع

سکون بولغون

١١ / ١١ / ٢٤

٤١٣

سکون بولغون

آزاد بولغون / مع

سکون بولغون

١١ / ١١ / ٢٤

موسو فرانسوا بلاتى

٤٠٦

استاذ في لغة فرانسا

مكافأة

توكو حيا

١١/١/٢٦

٤٠٧

موسو نوزده في لظوظ اندرس

از انسا در بلاتى

توكو حيا

١١/١/٢٦

٤٠٨

گورنى زاده الله بلاتى

نوبت و عفا نه غنى

مكافأة

١١/١/٢٨

٤٠٩

موسو انبرجى

١١/١/٢٦

مكافأة

توكو حيا

مكافأة

توكو حيا

مكافأة

۴۰۴

موسوی آبلوتی

بایسده انجمنه توفیقیه خانی

توکر خانی

۱۱ / ۱۰ / ۴۹

۴۰۴

اصغری علی

از بیده با خدیو خانی

توکر خانی

۱۱ / ۱۰ / ۴۹

۴۰۴

نورمحمد دور بهرگی

بر لینه با خدیو خانی

۱۱ / ۱۰ / ۴۹

۴۰۵

مستر فرائد آبلوتی

آسویان در چک آبلوتی

توکر خانی

۱۱ / ۱۰ / ۴۹

مؤلف
۵۱۸

۱۹۸

عربی سفیر

تعارف و تهنیت

۱۳۱۰/۱۰/۱۹

مولا ایوب قریب میری
غونڈا بندہ بظہار
اعضہ خدمت
۱۳۱۰/۱۰/۱۹

۱۹۹

مستری عیان

دہلی آئیہ کیمبرجی

۱۳۱۰/۱۰/۱۹

۲۰۰

موسیٰ بادل دین

پرنسپل آف ایڈوکیٹری و گورنمنٹ

کامراہ

۱۳۱۰/۱۰/۱۹

۱۳۱۰/۱۰/۱۹

۲۰۱

مستری الطون

دہلی آئیہ کیمبرجی و قریب میری

دہلی کیمبرجی

۱۳۱۰/۱۰/۱۹

تعمیر و ترمیم
۱۳۱۰/۱۰/۱۹

جمنی دفتر
371 ve
167

۲۹۶

موسسه کاغذ سازی
دسته کارکنان
ماری
۹۱/۱۰/۱۹

۲۹۵

یکمادف
۱۹۷

یاساد موزی
له خودد و توری
صاحب و موزی
۹۱/۱۰/۱۹

۲۹۶

۳. محمدت
یکمادف
نانه و طعم و موزی
۹۱/۱۰/۱۹

۲۹۷

فلاک
محمد آقا
کوه خندان
صاحب و موزی
نوروز
۱۳۶۴
با ارفه با موزی و موزی
بدره موزی و موزی
۱۳۶۴

٢٩٠

احمد محمد افندي
ناظره فخرت

استاذ فخرت

١٠/١٠/٩١

٢٩١

احمد محمد افندي

فخرت / صاحب فخرت

دکتر

١٠/١٠/٩١

٢٩٢

عزیز محمد افندي

فخرت

١٠/١٠/٩١

٢٩٣

عزیز محمد افندي

فخرت

دکتر

١٠/١٠/٩١

۲۸۷

موسوی طابنده

قائم و اولاد همگانه

توسعه بخاری

۲۹۱ / ۱۰ / ۸

۲۸۸

میرزا قریب

میرزا قریب

توسعه بخاری

۲۹۱ / ۱۰ / ۸

۲۸۹

میرزا قریب

توسعه بخاری

۲۹۱ / ۱۰ / ۸

۲۸۲

مفتی قزوین
ذات‌القدر و موقر
آذربایجان
۹۱/۹/۱۰

۲۸۳

حسین قزوین
مفتی آذربایجان
۹۱/۹/۱۷

۲۸۵

مفتی قزوین
۹۱/۹/۱۷

قانونی
آذربایجان
۹۱/۹/۱۷

۲۸۶

آذربایجان
مفتی
۹۱/۹/۱۷

۲۸۰

سید محمد حسینی

۱۳
۱۴
۱۵

۶۸۶

فوزیه عبدالرشید

آثار نوانه محوی صمدی

در شهر شریف

۱۵
۱۶
۱۷

۲۸۱

ردیف محمد کمالی

نصرت افغانی

۱۴۹
۱۵۰
۱۵۱

۲۸۲

دکتر ضیاء

آب و هوا

موسسه کمالی

۱۳۰۱/۹/۱۰

۲۷۷

وهي بك

آناطولى ريفيسى

ايزيدى خاىرى

۱۴

۲۷۸

مول نورد

۱۷۰

صهسى نويسى

آنا طولى ريفيسى

ادريه خاىرى

۱۴

۲۷۹

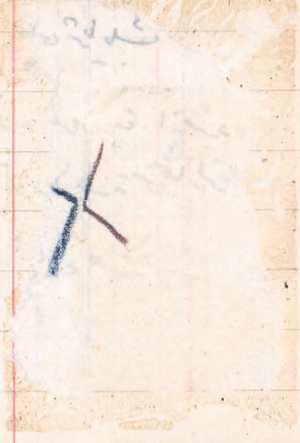
محمد عاكف بك

لولى ولائى خاىرى

اىرلى

۱۵

۲۷۹

بلاخره من در فلان روز و در فلان وقت
صاحب و صدی ولین بنویسید و بدی
اول لکون و در وقت بومورثه نصیر لکون

صحبت

مدتی به غنای محرابان

۱۲۶۱
۲۷

۲۷۵

آهنگت صحبت

مدتی به غنای محرابان

۱۲۶۱
۲۷

۲۷۶

مؤلفان
۲۷۶

دوستان هم صحبت

حالت مرغان

دانه بنام

۱۲۶۱
۲۷

۲۷۰

علی کارابکیر

اتحادیه جمهوریانه انجمن
لی لیون غنیه سی بحار لوزان

۱۹۱۱

۲۷۱

لی رقا
تدفیق
۱۹۱۱

اطرف اول ممتاز

مجلس عالی (سیاسی)

محرر و صاحب امتیاز

۱۹۱۱

بوقی اخبار ایستاد

د

۲۷۲

فاتیما

مجلس عالی

محررانه

۱۹۱۱

د

۲۷۳

مهدود

مجلس عالی

محررانه

۱۲۹۱

ضابطه انجمن لوزان

د

۲۶۶

لفظی اور لفظی

موسیقیہ رول
قرائت و تفسیر

اساتذہ کرام

۱۱۱

اساتذہ کرام
۱۱۱

۲۶۷

Ferdinand Porahim

تعداد

۱۱۱

۲۶۸

اساتذہ کرام
۱۱۱

۲۶۹

اساتذہ کرام
۱۱۱

۱۱۱

۲۶۹

طوبی علوی باب
صاحب
عربی

۲۶۸

ای ق
ت
۹۲

مراغونیه
آقونیه قره معلا زینت
قبرستانه محاری
۱۱۱۱

۲۶۷

صیا مطالعیه باب
له تو رو تو زکی غنچه
پاریس محاری
۷۷

۲۶۵

یک دره
۱۶۵

موفق
۵۶

مدتی ساری باب
پانجه بورد غنچه
پاریس محاری
بوده عماره

۲۵۷

سردی بیگ
مجموعه پندگمانان
۲۹۱
سردی نفوس
۵۴۶

۲۵۸

محمد علی بیگ
مجموعه پندگمانان
۲۹۱
صاحب دستگیر

۲۶۰

مجموعه پندگمانان
۲۹۱

محمد بیگ
مجموعه پندگمانان
صاحب دستگیر
۲۹۱

۲۶۱

محمد بیگ
مجموعه پندگمانان
صاحب دستگیر
۲۹۱

۲۵۵

محمد زکی بیگ
نذول سوزی قزاق / سید احمد
۱۹۱۱

سید احمد
۱۹۱۱

۲۵۶

مصطفی الزکی بیگ
افندول سوزی قزاق / سید احمد
۱۹۱۱

۲۵۷

ادهم رودیج
عماد سوزی قزاق / سید احمد
۱۹۱۱

۲۵۰

فريدون فراج
افزده نوزده سونديفنا انجمن
۲۹ / ۱ / ۲۹

۲۵۲

فريدون فراج
افزده نوزده سونديفنا انجمن
۲۹ / ۱ / ۲۹

۲۵۴

فريدون فراج
افزده نوزده سونديفنا انجمن
۲۹ / ۱ / ۲۹
فريدون فراج
۲۹ / ۱ / ۲۹

۲۴۸

نخعی توضیحی
مغودا آقا زینعلی
۱۳۱۱ / ۱۱

۲۴۹

ضربا ایلم به
بیر آقا زینعلی
۱۳۱۱ / ۱۱

۲۵۰

عبدولعزیز
آقا زینعلی
۱۳۱۱ / ۱۱

کیورد
۱۹

۲۶۶

جبهه کور
احمد دوستی فرزند / غریب
۲۶۶

موسک /
سپتامبر

۲۶۷

بانی طوفان
فرزند / صهبا / محوری
۲۶۷

۲۶۸

اکرم حیات
فرزند / مهدی / فی / حبیب
۲۶۸

۲۶۲

محمد قیوم بیگ
استاذ مدرسه بیاض / خانی / کابل
۱۳۰۸ / ۱۰ / ۲۹

پدره مرحوم
۱۳۰۸ / ۱۰ / ۲۹

۲۶۳

عمر رضا
نظیر نظامی / کابل
۱۳۰۹ / ۱۰ / ۲۹

۲۶۴

مصطفی الدین بیگ
استاذ مدرسه بیاض / خانی / کابل
۱۳۰۹ / ۱۰ / ۲۹

۲۵۰

صنایع
برای
انتخاب ۲۶۱

۲۵۱

بچه ها
۳۶ سوزده هجرت / رفقه کبزی
۲۶۱ / ۱ / ۵۵

۲۶۱ / ۱ / ۵۵

۲۶۱ / ۱ / ۵۵

۲۵۲

۱۵۱
داخه و کانت
۲۶۱ / ۱ / ۵۵
۲۶۱ / ۱ / ۵۵

۲۶۱ / ۱ / ۵۵

۲۲۷

احمد صغریہ
نویسہ انتظامیہ مدرسہ
۱۳۱۱ / ۱ / ۲

۲۲۸

حیدر خدیو
انتظامیہ مدرسہ
۱۳۱۱ / ۱ / ۲

۲۲۹

میر خدیو
انتظامیہ مدرسہ
۱۳۱۱ / ۱ / ۲

۲۲۴

نقوالدين
استاد نوله بېرغچيدى كى / مېرستونى
۱۹۰۱ / ۱۱ / ۱۵

۲۲۵

مېرستونى
سېنىخى كى / مېرستونى
۱۹۰۱ / ۱۱ / ۱۵

۲۲۶

قېمەلوزى ل
انف و قېمەلوزى
۱۹۱۱ / ۱ / ۲

۲۲۱

اسکندر صریح
سیری لرنده محازی
۲۲ / ۱۰ / ۲۰

۲۲۲

محمد نوحی بی
محمد بن ذی - سواد محازی
۲۲ / ۱۰ / ۲۰
۲۲ / ۱۰ / ۲۰

۲۲۳

اسکندر صریح
اسکندر صریح / اسکندر
۲۲ / ۱۰ / ۲۰

۲۷۸

حکومت
اصول حکومت
۲۰ / ۱۲ / ۲۹

۲۷۹

حکومت
اصول حکومت
۲۰ / ۱۲ / ۲۹

۲۸۰

اصول حکومت
اصول حکومت

اصول حکومت

اصول حکومت

اصول حکومت

۲۹ / ۱۲ / ۲۹

حکومت
اصول حکومت
اصول حکومت

۲۴۵

مؤلف
۱۹۱۶

مخبر
مخبران کا مجموعہ
۱۹۱۶

۲۴۶

دفتر آبدار
یازم / مہجہ دیری
۱۹۱۶ / ۱۹۱۶ / ۱۹۱۶

۲۴۷

مخبر
یازم / اخبار دیری
۱۹۱۶ / ۱۹۱۶ / ۱۹۱۶

۲۴۴

لوی کتایب
اندام الفه خزیره
۱۳۰۱ اول ۲۹

اندام خزیره سنه ۲۵ هجری ۱۳۰۱
اعطتند ۱۳۰۱ اول ۲۹

۲۴۵

فوزی کفچه
هور کتایب خزیره
۱۳۰۱ اول ۲۹

۲۴۶

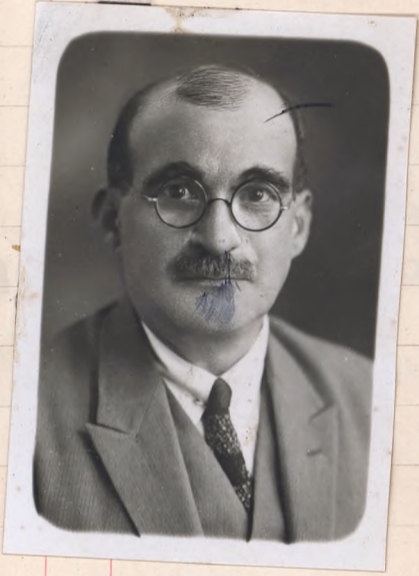
احمد کتایب
۱۳۰۱ اول ۲۹
۱۳۰۱ اول ۲۹

٢١٦

مركز الأبحاث
١٦ أغسطس ١٩٤٠

الطبيب الأخصائي

٢١٧

عبد القادر
أنا في باريس
١٩٤٠

٢١٨

عبد المطلب
أنا في الجزائر
١٩٤٠

۲۱۲

مفتی محمد
آی غنی کروری
۲۱۲

۲۱۱

مفتی الطیبا
دقت حسنی کروری
۲۱۱

۲۱۰

مفتی محمد
آی دراز کروری
۲۱۰

۲۱۰

شاهي الخاں
مؤرخہ راجہ غلام محمد لکھنؤ

۵ اگست ۱۹۰۷ء

مؤرخہ
۶۵۲

۲۱۱

قزاقی کسہ
مدرسہ غلامی قزاقی
۵ اگست ۱۹۰۷ء

۲۱۱

۲۱۲

درطلبہ عبدالرحمن
پاکستان غلامی قزاقی
۵ اگست ۱۹۰۷ء

۲۷

محمد علی لای
استطاعتی ای محمد در هر دو عهد امپراتوری
۵ اکتوبر ۱۹۰۰
بیاد قریب
۷۷

۲۰۸

استاد محمد طاهران مشهوری استخوانی لایه بیاد

۲۰۹

استاد محمد یونس دوسمه لایه بیاد

علی رضا آنته
استفادہ خانہ و بر سرچشمہ کجانی
۵ خوزستان

۲۰۰

پارسی زاده صفی بیگ
از بیرون دولت آباد
۵ خوزستان

۲۰۶

تقدیم جلال بیگ
از بیرون دولت آباد
۵ خوزستان

بکس روزه
لاک

۲۰۱

محمد بن
محمد بن محمد / محمد بن محمد / محمد بن محمد
۵ آغوست ۱۹۲۷

۲۰۲

عبدالغفار ضیاء
دبیر دولتی محمد / دبیر دولتی محمد / دبیر دولتی محمد
۵ آغوست ۱۹۲۷

۲۰۳

اکمال صغری
دبیر دولتی محمد / دبیر دولتی محمد / دبیر دولتی محمد
۵ آغوست ۱۹۲۷

۲۹۸

کدی اخیلیه
محمد بنی زین / اخیلیه
۲۹۸

۲۹۹

محمد سعید بن
محمد بنی زین / اخیلیه
۲۹۹

مولانورد
۲۹۹

محمد سعید
۲۹۹

۳۰۰

محمد الهادی بن
محمد بنی زین / اخیلیه
۳۰۰

۲۹۰

احمد جواد البیہ بیگ
جمہوریہ فن / ادارہ نوری دور
۲۹۰

فخری بیگ
جمہوریہ فن / ادارہ نوری دور
۲۹۰

تبدیل
تقریراتہ تالیف مکتبہ مطبوعہ ادارہ
مدیر ادارہ تبدیلی

۲۹۷

ابراہیم حامد بیگ
جمہوریہ فن / ادارہ نوری دور
۲۹۷

۲۹۷

ایمانی دولت
۱۷۹

فضله الله
جمهوریته / دکتراننده
۲۰۰۰

۲۹۲

اسعدنیع به
جمهوریته / فخری نوری
۲۰۰۰

۲۹۶

ایمانی
جمهوریته / دکتراننده
۲۰۰۰

۲۹

آذین اولیاء به
جمعیته فنیہ اور انہ
۲۹/۱۰

۲۹

یجب به
جمعیته فنیہ اور انہ
۲۹/۱۰

لکھنؤ
۲۹/۱۰

۲۹

مدنی بہ
جمعیته فنیہ اور انہ
۲۹/۱۰

لکھنؤ
۲۹/۱۰

۲۸۶

انور زینا بن
بابا لوند خرد کراوند کبیری
۲۸ خرداد ۱۳۰۶

یک دفتر
۲۵۶

۲۸۷

محمد علی بن
میرزا محمد کورانی
۲۸ خرداد ۱۳۰۶

۲۸۸

عبدالله بن
آقبرق خرد کورانی
۲۸ خرداد ۱۳۰۶

یک دفتر
توقعا
۹۴

۴۸۴

یاسین کمالی
دبیر اولی محکمات
۱۲ خرداد ۱۳۰۲
تقره غازی زاع خاوردی
۴۸ کابل ۱۳۰۲

۴۸۶

کمالی صالح
تیم کورین غازی
۱۲ خرداد ۱۳۰۲
کابل ۱۳۰۲

۴۸۵

قیسیدار علی صلا والیدیرفت
جمهوریت خاوردی
۴۸ خرداد ۱۳۰۲

۴۸۰

عزیز بیگ
افزوده منتظر بمانید
۲۰۰۰

۴۸۱

~~عزیز بیگ
افزوده منتظر بمانید
۲۰۰۰~~

اولیاد

مردود
۲۰۰۰

۴۸۲

عزیز بیگ
افزوده منتظر بمانید
۲۰۰۰

٤٤٦

(آخوند)

وصفي بولاتيه
القره اوز بريگري
١١ مار ١٩٠٠

٤٤٧

(آخوند)

صوفى نوبيه
القره اوز جغتو
١١ مار ١٩٠٠

٤٤٨

(آخوند)

صلا الديه مقلم به
القره اوز صله و داره صدي

۷۶۱

یسر اوردانه بیج
سوقفت بیج نوز باجه سوری
« ۲۶ »

کدر
۷۶۵

اکتوبر ۱۹۲۷

۷۶۲

بیج بیج
سوقفت بیج نوز / مه ایسنه
« ۲۶ »

۷۶۳

شهری ارجوز بیج
آلوز بیج نوز / مه ایسنه و بیج
« ۲۶ »

(آفرده)

دوقوز

۶۶۸

شیرازی
موسی محمد علی
۱۳۰۰

۶۶۹

حسن
آقای محمد علی محمدی
۱۳۰۰
بکره
۱۳۰۰

۶۷۰

آقای محمد علی صاحب امتیاز
۱۳۰۰
آقای محمد علی صاحب امتیاز
۱۳۰۰

٢٦٥

علی کلبی
مجمع محمدانہ
۱۴۰۰

٢٦٦

مجمع محمدانہ
۱۴۰۰

محمد سید
مجمع محمدانہ
۱۴۰۰

۱۴۰۰/۱۴۰۱

٢٦٧

فرز دونداریہ
مجمع محمدانہ
۱۴۰۰

۷۶

حسبہ فاضلہ بلک
استاذہ ذریعہ تدریس
۱۶ مارچ ۲۰

۷۷

ادریعہ فاضلہ
ذریعہ تدریس
۱۶ مارچ ۲۰

۷۸

محمد ادریس
ادریعہ فاضلہ
ذریعہ تدریس
۱۶ مارچ ۲۰

۴۵۹

صمد بے بی به غیر مستقری ارجینده ارضه
الطرد و صحت و غیره / بکله مورکونه
ما تبیان ۱۹۲۷

۴۶۱

۴۶۱
[۱۱]
} ۴۸
۴۷ تبیان ۱۹۲۷
استطلاع و ترویج و غیره
نور کج کوری
۴۸
۴۷ تبیان ۱۹۲۷

۴۶۱

۴۶۱
[۱۲]
۴۷ تبیان ۱۹۲۷
استطلاع و ترویج و غیره
نور کج کوری
۴۷ تبیان ۱۹۲۷

۵۵۶

ابراهیم حبیبی
افزوده میان فزانه / طبرستان مجازی
۵۵۶
مؤلف: مؤلف

۵۵۷

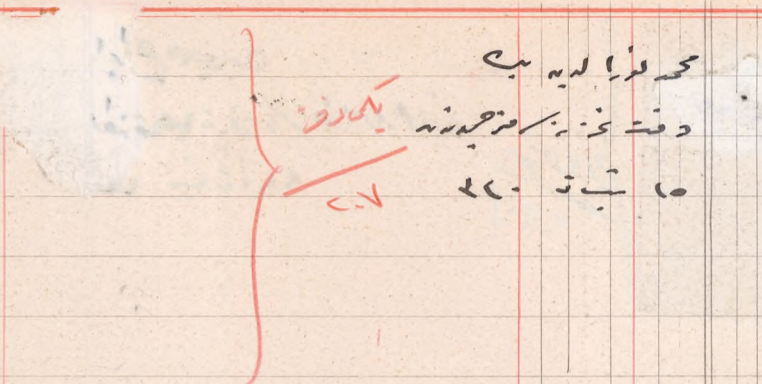
کوندوزیادریه
افزوده میان فزانه / هفت نور به مدبره

۵۵۸

مینی اوغانه به
افزوده میان فزانه / کله مجازی
۵۵۸

۲۰۶

محمد لوزا لویه بیگ
دقت خیز / امر جمعیته
ماہیت ۲۰۰۰
بکار شد
۲۰۶

۲۰۶

میرزا حسن بیگ
دقت خیز / امر جمعیته
ماہیت ۲۰۰۰
مجلس
۲۰۶

۲۰۰

محمد زاده صفورا بیگ
دقت خیز / امر جمعیته
ماہیت ۲۰۰۰

۲۰

سیرانجی به
دفتر خزانگی کورمانه
۱۰ آبان ۲۰
نکار ضیاعده دولت - ۱۹۲۰

۲۱

تاج صوبی
دفتر خزانگی کورمانه
۱۰ آبان ۲۰
دولت خزانگی

۲۲

حقانی به
دفتر خزانگی کورمانه
۱۰ آبان ۲۰
تاج سعاری
سیاح

۴۶۷

Şakir Şuğur Bey
Dışişleri Bakanlığı
Müfettişi

۴۶۸

Darıpaşazade
Dışişleri Bakanlığı
Müfettişi

۴۶۹

Mehmed Niyazi Bey
Dışişleri Bakanlığı
Müfettişi

۲۴۶

عزیز اکرم به
دفتر فزنا / هیئت خیریه میری
۱۵ تیر ۱۳۰۴

بلکدرو
۱۳۰۴

۲۴۵

بلکدرو
۱۳۰۴

حسنه اکرم به
دفتر فزنا / کوراند
۱۵ تیر ۱۳۰۴

۲۴۷

محمد سلیم به
دفتر فزنا / کوراند
۱۵ تیر ۱۳۰۴

۷۶۱

عائیه دوربیه
کمیته قلم کاران
کمیته خرابه پیکان ۷۶۱

۷۶۱ قزوینی نادره تبدیلی

۷۶۲

احمد قزوی
نهاد کماله خرابه پیکان
کمیته ۷۶۲

۷۶۳

احمد کوهی
نهاد کماله خرابه پیکان
کمیته ۷۶۳

تبدیل حکایت میگزین خرابه پیکان
۷۶۳ قزوینی

۴۹۸

ادھم فتح بہ
رضی اللہ عنہ
۴۹۸

۴۹۹

محمد زکریا بہ
رضی اللہ عنہ
۴۹۹

۴۹۰

محمد مدد بہ
رضی اللہ عنہ
۴۹۰

X

۷۷۵

حیدر کاظم بی
نویسنده ریاست
۷۷۵

۷۷۶

محمد رضا بی
نویسنده ریاست
۷۷۶

۷۷۷

حیدر محمد الدین بی
نویسنده ریاست
۷۷۷

۷۲۷

موسوی
۷۲۷

محمد صید
نصیرالدین خیرین

۷۲۷

موسوی
۷۲۷

طه
نصیرالدین خیرین
۷۲۷

۷۲۷

محمد صید
نصیرالدین خیرین
۷۲۷

۷۷۹

تکلیف صیدیه
تعمیرات و تزیینات کورستان
۷۷۹
۷۷۹
۷۷۹
تعمیرات و تزیینات کورستان
تعمیرات و تزیینات کورستان

۷۷۰

احمد نضوی
تعمیرات و تزیینات کورستان
۷۷۰

۷۷۱

احمد صیدی
تعمیرات و تزیینات کورستان
۷۷۱

۲۲۲

عم شکرانقہ
 باؤہ نوریانکارخانہ کریمیتباہ
 ودریسوی
 ۱۹۰۰ء
 ۱۸۹

۲۲۷

باخانقہ
 باؤہ نوریانکارخانہ کریمیتباہ

۲۲۸

عبدجبار
 زہدانکارخانہ کریمیتباہ
 ۱۸۵
 ۱۹۰۰ء
 حکمران خانہ کریمیتباہ

۷۷۷

محمّد حاکم
معاون مدیر عامل
۷۷۷

۷۷۸

حیدر اقد
یازده نفر تنویر افکار
مفتور دافون بری
۷۷۸

۷۷۹

حسین
تنویر افکار
۷۷۹

۲۲۰

۲. نوری
سلاطین / امیر
۲۶ / ۱۱ / ۱۹۰۶

۲۲۱

سوقی
سلاطین / امیر
۲۶ / ۱۱ / ۱۹۰۶

۲۲۲

کامیاب
نور / امیر
۲۶ / ۱۱ / ۱۹۰۶

۷۷

سید زهین بے
امجدیہ خانیہ / مدیر

۷۸

یوسف izzet بے
جبرہ نازک خانیہ / صاحب و مدیر
۷۸ مارچ ۱۹۰۷

تصویر

مصطفی کمال بے
قائم مقام

مصطفی کمال بے
سولہ خانیہ / صاحب و مدیر
۷۸ مارچ ۱۹۰۷

۲۱۶

محمد بن محمد
پسران ایدو کرمانه
۲۱۶

۲۱۵

مؤخرند
۲۱۵

ابن محمد الدین
پسران ایدو کرمانه
۲۱۵

۲۱۶

محمد آفتاب
پسران ایدو کرمانه
۲۱۶

جمال زایم
پوشاک ایستگاه تبریز
۱۳۰۶ / ۱۲ / ۲۹

محمد اکف
پوشاک ایستگاه تبریز
۱۳۰۶ / ۱۲ / ۲۹

محمد اکف
پوشاک ایستگاه تبریز
۱۳۰۶ / ۱۲ / ۲۹

۷۰۸

غولام بے
تورکیمه اوجا به کجور کوراندنه
۱۵ مارتن ۱۹۱۴

۷۰۹

غولام بے
تورکیمه اوجا به کجور کوراندنه
۱۵ مارتن ۱۹۱۴

۷۱۰

راشید بے
از میران بخارست غزنه ترههچ وید پسرولی
۱۵ مارتن ۱۹۱۴

٤٠٥

Şahin Bey
Türkiye Arşiv ve Kütüphane Kurumu
١٥ Mart ١٩٠٠

٤٠٦

İsmail Ziya Bey
Türkiye Arşiv ve Kütüphane Kurumu
١٥ Mart ١٩٠٠

٤٠٧

Adnan Paşa
Türkiye Arşiv ve Kütüphane Kurumu
١٥ Mart ١٩٠٠

۷۰۷

۲. مولدیه بیگ
مدیرانہ تجارتی بینک محمد علی گڑھ
۱۵ مارچ ۱۹۰۷

۷۰۸

ذکی محمد بیگ
مدیرانہ تجارتی بینک محمد علی گڑھ
۱۵ مارچ ۱۹۰۷

کے دفتر
۷۰۷

۷۰۹

ادیس اسم بیگ
مدیرانہ تجارتی بینک محمد علی گڑھ
۱۵ مارچ ۱۹۰۷

۱۹۹

مفتی نِسپت بے
سلی بخارت برکلی مجھہ سر جنت خیر بنزلہ
۱۵ ساریت ۲۰

۲۰۰

شاکر رام بے
سلی نوزن بخارت برکلی مجھہ سر جنت خیر بنزلہ
۱۵ ساریت ۲۰

۲۰۱

اکھمد بے
سلی نوزن بخارت برکلی مجھہ سر جنت خیر بنزلہ
۱۵ ساریت ۲۰

۱۹۶

حسین اویغور بیگ
صفا و قلم ده اورتن و نایزجه کورده
۱۶ مارتن - ۴۶

۱۹۷

سلفون نایزجه
اورتن و نایزجه کورده
۱۵ مارتن - ۴۶

۱۹۸

کریم قیج بیگ
اورتن خا نایزجه و بلده کوری
۱۵ مارتن - ۴۶
یکدی دوز

۱۹۴

۲. ناجی بی
یکم از با صد گری
۱۵ سرت ۱۹۰۰

مؤظفوزو
۲۵۵

۱۹۶

جمید کدی
یکم از جنه نری بنه
۱۵ سرت ۱۹۰۰

مؤظفوزو
۲۶۶

۱۹۵

حقوب
کتابه جنه نری / صید و گری
۱۵ سرت ۱۹۰۰

۱۹۰

احمد شہزاد
مفتاحی غزنی / امرتسری

۱۵ مارچ ۱۹۰۰ء

۱۹۱

فولاد

۱۹۲

آگر رمزی ہے
تہی اظہار صباقتاری
۱۵ مارچ ۱۹۰۰ء
۱۹۱

آگر رمزی ہے
تہی اظہار صباقتاری
۱۵ مارچ ۱۹۰۰ء

١٨٧

تلفیق
زانجیلا دولونون خزانجیلا و کور
١٩١٦
یک دفتر
١٧٢

١٨٨

خانیق
سید آیت الله رادنده لادولونون خزانجیلا و کور
١٩٠٥

١٨٩

محمد بیگ
لادولونون خزانجیلا و کور
١٩٠٥
یک دفتر
١٩٦

۱۸۴

ناظم نافع بیگ
صفحه خزانه کوراندانه
۱۹۰۰ رت ۴۶

کتابخانه
۲۷

۱۸۵

وکیل محمد بیگ
کمیته استقلالی و خزانه کوراندانه
۱۹۰۰ رت ۴۶

۱۸۶

وقت بیگ
صفحه خزانه کوراندانه
۱۹۰۰ رت ۴۶

کتابخانه
۲۷

۷۱

عبدالدیوب
وطني نرس فطوخر اقبی
۱۰ - ۱۱ - ۱۹۲۰

۷۲

عزیز بی
وطني نرس فطوخر اقبی
۱۰ - ۱۱ - ۱۹۲۰

۷۳

~~عبدالدیوب
وطني نرس فطوخر اقبی
۱۰ - ۱۱ - ۱۹۲۰~~
یادی در
تقدیر
او فایده در هر کس [امینیا]
آنرا استوار که صابری
۱۱ / ۱۱ / ۱۹۲۰

۱۷۸

ابراهيم فاضل بيك
وطني خيبر اقطاعي گوري
۱۰ مارچ ۱۹۰۰

۱۷۹

لطفی عرفان بيك
وطني خيبر اقطاعي گوري
۱۰ مارچ ۱۹۰۰

۱۸۰

اسعد خان بيك
وطني خيبر اقطاعي گوري
۱۰ مارچ ۱۹۰۰

١٦٥

مختلف

وقت مجتهد
و قلم خیز کماله
١٠٠٠٠

١٦٦

اداره مجتهد
و قلم خیز کماله
١٠٠٠٠

١٦٧

مندان مجتهد
و قلم خیز کماله
١٠٠٠٠

۱۶۳

مصطفی خاتم بی
باش ایروان، مکره صلب و مدیر سول
۲۰ مارچ ۱۹۶۰

۱۶۴

۳
صهره بدرا الدیه بی
وطنه فی نه کله راندنه
۲۰ مارچ ۱۹۶۰

۱۶۵

ایتیسیخیه بی
وطنه فی نه کله راندنه
۲۰ مارچ ۱۹۶۰

۱۶۹

جهت بند
ایضاد محمد رحمانی
۴۶۰ م د

۱۷۰

ضریب توری بند
باش ایضاد محمد رحمانی
۴۶۰ م د

مؤلفین
۴۷۸

۱۷۱

جمال الدین سعید
کتابخانه ایضاد محمد رحمانی
۴۶۰ م د

١٦٦

محمد رضا
تورک جنبه هنر فربین
١٤٠١/٤/١٥

سکوف

١٦٧

محمد ضیاء
تورک جنبه هنر فربین
١٤٠١/٤/١٥

١٦٨

احمد نورالدین
تورک جنبه هنر فربین
١٤٠١/٤/١٥

١٦٤

فخری کلاه بے
طینہ هیت ترمیز بینه
١٤ / سباط / ١٩٠٠

سوفی
١٤

١٦٤

ب. ک. ب. ب.
طینہ فخری کلاه بے
١٤ / سباط / ١٩٠٠

١٦٥

فخری کلاه بے
استانبول آناتولیا لواء
١٤ / سباط / ١٩٠٠

۱۶۰

لافت بند
ادبیه فخریہ سید محمد مہدی بنار و میر سونو

۸۸ شبا ۴۹۰

نگار دوز
۵۲

۱۶۱

عزیز امین بیگ

تذکرہ کتبہ خزانہ مدرسہ اصول دارالمدرسہ

۸۸ شبا ۴۹۰

۱۶۲

مہدی بیگ

تذکرہ کتبہ خزانہ مدرسہ

۸۸ شبا ۴۹۰

١٥٦

امينة سلامت خانم
اونيوه قومه رسيدى كجوه هفت نوبته
٢٤ / ١٠ / ٢٤

١٥٧

عبدالله به
اونيوه قومه رسيدى كجوه هفت نوبته
٢٤ / ١٠ / ٢٤

١٥٨

حنا خانم
اونيوه قومه رسيدى كجوه هفت نوبته
٢٤ / ١٠ / ٢٤

۱۵۹

کبد اولوع نبل
دوغر اوز غزته من
کسته قز بر بیدری
۱۶ سفینه

۱۵۵

مطهر خری بل
دوغر اوز غزته من
کسته قز بر بیدری
۱۶ سفینه

۱۵۶

ایب بیلکاز بل
دوغر اوز غزته من
کسته استجار بیدری
۱۶ سفینه

۱۵۱

عمر خاندان
آرقه سه سر
محرره
۱۵ سنه

کتابخانه
۱۵۱

۱۵۲

صالح سزلا
آرقه سه سر
صاحب امین زود در مکتوب
۱۵ سنه

۱۵۳

عطا به
دو خود اوز غرقه من بر سه
صاحب امین زود در مکتوب
۱۶ سنه

۱۶۸

توماس بابا نیا
قزوین
کمیته انجمن پند
۱۴ سنه

۱۶۹

علی حسینی
در دانشخانه
مدیر موق
۱۴ سنه

صاحب علم
در دانشخانه
۱۴ سنه
تولد خیرات آباد

صاحب علم
در دانشخانه
۱۴ سنه

۱۷۰

سیملا
قزوین
کمیته انجمن پند
۱۴ سنه

صاحب علم
قزوین

۱۴۵

یوسف آغای
توقوس
هفته قرار سنده
۱۴ صفحه

۱۴۶

اسیل سامانلی
توقوس
هفته قرار سنده
۱۴ صفحه

اسیل سامانلی
توقوس
هفته قرار سنده
۱۴ صفحه

۱۴۷

نورالدین صادا
توقوس
هفته اجتماع سنده
۱۴ صفحه

نورالدین صادا
توقوس
هفته اجتماع سنده
۱۴ صفحه

۱۴۴

یک روز
۱۹۵

پدر روزگاری
بود در خانقاه

قرغوس غزاقی (اردو بید)

مصائبنازی
۱۲ صفحه

۱۴۲

آقظهره داسیدار

قرغوس

مدیر مکتب

۱۲ صفحه

۱۴۴

پورکی قی قونومید

قرغوس

محرری

۱۲ صفحه

١٤٩

آرداشیر بهمنیان
آراودر
هسته تحریر سنده
١٤ سنه

١٤٠

داستغیب طویلیان
آراودر
هسته تحریر سنده
١٤ سنه

١٤١

اوند مازمانیان
آراودر
هسته تحریر سنده
١٤ سنه

۱۴۶

محمود شکر علی
سرمد
صاحب وکیل شری
۱۴۶ سنه

۱۴۷

علی بیگ
سرمد
کتابخانه مدیری
۱۴۷ سنه

۱۴۸

میاور وریا
آراور غزنه (اینگه دوتوی)
مهاستار مدیر مؤک و کورس
۱۴۸ سنه

در و لید محمد افند

صدای اسلام مجله

مدیر صوتی

۱۴ سنه

۱۴۶

۱۴۶

عبدالله صدیقی

صدای اسلام مجله

مدیر

۱۴ سنه

۱۴۵

محمد قزوینی

صدای اسلام مجله

هسته قرره سنده

۱۴ سنه

١٤٠

سید صفیاء
رکاب غزنیہ
لکھنؤ قریب مدرسہ
۱۴ سنیچ

١٤١

طلعت مدحتہ لا
رکاب غزنیہ
مدرسہ
۱۴ سنیچ

مؤرخین
لاہور

١٤٢

ازراہ طارقہ افغا
رکاب غزنیہ
ریسی
۱۴ سنیچ

۱۴۷

هم گهر احمدی
توزیر اربابان محمودی
۱۴ سفید

۱۴۸

دوقور محمد علی
توزیر طبخوری
صها امتیاز دوزر سونی
۱۴ سفید
تلفظ
۱۲
تلفظ
از کجری

۱۴۹

مدار کماوی
رسمی غزاة
صها امتیازی
۱۴ سفید

۱۴۹

یونس اشرفی
استقلال، غزوة کوهستان، قریه بستانه
۱۱ سفید

۱۵۰

محمد شریانی
استقلال، غزوة کوهستان، قریه بستانه
۱۱ سفید

۱۴۶

دانی هودیانی
استقلال، غزوة کوهستان، قریه بستانه
۱۱ سفید

۱۴۱

نایب‌الله آذونی
ناشر و مدیر مسئول

۷ ساط ۱۹۱۱

تاریخ

۱۴۲

شهیدی به
استقلال بنامه
مدیر مسئول و ناشر

۱۴۳

زیرلا
استقلال بنامه
مدیر مسئول و ناشر

۱۱۸

سموہ اردنی اوسول
تائوتہ را اھنتہ تکریر سندن
۷ صفحہ

۱۱۹

ناوٹ اسرد بولون
تائوتہ را اھنتہ آسبد سندن
۷ صفحہ

۱۲۰

لودوی قوالی رو
تائوتہ را اھنتہ تکریر سندن
۷ صفحہ

نوناہ

۱۱۵

استاد کمال ایدرودلو
تألیفات را تصدیق کرده
۷

۱۱۶

باولکای ملیتودلو
تألیفات را تصدیق کرده
۷

۱۱۷

کیموند بودالیم
تألیفات را تصدیق کرده
۷

۱۱۷

دایمی قالیق اریغلو
پروژودور کهنه کوریه
۶ سبک

۱۱۸

قوسقو شیخ اریغلو
پروژودور کهنه کوریه
۶ سبک ۲۹

۱۱۹

دیمی نالو طیدی
پروژودور کهنه کوریه
۶ سبک ۲۹

۱۰۹

استفاده استامبولی
پروفیسور و کتیب قریب
۷ سفینج

۱۱۰

پروفیسور و کتیب قریب
پروفیسور و کتیب قریب
۷ سفینج

۱۱۱

استفاده استامبولی
پروفیسور و کتیب قریب
۷ سفینج

پروفیسور
۶۵۷

۱۰۶

فولکوس میلوپولوس
پرودووی، مدیر
✓ سفینه

۱۰۷

نیولادوس لیوانوس (پرودووی)
هنر کار مدیر
✓ سفینه

۱۰۸

آناطس آخوچولوس
پرودووی هنر کار
✓ سفینه

۱۰۴

آلساندر بورزوفسکی
پوهن دپارتمانی
معاون

روسی

۱۰۵

آرسلان
پوهن دپارتمانی
معاون

روسی

۱۰۶

جی. ن. زورین
پوهن دپارتمانی
معاون

۱۰۰

اوشه بروشموف
بره مادوسوار
صفتی

ردی

۱۰۱

عبدلوهاب
بره کادوکار
صفتی

۱۰۲

قویوق
بره کادوکار
صفتی

ردی

۹۷

محمد علی
امین زاده محمد علی
۶ سنه

۹۸

محمد زاده محمد علی
۶ سنه

۹۹

محمد علی
امین زاده محمد علی
۶ سنه

۹۴

دو قوت علی ایلمسزاده
ایمبار مجوعه کهنه کوریه
۲ سفینه

۹۵

ایلمسزاده
ایمبار مجوعه کهنه کوریه
۲ سفینه

۹۶

ایلمسزاده
ایمبار مجوعه کهنه کوریه
۲ سفینه

۹۱

مهدی دروشاهی افشار
جامعہ امارت غزنہ کی کونسل کے رکن
۶ ستمبر ۱۹۲۷ء

۹۲

میرزا احمد افشار
جامعہ امارت غزنہ کی کونسل کے رکن
۶ ستمبر ۱۹۲۷ء

۹۳

میرزا میرزا افشار
جامعہ امارت غزنہ کی کونسل کے رکن
۶ ستمبر ۱۹۲۷ء

۱۸

نیوولد فوطای عراقی
فوتوز مجموعہ سے پہلی بار مدرسہ
۶ صفحہ ۲۰۰

۱۹

لفصلہ افق فوطیہ
مخار آمد ر غزاة سے پہلی بار
۶ صفحہ

۲۰

مانوہ آسلا ماہ افق
مخار آمد ر غزاة سے مدرسہ
۶ صفحہ

۱۷۹

۸۵

رامزید
آدم باغونته سیرلی
۶ سفلیک

۸۶

اکتدی عتیبه
آدم باغونته سیرلی
۶ سفلیک

۸۷

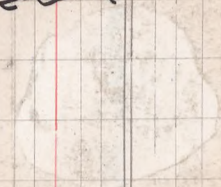
عثمانی عتیبه
آدم باغونته سیرلی
۶ سفلیک

۱۷۴

۸۲

سؤکتاره
ایب غزنیه مدرسہ
۶ سفید

۱۷۴

۸۳

اوسمانہ مدرسہ
آذربایجان غزنیہ مدرسہ
۶ سفید

۱۷۴

۸۴

سوسانہ مدرسہ
آذربایجان غزنیہ مدرسہ
۶ سفید

ککرف
تت

۷۹

۷۹

آدم قورقوس
اوتوقوس زامغزنة سورده
ه سفنگه
تالعه : يونان

۸۰

۸۰

دوقورقوس دوگوزفد
پاره دورده، غزنة صهباسين
ه سفنگه
تالعه : استرواحه

۸۱

۸۱

آدم اسدغ افغا
استغزنة لرېنطوخوزي
ه سفنگه
تالعه : يونان

کندز
ه سفنگه
تالعه : يونان

٨٥

صند الجبایه آرناؤف
ر. اماناده غزاة کهنستدیر برینه
ه سفتی

خود

٨٦

ده لیاہ کرد ارف
ر. اماناده غزاة کهنستدیر برینه
ه سفتی

٨٧

در بنیاد کراؤس اف
ر. اماناده غزاة کهنستدیر برینه
ه سفتی

٨٤

صالح پاشا آمل اف
رئیس امانت خزانة و همکار وزیر معزله
ه سق

٨٤

مظفر پاشا آمل اف
رئیس امانت خزانة و همکار وزیر معزله
ه سق

٨٤

مصطفی پاشا آمل اف
رئیس امانت خزانة و همکار وزیر معزله
ه سق

۷۸

توقونیه سکریتارفا
رؤسوداری حیاتیه - اماناد غزنی
صبا امینازی
ه سفینه

فوت

۸۰

آغویا سار سهراف
رماناد غزنی سدری
ه سفینه

۸۱

هر بلجیا سکریتارفا
رماناد غزنی سکریتار
ه سفینه

کری (۱۹۰۷)

۷۶

بروانه طرابلس افق
مناور دکه غنّه سی صفتیاز ددر مشوق
۶ سفتی

۷۷

آسود حیا به افق
مناور دکه غنّه سی مشوق
۶ سفتی

۷۸

بروانه طرابلس افق
مناور دکه غنّه سی مشوق
۶ سفتی

۷۴

سما و مختار بیاید افند
ده رجب لورستانه سما لورستانه
۲۹ سق

کدر
۲۸۵

۷۶

ایرجاقان بیاید افند
ده رجب لورستانه سما لورستانه
۲ سق

۷۵

داهدام سزلیا بر افند
ده رجب لورستانه سما لورستانه
۲ سق

۷۰

آردان سر قالیچه افق
درجه لورستانه در موش
۲ سطر ۲۰۰

۷۱

داکتر کوشکی افق
درجه لورستانه در موش
۲ سطر ۲۰۰

۷۲

لؤده در انبیه افق
درجه لورستانه در موش
۲ سطر ۲۰۰

۶۷

آخامه نظم ای
مواپ مجموعی عهد در سوتی
۲ سنه ۱۹۰۰

۶۸

یوسف خیدارو
مواپ مجموعی عهد در سوتی
۲ سنه ۱۹۰۰

۶۹

کاریمو
در عهد تورغنه من عهد ایستری
۲ سنه ۱۹۰۰

٦٤

سید سید داود دایق
استاد بنامه قندهار و زین العابدین (میری)
۲ شاط ۹۹

سید داود
۱۳۰۶

٦٥

مفتی محمد علی افغان
استاد بنامه قندهار و زین العابدین (میری)
۲ شاط ۹۹

برادر محمد غفران به حبسی محکوم اولدی
استانبول، انجمن (فخریه) بخاری بمزده -
مستحق نشریاتی روحیه (قویانوس) مزاج
غزنی مدیری میخائیل ایسرا آی حبسه و اوزبک
لیرا آغیر جزایه محکوم اولدی

٦٦

محمد علی بو
استاد بنامه قندهار و زین العابدین (میری)
۲ شاط ۹۹

محمد علی بو
۱۳۰۶

٦١

علاء البهید
فرد کوزلی زینت و بی بی

تلفظ
نندو
١٤٠

٦١ کا لفظ ناخ ٤٤

٦٢

ربانی ضمیمہ
فرد کوزلی زینت و بی بی

٦٢ کا لفظ ناخ ٤٤

٦٣

مادام ہدیقا تہہ مارہ
ہادیقا تہہ مارہ

٦٣ کا لفظ ناخ ٤٤

۵۸

عارف آهنگر
یونس آهنگر
۱۳۰۰ / ۱۳۰۱

۵۹

آب آهنگر
آب آهنگر
۱۳۰۰ / ۱۳۰۱

۶۰

آب آهنگر
آب آهنگر
۱۱۹

آب آهنگر
آب آهنگر
۱۳۰۰ / ۱۳۰۱

۵۵

غلامرضا آریزونی
استاد دانشگاه

محمدجواد آصفی
طراحان فرهنگ
کانون ناط / ۶۹۰

ابراهیم علی بیگ
برنده پولداسه فرهنگ
کانون ناط / ۶۹۰

۵۶

کامل بهجت بیگ
برنده پولداسه فرهنگ
کانون ناط / ۶۹۰

۵۵

کمال بد
طرس خاں سردار
کابل ۱۹۰۶

۵۶

محمد ظاهر بد
طرس خاں سردار صاحب بنیاد
کابل ۱۹۰۶

تاریخ
توضیح
۱۱۶

۵۷

محمد زکی بد
طرس خاں سردار سیور و خاں مخبر
کابل ۱۹۰۶

تاریخ
توضیح
۱۱۷

۴۹

نزیله فرح خانم
مسیحی خاندان کرهیت کریم
۴۷ کا نون نای ۴۹۰

۵۰

حسین و جیب
طرس سید خان زکی گوهر نونه
۴۷ کا نون نای ۴۹۰

۵۱

محمد فواد بند
طرس خان زکی سید کریم بدردی و بدردی
۴۷ کا نون نای ۴۹۰
تسلی
نقص
۱۱۵

٤٦

سردار علی بدلی
دبیرتیم غزنی کرسی بری
٤٦ کا نون آئی ٤٩

٤٧

صغری الہیہ بدلی
دبیرتیم غزنی کرسی بری
٤٦ کا نون آئی ٤٩

٤٨

احمد کاوی بدلی
دبیرتیم غزنی کرسی بری
٤٦ کا نون آئی ٤٩

۴۴

راغب رفیعی بد
صورتی از جناب رفیعی بد
۴۴ کاغذی نای ۴۶

۴۶

نصرتی کاظم بد
صورتی از جناب نصرتی کاظم بد
۴۶ کاغذی نای ۴۶

۴۵

محمد لوری بد
دیرینم صورتی از صاحب اینداری
۴۵ کاغذی نای ۴۶

رئیس اداره چاپ و نشر
صدر کویچه نزهت غربی
٩٠ کاغذ آمان

رئیس اداره چاپ و نشر
صدر کویچه نزهت غربی
٩١ کاغذ آمان

رئیس اداره چاپ و نشر
صدر کویچه نزهت غربی
٩٢ کاغذ آمان

استاد مطبوعات و نشر
درباری دارالدوله

۴۶

اسحاق الخلیف بیگ
ناصح محمود کریم زمری
۴۶ کا لفظ ناف ۴۶

۴۷

قوارسج بیگ
ناصح محمود کریم زمری
۴۷ کا لفظ ناف ۴۶

۴۸

رولتی انصوان لندی
صورتیہ غزنہ جہن زمری
۴۸ کا لفظ ناف ۴۶

۴۴

مهمدی اکف پاشا
ایشیور غنہ نکر صاحب امتیاز و مدیر سول
۴۶ کا نونہائی ۴۹.

۴۵

مهمد صفا پاشا
العدل نکر صاحب امتیاز و مدیر سول و کوری
۴۶ کا نونہائی ۴۹.

۴۶

شاہ المولوی پاشا
سکر مجری و نکر صاحب امتیاز و مدیر سول
مدیر عقیدت و کسب و کار
۴۶ کا نونہائی ۴۹.

۲۰

شماره

محمد زکریا بیگ
ارغونل غزنی / محمد زکریا بیگ
۷۰ کاوندی نانی

کتابچه
۷۹

۲۱

عمر محمد بیگ
ایشید غزنی / امیر امیر محمد
۷۱ کاوندی نانی

۲۲

محمد حسین بیگ
ایشید غزنی / امیر امیر محمد
۷۲ کاوندی نانی

۵۸ نوزاد

مصطفی شاکر بیگ
رئیس بخش کسب و کار
کافوق آف ۴۹۰

۵۹

همه سامی بیگ
رئیس بخش کسب و کار
کافوق آف ۴۹۰

۶۰

دوكتور رشید غیب بیگ
رئیس بخش کسب و کار
کافوق آف ۴۹۰

۲۵

شاکر طویلی
طبعات و استخوان درین عهد
فلسفه آموزشی
تجدید طبعات

کتابخانه
کتابخانه
کتابخانه

۲۶

رضاعی
حاکمیت و خردمندی
۱۷ کتبه ملی ۱۳۰۲

۲۷

آزاد
طبعات و استخوان درین عهد
آغاز ترجمه
۱۷ کتبه ملی ۱۳۰۲

۷۷

فواد بے
مطوعات و استخبارات مدیریت عمومی
آناز مخرجی
۱۹ کلوپه نای ۷۷

۷۷

داود بخت بے
بروردہ قاردا سرخزته س صرجه و مدیر استوی
۱۹ کلوپه نای ۷۷

تبدیل ایستادگی
ایستادگی

بسی زلف
تلف
۱۹۱

۷۷

اسمعیل صفایه
مطوعات و استخبارات مدیریت عمومی
اوزاد و موری
۱۹ کلوپه نای ۷۷

۱۹

حیدر نجفی بہ
وقت خزانہ انفرجیوری
۱۸ کانڈہائی ۱۹۰۰

۲۰

کالی رقبہ
تندو
۱۹۰۶

بولہ
اقام غزنیہ سرحدی
۱۹۰۰

۲۱

نزارہ
مطوعات و استخبارات در برتیبہ ہندوستان

لوزن لیردہ
۱۹۰۰

۱۶

استاذ اولیٰ ازمی ادریس لکھنوی

←

۱۷

استاذ اولیٰ ازمی محمد علی

۱۸

استاذ اولیٰ ازمی محمد علی

→

۱۴

دوستانه الهامی
آقای دکتر محمد علی
کافورنای ۲۹

بهدار
نقد
۷۵

۱۴

۱۴۳۰ هجری

خندید
مطوبین صدیق اکبرانی
۱۴ / ۱ / ۲۹

۱۵

محمد علی
دفتر خندید / اکبرانی
۱۵ / ۱ / ۲۹

سلیمان پاشا
نوری قازان جلیقه / عمومی
۲۶۰ / ۵ / ۵۵

اسماعیل شاکیر
کدی قازان جلیقه / عمومی
۲۶۰ / ۵ / ۵۸

اسماعیل شاکیر
وطن عزیز / جلیقه / عمومی
۲۶۰ / ۵ / ۵۸

شماره ۷

کتاب
چگونگی مدیریت بنگاه ملی

مؤلف: دکتر مصدق
مطبع: انتشارات

۶

کتابخانه ملی

۸

کتابخانه ملی

کتابخانه ملی

مطبعات و انتشارات

۹

کتابخانه ملی

مطبعات و انتشارات

نومرو : ۴

امامہ عارفیہ
دقت خزائنہ نهد آفرہ مخبری

نومرو : ۵

احمد ارمیہ
مطومات و اخبارات مدیر عمومی

نومرو : ۶

عبدالکریم بیگ
مطومات و اخبارات مدیر عمومی

نومرو : ۱

محمود صادق‌پور
قائم‌مقام کوزخانه‌ی میراموری

نومرو : ۲

صدری ادهم ای
ظینه غزنی‌ی آغده غزنی
صورت‌نمون ذی‌العجب بن‌پور
۱۳ / ۱ / ۲۹

تعداد
۲۰۰

نومرو : ۳

میرمؤید ای
ظینه غزنی‌ی آغده غزنی
1923

مَطْبُوعَاتُ اِسْتِخْرَارِ اَلْمَلِكِ اَلْمَرْكَبِيِّ اَلْمَوْمِنِيِّ

كُنُوزُ اَلْبُؤَى

١٩٢٤ - ١٩٢٧

— . . . —

(Tıpkıbasım)

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
CUMHURBAŞKANLIĞI

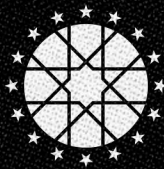
İLETİŞİM
BAŞKANLIĞI

مَطْبُوعَاتُ اِسْتِخْبَارَاتِ دَوْلَتِ اِسْتِزْمَاتِ اِسْتِزْمَاتِ

كُنْدُ اَلْبُيُوتِ

١٩٢٤ - ١٩٢٧

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
CUMHURBAŞKANLIĞI
İLETİŞİM
BAŞKANLIĞI